

The background of the cover is a collage of industrial images. At the top, there's a tall distillation column against a hazy sky. Below that, a large section of the cover is dominated by a bright, sunlit industrial facility with numerous vertical towers and complex piping. In the middle right, there's a photograph of four workers in blue uniforms and green hard hats, one of whom is holding a clipboard. At the bottom, there's another view of industrial machinery, including several large cylindrical tanks with numbers like '1124', '113', and '113' on them.

Godišnje izvješće

2016

FINANCIJSKI,
DRUŠTVENI I
OKOLIŠNI ASPEKTI
POSLOVANJA

INA GRUPA UKRATKO

INA je srednje velika europska naftna kompanija. S 10.861 zaposlenim i EBITDA u iznosu od 2.112 milijuna kuna INA ima vodeću ulogu u naftnom i plinskom poslovanju u Hrvatskoj, uključujući istraživanje i proizvodnju, preradu nafte i distribuciju naftnih derivata, te značajnu ulogu na regionalnom tržištu motornih goriva. Na kraju 2016. godine INA je raspolagala s 198 milijuna boe dokazanih i vjerojatnih rezervi ugljikovodika uz proizvodnju ugljikovodika od 39,4 tisuće boe dnevno (godišnji prosjek). Rafinerije nafte Rijeka i Sisak u 2016. godini proizvele su 3,9 milijuna tona naftnih derivata. Segment djelatnosti Trgovina na malo na dan 31. prosinca 2016. upravljao je mrežom od 504 maloprodajne lokacije*.

Naše ključne aktivnosti ukratko

Segment djelatnosti Istraživanje i proizvodnja nafte i plina bavi se istraživanjem, razradom i proizvodnjom nafte i prirodnog plina u Hrvatskoj i inozemstvu. Od osnivanja pa do danas INA Grupa bila je uključena u aktivnosti istraživanja i proizvodnje u 20 država, a danas je prisutna u Angoli i Egiptu. U više od 60 godina postojanja aktivnosti istraživanja i proizvodnje u Hrvatskoj opremljeno je i pušteno u rad 45 naftnih i 37 plinskih polja, izgrađeno oko 4.500 istražnih i razradnih bušotina ukupne dubine oko sedam milijuna metara, oko 1.200 proizvodnih naftnih bušotina s više od 4.000 km raznih cjevovoda, više od 200 proizvodnih plinskih bušotina te naftaških objekata i postrojenja. Otada pa sve do danas Inina proizvodnja ugljikovodika čini između 50 i 60

posto domaće proizvodnje ukupne primarne energije. Zbog nedavnih razvoja događaja na tržištu nafte i plina aktivnosti segmenta usmjerene su na povećanje proizvodnje iz postojećih polja i traženje novih mogućnosti u okviru postojećih koncesija.

Segment djelatnosti Rafinerije i marketing nositelj je poslova nabave i prerade nafte te proizvodnje, distribucije i prodaje naftnih derivata na domaćem tržištu i na inozemnim tržištima. INA upravlja dvjema rafinerijama nafte u Hrvatskoj smještenima u Rijeci i Sisku. U razvoj Inina rafinerijskog sustava u posljednjih je nekoliko godina uloženo više od 5 milijardi kuna, što je rezultiralo proizvodnjom vrhunskih goriva EURO V kvalitete. Međutim, s obzirom na nedavne trendove pada tržišne potražnje i pritiske s kojima se suočava cjelokupno europsko rafinerijsko poslovanje, prilagodba rafinerijskih kapaciteta tržišnoj potražnji glavni je ključ za budući održivi razvoj i uspjeh.

Segment djelatnosti Trgovina na malo upravlja regionalnom mrežom od 504 maloprodajne lokacije, od kojih je 396 u Hrvatskoj te 108 u susjednim zemljama: Bosni i Hercegovini, Sloveniji i Crnoj Gori. Od toga je 60 maloprodajnih mjesta u Hrvatskoj uključeno u model Partnerskog upravljanja. Dana 1. srpnja 2016. Energo-petrol konsolidiran je u SD Trgovina na malo INA Grupe.

* Maloprodajne lokacije uključuju: 495 benzinskih postaja i ostala maloprodajna mjesta (autobar/autorestan, autopraonice, dućane, prodajno mjesto lož ulja, prodajno mjesto UNP-a).

**INA IMA VODEĆU
ULOGU U NAFTNOM
I PLINSKOM
POSLOVANJU
U HRVATSKOJ,
UKLJUČUJUĆI
ISTRAŽIVANJE I
PROIZVODNJU,
PRERADU NAFTE
I DISTRIBUCIJU
NAFTNIH DERIVATA**

INA

INA Grupa ukratko
INA u zajednici
Nagrade i priznanja
Ključni financijski i operativni pokazatelji
Pismo predsjednika Uprave

PREGLED MAKROEKONOMSKOG OKRUŽENJA

NAŠE POSLOVANJE

Istraživanje i proizvodnja
Rafinerije i marketing
Trgovina na malo

KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

Korporativno upravljanje
Uprava
Izvršni direktori
Informacije o kompaniji i dioničarima
Upravljanje kvalitetom

FINANCIJSKI I OPERATIVNI

PREGLED POSLOVANJA

Izjava posloводства i analiza poslovanja
Glavni operativni pokazatelji Grupe

ODRŽIVOST U INA GRUPI

Održivost u brojkama
O izvješću
Održivi razvoj u ina grupi
Upravljanje održivošću
Etika i usklađenost
Klimatske promjene
Zaštita okoliša
Zaštita zdravlja i sigurnost na radu
Ljudski resursi
zajednice
Prilozi

OČEKIVANI RAZVOJ

KAZALO SADRŽAJA GRI G4 RJEČNIK KRATICA I POJMOVA

FINANCIJSKA IZVJEŠĆA I IZVJEŠTAJ REVIZORA ZA 2015. GODINU

INA - Industrija nafte, d.d. - Izvješće
neovisnog revizora
Konsolidirana i nekonsolidirana
financijska izvješća za 2015.

INA-Industrija nafte d.d.
Avenija V. Holjevca 10,
p.p. 555, 10002 Zagreb

UREDNICI:
Maja Bazina Tomašković,
Ivanka Lebinec Merzel

IZDAVAČ:
INA-Industrija nafte, d.d.,
Controlling Sector, SD&HSE
Sector

FOTOGRAFIJE:
Ferdo Buva, Željko Sović

GRAFIČKI UREDNIK:
Stela Blažok

ZA IZDAVAČA:
Gábor Horváth, Angelika
Brnada

INA U ZAJEDNICI

Tijekom više od pet desetljeća poslovanja INA se uspješno dokazala kao pouzdan partner lokalnim zajednicama u kojima djeluje te društvu u cjelini. I u 2016. godini kompanija je podržala više od stotinu razvojnih projekata, manifestacija i inicijativa namijenjenih djeci, mladima, kulturi, sportu i zaštiti okoliša pridonoseći time unapređenju kvalitete života zajednica.

Pri tome se posebno ističe šest donacija u studenom i prosincu 2016. u ukupnom iznosu od 750.000 kuna koje su bile namijenjene boljem i kvalitetnijem liječenju malih pacijenata u Klinici za pedijatriju KBC-a Zagreb, Specijalnoj bolnici za kronične bolesti dječje dobi Gornja Bistra, Zavodu za onkologiju i hematologiju Klinike za dječje bolesti Zagreb, Klinici za pedijatriju KBC-a Rijeka, Općoj bolnici „Dr. Ivo Pedišić“ u Sisku te Klinici za pedijatriju KBC-a Osijek.

Prijateljstvo Ine i SOS Dječjeg sela Hrvatska, koje traje od 2009., urodilo je još jednom donacijom u iznosu od 150.000 kuna u 2016., zahvaljujući kojoj je osiguran godišnji rad dvaju defektologa u SOS Dječjim selima Lekenik i Ladimirevci. Osim toga, INA i Gibonni ponovno su udružili snage da pomognu SOS Dječjem selu Hrvatska prodajom Gibonnijeva albuma „Familija“ na Ininim benzinskim postajama. Prikupljeno je 50.000 kuna koje su donirane za obnovu krova SOS Društvenog centra.

INA je nastavila i s podrškom Gunji, koja je pretrpjela značajne štete u katastrofalnim poplavama 2014. Zahvaljujući podršci Ine u iznosu od 2,5 milijuna kuna, u Gunji je u listopadu 2016. svečano otvoren novi Društveni dom, a umjetnički radovi renomiranih hrvatskih umjetnika nastali u sklopu Inina projekta „Moje sunce za Gunju“ bit će u njemu trajno izloženi.

Kroz projekt „SpajaLICA“ INA je i u 2016. podržala građanske udruge ustupanjem prostora u vlasništvu kompanije – u Ininoj kući udruga u Medulićevoj 34 u Zagrebu te u Sesvetama, gdje je prostor ustupljen udruzi Krila – terapijsko jahanje. Lokacija u Sesvetama u rujnu je obogaćena i novim vanjskim jahalištem koje je za udrugu izgradila INA s partnerima kroz akciju „Dodajmo još jedno pero u njihova Krila“, čime su stvoreni još bolji uvjeti za terapijsko jahanje za osobe s cerebralnom i dječjom paralizom.

Nadalje, na natječaj „Zeleni pojas“ u 2016. godini pristigle su rekordne 222 prijave, a 17 pobjedničkih projekata provedeno je uz financijsku podršku Ine u ukupnom iznosu od 340.000 kuna te uz pomoć Inina Kluba volontera, koji je u 2016. uložio ukupno 6.168 volonterskih sati za opće dobro u čak 42 volonterske akcije diljem Hrvatske. INA Klub volontera uspješno je nastavio trend povećanja broja članova te je 2016. zaključio s 986 članova, što je za 27 % više u odnosu na 2015.

100
RAZVOJNIH
PROJEKATA

42
VOLONTERSKE
AKCIJE DILJEM
HRVATSKE

222
PRIJAVE ZA
ZELENI POJAS

BEST *of the* YEAR

CERTIFIKAT POSLODAVAC PARTNER

Šestu godinu zaredom INA je dobitnik Certifikata Poslodavac Partner koji se dodjeljuje za izvrsnost u upravljanju ljudskim resursima. Svrha tog certifikata jest prepoznavanje i isticanje kompanija koje kvalitetno upravljaju ljudskim resursima te implementiraju standarde koji dokazano i smisleno unapređuju poslovne rezultate i kvalitetu rada.

INA POSLODAVAC PRVOG IZBORA

Portal MojPosao proveo je dvanaesto istraživanje Poslodavac prvog izbora 2016., u kojem je sudjelovalo više od 15 tisuća ispitanika. U istraživanju se INA plasirala na visoko četvrto mjesto među najpoželjnijim poslodavcima u Hrvatskoj, a ispitanici su među razlozima atraktivnosti poslodavca posebno istaknuli sigurnost radnog mjesta, harmonične odnose na radnom mjestu te priliku za napredovanje u struci.

POSEBNO PRIZNANJE ZA DOPRINOS POSLOVNOG SEKTORA RAZVOJU VOLONTERSTVA

Povodom svečanog obilježavanja UN-ova Međunarodnog dana volontera u Osijeku je 5. prosinca 2016. Ini uručeno „Posebno priznanje za doprinos poslovnog sektora razvoju volonterstva“, što je potvrda vrijednosti koju INA i Inini volonteri promiču kroz svoje aktivnosti, ali i obaveza da tu poziciju cijenjenog i prepoznatog partnera lokalnoj zajednici kontinuirano unapređuje.

GOLDEN BARREL AWARD

Projekt „SpajaLICA“ osvojio je prvo mjesto i nagradu Golden Barrel Award u kategoriji „Uključenost“ u rujnu 2016. Golden Barrel Award prva je poslovna nagrada MOL Grupe kojom se predstavljaju značajna poslovna dostignuća radi promicanja najboljih praksi zaslužnih za uspjeh kompanije.

GRAND PRIX

Hrvatska udruga za odnose s javnošću (HUOJ) projekt „SpajaLICA“ proglasila je najboljim komunikacijskim projektom u kategoriji društveno odgovornog poslovanja za 2015. godinu.

KLJUČNI FINANCIJSKI I OPERATIVNI POKAZATELJI

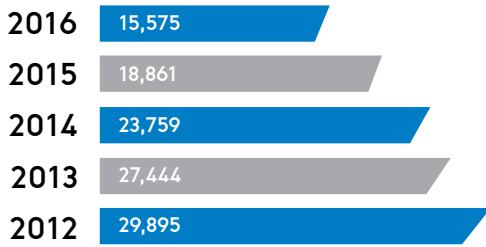
KLJUČNI FINANCIJSKI I OPERATIVNI POKAZATELJI				
	2014.	2015.	2016.	2016./2015.
HRK mil.	HRK MIL.	HRK MIL.	HRK MIL.	%
Neto prihod od prodaje	23.759	18.861	15.575	-17
EBITDA ⁽¹⁾	2.570	2.665	2.112	-21
EBITDA bez jednokratnih stavki ⁽²⁾	2.689	2.953	2.428	-18
o/w Istraživanje i proizvodnja	3.739	3.203	2.166	-32
o/w Rafinerije i marketing i Trgovina na malo	-1.194	-422	558	-232
CCS EBITDA bez jednokratnih stavaka	3.378	3.670	2.219	-40
Dobit/(gubitak) iz osnovne djelatnosti	-1.722	-1.338	607	-145
Dobit iz osnovne djelatnosti bez jednokratnih stavki ⁽²⁾	513	138	842	510
CCS Dobit iz osnovne djelatnosti bez jednokratnih stavaka	1.206	843	626	-26
Neto financijski gubitak	-612	-411	-146	-64
Neto dobit/gubitak	-1.897	-1.418	101	-107
Neto dobit bez jednokratnih stavki ⁽²⁾	344	58	336	479
Neto novac iz poslovnih aktivnosti	3.849	1.954	2.228	14
Kapitalna ulaganja uključujući jednokratne troškove	1.691	1.650	1.387	-16
o/w Istraživanje i proizvodnja	1.102	840	716	-15
o/w Rafinerije i marketing	317	451	481	7
o/w Trgovina na malo	156	162	127	-22
Zarada po dionici				
Osnovna i razrijeđena zarada po dionici (kuna po dionici)	(189,7)	(141,8)	10,1	N.A.
Omjer duga i kapitala %	20,41	22,27	19,13	-14
KLJUČNI POKAZATELJI – ISTRAŽIVANJE I PROIZVODNJA	2014.	2015.	2016.	2016./2015.
Rezerve sirove nafte (MM bbl) 2P	97	92	86	-7
Rezerve prirodnog plina (MMboe) 2P	125	107	98	-8
Ukupne rezerve ugljikovodika (MMboe) 2P	237	213	198	-7
Prosječna dnevna proizvodnja sirove nafte (Mbb/dan)	12,1	14,0	15,0	7
Prosječna dnevna proizvodnja kondenzata (Mboe/dan)	2,1	1,9	1,9	-1
Prosječna dnevna proizvodnja prirodnog plina (Mboe/dan)	24,2	25,0	22,4	-10
Ukupna prosječna dnevna proizvodnja ugljikovodika (Mboe/dan)	38,4	40,9	39,4	-4
KLJUČNI POKAZATELJI – RAFINERIJE I MARKETING	2014.	2015.	2016.	2016./2015.
Ukupna rafinerijska proizvodnja (kt)	3.125	3.523	3.856	9
Ukupna prodaja rafinerijskih proizvoda (kt)	3.284	3.622	3.854	6
KLJUČNI POKAZATELJI – TRGOVINA NA MALO	2014.	2015.	2016.	2016./2015.
Ukupan broj benzinskih postaja	442	438	495	13
Ukupna prodaja (000t)	994	996	1.014	2

(1) EBITDA = EBIT + amortizacija + vrijednosno usklađenje + rezerviranja

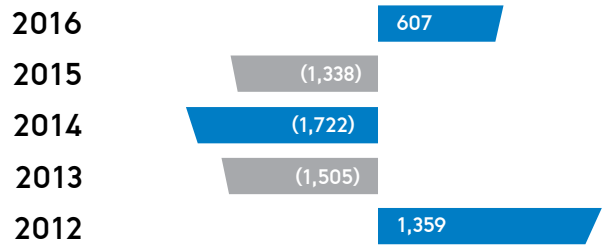
(2) U I-XII. 2016. godine na EBITDA su negativno utjecale jednokratne stavke u iznosu od 315 milijuna kuna, a odnose se na otpremine, dok su u istom razdoblju na operativnu dobit negativno utjecale jednokratne stavke u iznosu od 139 milijuna kuna smanjenja vrijednosti imovine (postrojenje Zagreb-1) i 96 milijuna kuna negativnog utjecaja otpremnina i povezanih rezerviranja

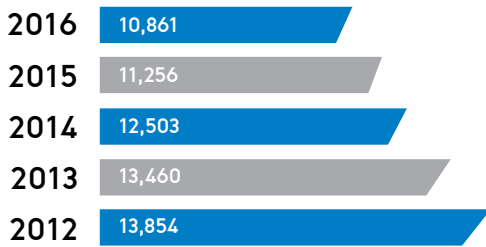
NETO PRIHOD OD PRODAJE (HRK MIL.)

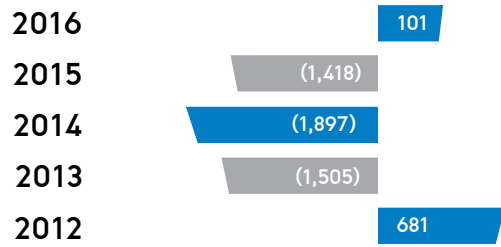
**DOBIT/(GUBITAK) IZ OSNOVNE
DJELATNOSTI (HRK MIL.)**

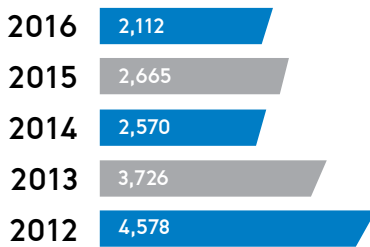
BROJ ZAPOSLENIH

NETO DOBIT/(GUBITAK) (HRK MIL.)

EBITDA (HRK MIL.)

INA Grupa EBITDA (HRK mln)

2.112

Povećana proizvodnja
domaće nafte

12% **495**

Benzinskih
postaja 2016

Proizvodnja
2016

39,4
mboe/d

2P Rezerve

198
MMboe

PISMO PREDSJEDNIKA UPRAVE

Godina koja je iza nas bila je uspješna za INA-u. Nakon duljeg razdoblja negativnog cjenovnog okruženja i političkih previranja u Siriji, u dugom se dijelu 2016. situacija relativno stabilizirala što se odrazilo na INA-ine financijske rezultate: po prvi put nakon nekoliko godina nije bilo značajnih umanjena vrijednosti. EBITDA bez jednokratnih stavki dosegla je 2.428 milijuna kuna, dok je dobit osnovne djelatnosti bez jednokratnih stavki iznosila 842 milijuna kuna, što je 510% više nego u 2015. Prvu polovicu 2016. godine obilježile su povijesno niske razine cijene nafte i plina koje su INA-u natjerale da optimizira izdatke. To je izvedeno kroz program optimizacije troškova koji je zajedno s poslovnim širenjem INA-i omogućio strateška ulaganja u budućnosti.

I omjer duga i kapitala i neto dug bilježe pad u odnosu na 2015. S druge strane, kapitalna i druga ulaganja u 2016. godini ostaju snažna, osobito s obzirom na okruženje, te iznose gotovo 1,6 milijardi kuna. Usporedivši razinu INA-inih ulaganja i trendove nakon početka kolapsa cijene nafte u 2014. godini s globalnim i regionalnim naftnim i plinskim kompanijama, jasno je da je INA među rijetkima koje su zadržale robusnu razinu ulaganja i omjer reinvestiranja iznad razine od 60%.

Usprkos nepovoljnom okruženju i nužnoj optimizaciji troškova, gotovo svi pokazatelji bilježe rast. Istraživanje i proizvodnja nastavljaju s uspješnim povećanjem domaće proizvodnje nafte, čime je nakon nekoliko godina rasta proizvodnja dosegla razinu iz 2009. godine. U usporedbi s 2015. godinom, domaća proizvodnja nafte porasla je 12%, dok u usporedbi s 2013. bilježimo rast od gotovo 40%.

U Istraživanje i proizvodnju ukupno je uloženo 14 milijardi kuna u posljednjih deset godina te će INA nastaviti sa značajnim ulaganjima u ovo područje. Nakon ishođenja potrebne dokumentacije, pokrenut ćemo istražne aktivnosti u ukupnoj vrijednosti od 10 milijuna eura na istražnom području Drava-2, za koje smo prošlo ljeto dobili koncesiju. Nastavljamo s intenzivnim remontnim radovima na postojećim poljima te također započinjemo s razradom polja Zalata-Dravica. Ujedno se planira pokretanje novog EOR projekta s ciljem povećanja proizvodnje nafte i plina na zrelim poljima. U našoj potrazi za profitabilnim poslovnim prilikama intenzivno pratimo događanja na stranim tržištima.

Poslovanje Rafinerija i marketinga bilježi rast treću godinu zaredom, kako u prodaji u Hrvatskoj i regiji tako i u razini prerade, ali ujedno i regionalnim širenjem Trgovine na malo. INA Grupa je povećala svoj udio u Energopetrolu s 33% na 67%, nastavljajući daljnje jačanje regionalnog položaja. Međutim, slobodan novčani tijek je još uvijek negativan, budući da je opterećen rafinerijskim poslovanjem. Preciznije govoreći, u 2016. godini negativni financijski efekt Rafinerije nafte Sisak na dobit iz osnovne djelatnosti iznosi (264) milijuna kuna u 2016. godini. Navedena situacija naglašava potrebu za revidiranjem operativnog modela INA-inog rafinerijskog poslovanja. Rafinerija Rijeka predstavlja budućnost INA-inog rafinerijskog poslovanja. Dovršetak izrade detaljnog inženjerskog projekta, kao i glavnog projekta za Postrojenje za obradu teških ostataka u Rafineriji Rijeka, planiran je za jesen 2017. Uz procijenjenu vrijednost od gotovo 3 milijarde kuna, ovdje se ne radi samo o jednom od najvećih ulaganja u povijesti INA-e, već i o jednom

Zoltán Sándor Áldott
Predsjednik
Uprave

od najvećih ulaganja u Hrvatskoj ikada. Također, savjetnici Deloittea angažirani su kako bi implementirali projekt identificiranja opcija za održivo poslovanje na sisačkoj lokaciji.

Naš se poslovni uspjeh zasniva na načelima održivosti. Od 2007. godine INA je potpisnica Global Compacta, inicijative Ujedinjenih naroda, najveće globalne inicijative za održivo poslovanje, što znači da je predana promicanju ljudskih i radničkih prava, kao i zaštiti okoliša i borbi protiv korupcije. Mi dijelimo svoj uspjeh sa zajednicom – donirali smo onima kojima je potrebno 2,5 milijuna kuna u 2016. godini te smo uložili tisuće sati volonterskog rada. INA je vodeća kompanija u zapošljavanju mladih diplomanata – zaposlili smo više od 550 talenata od početka Growww programa. Mi se brinemo za svoje zaposlenike i naš je Kolektivni ugovor jedan od najboljih u Hrvatskoj te ujedno svojim zaposlenicima nudimo i paletu dodatnih pogodnosti u skladu

s najsuvremenijom globalnom praksom u području upravljanja ljudskim resursima. Sustavno upravljanje okolišem je sastavni dio INA-ine poslovne politike, dok su zdravlje i sigurnost naš prioritet kada govorimo o zaposlenicima, izvođačima i dobavljačima, kao i procesima i poslovanju.

Danas je INA uspješna i učinkovita kompanija sa zdravim finansijskim temeljem i potencijalom rasta. Nakon relativno dugog razdoblja, 2016. je bila prva godina bez regulatornih promjena koje se odnose na nas što smatramo iznimno važnim. Nadamo se da će se razdoblje regulatorne stabilnosti nastaviti i u nadolazećim godinama. Iako će i 2017. biti još jedna zahtjevna godina za naftnu industriju, INA u nju ulazi s najjačom bilancom u posljednjem desetljeću, niskom zaduženošću i učinkovitim poslovanjem. To su preduvjeti za postizanje svojih ciljeva budući da smo i dalje posvećeni snažnom rastu svih djelatnosti.

INFORMACIJE O KOMPANIJI I DIONIČARIMA

INA je osnovana 1. siječnja 1964. spajanjem Naftaplina (poduzeća za istraživanje i proizvodnju nafte i plina) s rafinerijama u Rijeci i Sisku.

Godine 1990. postala je poduzeće u državnom vlasništvu, a 1993. INA postaje dioničko društvo.

Temeljni kapital Ine razdijeljen je na 10.000.000 redovnih dionica nominalne vrijednosti jedne dionice od 900,00 kn. Svaka redovna dionica Ine daje pravo na jedan glas i pravo na dividendu.

Mađarskoj naftnoj kompaniji MOL 2003. godine prodano je 25 % plus jedna dionica. Stjecanjem udjela od 25 % plus jedne dionice MOL je postao Inin strateški partner, a INA je postala dijelom integriranog regionalnog partnerstva u industriji nafte i plina koji čine MOL, INA, Sloznaft i TVK.

Dvije godine kasnije, 2005., 7 % dionica Ine preneseno je na Fond hrvatskih branitelja Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

Odlukom Zagrebačke burze od 30. studenog 2006. dionica INA - Industrije nafte, d.d. uvrštena je na Službeno tržište Zagrebačke burze s oznakom trgo-

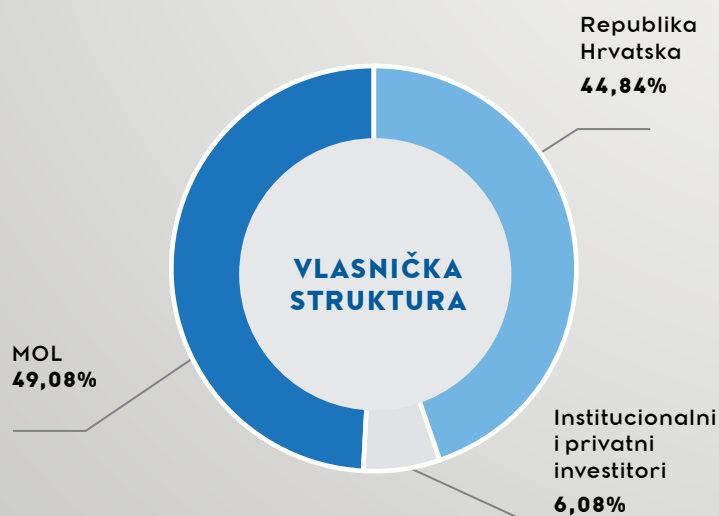
vanja INA-R-A. Inim „GDR“-ovima (globalnim potvrđama o deponiranim dionicama) trgovalo se i na Londonskoj burzi sve do rujna 2014. godine.

Vlada RH 2007. je donijela odluku o prodaji do najviše 7 % dionica društva INA - Industrije nafte, d.d. (700.000 dionica) zaposlenicima i ranijim zaposlenicima.

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga objavila je u rujnu 2008. rješenje kojim odobrava objavljivanje ponude MOL-a za preuzimanjem javnog dioničkog društva Ine, nakon čega je MOL-ov udio u vlasništvu porastao na 47,16 % ukupnog temeljnog kapitala. Krajem 2010. MOL je izvršio dodatnu ponudu, kojom mu je udio porastao na 47,26 % temeljnog kapitala društva INA d.d.

Vlasnička struktura Ine 31. prosinca 2016. izgledala je ovako:

- MOL: 4.908.207 dionica - 49,08 %
- Republika Hrvatska: 4.483.552 dionice - 44,84 %
- Institucionalni i privatni investitori: 608.241 dionica - 6,08 %

UPRAVLJANJE KVALITETOM

INOVATIVNOST I NAGRADE

U Ini već od 60-ih godina prošlog stoljeća postoji tradicija njegovanja i poticanja inovativnog rada kao dijela intelektualnog vlasništva i taj se sustav neprestano poboljšava. Inini radnici kontinuirano prijavljuju inovacijske prijedloge koji mogu biti kategorizirani kao: patent (izum), industrijski dizajn, tehničko unapređenje, racionalizacija poslovanja ili korisna ideja.

Inovacijske prijedloge Ininih radnika obrađuje Komisija za ocjenu inovacijskih prijedloga, a od ove godine uvedeni su i EIFFEL koordinatori za djelatnosti Maloprodaje te Rafinerija i marketinga, koji potiču radnike svojih segmenata na kreativnost te aktivno sudjeluju u radu Komisije. Komisija za ocjenu inovacijskih prijedloga u 2016. godini prihvatila je pet inovacijskih prijedloga: „Kreiranje i izrada aparature za specijalne i EOR analize na ležišnim uvjetima“, „Tehničko unapređenje i primjena mjera energetske učinkovitosti i zaštite okoliša na sustavu vanjske rasvjete PRSrH-objekata Stručec – PP Lipovljani“, „Grafički prikazi procesne opreme za sekcije FCC, PKS, Merox UNP-a, striper kiselih voda, neutralizacija lužine, pomoćni sistemi“, „Povećanje konkurentnosti i podizanje kvalitete proizvoda (plinska boca a'7,5, a'10 i a'35 kg)“ i „Optimizacija rada plinskih bušotina uporabom površinsko aktivne tvari na bazi sapuna“.

Velik broj nagrada na izložbama inovacija u zemlji i inozemstvu, kao i regulirano područje inventivnog rada govori u prilog tvrdnji da u kompaniji postoji dugogodišnja tradicija poticanja inventivnosti i kreativnosti zaposlenih, a krajnji je rezultat inovativnost same kompanije te, u konačnici, intelektualno vlasništvo koje je moguće zaštititi.

Na ovogodišnjoj izložbi INOVA – BUDI UZOR 2016. INA, d.d. dobila je nagradu za najboljeg hrvatskog izlagača te zahvalu za izniman doprinos uspjehu izložbe. Uz to su inovatori iz INA Grupe svojim inovativnim rješenjima koja su predstavili na izložbi osvojili pet zlatnih i dva srebrna odličja.

ZLATO:

- Tehničko unapređenje i primjena mjera energetske učinkovitosti i zaštite okoliša na sustavu vanjske rasvjete, autor: Igor Štavalj, INA, d.d.
- Prespoj za vraćanje benzina s drenaže start-up voda NHT-a na usis P-11101, autor: Zlato Darko Mažić, INA, d.d.
- INA Outboard 4T SAE 10W-30, autori: Tonča Čaleta Prolić, Damir Andrić, INA MAZIVA d.o.o.
- INA Kalenol Ekstra 22, autorice: Ljiljana Pedišić, Amila Visković, Helena Tkalčić, INA MAZIVA d.o.o.

- INA Biomet E, autorice: Ljiljana Pedišić, Helena Tkalčić, Irena Polenus, INA MAZIVA d.o.o.

SREBRO:

- Prespoj kritičnih isparivačkih cijevi i kotla NGP i zamjena paketa EK01, autor: Ivica Vrščaj, INA, d.d.
- Grafički prikazi procesne opreme za sekcije FCC, PKS, Merox UNP-a, striper kiselih voda, neutralizacija lužine i pomoćni sistemi za novi DCS sistem, autor: Zoran Vida, INA, d.d.

KVALITETA

U svim područjima poslovanja društva INA Grupe kontinuirano razvijaju tehnologiju, postupke, proizvode i usluge kod kojih se utjecaj na zdravlje, sigurnost i okoliš svodi na najmanji rizik, odnosno poduzimaju se preventivne mjere radi sprečavanja i/ili smanjenja negativnog utjecaja. Danas se norma ISO 9001 kroz jedinstven kompanijski sustav primjenjuje na temeljne procese i procese u funkciji upravljanja i podržavanja Ininih djelatnosti, a sustav upravljanja poslovanjem certificiran sukladno normi ISO 9001 uvela su i veća društva INA Grupe. Dijelovi Ine i ostala društva INA Grupe koja imaju potencijalni ili stvarni utjecaj na okoliš imaju certificirane i održavane sustave upravljanja okolišem sukladno normi ISO 14001. Zaštita zdravlja i sigurnosti na radu provodi se s ciljem sprečavanja ozljeda na radu, profesionalnih bolesti, bolesti povezanih s radom, zaštite radnog i životnog okoliša te materijalnih dobara, i to sukladno normi OHSAS 18001. Energetska učinkovitost i uštede energije implementirane su putem Sustava upravljanja energijom sukladno normi ISO 50001.

Od 2011. harmoniziran je certifikacijski ciklus za sve tri norme na razini INA Grupe.

Prvi korak u Ini bilo je certificiranje glavnih (core) procesa sukladno normi ISO 9001 (upravljanje kvalitetom). Početkom 2000. Uprava Ine opredijelila se za novu filozofiju upravljanja. Razvijen je jedinstven sustav koji je u osnovi integrirani sustav upravljanja poslovanjem temeljen na zakonu, pravilima kompanije, pravilima struke i zahtjevima normi ISO 9001, ISO 14001 i OHSAS 18001.

INA, d.d. danas ima ukupno deset certifikata sukladno normama ISO 9001, ISO 14001, ISO 50001 i OHSAS 18001 te certifikat održivosti biogoriva EU-ISCC (International Sustainability and Carbon Certification System), koji je nužan uvjet za prodaju biogoriva na tržištima zemalja Europske unije.

Na razini Ine imamo tri certifikata:

- upravljanje kvalitetom sukladno normi ISO 9001 od 2005.
- održivost biogoriva EU-ISCC (International Sustainability and Carbon Certification) od 2013.
- upravljanje energijom sukladno normi ISO 50001 od 2015.

Opredijeljenost Uprave Ine da stalno unapređuje poslovne procese i kvalitetu poslovanja potvrdilo je i uvođenje integriranog informatičkog sustava SAP 2006. te je još 2007. utvrđena obveza razvoja sustava upravljanja informacijskom sigurnošću. Tijekom 2008. u skladu sa zakonskom obvezom u Inine restorane implementiran je sustav HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points). Ove godine obavljene su početne pripreme za prijelaz na nova izdanja normi ISO 9001:2015. i ISO 14001:2015. Potpuni prijelaz planira se do kraja 2017. Očekuje se da će implementacija novih izdanja normi omogućiti daljnja poboljšanja sustava upravljanja i općih poslovnih procesa (npr. u području upravljanja rizicima). Praćenje cjelokupnog sustava provodi se vanjskim auditima sustava upravljanja, internim auditima i auditima dobavljača u skladu s godišnjim planiranjem. Interne audite sustava upravljanja podržava posebno dizajnirano informatičko rješenje – aplikacija. Kroz interne audite surađuje se s auditima zaštite zdravlja i sigurnosti, internom revizijom, usklađenosti s regulativom i auditima sigurnosti, čime se postiže bolji nadzor nad procesima jer se rezultati svih audita razmjenjuju i nadopunjuju. Na temelju prikupljenih podataka i analiza izvještava se Uprava. U drugoj polovici 2015. godine implementiran je koncept profesionalizacije internih auditora sustava upravljanja s ciljem bolje kontrole i poboljšanja procesa internih audita sustava upravljanja uz uštedu resursa. Tijekom 2016. godine postignuti su bolji rezultati internih audita te lakša koordinacija, veća učinkovitost i realizacija internih audita sustava upravljanja. Nastavlja se i unapređenje jedinstvenog, centralnog sustava upravljanja dokumentima na razini INA Grupe. Dokumenti se objavljuju u Bazi dokumenata sustava upravljanja dostupnoj u svim društvima INA Grupe.

S ciljem poboljšanja upravljanja kvalitetom u Ini se provodi interna edukacija menadžmenta, predstavnika posloводства i internih auditora. Nadalje, Inini stručnjaci aktivno sudjeluju u radu Hrvatskog društva za kvalitetu (HDK), Hrvatskog zavoda za norme – Tehnički odbor 574 (kvaliteta, rizici, vrijednosti i inovacije sustava upravljanja). Kroz članstvo u Nadzornom odboru HDK-a pridonose razvoju dobrih odnosa sa zainteresiranim stranama i grade ugled naše kompanije. U zborniku radova ovogodišnje 16. godišnje hrvatske konferencije o kvaliteti, odnosno 7. znanstvenog skupa HDK-a održana su i objavljena dva stručna predavanja i rada: „Kvaliteta informacija za kvalitetu odluka i je li to dovoljno?“ i „Profesionalizacija internih auditora sustava upravljanja u Ini“. Na pripremi konferencije aktivno se sudjelovalo radom u Organizacijskom i programskom odboru, a INA, d.d. je bila i njezin srebrni sponzor.

I ovogodišnjim nadzornim vanjskim auditom potvrđeno je poštivanje korporativnih pravila i usklađenost sa zahtjevima normi kao preduvjet održavanja certifikata. Visok stupanj zadovoljstva i lojalnosti kupaca našim proiz-

vodima i uslugama potvrdio je da je sustav upravljanja kvalitetom primjeren i djelotvoran te ostvaruje postavljene ciljeve.

NORMIZACIJA

Na razini INA Grupe definirana su osnovna načela i poslovna pravila sustava upravljanja normizacijom te okviri i smjernice za izradu normi pojedinih društava. Nadzor nad primjenom tih poslovnih pravila provodi se centralno od strane Ine. Društva INA Grupe samostalno utvrđuju relevantna područja za izradu internih normi koje utječu na poslovanje i prepoznatljivost pojedinog društva. Društva INA Grupe kontinuirano surađuju s državnim tijelima i Hrvatskim zavodom za norme (HZN) pri izradi i donošenju normi u područjima njihova interesa. INA, d.d. već dugi niz godina razvija i unapređuje sustav normizacije na razini kompanije s ciljem utvrđivanja jedinstvenih korporativnih normi. INA norme utvrđuju specifikaciju kvalitete naših proizvoda i sirovina, normiraju elemente vizualnog identiteta kompanije te propisuju pravila i standarde u području poslovne komunikacije.

Ove godine revidirane su četiri INA norme (Maloprodajna mjesta – Elementi vizualnog identiteta – Crvena točka, Bezolovni motorni benzini, Gorivo za mlazne motore JET A-1, Dizelska goriva) sukladno zahtjevima međunarodnih i europskih normi te internim zahtjevima.

Aktivnim radom u više od 34 tehnička odbora, brojnim pododborima i radnim skupinama pri HZN-u Inini stručnjaci unapređuju i proces održivog razvoja naše kompanije održavajući odlične veze sa zainteresiranim stranama i promičući interese kompanije u društvu na transparentan i obostrano prihvatljiv način.

INTELEKTUALNO VLASNIŠTVO

Na razini INA Grupe definirana su osnovna načela i poslovna pravila sustava upravljanja intelektualnim vlasništvom. Zaštitom intelektualnog vlasništva na razini INA Grupe upravlja se od 2008. Centralizacijom zaštićenog intelektualnog vlasništva na razini INA Grupe zaštićeno intelektualno vlasništvo INA Grupe (CROSCO-a, Proplina, INA Maziva, i STSI-ja) postaje dio Inina brenda te sastavnim dijelom intelektualnog vlasništva Ine. Takav pristup omogućava nam provođenje konzistentne i efikasne zaštite prava intelektualnog vlasništva na razini INA Grupe.

Zaštita intelektualnog vlasništva obuhvaća zaštitu izuma (patentom), loga (imena društava INA Grupe), robnog i uslužnog znaka (žigom) i zaštitu vanjske pojavnosti, odnosno izgleda proizvoda (industrijskim dizajnom) kao i vizualnog identiteta benzinskih postaja itd. Provodimo je u Hrvatskoj i inozemstvu, na tržištima gdje namjeravamo biti ili već jesmo prisutni, sukladno Strategiji upravljanja intelektualnim vlasništvom.

Ostvarena je i međunarodna registracija imena INA, koja osigurava zaštitu navedenog imena u 23 zemlje. U Hrvatskoj je

zaštićeno 46 žigova i 24 industrijska dizajna. U inozemstvu INA, d.d. štiti 22 žiga u Sloveniji, 15 žigova u Makedoniji, 17 žigova u Bosni i Hercegovini, 12 žigova u Srbiji, 11 žigova u Albaniji, 22 žiga na Kosovu, 13 žigova u Crnoj Gori, 9 žigova u Mađarskoj te po pet industrijskih dizajna na području Bosne i Hercegovine i Slovenije i po četiri industrijska dizajna u Srbiji, Kosovu i Crnoj Gori. Zadnjih nekoliko godina velika pažnja posvećuje se i zaštiti Inine internetske domene, što je od iznimne važnosti jer daje kompaniji prepoznatljivost na internetskom prostoru i puno lakšu pristupljivost (zaštićeno u Makedoniji i Bosni i Hercegovini).

INA, d.d. aktivno provodi nadzor kako bi spriječila moguću povredu svojega zaštićenog intelektualnog vlasništva. Inin predstavnik aktivan je član Komisije za intelektualno vlasništvo Nacionalnog odbora ICC-a Hrvatska (International Chamber of Commerce) u Međunarodnoj gospodarskoj komori te aktivan član nacionalne radne skupine Stop krivotvorinama i piratstvu.

Drugi dio Inina intelektualnog vlasništva čine zaposlenici sa svim svojim znanjima, idejama i vještinama koje primjenjuju u radu. Takvo se intelektualno vlasništvo na odgovarajući način štiti. Cilj je kroz procese upravljanja intelektualnim vlasništvom promovirati potrebu i važnost znanja na kompanijskoj i osobnoj razini. Smjernice kojima se vodimo u upravljanju korporacijskim znanjem jesu otvorena i komunikativna korporacijska kultura, usmjerenost na temeljne djelatnosti, poticanje kreativnosti i pretvaranje znanja zaposlenika u oblik pogodan za prenošenje i dijeljenje unutar kompanije. S tim ciljem osmišljena je Baza kompanijskog znanja u kojoj se može naći sve ono što je kreativno stvaralaštvo Ininih zaposlenika. U 2016. je s pokretanjem INA Akademije počeo i unos njezinih materijala u Bazu kompanijskog znanja koja je dostupna svim korisnicima INA intraneta.

PREGLED MAKROEKONOMSKOG OKRUŽENJA

Globalna ekonomija: Politički događaji povećat će nesigurnost unatoč kontinuiranom rastu

Globalni je rast s procijenjenih 3,1 % u 2016. godini malo promijenjen u odnosu na prethodnu godinu, međutim razvijena gospodarstva SAD-a i Japana zabilježila su u 2016. nešto slabiji gospodarski rast dok je u Eurozoni zabilježen rast BDP sa 1,6% u 2015. godini na 1,7% u 2016. Referendum kojim se u lipnju u Velikoj Britaniji stanovništvo izglasalo za napuštanje Europske unije povećao je političku nesigurnost, osobito u svjetlu nadolazećih izbora u 2017. godini u zemljama članicama utemeljiteljicama Europske unije – Nizozemskoj, Francuskoj i Njemačkoj. Američko je gospodarstvo 2016. godinu završilo s malim ubrzanjem, iako je cjelokupni gospodarski rast bio procijenjen na 1,6 %, što je znatno ispod razine iz 2015. godine, kada je iznosio 2,6 %. I dok su burze reagirale pozitivno na pobjedu Donalda J. Trumpa na predsjedničkim izborima u studenom 2016. godine u SAD-u, na temelju obećanja nižih poreza, regulatornih nameta i povećanih ulaganja u infrastrukturu, neizvjesnost oko utjecaja nove administracije na globalnu trgovinu, rizik od bržeg porasta kamatnih stopa kao odgovor na blažu fiskalnu politiku, kao i očekivanja daljnjeg jačanja američkog dolara povećava neizvjesnost u kratkom roku, ili barem dok detalji o daljnjim smjernicama politike ne postanu jasni. U prosjeku su ekonomije zemalja u razvoju rasle po istoj stopi u 2016. godini kao što je bio slučaj i u 2015. godini. Ipak, ta prosječna stopa krije značajne razlike među zemljama, s obzirom na to da je Rusija i dalje u recesiji u 2017. godini (-0,6 %), Brazil je u dubokoj recesiji (-3,5 %), dok su Indija i Kina (koje su obje rasle iznad 6,5 %) najviše pridonijele globalnom rastu.

Globalna ponuda i potražnja za naftom: OPEC je poduzeo mjere za povećanje cijene nafte i ubrzanje procesa rebalansa

Sve do reakcije zemalja članica OPEC-a u rujnu cijena barela nafte tipa Brent u 2016. godini kretala se na razini od 40 dolara po barelu, kao posljedica viška ponude, što je okarakteriziralo tržište. Najavom dogovora oko ograničenja proizvodnje nafte u rujnu, i to ne samo među zemljama članicama OPEC-a nego i krajem studenog među važnim zemljama proizvođačima nafte koje su izvan OPEC-a, OPEC je uspio utjecati na povećanje cijene nafte na oko 55 dolara po barelu u zadnjem tromjesečju 2016. godine. Time se uspjelo utjecati na povećanje cijene sirove nafte kako bi se povećanim prihodom ojačalo financiranje već oslabljenih proračuna zemalja članica. Zemlje OPEC-a dogovorile su 30. studenog 2016. godine smanjenje proizvodnje za 1,2 milijuna barela nafte dnevno i već su se deset dana kasnije značajnije zemlje proizvođači izvan OPEC-a, kao što je npr.

Rusija (ali ne i Sjedinjene Američke Države), dogovorile za dodatno smanjenje proizvodnje za 0,6 milijuna barela nafte dnevno u prvoj polovici 2017. godine. Unatoč predviđenom rastu potražnje za 1,3 milijuna barela nafte na dan, daljnja nastojanja zemalja članica OPEC-a da istisnu s tržišta zemlje proizvođače nafte s višim troškovima proizvodnje dovela su do povećanja proizvodnje i zaliha koje su ostale iznad dugoročnog prosjeka iz 2016. godine. Nečlanice OPEC-a, poput Rusije, koja je nastavila s povećanjem proizvodnje potpomognuta slabijim valutnim tečajem, nastavile su maksimizirati proizvodnju, dok je proizvodnja iz nekonvencionalnih ležišta u SAD-u postupno smanjivana. Povećanje efikasnosti u industriji proizvodnje nekonvencionalne nafte u Sjedinjenim Američkim Državama daljnjim smanjenjem troškova, novim tehnološkim inovacijama i fokusiranjem proizvodnje na odabrana područja rezultiralo je prilagođavanjem na novonastale okolnosti. To je također bio jedan od razloga zašto su zemlje članice OPEC-a smanjile proizvodnju krajem 2016. godine. Prosječna cijena nafte tipa Brent u 2016. godini bila je na razini od 43,7 dolara po barelu, dok je cijena nafte tipa WTI bila na razini od 42 dolara po barelu. Na mediteranskom tržištu cijena nafte tipa Ural kretala se u prosjeku oko 42,5 dolara po barelu u odnosu na 51 dolar po barelu u 2015. godini.

Cijene prirodnog plina ostale su niske i tijekom 2016. godine, iako je krajem godine proizvodnja prirodnog plina u Sjedinjenim Američkim Državama dosegla vrhunac, a zalihe su se prirodnog plina vratile na prosječne povijesne razine. To ukazuje na malu vjerojatnost za daljnjim padom cijene prirodnog plina. Izvozni kapaciteti LNG-a na globalnoj razini osigurat će znatne količine plina za opskrbu u uvjetima relativno prigušenog rasta potražnje u Europi. Rafinerijske marže u 2016. godini ostale su stabilne iako su bile manje nego u 2015. godini. Marže na benzinska goriva ostale su tijekom 2016. godine visoke zahvaljujući većoj potražnji za benzinom, posebno u Atlantskom bazenu, a dodatnu korist ostvarile su rafinerije u Sjedinjenim Američkim Državama i Europi zbog povećanog izvoza u Južnu Ameriku. Rast potražnje za dizelskim gorivima bio je umjeren i, za razliku od zaliha benzinskih goriva, zalihe dizela ostale su vrlo visoke, što je rezultiralo i relativno nižim maržama na dizelska goriva. Najveći dio smanjenja proizvodnje nafte zemalja članica OPEC-a i onih izvan njega odnosi se na teže i kiselije nafte pa se time krajem 2016. godine smanjila i razlika između cijena nafte tipa Brent i Ural, što je dodatno utjecalo na smanjenje rafinerijskih marži na mediteranskom tržištu.

Hrvatsko gospodarstvo u 2016.: ubrzavanje gospodarskog oporavka

S porastom oporavka gospodarstva za 2,9 % u 2016. godini ubrzan je gospodarski rast, nakon rasta od 1,6 % u 2015. godini. To je bio najintenzivniji tempo širenja gospodarstva od globalne financijske krize. U 2016. godini došlo je do porasta zaposlenosti, ubrzanja investicijskih aktivnosti i povećanja realnih plaća, dok je u isto vrijeme pala zaduženost privatnog sektora. Rezultat svega toga leži u činjenici da je domaća potražnja bila glavni pokretač gospodarskog rasta. Industrijska proizvodnja u 2016. godini porasla je za 5 %, što je značajno povećanje od 2002. godine. Izvoz roba i usluga i dalje je u porastu, oporavak investicijske potrošnje i potrošnje kućanstva rezultirao je povećanjem uvoza. Doprinosi neto izvoza roba i usluga u bruto domaćem proizvodu u 2016. godini je bio -0,1 % postotnih bodova. U dvanaest mjeseci, do studenog 2016. godine (prema zadnjim dostupnim podacima u trenutku pisanja), vanjska zaduženost pala je za 3,3 milijarde eura (što je više od 10 postotnih bodova BDP-a); s bankama koje su odgovorne za većinu smanjenja, privatni sektor pridonio je ukupnom smanjenju s 0,8 milijardi eura. Po prvi put od kraja 2009. godine inozemni je dug u 2016. godini bio ispod 100 % razine BDP-a.

Premda je uvoz roba i usluga porastao u 2016. godini, tekući račun platne bilance zabilježio je višak od oko 2,7 % BDP-a. Priljevi strukturnih fondova Europske unije još su jednom značajno pridonijeli višku na tekućem računu u Hrvatskoj. Također, dok je rast izvoza usporio na procijenjenih 5%, udio izvoza roba i usluga u ukupnom BDP-u porastao je s 50,0 % u 2015. godini na 51,2 % u 2016. godini. Navedeno odražava dinamična kretanja nakon ulaska Hrvatske u opskrbe lance EU, obzirom je prethodno razdoblje snažne eksterne potražnje (200.-2008.) bilo obilježeno uglavnom stabilnim udjelom izvoza

i usluga u BDP-u.

S obzirom na povratak gospodarskog rasta, nije bilo iznenađenja prilikom oporavka proračunskih prihoda, što se snažno reflektiralo na oporavak proračunskog deficita konsolidirane opće države ispod 2 % BDP-a u 2016. godini. Udio javnog duga u BDP-u vjerojatno će do kraja 2016. godine pasti na 85 %, u odnosu na 86,7 % s kraja 2015. godine. Iako je doprinosi snažnijeg gospodarskog rasta potrebnog za smanjenje proračunskog deficita dobrodošao, bit će potrebni daljnji napori u poboljšanju efikasnosti javne potrošnje kako bi se osiguralo da proračunski deficit i dinamika javnog duga budu otporniji i kada gospodarski ciklus bude u fazi usporavanja rasta. Gospodarstvo je i dalje pod utjecajem strukturnih ograničenja, unatoč dobrodošlom oporavku rasta gospodarstva i zaposlenosti. Na primjer, unatoč visokoj nezaposlenosti sve više i više poslodavaca izražava zabrinutost zbog manjka adekvatnog kadra. Fiskalna pozicija također je manje robusna nego što se na prvi pogled čini s obzirom na to da je proračunom u 2017. povećana potrošnja. Labavom fiskalnom politikom u protekla dva desetljeća vidno je porastao javni dug, što je rezultiralo plaćanjem kamata u iznosu od 3,2 % BDP-a u 2016. godini – godini rekordno niskih kamatnih stopa. Bit će veoma važno kontrolirati javne rashode, s obzirom na to da će globalne kamatne stope rasti u nadolazećim godinama.

S obzirom na situaciju na domaćem tržištu plina, na temelju odluke Vlade, a vezano uz Zakon o tržištu plina, proizvođači plina dužni su dostaviti plin proizveden u Hrvatskoj po reguliranoj cijeni nominiranim veleprodajnim opskrbljivačima plina za kućanstva. Ta cijena smanjena je za 20 %, a na snazi je od 1. travnja 2016. godine te ima negativne financijske posljedice za Inino plinsko poslovanje.

Poslovanje

Naš je veliki uspjeh ove godine bio početak proizvodnje na poljima Vučkovec i Zebanec u sklopu projekta Međimurje. Na tom složenom i dugotrajnom projektu, kao i u svemu što radimo, glavni je prioritet stalno nastojanje usmjereno zaštiti zdravlja i sigurnosti naših ljudi i okoliša. Ponosan sam što mogu reći da smo ove godine uspjeli poboljšati već i tako impresivne rezultate u tom pogledu.

Želimir Šikonja, izvršni direktor Istraživanja i proizvodnje nafte i plina

ISTRAŽIVANJE I PROIZVODNJA

Istraživanje i proizvodnja nafte i plina bavi se istraživanjem, razradom i proizvodnjom nafte i plina u Hrvatskoj i inozemstvu. Od osnutka su se aktivnosti istraživanja i proizvodnje izvodile u 20 zemalja u inozemstvu, a trenutno se poslovanje odvija u Angoli i Egiptu. Na kraju 2016. godine INA je imala 198 MMboe dokazanih i vjerojatnih (2P) rezervi ugljikovodika,

s prosječnom proizvodnjom od 39,4 Mboe dnevno.

Trend pada cijene nafte i dalje se nastavio te su u 2016. cijene išle još i niže, spustivši se u siječnju ispod 30 USD/bbl. Takvo nepovoljno okruženje prisililo je Inu na smanjenje ulaganja u istraživanje i proizvodnju u 2016. za više od 350 mil. HRK, što je rezultiralo odgodom više značajnih projekata,

NAJVAŽNIJI PODACI

- ▶ Pokazatelji uspješnosti ZZSO-a: bez smrtnih slučajeva, 1.206 zaposlenika s 0,8 učestalosti ozljeda na radu s izgubljenim radnim vremenom
- ▶ CAPEX: 716 mil. HRK
- ▶ SPE 2P rezerve: 198 MMboe
- ▶ Ukupna proizvodnja: 39,4 Mboe/d

uključujući bušenje jedne nove bušotine, remonte i stimulacije bušotina kao i dvije kampanje snimanja 3D seizmike.

Inina ukupna proizvodnja ugljikovodika u 2016. bila je za 4 % manja nego u 2015. Trend pada proizvodnje nafte na hrvatskim kopnenim poljima nakon 17 godina konačno je zaustavljen 2014. godine i od tada proizvodnja raste, tako da je u 2016. u odnosu na 2015. ostvareno povećanje od 12 %, a u odnosu na 2013. povećanje je iznosilo 39 % te su postignute razine iz 2007. godine. Trend pada proizvodnje plina na kopnu preokrenut je 2016. godine tako da je proizvodnja za 3 % veća nego u 2015. Proizvodnja plina na Jadranu u 2016. je doživjela pad od 24 % u odnosu na 2015., kao rezultat prirodnog pada proizvodnje, povećanog udjela vode u proizvedenom plinu kao i činjenice da je Inin udjel

u proizvodnji bio za gotovo 10 % manji nego prethodne godine (60 % u 2016. u usporedbi sa 67 % u 2015.).

U 2016. su u Hrvatskoj izbušene dvije (2) bušotine, i to obje razradne. Dvije (2) razradne bušotine izbušene su i u Egiptu. Bušenje jedne razradne bušotine u Hrvatskoj odgođeno je zbog već spomenutog okruženja s niskom cijenom nafte. Inin veliki razradni uspjeh u 2016. usprkos niskoj cijeni nafte bio je projekt Međimurje. Taj izuzetno složen projekt obuhvaćao je privođenje proizvodnji triju novih plinskih polja: Vučkovec, Vulkanovec i Zebanec, a započeo je još 1993. godine. Projekt Međimurje, osim same proizvodnje ugljikovodika, važan je i zbog sinergije s projektom EOR, s obzirom na to da polja Međimurja sadržavaju CO₂ koji će se upotrijebiti za povećanje proizvodnje na zrelih kopnenim naftnim poljima. Inina

ulaganja u ovaj projekt premašila su iznos od 450 mil. HRK. Projekt Međimurje bio je iznimno složen i s tehničkog i s pravnog aspekta. Tehnički, obuhvaćao je bušenje i opremanje bušotina, projektiranje i izgradnju nadzemnih objekata za obradu plina kao i sabirno-transportnog sustava s ukupno više od 100 km plinovoda. Kad je u pitanju pravni aspekt, INA je trebala pribaviti brojne dozvole i steći prava na više od 4.300 zemljišnoknjižnih čestica. U projektu su sudjelovala tri (3) konzorcija hrvatskih tvrtki predvođena kompanijama STSI, Đuro Đaković Holding i KONČAR – Inženjering za energetiku i transport.

Dva su polja (Vučkovec i Zebanec) puštena u probnu proizvodnju u srpnju odnosno u kolovožu. Treće polje, Vukanovec, još nije u proizvodnji zbog problema s dobivanjem dozvola. Realizacija koncepta pune optimizacije polja, koja je prvotno provedena na jednom polju u 2016. godini i čiji je nastavak planiran u 2017., ubrzana je, tako da je optimizacija do sada uspješno provedena na četirima poljima.

U 2016. nije bilo bušenja istražnih bušotina zbog nemogućnosti ishodenja potrebnih dozvola, no važno je istaknuti jedan pozi-

tivan događaj povezan s istraživanjem. Naime, s Vladom je potpisan Ugovor o istraživanju i podjeli eksploatacije ugljikovodika na koprenom bloku Drava-O2, koji je Ini dodijeljen 2014. godine. Iako je Vladi trebalo skoro dvije godine da se pristupi potpisivanju Ugovora, taj čin predstavlja ključni događaj za Inu. INA je već izvela obvezne aktivnosti iz Ugovora za 2016. godinu, što je obuhvaćalo ponovnu obradu seizmičkih podataka i pripremne aktivnosti za bušenje dviju istražnih bušotina u 2017.

Prvo nadmetanje za izdavanje dozvola za istraživanje i proizvodnju ugljikovodika na Jadranu održano je 2014. godine. Ini su dodijeljene dozvole za dva (2) istražna bloka, Južni Jadran 25 i Južni Jadran 26. Potpisivanje ugovora o istraživanju i podjeli eksploatacije ugljikovodika odgođeno je odlukom Vlade RH, što je u 2016. godini ostalo nepromijenjeno.

Inina prodaja prirodnog plina na domaćem je tržištu pala za 2,36 % u 2016. u odnosu na 2015., što je također rezultiralo 30 % manjim prihodom uslijed smanjenih cijena, gubitka tržišta zbog snažnije konkurencije, manje potražnje na tržištu i državne regulative.

NAJVAŽNIJA POSTIGNUĆA U 2016.

PROIZVODNJA

Ukupna proizvodnja ugljikovodika u 2016. iznosila je 39,4 Mboe/d, što je za 4 % manje nego u 2015. Usprkos tomu što su na kopnenim poljima radovi maksimalno intenzivirani i što je proizvodnja povećana, s obzirom na nepovoljno vanjsko okruženje nije bilo moguće ublažiti veliki pad proizvodnje na jadranskim poljima.

Trend pada proizvodnje nafte na kopnenim poljima u Hrvatskoj nakon 17 godina konačno je zaustavljen 2014. godine i trend se povećanja nastavio u 2016. dosegnuvši 11,9 MMboe/d, što je povećanje od 12 % u odnosu na 2015. Štoviše, proizvodnja je nešto veća od one u 2009. godini.

Trend pada proizvodnje plina na kopnenim poljima u Hrvatskoj preokrenut je u 2016. i proizvodnja je dosegla 13,1 Mboe/d, što je za 3 % više nego u 2015.

Proizvodnja plina na jadranskim poljima u 2016. u odnosu na 2015. doživjela je snažan pad od 24 % kao rezultat prirodnog pada i povećanja udjela vode u proizvedenom plinu.

Inin udjel u proizvodnji u Angoli iznosio je 1,1 MMboe/d, što je za 12 % manje nego prethodne godine. Zbog nepovoljnih okolnosti u vanjskom okruženju u kojem je pad cijena nafte povećao nesigurnosti, Grupa partnera ostaje posvećena traženju svake prilike za postizanje najveće moguće učinkovitosti i troškovne

-4%

UKUPNA PROIZVODNJA
UGLJIKOVODIKA

+12%

NAFTA –
HRVATSKO KOPNO

+3%

PLIN – HRVATSKO
KOPNO

-24%

PLIN – JADRAN

-6%

INOZEMSTVO

efikasnosti projekta kako bi poboljšali njegovu ekonomiku.

Inin udjel u proizvodnji u Egiptu iznosio je 2,1 Mboe/d, što je za 2 % manje nego prethodne godine. Veća proizvodnja na koncesiji North Bahariya i posebice na koncesiji East Yidma kompenzirana je manjom proizvodnjom na koncesijama Ras Qattara i West Abu Gharadig, gdje je smanjenje proizvodnje rezultat prirodnog pada.

KONTINENTALNA HRVATSKA

INA je u kontinentalnoj Hrvatskoj s aktivnostima istraživanja i proizvodnje započela prije više od 60 godina. Stečeno znanje o geološkim strukturama i dosadašnje iskustvo čine Inu kompanijom koja bi najučinkovitije mogla istražiti preostali znatan ugljikovodični potencijal kontinentalnog dijela Hrvatske. Proizvodnja nafte i plina u kontinentalnoj Hrvatskoj odvija se u trima (3) proizvodnim regijama (sjeverna, središnja i istočna Hrvatska) i u jednoj (1) proizvodnoj jedinici s 38 naftnih polja, 18 plinskih polja i više od 3.000 km cjevovoda. Prosječna je starost naftnih i plinskih polja 41 godina.

- **Rezerve (SPE 2P, 31. 12. 2016.): 146.4 MMboe**
- **Proizvodnja (2016.): 26,9 Mboe/d**

Istraživanje

Ključni se događaj za istraživanje u 2016. zbio 10. 6. 2016., kad je INA s Vladom RH potpisala Ugovor o istraživanju i podjeli eksploatacije ugljikovodika na dodijeljenom joj kopnenom bloku Drava-02. Ukupna površina Ugovornog područja dodijeljene dozvole za blok Drava-02 iznosi 2.506 km², dok prva istražna faza traje tri godine, s mogućnošću produljenja.

INA je uspješno realizirala obvezni program radova na bloku Drava-02 za 2016., uključujući ponovnu obradu 300 km² 3D seizmike „Molve, Molve Jug i Molve Jug nastavak”, kao i pripreme radove za bušenje dviju istražnih bušotina koje su obvezni plan radova za 2017. – Mala Jasenovača-1 i Severovci-1, izradu studija dvaju lokaliteta: „Ugljikovodični potencijal šireg istražnog prostora Mala Jasenovača“ i „Ugljikovodični potencijal šireg istražnog prostora Severovci”, dva geološka projekta za bušotine Mala Jasenovača-1 i Severovci-1 te dva projekta bušotinskih radnih prostora za lokacijske dozvole. Cilj je navedenog projekta bušenja otkriće novih komercijalnih rezervi ugljikovodika, dok bi dodatne geološke studije trebale rezultirati novim perspektivnim područjima za daljnje istražne aktivnosti u 2018./2019.

Radi boljeg definiranja perspektivnih područja s ugljikovodicima INA je izvršila razne pripreme aktivnosti za nova

BLOK DRAVA-02

UGOVOR POTPISAN
10. LIPNJA

2.506 km²

POVRŠINA
ISTRAŽNOG BLOKA

300 km²

3D SEIZMIKE PONOVO
OBRAĐENO
U 2016.

2

OBVEZNE BUŠOTINE
TREBA IZBUŠITI
U 2017.

nadmetanja u Hrvatskoj čije se pokretanje očekuje u 2017., a koji bi se odnosili na šest blokova u Panonskom bazenu i četiri bloka u Dinaridima. Stoga je INA započela s izradom tehničke reevaluacije Panonskog bazena kako bi bolje definirala preostali ugljikovodični potencijal te kako bi pripremila tehničku osnovu za buduće nadmetanje. Istražni je prostor podijeljen na podbazene Drava, Mura i Sava, dok je izrada regionalne ocjene započeta programskim paketom Play and Prospect Workflow s posebnim naglaskom na analizi novih potencijalnih ugljikovodičnih sustava i objekata.

Nadalje, INA je uspješno potpisala ugovor za izradu geološke studije „Procjena potencijala navlačnog pojasa Dinarida”, koja će se izrađivati u suradnji s inozemnim partnerom, a čiji je završetak planiran u 2017. godini. Također, INA je u 2016. pokrenula postupak nabave usluge izrade geološke studije naziva „Studija potencijala nekonvencionalnih ležišta”. Obje će studije poslužiti kao osnova za nova nadmetanja za istražne prostore na kopnu.

Tijekom 2016. INA je bila angažirana na izradi brojnih procjena inozemnih blokova u potrazi za prilikama i perspektivnim područjima, uključujući Grčku, Egipat (objavljeno Nadmetanje u 2016.), Iran, Italiju, Tunis i Albaniju.

Razrada

Inin najveći razradni uspjeh u 2016., usprkos niskoj cijeni nafte, bio je projekt Međimurje. Navedeni projekt, koji je obuhvaćao privođenje proizvodnji triju novih plinskih polja, Vučkovec, Vukanovec i Zebanec, bio je izuzetno složen, a započet je još 1993. godine. Projekt Međimurje, osim same proizvodnje ugljikovodika, važan je i zbog sinergije s projektom EOR, s obzirom na to da navedena polja Međimurja sadrže CO₂ koji će se upotrijebiti za povećanje proizvodnje sa zrelih kopnenih naftnih polja. Inina ulaganja u ovaj projekt premašila su iznos od 450 mil. HRK.

U sklopu projekta EOR u 2016. godini nastavilo se s utiski-

vanjem CO₂ u bušotine na poljima Ivanić i Žutica Sjever. Oko 177 milijuna m³ CO₂ je utisnuto u 2016., što je gotovo 50% više nego u 2015. Tijekom godine je kao dio projekta izvedeno skoro 300 rudarskih radova na bušotinama polja Ivanić i Žutica. Aktivnosti su se odnosile na remontne radove i dozaci-jevljenje utisnih i proizvodnih bušotina, mjerenja, inhibiranje korozije, instaliranje nadzemne opreme za mjerenje i kontrolu utiskivanja CO₂ i druge. Tijekom godine proizvodnja se stalno povećavala. Ukupna su kapitalna ulaganja u 2016. iznosila više od 180 milijuna HRK.

Realizacija koncepta pune optimizacije polja, koja je prvotno provedena na jednom polju u 2016. godini i čiji je nastavak planiran u 2017., ubrzana je te je optimizacija do sada uspješno provedena na četirima poljima. Planira se nastavak projekta i njegovo intenziviranje, tako da će se provoditi na perspektivnim zrelim kopnenim poljima. Svi su potrebni pripremni radovi u tijeku i za neka su polja već završeni. Koncept pune optimizacije polja odnosi se na poboljšanja cijelog proizvodnog sustava. Uključuje poboljšanja proizvodnosti ležišta, davanja bušotina, rada cjevovodnog sustava i objekata primjenom integriranih računalnih modela proizvodnih sustava.

177 MMm³
UTISNUTO CO₂

4

**PRIMIENJEN KONCEPT
OPTIMIZACIJE
NA 4 POLJA**

U 2016. izbušene su dvije (2) razradne bušotine. Bušotina Molve-35R puštena je u proizvodnju, dok se za bušotinu Selec-3 to očekuje u 2018. godini. Bušotina Đeletovci-1Z konačno je puštena u proizvodnju nakon dugotrajnog razdoblja nemogućnosti dobivanja potrebnih dozvola.

2

**IZBUŠENE RAZRADNE
BUŠOTINE**

JADRAN

Većina je razradnih aktivnosti na jadranskim poljima započela nakon potpisivanja Ugovora o podjeli proizvodnje na Ugovornom području Sjeverni Jadran (1996.) i Ugovora o podjeli proizvodnje na Ugovornom području Aiza - Laura (1997.). Intenzivne istražne i razradne aktivnosti na Sjevernom Jadranu izvodile su se u suradnji Ine i njezinih talijanskih partnera (kompanija ENI i EDISON Gas) unutar granica eksploatacijskih polja. Do sad je na Ugovornim područjima Sjeverni Jadran i Aiza - Laura INA uložila ukupno 5,1 milijardu HRK (1,0 milijardu USD) u kapitalnu izgradnju objekata i postrojenja, dok od ukupnih pridobivenih rezervi Inin dio iznosi približno 64 % proizvodnje plina.

- **Rezerve (SPE 2P, 31. 12. 2016.): 9,9 MMboe**
- **Proizvodnja (2016.): 9,3 Mboe/d**

Istraživanje

Prvo nadmetanje za izdavanje dozvola za istraživanje i proizvodnju ugljikovodika na Jadranu održano je 2014. godine. Bilo je ponuđeno 29 blokova u Sjevernom, Srednjem i Južnom Jadranu. INA je uspješno podnijela ponude i dodijeljene su joj dozvole za dva (2) istražna bloka, Južni Jadran 25 i Južni Jadran 26. Potpisivanje Ugovora o istraživanju i podjeli eksploatacije ugljikovodika odgođeno je odlukom Vlade RH. Situacija se u 2016. godini nije promijenila.

Razrada

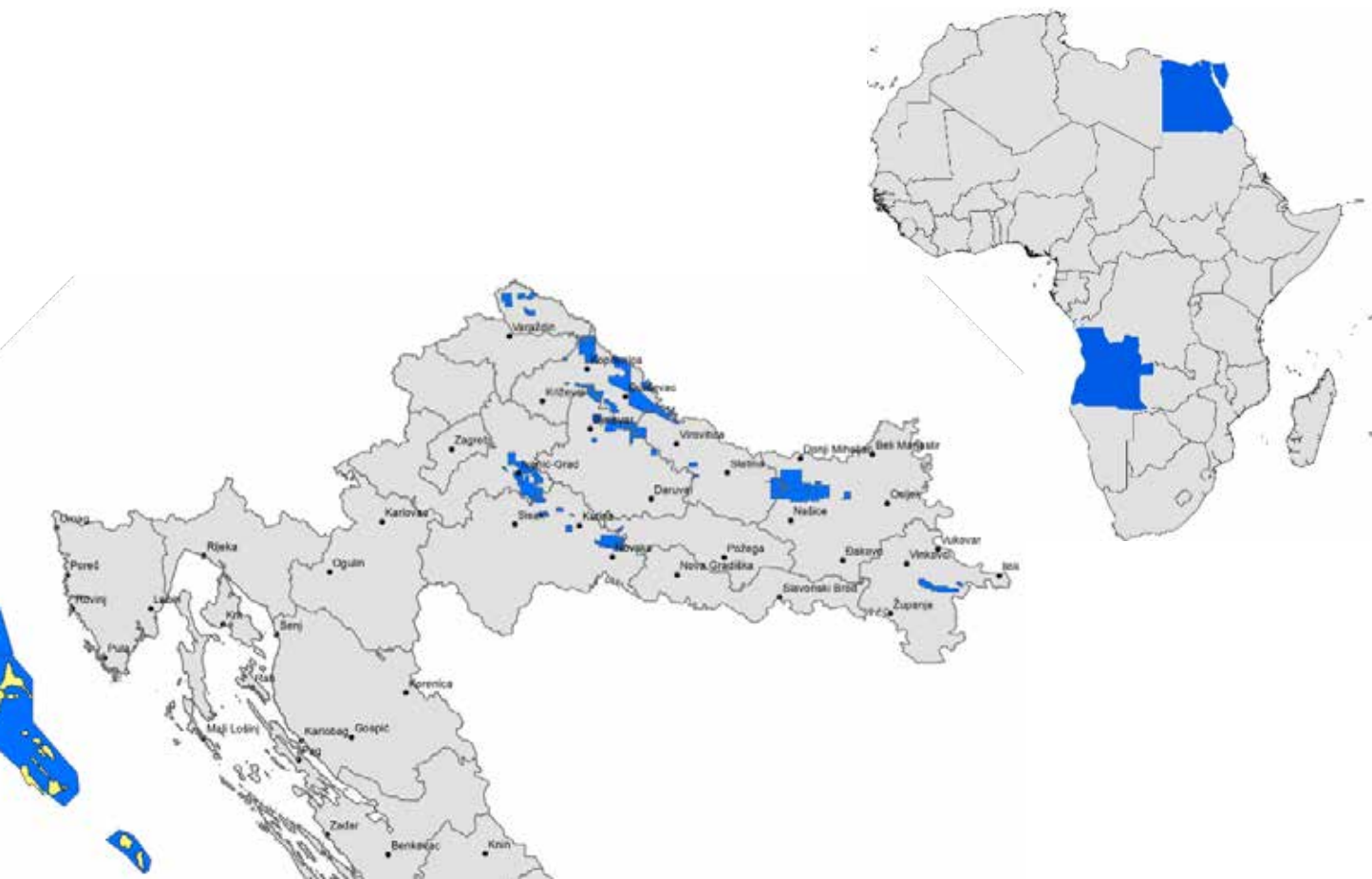
Na postojećim su poljima izvedeni remontni radovi i aktivnosti održavanja potrebni kako bi se nastavilo s proizvodnjom i kako bi se pomoglo dijelom kompenzirati smanjenje proizvodnje.

INOZEMNE KONCESIJE

a) ANGOLA

- **Rezerve (SPE 2P, 31. 12. 2016.): 3,3 MMboe**
- **Proizvodnja (2016.): 1,1 Mboe/d**

INA je u Angolu ušla 1981. godine potpisivanjem Ugovora o podjeli proizvodnje za Blok 3 s 5 % udjela. Blok 3 bio je jedno od najvećih naftnih otkrića početkom 80-ih godina i obuhvaćao je tri ugovorna područja: Blok 3/80 (šest polja), Blok 3/85 (dva polja) i Blok 3/91 (jedno polje) na dubinama mora u rasponu od 40 do 105 metara. Proizvodnja je na tom području započela 1985., vrhunac je dosegla 1998., a sad je u opadanju. Budući da su licencije za proizvodnju na Bloku 3/80 istekle 2001., INA i ostali partneri prihvatili su ponudu državnog koncesionara za nastavak proizvodnje pod novim ugovorom kao Blok 3/05, a u preostalom dijelu Bloka 3 istražne su se aktivnosti nastavile pod ugovorom za Blok 3/05A. Na blokovima 3/85 i 3/91 operator je bila kompanija Total E & P Angola S. A. dok ulogu operatora nije preuzela kompanija Sonangol Pesquisa & Producao S. A. Dana 31. 12. 2010. Inin udjel na Bloku 3/05 i Bloku 3/05A iznosio je 4 %.

BLOK 3/05

Operator na Bloku kompanija je Sonangol P & P s 50 % udjela. Ostali su partneri kompanije AJOCO (20 %), ENI (12 %), Somoil (10 %) i NIS (4 %), a Inin udjel iznosi 4 %. To je bivši Blok 3/80 za koji je licencija produžena 2005. godine. Na Bloku je osam (8) proizvodnih naftnih polja: Palanca, Pacassa, Bufalo, Impala SE, Impala, Cobo, Pambi i Oombo. Licencija za Blok istječe 30. 6. 2025.

Program radova za 2016. odnosio se na održavanje objekata i remontne radove u bušotinama.

BLOK 3/05A

Operator na Bloku kompanija je Sonangol P & P s 25 % udjela. Ostali su partneri kompanije China Sonangol (25 %), AJOCO (20 %), ENI (12 %), Somoil (10 %), i NIS (4 %). Inin je udjel 4 %. Planove razrade za razradne koncesije Caco-Gazela i Punja Ministarstvo nafte odobrilo je 26. 4. 2012. Licencija za Blok istječe 29. 10. 2030., što je dvadeset godina nakon prijave komercijalnog otkrića. Prema odobrenim Planovima razrade istek licencije za proizvodnju na koncesiji Punja očekuje se 2038., a na koncesiji Caco-Gazela 2035., što je 20 godina nakon početka komercijalne proizvodnje.

Razradna bušotina Gazela-101/Gazela-101 ST-1 izbušena je i opremljena u 2015. godini. U 2016. operator je uglavnom bio fokusiran na izradu studija i projekata povezanih s predstojećim konačnim investicijskim odlukama.

b) EGIPAT

- **Rezerve (SPE 2P, 31. 12. 2016.): 2,5 MMboe**
- **Proizvodnja (2016.): 2,1 Mboe/d**

INA u aktivnostima istraživanja i proizvodnje u Egiptu sudjeluje od 1989. godine.

Koncesija East Yidma – INA je operator sa 100 % udjela na koncesiji nakon što je iskoristila svoje pravo prvokupa 50 % udjela kompanije RWE Dea te potpisala Kupoprodajni ugovor

2012. godine, dok je Sporazum o prijenosu potpisan 2013. Koncesija se sastoji od dviju razradnih koncesija, Sidi Rahman i Rizk.

Razradna koncesija Sidi Rahman – radove izvodi zajednička kompanija, Marina Petroleum Company (MPC), osnovana 2007. Sidi Rahman jedino je polje u proizvodnji. Inin udjel u proizvodnji iznosi 58 %. Licencija za proizvodnju istječe 2026. godine s mogućnošću produljenja na još pet godina.

Razradna koncesija Rizk – radove izvodi zajednička kompanija, Marina Petroleum Company (MPC). Proizvodnja je započela 2012. Inin udjel u proizvodnji iznosi 58 %. Licencija za proizvodnju istječe 2029. godine s mogućnošću produljenja na još pet godina.

Koncesija Ras Qattara – operator je kompanija IEOC s udjelom od 75 %, dok je INA jedini partner s udjelom od 25 %. Koncesija se sastoji od dvaju (2) naftnih polja: Zarif i El Faras. Proizvodnja je započela u svibnju 1994. na polju Zarif i u studenome 1996. na polju El Faras. Inin udjel u proizvodnji iznosi 10,825 %. Licencija za proizvodnju istječe 2018. godine, uključujući petogodišnje produljenje.

Koncesija West Abu Gharadig – operator je kompanija IEOC s udjelom od 45 %, dok su Dana Petroleum s 30 % udjela i INA s 25 % udjela partneri. Dva (2) su naftna polja u proizvodnji: Raml i Raml SW. Proizvodnja je započela 1996. na polju Raml, a 1999. na polju Raml SW. Inin udjel u proizvodnji iznosi 14,5 %. Licencija za proizvodnju za koncesiju Raml istječe 2021., uključujući petogodišnje produljenje, a za Raml SW licencija istječe 2019. s mogućnošću produljenja na još pet godina.

Koncesija North Bahariya – operator je kompanija Sahara North Bahariya s udjelom od 50 %, dok su IRR s 30 % udjela i INA s 20 % udjela partneri. Trenutno je u proizvodnji šest (6) polja: Abrar, Sidra, Ferdaus, Ganna, Rayan i Rawda. Inin udjel u proizvodnji kreće se od 8,95 % do 9,015 %, ovisno o ukupnoj

količini proizvodnje. Licencija za proizvodnju istječe 2024. s mogućnošću produljenja na još pet godina.

Razradne aktivnosti u 2016.

Zbog niske cijene nafte aktivnosti u 2016. bile su ograničene na minimum potreban za održavanje proizvodnje. Na koncesiji North Bahariya vrlo niska cijena početkom 2016. godine bila je razlogom obustave programa bušenja nakon uspješno završenih radova bušenja dviju (2) razradnih bušotina. Četiri (4) su proizvodne bušotine prenamijenjene u utisno-vodne. Uz to su izbušena dva (2) bunara. Na deset (10) su bušotina izvedeni remontni radovi, dok su radovi na jednoj (1) bušotini u tijeku.

2

BUŠOTINE IZBUŠENE U EGIPTU

Na koncesiji West Abu Gharadig u 2016. godini nije bilo radova bušenja, no izvedeni su radovi u sklopu nekoliko projekata, kao što su nadogradnja procesa Raml i sustava priključnih cjevovoda, građevinski radovi i druge manje aktivnosti. Na jednoj su bušotini izvedeni remontni radovi.

Na koncesiji East Yidma u 2016. nije bilo radova bušenja. Aktivnosti održavanja i izgradnja triju (3) spremnika za naftu na polju Sidi Rahman koji su započeti 2015. završeni su u 2016. Remontni su radovi izvedeni na dvjema (2) bušotinama.

SIRIJA

INA je dana 26. 2. 2012. proglasila „višu silu” sukladno sankcijama EU-a/UN-a te je privremeno obustavila svoje aktivnosti u Siriji do prestanka okolnosti „više sile”.

TRGOVINA PLINOM

U 2016. Inina prodaja prirodnog plina na domaćem tržištu (bez interne potrošnje od 0,199 bcm) iznosila je 1,115 bcm, što predstavlja smanjenje od 2,3 % u odnosu na 2015. To je također rezultiralo 30 % manjim prihodima uslijed smanjenja cijena, gubitka tržišta zbog snažnije konkurencije, smanjene potražnje na tržištu i državne regulative.

Skoro 51 % (0,574 bcm) ukupno prodanog plina isporučeno je HEP-u u skladu s Vladinom odlukom prema kojoj je INA kao proizvođač prirodnog plina obvezna HEP-u (za opskrbu

kućanstava) isporučivati do 0,670 bcm prirodnog plina godišnje do 31. 3. 2017.

Preostali dio isporučenog prirodnog plina je prodan lokalnim dobavljačima/trgovcima i ostalim industrijskim potrošačima. Sve ugovorne obveze prema kupcima u 2016 su ispunjene.

Dana 1. 4. 2016. Vlada je donijela odluku sukladno kojoj je cijena po kojoj INA isporučuje prirodni plin HEP-u smanjena za 20 %. Nova će cijena vrijediti do 31. 3. 2017. Inin ukupni procijenjeni gubitak prihoda u 2016. zbog te regulative iznosi približno 98 mil. HRK uzimajući u obzir tržišne cijene u 2016. Od 01.04.2017. godine INA više nije dužna prodavati prirodni plin HEP-u (za kućanstva ponude) po reguliranim cijenama. Vlada je odlučila da će HEP i dalje biti dobavljač za kućanstva u Hrvatskoj od 01. travnja 2017. do 01. travnja 2018.

-2,3

PRODAJA PLINA U RH

-20%

REGULIRANA CIJENA PLINA ZA KUĆANSTVA

Do srpnja 2016. INA je uspjela ugovoriti sve planirane količine prirodnog plina za plinsku godinu 2016./2017. (1,3 cm3) iz vlastite proizvodnje a dodatne količine iz uvoza su ugovorene kako bi se osigurala opskrba plinom svih potrošača u Ininom portfelju.

Glavni je cilj u 2017. godini zadržati/povećati sadašnji tržišni udjel i prodati plin po najvećoj mogućoj cijeni (maržama). Te održavati poziciju vodećeg prodavatelja prirodnog plina i osigurati konkurentnu, pouzdanu i fleksibilnu opskrbu kupaca prirodnim plinom, održavajući pri tom održivu razinu povrata od svih aktivnosti.

STRATEGIJA I IZGLEDI

U 2017. Ina namjerava ostati fokusirana na provođenje svojeg koncepta pune optimizacije polja, nastaviti istražni program za blok Drava-02, započeti drugu i treću fazu projekta EOR, snimiti 3D seizmiku i izraditi geološke studije kao i privesti proizvodnji preostale bušotine na naftnim poljima Selec i Hrastilnica. Očekuje se da će provođenje projekata koji su zbog niske cijene nafte iz 2016. prebačeni u 2017. teći prema planu. Planiran je nastavak koncepta pune optimizacije polja i njegovo intenziviranje tako da će se provoditi na perspektivnim zrelim kopnenim poljima. Nastavak remontnih radova i optimizacije planirani su kako bi se održalo stalno povećanje razine proizvodnje.

Program istraživanja bloka Drava-02 nakon izrade u 2016. godini punim će zamahom započeti u 2017. bušenjem dviju obveznih istražnih bušotina. Očekuje se da će se nova nadmetanja u Hrvatskoj objaviti u 2017. i INA je već izvršila

razne pripremne aktivnosti. Očekuju se nadmetanja za šest blokova u Panonu i četiri bloka u Dinaridima.

Nastavak druge faze projekta EOR, koja se odnosi na južni dio polja Žutica, očekuje se u 2017. zajedno s remontima na proizvodnim bušotinama.

Treća faza projekta EOR iznimno je složen projekt čija isplativost snažno ovisi o vanjskom okruženju. Trenutno je u fazi pripreme i planira se započeti s pilot-projektima kojima bi se dokazala uspješnost prije primjene na cijela polja.

Očekuje se da će Vukanovec, zadnje preostalo polje u sklopu projekta Međimurje, u proizvodnju biti pušteno u 2017. godini, nakon što se riješe problemi vezani uz izdavanje dozvola. U sljedećim godinama INA će sudjelovati na inozemnim nadmetanjima s ciljem stjecanja i otkrivenih rezervi i novih prilika za istraživanje kako bi osigurala stabilnu obnovu rezervi, što uvelike ovisi o cijeni nafte.

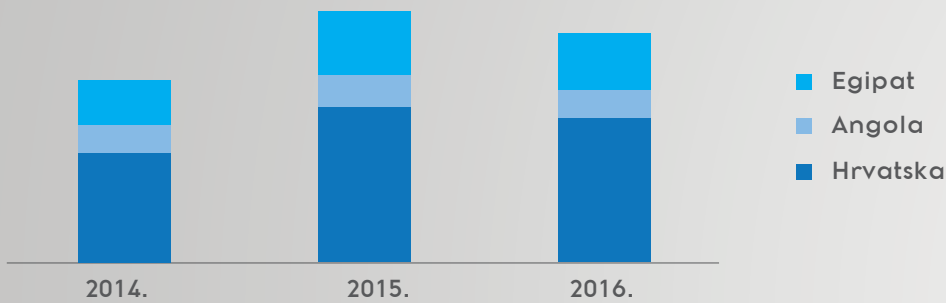
PREGLED REZERVU

MMboe	1P			2P		
	2014.	2015.	2016.	2014.	2015.	2016.
Po zemljama						
Hrvatska – kopno	133	127	117	168	158	146
Jadran	16	9	6	27	14	10
Sirija	22	22	22	36	36	36
Egipat	2	1	1	3	2	3
Angola	2	1	2	3	4	3
Ukupno	175	161	148	237	213	198
Po proizvodima						
Nafta	71	66	62	97	92	86
Plin	93	84	10	125	107	98
Kondenzat	11	11	76	15	15	14
Ukupno	175	161	148	237	213	198

PROIZVODNJA UGLJIKOVODIKA PO ZEMLJAMA

Proizvodnja ugljikovodika (Mboe/dan)	2014.	2015.	2016.	2016./2015.
				%
Hrvatska	35.2	37.6	36.3	-4
Angola	1.2	1.2	1.1	-12
Egipat	2.0	2.1	2.1	-2
Ukupno	38.4	40.9	39.4	-4

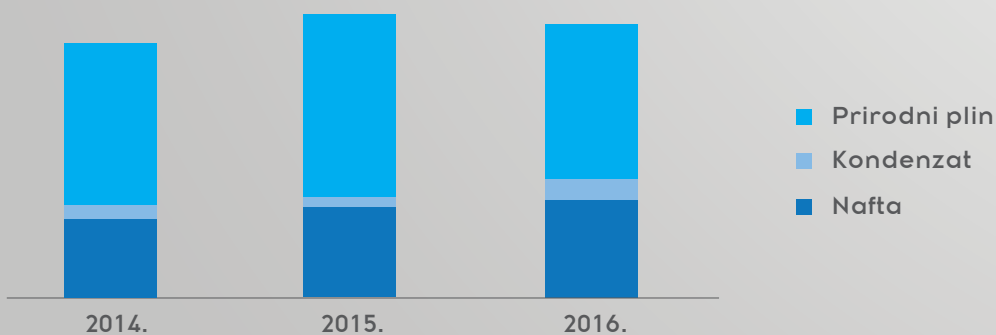
PROIZVODNJA PO ZEMLJAMA

PROIZVODNJA UGLJIKOVODIKA PO PROIZVODIMA

Proizvodnja ugljikovodika (Mboe/dan)	2014.	2015.	2016.	2016./2015.
				%
Nafta	12,1	14,0	15,0	7
Prirodni plin	24,2	25,0	22,4	-10
Kondenzat	2,1	1,9	1,9	-1
Ukupno	38,4	40,9	39,4	-4

PROIZVODNJA PO PROIZVODIMA

ODRŽIVOST ISTRAŽIVANJA I PROIZVODNJE NAFTE I PLINA

Dobri rezultati ZZSO-a, bez smrtnih slučajeva, bez kazni, bez procesnih incidenata i bez incidenata s visokim potencijalom (HiPO), obilježili su 2016. godinu. Broj ozljeda s izgubljenim radnim vremenom, preplovljen još u 2015. u odnosu na 2014. (4), u 2016. je ostao na istoj razini broj ozljeda s izgubljenim radnim vremenom (LTI = 2). Istraživanje i proizvodnja nafte i plina postiglo je visok stupanj realizacije Akcijskih planova ZZSO-a i OR-a (98,8 odnosno 100 %). U 2016. tri slučaja izlivanja ugljikovodika veća od 1 m³ rezultirala su onečišćenjem okoliša. Provedeni projekti rehabilitacije i zamjene kritičnih dionica cjevovoda rezultirali su višegodišnjim trendom smanjenja ukupnog broja incidenata onečišćenja okoliša, što je nedvojbeno potvrda postojanja kontinuiranog i sigurnog sustava rada. No, prevencija ilegalnih priključaka primjenom mjera kojima bi se očuvala sigurnost predstavlja težak zadatak za kompaniju zbog značajne duljine naših cjevovoda, tako da su ilegalni priključci trećih osoba s ciljem krađe nafte i kondenzata i dalje očigledan problem koji predstavlja neposrednu opasnost sigurnosti lokalnog stanovništva, prirodi i okolišu. Ipak, godišnje zabilježeni broj ilegalnih priključaka također pokazuje trend smanjenja, što se sigurno može pripisati dobroj suradnji s lokalnom policijom.

Aktivnosti sanacije onečišćenja okoliša odgovorno i promptno izvodi ovlaštena tvrtka (u 2016. s društvom STSI potpisan je dvogodišnji ugovor za usluge sanacije u slučaju nekontroliranog izlivanja opasnih tvari u okoliš) kako bi se spriječila daljnja šteta za okoliš te kako bi se prostor vratio u zadovoljavajuće stanje. Uspjeh sanacije potvrđuju agroekološke studije za čiju je izradu angažirana ovlaštena tvrtka.

U 2016. nastavljen je rad na izradi procjena utjecaja na okoliš za eksploatacijska polja kao i za nove zahvate Istraživanja i proizvodnje nafte i plina, što je rezultiralo potpisivanjem novog ugovora za usluge izrade studija i elaborata utjecaja na okoliš.

Vežano za okolišne obveze za koje se vrše rezerviranja, u 2016. godini izračun je revidiran uzimajući u obzir jedinične cijene na hrvatskom tržištu i sve parametre izračuna (potrebne radove) u mjeri koja osigurava ispunjenje zahtjeva trenutne regulative u Republici Hrvatskoj. Na lokacijama obuhvaćenima programom preliminarnog istraživanja onečišćenja (objekti regeneracije tehnoloških fluida Stružec, Beničanci i Šandrovac) u okviru ugovorene usluge provedeno je praćenje podzemnih voda. Analizom dobivenih rezultata te uzimajući u obzir hidrogeološke karakteristike lokacija zaključeno je da utvrđene koncentracije ne utječu na kvalitetu podzemnih voda.

U 2016. godini značajan je bio postupak dobivanja odobrenja nadležnih tijela za Izvješća o sigurnosti izrađena za SEVESO lokacije Istraživanja i proizvodnje nafte i plina sukladno SEVESO III Direktivi i to za sedam (7) otpremnih stanica (Žutica, Šandrovac, Graberje, Stružec, Jamarice, Beničanci i Đeletovci) i Objekte frakcionacije Ivanić Grad. Sastanci Stručnog odbora održani su za sve lokacije. Za otpremne stanice Žutica, Stružec i Šandrovac nadležno je tijelo izdalo odobrenja, dok je postupak za ostale lokacije još u tijeku. Na svim je SEVESO lokacijama Istraživanja i proizvodnje nafte i plina proveden objedinjeni inspekcijski nadzor nadležnog tijela.

Sukladno ekološkim dozvolama aktivnosti Istraživanja i proizvodnje nafte i plina u 2016. godini bile su usmjerene na ispunjenje zahtjeva propisanih donesenim rješenjima, ponajprije na realizaciju projekta smanjenja NO_x redukcija plinskih turbina utiskivanjem deminer-

alizirane vode u komore izgaranja plinskih turbina kogeneracijskih postrojenja na OF-u Ivanić Grad i OPP-u Molve.

Ispunjavanje zakonskih zahtjeva u području zaštite zraka odnosilo se na aktivnosti u okviru projekta rekonstrukcije plinskih motora na kompresorskim stanicama Šandrovac i Lipovljani.

Za lokacije otpremnih stanica Đeletovci, Beničanci i Šandrovac nadležno je tijelo donijelo rješenja za korištenje opasnih kemikalija, dok je postupak ishoda rješenja za lokacije otpremnih stanica Žutica i Jamarice, Mjerne stanice-2 Lipovljani, Kompresorske stanice Lipovljani i Sabirne stanice Iva-2 također započeo u 2016.

Naše aktivnosti u okviru europskog sustava za trgovanje emisijskim jedinicama (EU ETS) odvijale su se sukladno zakonskim zahtjevima i rokovima. Istraživanje i proizvodnja nafte i plina uspješno je dostavilo provjerene emisijske jedinice za 2015. na račune objekata. Vežano za emisije koje ne spadaju u ETS sustav, značajno smanjenje emisije CO₂ postignuto je projektom EOR, koji je u tijeku na naftnim poljima Ivanić i Žutica.

Istraživanje i proizvodnja nafte i plina aktivno sudjeluje u aktivnostima različitih organizacija. Putem imenovanih predstavnika aktivno sudjelujemo u aktivnostima Pododbora za more i okoliš Međunarodnog udruženja proizvođača nafte i plina (IOGP) povezanim s temama kao što su zaštićena morska područja, prostorno planiranjeorskog područja, Okvirna direktiva o morskoj strategiji, dobro stanje okoliša i dr.

Naš imenovani predstavnik (predstavnik Inina Istraživanja i proizvodnje nafte i plina također je imenovani predstavnik Republike Hrvatske) sudjelovao je u radu Tehničke radne skupine pri Europskoj komisiji – Općoj upravi za okoliš – u izradi dokumenta HC BREF, referentnog dokumenta kojim se utvrđuju najbolje raspoložive tehnike u području istraživanja i proizvodnje ugljikovodika, s posebnim naglaskom na potencijalni utjecaj na okoliš svih aktivnosti na moru i na kopnu. Predstavnik Inina Istraživanja i proizvodnje nafte i plina u suradnji s predstavnikom RH sudjelovao je i u Tehničkoj radnoj skupini pri Europskoj komisiji na izradi dokumenta kojim se utvrđuju najbolje raspoložive tehnike za gospodarenje otpadom u rudarstvu, što uključuje istraživanje i proizvodnju ugljikovodika na kopnu.

Uvođenje sustava upravljanja procesnom sigurnošću u 2016. rezultiralo je ugovorima za izradu dijagrama cjevovoda i instrumentacije P&ID i HAZOP/SIL studija za devet lokacija značajnih za procesnu sigurnost u Istraživanju i proizvodnji nafte i plina ugradnjom NICE sustava za e-MOC i isporukom LOTO opreme na lokacije s LOTO postupkom spremnim za korištenje. Ostale su aktivnosti uglavnom bile usmjerene na postrojenja za obradu plina proizvodne jedinice – Procesna, kao što su odabir opreme kritične za procesnu sigurnost, izrada uputa za rad i postupaka rada na tehnološkim objektima. Održano je pet audita elemenata procesne sigurnosti i to: informiranosti o procesnoj sigurnosti, radnih postupaka i sigurnih praksi rada, osiguranja kvalitete i mehaničke cjelovitosti kako bi se detaljnije definirali nedostaci primjene na određenim lokacijama. Sigurnosni pregledi prije puštanja u rad održani su na četirima projektima Istraživanja i proizvodnje nafte i plina i redovito su održavani forumi o upravljanju procesnom sigurnošću, ukupno njih šest. Kao podrška prilikom uvođenja sustava za voditelje projekata i rukovoditelje organizacijskih jedinica održano je nekoliko edukacija od strane MOL Grupe o analizi opasnosti procesa, upravljanju promjenama, osiguranju kvalitete i upravljanju procesnom sigurnošću. Konačna je realizacija akcijskog plana Upravljanje procesnom sigurnošću bila 85,3 %.

„U konstantno promjenjivom tržišnom okruženju uspjeli smo iskoristiti prilike koje su nam se ukazale, a istovremeno smo uspjeli zadržati siguran i pouzdan rad. To je opipljiv dokaz fantastične sposobnosti tima INA Rafinerija i marketinga.“

Bengt Oldsberg, izvršni direktor SD-a Rafinerije i marketing

RAFINERIJE I MARKETING

UVOD

Inin SD Rafinerije i marketing upravlja dvjema naftnim rafinerijama, proizvodnjom maziva, komercijalnom mrežom veleprodaje te mrežom logistike za skladištenje i distribuciju naftnih proizvoda prema tržištu. Prerađeni proizvodi prevoze se cestom, morem, željeznicom, riječnim putem i cjevovodom koristeći se vlastitim i unajm-

ljenim skladištima za proizvode. Glavni rafinerijski proizvodi obuhvaćaju EURO V kvalitetu benzina i dizela, mlazno gorivo, primarni benzin, benzen koncentrat, loživo ulje za grijanje, nekoliko gradacija loživih ulja, sumpor te zeleni naftni koks. Inina su osnovna tržišta Hrvatska i Bosna i Hercegovina, a također je prisutna na izvoznim tržištima Slovenije, Srbije, Albanije, Mađarske, Italije i na Mediteranu.

2016 IZDVOJENO

- ▶ Stavljanje težišta na rad bez nesreća. Zalaganje ZZSO-a u 2016. godini bilo je usmjereno na upravljanje procesima sigurnosti i angažman menadžmenta.
- ▶ Prisutnost na domaćem tržištu ostala je stabilna s povećanjem prodaje na izvoznim tržištima.
- ▶ Poboljšana je veleprodaja uz povećanje prodaje motornih goriva na domaćem tržištu. Ukupno zadovoljstvo kupaca u Hrvatskoj također je poboljšano.
- ▶ Rezultat optimizacije proizvodnje bilo je povećanje prerade i povećana opskrba srednjih destilata od treće strane te zadržavanje fokusa na ključno tržište i održavanje jake pozicije na domaćem tržištu.
- ▶ Trgovanje je omogućilo brzu reakciju na tržišne uvjete s povećanom fleksibilnošću u proizvodnji.
- ▶ Izravan pristup mediteranskim tržištima iskorišten je kroz fleksibilno plasiranje količina u trgovini na moru. Dokazan pristup menadžmenta u smislu prilagodbe proizvodnje potražnji na tržištu nastavljen je:
 - ▶ kroz rad rafinerija koji je prilagođen zahtjevima potražnje (tzv. on-demand) i rad u blokovima (tzv. block operation),
 - ▶ kroz povećanu iskorištenost proizvodnih sredstava za korištenje povoljnih rafinerijskih marži u 2016., što je rezultiralo održanim prinosom bijelih proizvoda u rafinerijama u odnosu na 2015.
- ▶ kroz nesmetanu preradu tijekom druge polovice 2016., koja je pozitivno utjecala na korištenje povoljnijih rafinerijskih marži,
- ▶ kroz nastavak proaktivne selekcije sirovina – više razreda sirove nafte u evaluacijskoj košarici kako bi se povećao udio utrživih motornih goriva. Ukupno je u 2016. prerađivano jedanaest novih tipova sirove nafte uz istodobno povećanje udjela alternativnih razreda prerađene nafte u Rafineriji nafte Rijeka
- ▶ kroz preradu alternativnih sirovina (osim sirove nafte) zbog optimiranja ključnih procesnih jedinica i povećanja prinosa motornih goriva.
- ▶ Remont u Rafineriji nafte Rijeka uspješno je izveden tijekom prvog tromjesečja 2016. i bio je usmjeren na poboljšanje rada i pouzdanost proizvodnih kapaciteta, ispunjavanje zakonskih obveza, osiguravanje kontinuiranog rada, dok bi se paralelno omogućilo provođenje velikog investicijskog projekta.
- ▶ Uspješno su nastavljene inicijative za poboljšanje učinkovitosti, uključujući energetska učinkovitost, upravljanje gubicima, upravljanje zalihama, eliminaciju uskih grla u logistici i jačanje sinergija među rafinerijama.
- ▶ Provedena su važna kapitalna ulaganja u logistici: novi kapaciteti za utovar autocisterni u Rijeci i novi kapaciteti za željeznički utovar/istovar u Rijeci i Sisku.

RAFINERIJA NAFTE RIJEKA

Rafinerija se nalazi na Jadranskom moru te je povezana s Jadranskim naftovodom (JANAF). Takva lokacija omogućuje Rafineriji nafte Rijeka kupnju sirove nafte, sirovina i gotovih proizvoda sa svjetskog tržišta i izvoz gotovih proizvoda na likvidno mediteransko tržište. Rafinerija je povezana i s drugim skladištima na Jadranskoj obali putem plovila u najmu, dok je sa skladištima na kopnu povezuje široka željeznička mreža.

Tijekom programa modernizacije koji je dovršen u 2011. godini dovršena su tri postrojenja unutar Hidrokreking kompleksa – Blagi hidrokreking, Postrojenje za proizvodnju vodika te Postrojenje za izdvajanje sumpora (Claus), kao i brojna pomoćna postrojenja i instalacije. Hidrokreking kompleksom u značajnoj je mjeri povećana konverzija i kompleksnost rafinerije (9.1 NCI, Nelsonov indeks kompleksnosti). Nakon programa modernizacije Rafinerija nafte Rijeka proizvodi benzinska i dizelska goriva EURO V kvalitete u skladu s visokim europskim ekološkim standardima. Osim benzinskih i dizelskih goriva, Rafinerija

nafte Rijeka proizvodi mlazno gorivo, primarni benzin za petrokemijsku industriju, benzen koncentrat, loživo ulje za grijanje i nekoliko gradacija loživih ulja.

RAFINERIJA NAFTE SISAK

Rafinerija nafte Sisak nalazi se u području središnje Hrvatske u neposrednoj blizini Zagreba, čime je smještena u glavnom središtu potrošnje motornih goriva u Hrvatskoj. Veza prema JANAF-ovu sustavu naftovoda omogućava transport nafte s kontinenta i nafte kupljene na moru do rafinerije. Lokalni naftovod upotrebljava se za transport nafte i kondenzata s domaćih naftnih polja u Moslavini, a rijekom Savom sirova nafta dovodi se sa slavonskih polja. Rafinerija nafte Sisak može proizvoditi EURO V dizel i motorni benzin, plinska ulja, mlazno gorivo, primarni benzin, benzen koncentrat, loživo ulje za grijanje, nekoliko gradacija loživih ulja te zeleni naftni koks.

KLJUČNA OSTVARENJA TIJEKOM 2016. GODINE

INA je suočena s tromim razvojem potražnje na kopnu zbog recesije u regiji i zbog promjena u normama za zaštitu okoliša. Trend pada potražnje na tržištu u Hrvatskoj dodatno je opteretio poslovanje Segmenta. Vanjsko okruženje u 2016. godini u smislu rafinerijskih marži nastavilo je biti povoljno, no ipak nešto niže u usporedbi s 2015. godinom, što je rezultiralo većom prodajom i nižim operativnim jediničnim troškovima. Prosječna cijena sirove nafte tipa Brent u odnosu na prethodnu godinu smanjena je s 52 USD po barelu na 44 USD po barelu, što je rezultiralo nižim troškovima u potrošnji energije, dok su povoljniji crack spreadovi rezultirali većim izvoznim količinama na ciljane tržišta. Proizvodnja benzina u rafinerijama bila je povećavana kako bi se iskoristili ti izuzetno povoljni crack spreadovi, dok smo u isto vrijeme imali koristi od poboljšanih spreadova za loživo ulje. Segment Rafinerije i marketing uspio je zadržati svoju poziciju na ključnim tržištima. Dokazana nastojanja menadžmenta oko prilagodbe proizvodnih pogona u skladu s prilikama na tržištu (kroz rad rafinerija prema zahtjevima potražnje i rad u blokovima te kroz proširenje košarice nafte, odabir sirovina, bolje upravljanje energijom i zalihama) kao i interni naponi tvrtke fokusirani na inicijative uštede troškova pozitivno su se odrazili na rezultate u 2016. godini.

Ključna dostignuća obuhvaćaju:

USPJEŠNOST ZAŠTITE ZDRAVLJA, SIGURNOSTI I OKOLIŠA

- Stavljanje težišta na rad bez nesreća rezultiralo je sigurnim operativnim aktivnostima. U 2016. godini naponi ZZSO-a bili su usmjereni na upravljanje procesima sigurnosti, prevenciju

sigurnosti i rješavanje ljudskih čimbenika (kao glavni uzrok incidenata) te na angažman ZZSO menadžmenta kao temelja za unapređenje sigurnog ponašanja.

KOMERCIJALNE AKTIVNOSTI

- INA je zadržala svoju jaku poziciju na tržištima motornih goriva Hrvatske te Bosne i Hercegovine.
- Poboljšana je veleprodaja uz povećanje prodaje motornih goriva na domaćem tržištu. Ukupno zadovoljstvo kupaca u Hrvatskoj također je poboljšano.
- Postignuta je veća prodaja plavog dizela tijekom druge polovice godine kao rezultat nove, učinkovite prodajne politike.
- Prodajni rezultati nadoknađeni su u smislu ostvarenih prodajnih marži pod utjecajem vanjskih faktora, a pozitivan utjecaj imali su crack spreadovi. Isto tako, marže na UNP u bocama poboljšane su.
- Kada se govori o izvoznim tržištima, iskorištena je prilika u Bosni i Hercegovini kod prodaje loživog ulja, a povećane su prodajne količine u Crnoj Gori kao rezultat povećanih poslovnih aktivnosti.

POSLOVANJE RAFINERIJA

- U Sisku je nastavljen rad u blokovima i rad prilagođen zahtjevima potražnje uslijed prerade povećane količine domaće sirove nafte.
- Remont u Rafineriji nafte Rijeka uspješno je izveden tijekom prvog tromjesečja 2016. i bio je usmjeren na poboljšanje rada i pouzdanost proizvodnih kapaciteta, ispunjavanje zakonskih obveza, osiguravanje kontinuiranog rada, dok bi se paralelno

omogućilo provođenje velikog investicijskog projekta.

- Provedene su organizacijske promjene u proizvodnji u Rafineriji nafte Rijeka s potpuno razvijenim planom za razvoj kompetencija i fleksibilnosti operatera koji je proveden u prvoj polovici 2016. godine
- Povećana je iskoristivost proizvodnih sredstava kako bi se iskoristile povoljne rafinerijske marže u 2016. godini, što je rezultiralo poboljšanim prinosima benzina u rafinerijama u usporedbi s 2015. godinom.
- Nesmetana prerada tijekom druge polovice 2016. pozitivno je utjecala na iskoristivost povoljnijih rafinerijskih marži.
- Nastavljen je proaktivan odabir sirove nafte – prerada više vrsta sirove nafte kako bi se povećao udio utrživih motornih goriva. Ukupno je u 2016. prerađivano jedanaest novih tipova sirove nafte uz istodobno povećanje udjela alternativnih razreda prerađene nafte u Rafineriji nafte Rijeka.
- Nastavljene su inicijative za poboljšanje efikasnosti putem energetske učinkovitosti, upravljanja gubicima, poboljšanja prinosa.
- Provođi se kontinuirana evaluacija „proizvoditi ili kupiti“ kako bi se stvarala vrijednost u SD-u Rafinerije i marketing.

LOGISTIKA I DISTRIBUCIJA

- Stabilna opskrba tržišta s više od 350 tisuća isporuka kupcima rezultirala je indeksom službe za korisnike na razini od 99.9 %.
- Ostvareno je pet milijuna tona transfera proizvoda na logističkim terminalima u 2016. Isto tako, upravljanje zalihama proizvoda poboljšano je za 31 % u odnosu na 2015. godinu.
- Provedena je reorganizacija logistike s kvalitetnim zamjenama i smanjenjem troškova poslovanja.
- Provedena su važna kapitalna ulaganja u logistici: novi kapaciteti za utovar autocisterni u Rijeci i novi kapaciteti za željeznički utovar/istovar u Rijeci i Sisku.
- Nastavlja se modernizacija luke Bakar. Građevinski su radovi u tijeku.
- Testni transfer domaće sirove nafte željeznicom uspješno je izvršen.

PROGRAM OBRADE TEŠKIH OSTATAKA

- U Rafineriji nafte Rijeka potpisan je ugovor između Ine i španjolske kompanije Tecnicas Reunidas o izradi detaljnog inženjerskog projekta (engl. FEED: Front End Engineering Design) za Postrojenje za obradu teških ostataka, čija je izgradnja planirana za riječku rafineriju.
- Detaljni inženjerski projekt pokazuje kako će se planirano Postrojenje za obradu teških ostataka i prateća postrojenja pri izgradnji integrirati s postojećim rafinerijskim sustavima, a INA će u tu fazu uložiti više od 200 milijuna kuna u 2016. i 2017. godini.

- Uz Postrojenje za obradu teških ostataka, u riječkoj rafineriji također će biti izgrađena i nova luka, zatvoreno skladište za koks, trafostanica i dalekovod, dok će brojna postojeća rafinerijska postrojenja morati biti rekonstruirana.
- Finaliziranje FEED-a predviđeno je do kraja sljedeće godine, kada se očekuje i odluka o gradnji Postrojenja za obradu teških ostataka, a INA je u projekt dosad uložila više od 40 milijuna kuna te ishodila lokacijske dozvole za nova postrojenja.
- Poslovni su procesi u Segmentu, kako bi se održao korak s europskom konkurencijom na polju downstreama, bili usredotočeni na optimizaciju aktivnosti diljem cijelog lanca vrijednosti. Glavni cilj bio je održati sigurnost opskrbe osnovnih tržišta, povećati profitabilnost (tj. smanjiti gubitke uz unapređenje učinkovitosti), fleksibilne aktivnosti, discipliniranu kontrolu troškova i iskorištavanje tržišnih prilika.

OČEKIVANJA

INA je usmjerena na održavanje visoke sigurnosti opskrbe hrvatskog tržišta i tržišta BiH uz dodatno jačanje svoje prisutnosti ponudom visokokvalitetnih goriva i usluga uz najniže moguće troškove. INA će se nastaviti fokusirati na sigurne i pouzdane operativne aktivnosti, poboljšavajući troškovnu učinkovitost i cjelokupnu uspješnost. Nadalje, vjerujemo da je ulaganje u povećanje rafinerijskih konverzijskih postrojenja i segmenta biogoriva ključno za budući održivi razvoj i uspjeh. Koristeći se sinergijama Grupe, otvaraju se dodatne mogućnosti za optimizaciju i stvaranje vrijednosti u trenutnom tržišnom okruženju.

Inin segment Rafinerije i marketing pokušat će dodatno učvrstiti svoju poziciju s naglaskom na sljedeće:

Poslovanje rafinerija:

- I.) Fleksibilnost proizvodnje i prodaje u slučajevima povoljnih spreadova pojedinih proizvoda. Brzo donošenje odluka između dizela i benzina na temelju trenutne ekonomije može u vrlo kratkom vremenu uroditi dodatnom vrijednošću.
- II.) Povećanje udjela bijelih proizvoda kroz rad rafinerija prilagođen zahtjevima potražnje i povećanje iskorištavanja glavnih konverzijskih postrojenja. Optimizacija rada procesnih postrojenja bit će dodatno razrađena, a uska grla unutar rafinerija uklonjena.
- III.) Nastavlja se razvoj kompetencija operatera i organizacijske konkurentnosti.
- IV.) Inicijative kojima je fokus smanjenje energetske troškova i poboljšanje operativne pouzdanosti.

Komercijalne aktivnosti:

- V.) Prvi izbor kupaca i pouzdan partner kroz razvijene prodajne kanale i pozicije lidera na tržištu.
- VI.) Optimiziranje upotrebe terminskih i spot ugovora za

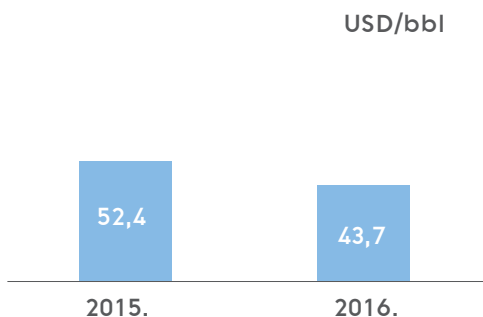
kupnju sirovina te osiguravanje fleksibilne opskrbe.

VII.) Povećanje tržišnog udjela u regiji kroz korištenje prednošću vodeće pozicije na tržištu, lokacije rafinerija, pokrivenost skladištima, učinkovitost distribucije, modernizirane maloprodajne stanice i visoku kvalitetu goriva.

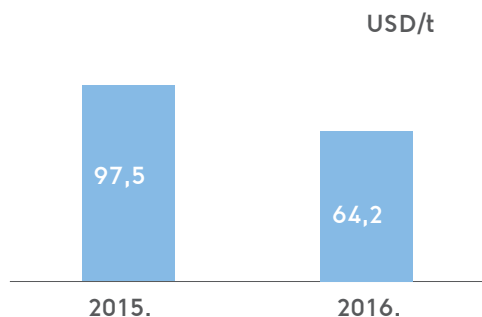
VIII.) Modernizirana logistička infrastruktura i korištenje vlastitom flotom kako bi se postigla vrhunska kvaliteta u poslovanju s kupcima.

Srednjoročno, cilj je daljnje planiranje povećanja logističke povezanosti između imovine zbog postizanja još većih sinergija i fleksibilnosti segmenta Rafinerije i marketing. Osim postojeće strukture imovine, u fokusu je unapređenje konkurentnosti Rafinerije nafte Rijeka kroz povećanje energetske učinkovitosti, organizacijske konkurentnosti, više operativne raspoloživosti i poboljšanu sposobnost konverzije. U tijeku je projekt konverzije teških ostataka u Rafineriji nafte Rijeka, što će omogućiti konverziju teških ostataka u lakše i vrijednije proizvode.

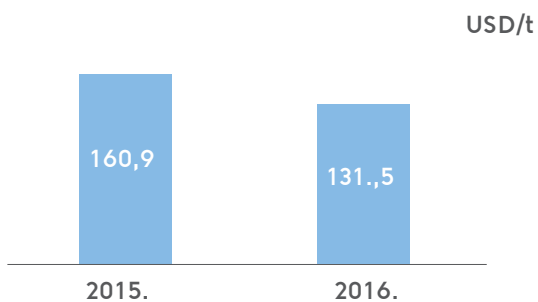
PROSJEČNA CIJENA NAFTE

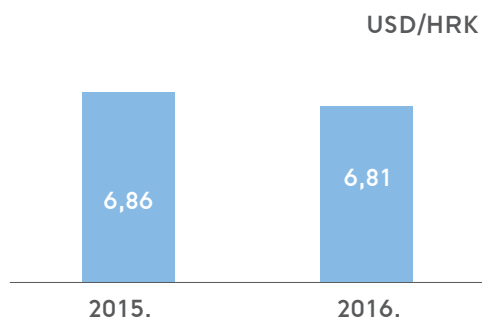
PROSJEČNE RAZLIKE KOTACIJE DIZELA I NAFTE

PROSJEČNE RAZLIKE KOTACIJE BENZINA I NAFTE

GODIŠNJI PROSJEK TEČAJEVA

ODRŽIVI RAZVOJ SD-A RAFINERIJE I MARKETING

Sigurnost je temeljna vrijednost INA Grupe i mnogo više od liste zadataka. Naša predanost uvjerenju da se sve ozljede i negativni događaji u procesu mogu spriječiti pokreće sve lokacije unutar SD-a Rafinerije i Marketing u smjeru postizanja savršenstva u području sigurnosti, približavajući se cilju od nula incidenata. To uvjerenje temelj je za ostvarenje cjelovite kulture sigurnosti unutar Ine. Sigurna postrojenja, kao i sigurnost temeljena na odgovornom pristupu svih zaposlenika ostaju prioriteta za naredno razdoblje. Naime, zahtjevi poslovanja u izazovnom ekonomskom okruženju nužno su usmjereni na osiguranje stabilnosti proizvodnih i logističkih procesa, bez neželjenih poremećaja i prekida.

Ukupna stopa ozljeda (TRIR = 2,3) i stopa poremećaja u procesu (PSER-Tier1 = 1,25) redovito se prate, i za Inine zaposlenike i za vanjske izvođače. Zabilježeni incidenti pokazuju relativno veći broj ozljeda uzrokovanih padovima nakon spoticanja i pokliznuća, s manjim posljedicama za ozlijeđene. Smanjenje broja incidenata tog tipa bit će prvi izazov u 2017. godini kao dio svakodnevnih napora u poboljšanju svih pokazatelja sigurnosti

u aktivnostima prerade i distribucije te održavanja naših postrojenja.

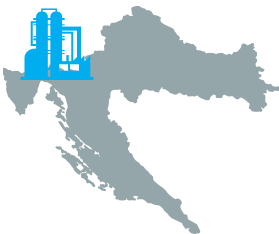
Postizanje pozitivne kulture sigurnosti temelj je za učinkovito upravljanje. U 2017. godini nastavljamo s projektom uključivanja posloводства sukladno rezultatima provedenog istraživanja, a očekivani rezultat jest još bolje razumijevanje svih sudionika, posebice voditelja, zaposlenika i vanjskih izvođača.

Utjecajima na okoliš naših procesnih postrojenja i s njima povezanih aktivnosti upravlja se uz čvrstu orijentaciju na njihovo daljnje smanjenje. Brojni projekti energetske uštede te projekti u području zaštite okoliša započeli su u 2016. Zatvoren blow down sustav u Rafineriji nafte Sisak, rekonstrukcija sustava baklji u Rafineriji nafte Rijeka, redukcija emisija lako hlapivih ugljikovodika u Sektoru Logistike neki su od mnogih projekata u tom smjeru.

Naš krajnji ciljevi ostaju isti: biti društveno odgovorna kompanija s minimalnim negativnim utjecajem na zajednicu te dostići najbolje pokazatelje sigurnosti kroz kontinuirano poboljšanje procesa.

POSTROJENJE ZA OBRADU TEŠKIH OSTATAKA

RAFINERIJA NAFTE
RJEKA

Postrojenje za obradu teških ostataka izgradit će se u Rafineriji nafte Rijeka

Investicija vrijedna više od

400 mil. \$

Postrojenjem za obradu teških ostataka omogućit će se obrada ne-utrživih i manje vrijednih teških ostataka u visoko vrijedne proizvode te povećanje udjela bijelih proizvoda, tj. motornih goriva i dizelskog ulja čime će se rafinerijska konverzija podignuti na konkurentnu razinu.

Uz postrojenje za obradu teških ostataka, INA također mora izgraditi i novu luku, zatvoreno skladište za koks, trafostanicu i dalekovod, dok će brojna postojeća rafinerijska postrojenja morati biti rekonstruirana.

PROCIJENJENA PRERADA

Uz Postrojenje za obradu teških ostataka prerada će se povećati na 4,5 mil. tona godišnje.

4,5 mil. t

PROCIJENJENI PROFIT

Povećanje profita od 100 do 120 milijuna dolara godišnje, što je poboljšanje od 9 do 10 dolara po barelu u neto marži

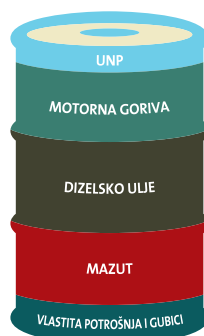
Riječka rafinerija će prijeći u 1. kvartil po Solomonu[1] kada se gleda na složenost rafinerija u ovom dijelu Europe, a prema Solomon studiji iz 2014. godine je u 4. kvartilu.

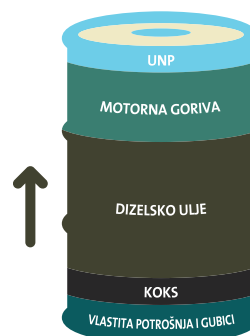
Nakon donošenja finalne odluke o investiciji, a koja je planirana za kraj 2017. i izgradnje, novo postrojenje bi moglo započeti s radom 2021.

PRIJE OBRADE TEŠKIH OSTATAKA

NAKON OBRADE TEŠKIH OSTATAKA

SD Trgovina na malo i u 2016. godini je u sve konkurentnijem tržišnom okruženju uspio zadržati stabilnu prodaju kroz kontinuirano unapređenje kvalitete poslovanja širom ponudom goriva i robe široke potrošnje, boljom tehničkom opremljenošću i novim uslugama na maloprodajnim mjestima. Poseban naglasak stavili smo na proširenje gastronomske ponude.

Također, uspješno smo implementirali dva opsežna i izazovna projekta povezana s poslovanjem Ininih maloprodajnih mjesta kao temelj za uvođenje različitih modela upravljanja maloprodajnim poslovanjem – Partnerski sustav upravljanja maloprodajom (PSUM) i INA Maloprodajni servisi.

Darko Markotić- Izvršni direktor SD-a
Trgovina na malo

TRGOVINA NA MALO

Na dan 31. prosinca 2016. INA Grupa upravljala je mrežom od 504 maloprodajne lokacije – 396 u Hrvatskoj, 101 u Bosni i Hercegovini (45 u Holdini i 56 u Energopetrolu), 6 u Sloveniji i 1 u Crnoj Gori, od kojih je 60 maloprodajnih mjesta u Hrvatskoj uključeno u model Partnerskog upravljanja. Od dana 1. srpnja 2016. Energopetrol je konsolidiran u SD Trgovina na malo INA Grupe.

Ukupna prodaja SD-a Trgovina na malo (uključujući i 34 kt Energopetrola) iznosila je 1.014 kt, što je povećanje od 2 % u odnosu na 2015. godinu. Na rezultat je utjecala povećana prodaja dizela i plinskih ulja za 3

% (21 kt) u korelaciji s povećanjem potražnje na tržištu, dok je prodaja motornih benzina u kontinuiranom padu za 1 % (3 kt). U odnosu na prethodnu godinu nastavlja se i porast prodaje dizelskih goriva kao rezultat dizelifikacije tržišta na štetu udjela motornih benzina.

Prihod od marže robe široke potrošnje povećan je uslijed kontinuiranog povećanja ponude robe široke potrošnje i razvoja novih dodatnih usluga.

Prodaja goriva ostaje stabilna kao rezultat kapitalnih rekonstrukcija i programa modernizacije, uključujući uvođenje

NAJVAŽNIJA DOGAĐANJA

- ▶ Uvođenje novog modela upravljanja maloprodajnim poslovanjem (INA Maloprodajni servisi d.o.o.) – od 1. veljače 2016. ukupno je 336 maloprodajnih mjesta prebačeno na upravljanje u novoosnovanu tvrtku INA Maloprodajni servisi d.o.o.
- ▶ Uvođenje Partnerskog sustava upravljanja maloprodajom (PSUM) – od 1. veljače 2016. ukupno je 60 planiranih maloprodajnih mjesta (uključujući sedam maloprodajnih mjesta nekadašnjeg INA Osijek Petrola) predano na upravljanje odabranim partnerima
- ▶ Širenje segmenta negoriva s naglaskom na gastronomsku ponudu
- ▶ Nastavak programa modernizacije s naglaskom na kapitalne rekonstrukcije u BiH
- ▶ Akvizicija Energopetrola (56 maloprodajnih mjesta)

dotatnih UNP jedinica te širenje malo-prodajne mreže u Bosni i Hercegovini. Na stabilnu prodaju goriva utjecale su i podržale je glavne marketinške kampanje, kao i pravovremeno primijenjene tehnike određivanja cijena na mikrotržištu te praćenje tržišnog okruženja i potražnje.

Također, u 2016. godini ostvarena su velika postignuća u smanjenju gubitaka goriva svakodnevnom kontrolom razlika u isporuci goriva kao i uzroka gubitka goriva kroz nadzor i kontrolu praznjenja komora te je tim uspješnim rezultatima INA Trgovina na malo na razini MOL Grupe postavila visoke standarde u sprečavanju i smanjenju gubitaka goriva.

Trgovina na malo u 2016. godini nastavila je s provođenjem strategije negoriva kroz planiranu preobrazbu izgleda benzinskih postaja u maloprodajna mjesta implementacijom „Fresh corner“ koncepta kroz proširenu

gastronomsku ponudu, uvođenjem strategije asortimana, selektivnim određivanjem cijena, pozicioniranjem proizvoda i promotivnim aktivnostima te uvođenjem novog koncepta autopraonica (u travnju 2016. započele su s radom autopraonice Dubrava, Delnice i Slavonski Brod), a sve je to popraćeno raznovrsnim programima vjernosti i ponudom novih usluga na maloprodajnim mjestima, kao što su plaćanje računa, poštanske usluge i paketomati, HUGO vinjete, AIRCASH, koncept nagrađivanja kupaca – vaučeri i popusti itd. Također, kako bi se poboljšala prodaja plina u bocama, u 2016. godini uveden je novi marketinški pristup i nova cjenovna strategija.

Partnerski sustav upravljanja maloprodajom (PSUM) – u veljači 2016. godine svih 60 planiranih maloprodajnih mjesta predano je na upravljanje odabranim partnerima, od čega je šest bivših INA Osijek Petrol maloprodajnih

mjesta u okviru partnerskog (PSUM) programa i modernizirano. U 2016. godini nastavlja se trend rasta poslovnih rezultata na PSUM lokacijama kroz značajan napredak u poboljšanju kvalitete usluge kupcima unutar segmenta goriva i negoriva prema izvješću Tajnog kupca, a sve s ciljem zadržavanja pozitivnih rezultata i u nadolazećem periodu.

Novi model upravljanja maloprodajom INA Maloprodajni servisi (INA MS d.o.o.) pokrenut je u veljači 2016. te je unutar tog projekta ukupno 336 maloprodajnih mjesta prebačeno na upravljanje u novoosnovanu tvrtku INA Grupe, INA Maloprodajni servisi d.o.o. U nadolazećem periodu naglasak će i dalje biti na poboljšanju kvalitete usluge, širenju segmenta negoriva i povećanju broja prodajnih mjesta UNP-a, uz instalaciju dodatnih skid jedinica s ciljem povećanja prodaje UNP-a. Nastavno na ranije spomenute projekte, tijekom 2016. godine unutar MOL Grupe pokrenut je HOST program, prvenstveno usmjeren na razvoj uslužnih (host) vještina maloprodajnog osoblja popraćen budućim intenzivnim treninzima i kontinuiranom edukacijom zaposlenika na maloprodajnim mjestima.

STRATEGIJA I IZGLEDI

Provođenje programa modernizacije provodi se prema planiranom rasporedu te je do sada modernizirano 220 maloprodajnih mjesta (184 projekta modernizacije, 20 kapitalnih rekonstrukcija i 16 red dot projekata) s pozitivnim povratnim reakcijama kupaca. Također, nastavak programa modernizacije više će se usmjeriti prema kapitalnim rekonstrukcijama projekata u Bosni i Hercegovini te INA Crnoj Gori. U srpnju 2016. INA i MOL potpisali su sporazum o preuzi-

manju dionica Energopetrola, pri čemu je INA preuzela 33,5 % dionica Energopetrola u vlasništvu MOL-a. Tom transakcijom INA je povećala svoj udio u Energopetrolu na 67 % i postala većinski vlasnik kompanije čiji su financijski rezultati konsolidirani u rezultate INA Grupe.

Projekti u Bosni i Hercegovini (Holdina i Energopetrol) odnose se na renoviranje osam maloprodajnih mjesta. U narednom razdoblju planiran je i daljnji razvoj poslovanja i pozicije na tržištu Crne Gore.

ODRŽIVI RAZVOJ SD-A TRGOVINA NA MALO

U skladu s Ininim opredjeljenjem za održivi razvoj i unapređenje odnosa s kupcima, a i lokalnom zajednicom, Trgovina na malo nastavila je s akcijom prodaje voća u suradnji s malim obiteljskim gospodarstvima (OPG), što pokazuje našu podršku malim seoskim gospodarstvima, a istovremeno kupcima omogućuje uživanje u domaćim proizvodima. Ove godine 13 lokalnih proizvođača prodavalo je domaće proizvode na 13 maloprodajnih mjesta. Ponuda je proširena, tako da su uz voće, povrće, sir i med, koji su bili u ponudi prethodnih godina, ove godine u ponudi bila i božićna drvca i lješnjaci.

BIOLOŠKA RAZNOLIKOST

Za pet maloprodajnih mjesta koja su blizu zaštićenih područja dizajnirani su letci s informacijama o tome što INA radi vezano za zaštitu okoliša općenito i informacije o navedenim zaštićenim područjima. Letci imaju svrhu informiranja kupaca o Ininoj politici i predanosti sustavnom upravljanju zaštitom zdravlja, sigurnosti i okoliša.

ENERGETSKA UČINKOVITOST

U 2016. godini Trgovina na malo sudjelovala je na natjecanju Zelenog fonda MOL Grupe s projektom „Poboljšano gospodarenje otpadom i LED energetska učinkovitost“. Trgovina na malo preliminarno je odabrana za financiranje projekta iz MOL-ova Zelenog fonda. Glavni je cilj tog projekta poboljšanje selektivnog prikupljanja otpada na jednom maloprodajnom mjestu kupnjom dvaju press kontejnera za komunalni i ambalažni otpad te ugradnja energetske učinkovite LED rasvjete na četirima maloprodajnim mjestima.

U Trgovini na malo proveden je prvi nadzor sustava upravljanja energijom u skladu s normom ISO 50001:2011.

Isto tako, vezano za energetska učinkovitost, nastavili smo sa zamjenom kompletnog sustava klimatizacije na 15 maloprodajnih mjesta: novim sustavom klimatizacije zamijenjeni su električni kotlovi za centralno grijanje na jednoj lokaciji, sustav za centralno grijanje na lož ulje na pet lokacija i stari klimatizacijski uređaji na pet lokacija, a stari kotlovi za grijanje na prirodni plin zamijenjeni su novim kondenzacijskim jedinicama na četirima lokacijama. Nadalje, zamijenili smo stare hladnjake novim rashladnim vitrinama na četirima lokacijama, a vanjska jedinica premalog kapaciteta zamijenjena je na jednoj lokaciji.

REMIJACIJA

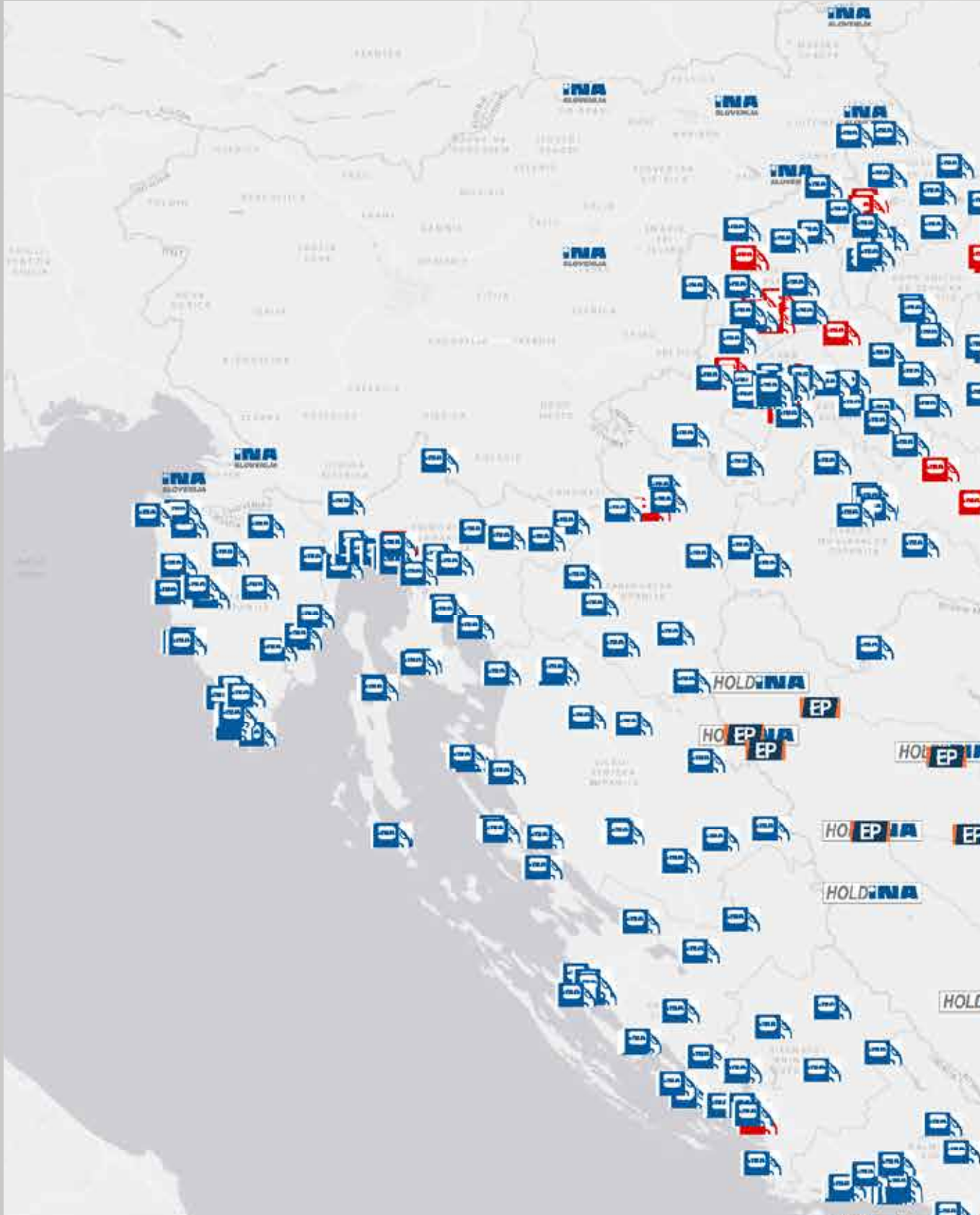
U 2016. godini Trgovina na malo nastavila je s aktivnostima remedijacije. Preliminarni istražni radovi provedeni su na

21 lokaciji. Sanacijski programi pripremljeni su za 15 lokacija i dostavljeni Ministarstvu zaštite okoliša i energetike na odobrenje.

Na jednoj lokaciji nije bilo opasnog otpada, dok je na preostalim dvjema lokacijama nastalo 854,84 t onečišćenog tla. Sav nastao otpad dostavljen je ovlaštenoj tvrtki – STSI-ju – na daljnju obradu. Za lokacije na kojima je nastalo onečišćeno tlo dobili smo potvrdu Ministarstva zaštite okoliša i energetike da je sanacija uspješno provedena.

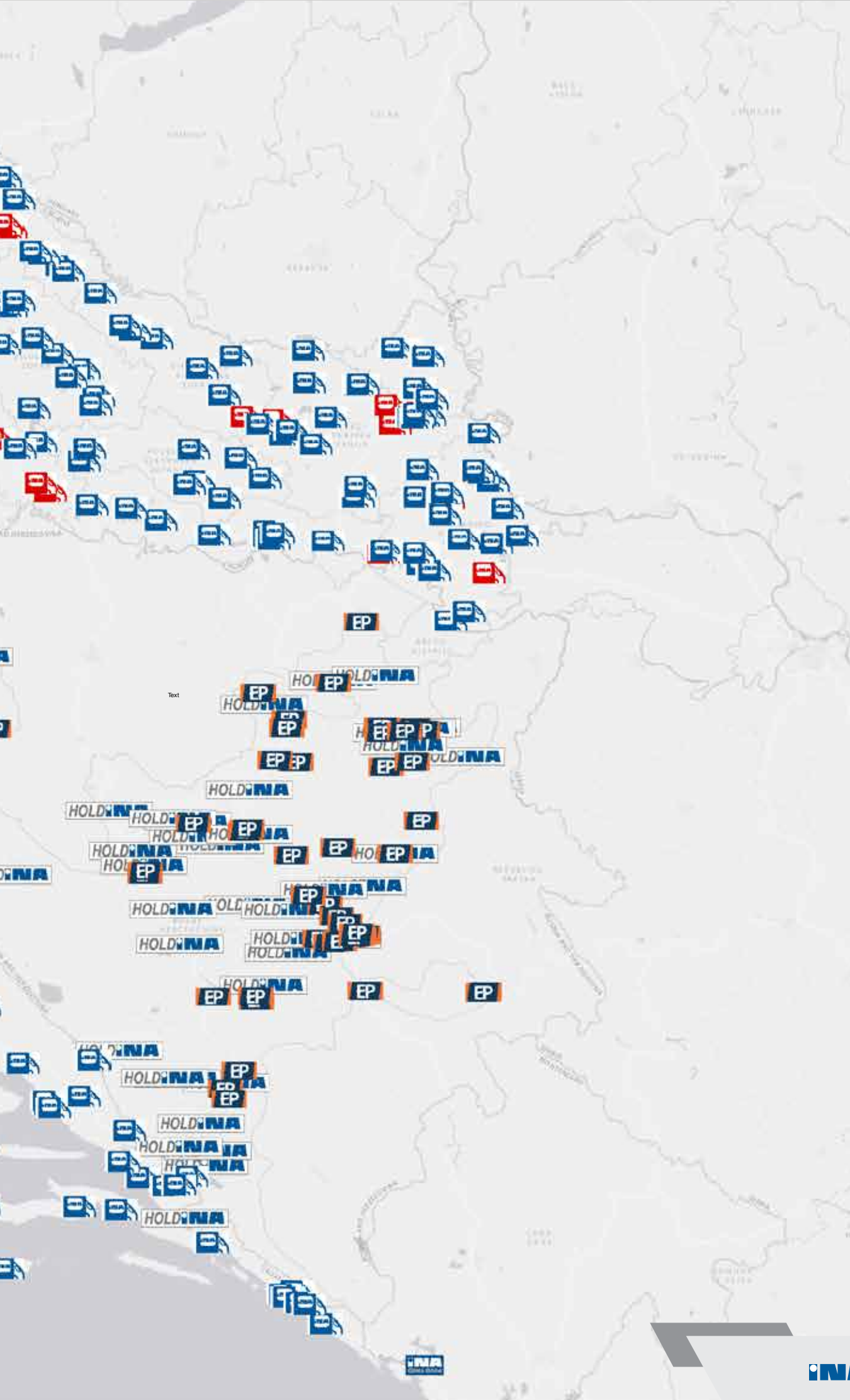
Nastavili smo s aktivnostima sanacije na jednoj lokaciji zatvaranjem građevinskih jama i uklanjanjem preostalih bunara s lokacije, pri čemu je uklonjeno 355,70 t kontaminiranog tla. Također, započeli smo s monitoringom podzemnih voda u skladu s Rješenjem vodopravne inspekcije i mišljenjem Hrvatskih voda. O svim aktivnostima pravovremeno su obaviješteni predstavnici Hrvatskih voda i vodopravna inspekcija.

Završeni su postupci za nabavu usluga: analiza vode i eluata tijekom preliminarnih istražnih radova i sanacije; monitoring podzemnih voda te ekspertiza tla.

Legend

- INA MS
- INA PSUM
- INA Slovenija
- INA Crna Gora
- Energopetrol
- Holdina

Text

Financijski i operativni pregled poslovanja

IZJAVA POSLOVODSTVA I ANALIZA POSLOVANJA

Sažetak rezultata 2016. godine

INA Grupa ostvarila je pozitivan rezultat u 2016. godini, uz dobit iz osnovne djelatnosti koja je dosegla 607 milijuna kuna za navedeno razdoblje u usporedbi s gubitkom od 1.338 milijuna kuna za 2015. godinu. Unatoč zahtjevnom okruženju i smanjenju Brenta i rafinerijskih marži, što je utjecalo na poslovanje segmenata Istraživanje i proizvodnja nafte i plina te Rafinerije i marketing, kompanija je ostvarila pozitivan rezultat. To je u prvom redu postignuto programom operativnog prilagođavanja nižim cijenama. SD Istraživanje i proizvodnja nafte i plina ostao je glavni generator novca tijekom 2016. godine. Unatoč smanjenju EBITDA od 32 %, operativna dobit segmenta ostala je relativno jaka, dosegnuvši 1.172 mili-

juna kuna za navedeno razdoblje.

SD Rafinerije i marketing (uključujući Trgovinu na malo) ostvario je pozitivan rezultat. Uvođenje konkurentnijeg operativnog modela u SD Trgovina na malo već je rezultiralo smanjenjem fiksnih operativnih troškova, što je, uz povećanje prihoda od robe široke potrošnje, dovelo do povećanja temeljne profitabilnosti.

Kapitalna ulaganja iznosila su 1.387 milijuna kuna, što je smanjenje od 16 % u odnosu na 2015. godinu. Osim toga, INA Grupa povećala je svoj udio u Energopetrolu s 33,5 % na 67 %, nastavljajući jačati svoju regionalnu poziciju. Na temelju discipliniranog pristupa potrošnje kapitalnih ulaganja, financijski položaj Društva ostao je stabilan tijekom 2016. godine. Omjer duga i kapitala smanjio se na 19,1 %, dok je neto dug iznosio 2.506 milijuna kuna, što je smanjenje od 17 % u odnosu na isto razdoblje 2015. godine.

(mil kn)	2015.		2016.		Promjene 16./15. %	
	mil. kn	mil. USD	mil. kn	mil. USD	kn	USD
Neto prihod od prodaje	18.861	2.748	15.575	2.289	-17	-17
EBITDA ⁽¹⁾	2.665	388	2.112	310	-21	-20
EBITDA bez jednokratnih stavki ⁽²⁾	2.953	430	2.428	357	-18	-17
Dobit iz osnovne djelatnosti	-1.338	-195	607	89	-145	-146
Dobit iz osnovne djelatnosti bez jednokratnih stavki ⁽²⁾	138	20	842	124	510	515
Neto financijski gubitak	-411	-60	-146	-21	-64	-64
Neto dobit/gubitak	-1.418	-207	101	15	-107	-107
Neto dobit bez jednokratnih stavki ⁽²⁾	58	8	336	49	477	512
Neto novac iz poslovnih aktivnosti	1.954	285	2.228	327	14	15
Zarada po dionici						
Osnovna i razrijeđena zarada/(gubitak) po dionici (kuna po dionici)	(141,8)	(20,7)	10,1	1,5	n.a.	n.a.
Omjer duga i kapitala %	22,3		19,1			

(1) EBITDA = EBIT + amortizacija + vrijednosno usklađenje + rezerviranja

(2) U 2016. godini na EBITDA su negativno utjecale jednokratne stavke u iznosu od 315 milijuna kuna, a odnose se na otpremnine, dok su u istom razdoblju na operativnu dobit negativno utjecale jednokratne stavke u iznosu od 139 milijuna kuna smanjenja vrijednosti imovine (postrojenje Zagreb-1) i 96 milijuna kuna negativnog utjecaja otpremnina i povezanih rezerviranja

ISTRAŽIVANJE I PROIZVODNJA – PREGLED POSLOVANJA

U 2016. godini EBITDA bez jednokratnih stavki SD-a Istraživanje i proizvodnja nafte i plina dosegla je 2.166 milijuna kuna, što je smanjenje od 32 % u usporedbi s 2015. i uglavnom je rezultat nižih cijena Brenta i cijena prirodnog plina. Ukupna proizvodnja ugljikovodika iznosila je 39,4 Mboe po danu, što je smanjenje od 1,5 Mboe po danu u usporedbi s 2015. godinom zbog manje proizvodnje prirodnog plina. Uz niže prihode, na operativnu dobit u iznosu od 1.172 milijuna kuna negativno je utjecalo 82 milijuna kuna umanjena egipatskih potraživanja zbog nemogućnosti redovitog prikupljanja/naplate potraživanja. Smanjenje je djelomično ublaženo većom proizvodnjom domaće nafte i kampanjom optimizacije i remonta bušotina.

U usporedbi s 2015. godinom cijena Brenta u 2016. je godini 17 % manja, što se negativno odrazilo na prihode sirove nafte i kondenzata u iznosu od 370 milijuna kuna. Niže realizirane cijene prirodnog plina, kao posljedica daljnjeg smanjenja reguliranih cijena plina iz travnja 2016. i nepovoljnog tržišnog okruženja, uzrokovale su dodatnih 660 milijuna kuna negativnog učinka u odnosu na prethodnu godinu, od čega se 157 milijuna kuna odnosi na smanjenje reguliranih cijena plina. Proizvodnja sirove nafte u 2016. godini povećala se za 8 % u

odnosu na prošlu godinu kao rezultat rasta, odnosno pada proizvodnje na domaćim i inozemnim bušotinama.

- Proizvodnja domaće nafte povećala se za 12 % zahvaljujući remontu bušotina i optimizaciji zajedno s proizvodnjom s novih bušotina Selec i Đeletovci Zapad.
- Proizvodnja nafte u Angoli bila je 12 % manja zbog tehničkih problema i prirodnog pada proizvodnje na Bloku 3/05, dok je u Egiptu bila 2 % manja zbog niske stope proizvodnje na koncesijama Ras Qattara i West Abu Gharadig, što je djelomično ublaženo poboljšanim poslovanjem na koncesijama North Bahariya i East Yidma. Proizvodnja prirodnog plina u 2016. godini bila je 10 % niža nego prethodne godine uslijed niže navedenih čimbenika.
- Proizvodnja prirodnog plina u podmorju smanjila se za 24 %, pri čemu je negativno utjecao prirodni pad, povećan udio vode u iscrpku kao i manji Inin dio.
- To je djelomično ublaženo 3 % višom proizvodnjom na kopnu kao rezultat remonta i optimizacije bušotina kao i proizvodnjom s novih polja Vučkovec, Zebanec i Stružec. Povećanje na kopnu postignuto je usprkos predviđenom općem remontu na plinskoj stanici Molve i Objektima frakcionacije Ivanić Grad u rujnu 2016. godine.

Proizvodnja domaćeg kondenzata bila je manja (1 %) zbog već spomenutog remonta na Molvama i Ivanić Gradu u rujnu 2016. godine.

Segment MSFI – rezultati	2015.		2016.		Promjene 16./15. %	
	mil. kn	mil. USD	mil. kn	mil. USD	kn	USD
Prihodi	4.970	724	3.890	572	(22)	(21)
EBITDA	3.141	458	2.141	315	(32)	(31)
EBITDA bez jednokratnih stavki	3.203	467	2.166	318	(32)	(32)
Dobit iz osnovne djelatnosti	371	54	1.172	172	215	218
Dobit iz osnovne djelatnosti bez jednokratnih stavki	1.375	201	1.186	174	(14)	(13)
CAPEX s one-off	840	122	716	105	(15)	(14)

RAFINERIJE I MARKETING (UKLJUČUJUĆI TRGOVINU NA MALO) – PREGLED POSLOVANJA

CCS EBITDA bez jednokratnih stavki u 2016. godini iznosila je 350 milijuna kuna, dok je EBITDA bez jednokratnih stavki iznosila 558 milijuna kuna. Na rezultat je pozitivno utjecao niz čimbenika, naponi za poboljšanje učinkovitosti usmjereni na smanjenje operativnih troškova, diversifikacija portfelja sirove nafte i poboljšanja u Trgovini na malo, uključujući i pozitivan rezultat prodaje robe široke potrošnje iz segmenta. Međutim, na rezultat je negativno utjecalo pogoršanje prodajnih i rafinerijskih marži.

Poslovanje SD-a Rafinerije i marketing

Značajno povećanje EBITDA uglavnom je potaknuto većom prodajom na ključnim i izvoznim tržištima te je dodatno podržano manjim fiksnim operativnim troškovima koji su rezultat stalnih napora za poboljšanje učinkovitosti i smanjenja troškova za energiju. To je djelomično ublaženo nešto nepovoljnijim rafinerijskim maržama okruženja u odnosu na 2015. godinu i smanjenjem prodajnih marži na ključnim tržištima.

Ukupne veleprodajne količine iznosile su 3,799 kt, što je više nego u istom periodu 2015. godine (+196 kt), te također održava jaku poziciju na prodajnim količinama motornih goriva na domaćem tržištu, s malim smanjenjem u količinama

benzina (-16 kt) i 1,4 % povećanjem prodanih količina dizela (+14 kt). Unatoč snažnoj konkurenciji opskrbe na tržištu Bosne i Hercegovine ukupna količina prodaje povećala se za 1 % (5kt), prvenstveno vođena lož uljima i ukapljenim naftnim plinom. Ukupna prodaja dodatno je poboljšana većom prodajnom količinom plinskih ulja (+66 kt) i loživih ulja (+6kt), uglavnom na ostala izvozna tržišta.

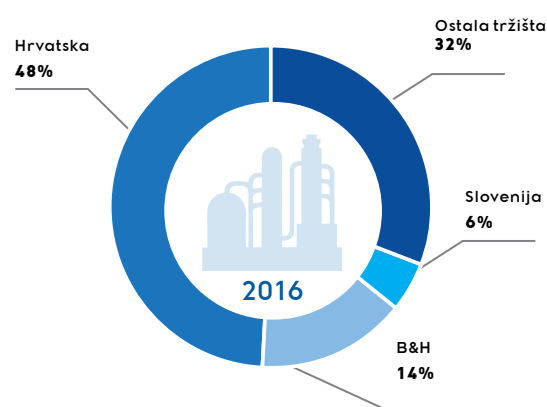
POSLOVANJE SD-A TRGOVINA NA MALO

Ukupne prodajne količine SD-a Trgovina na malo u 2016. (uključujući i 34 kt od Energopetrola) iznosile su 1.014 kt, što je povećanje od 2 % u odnosu na prošlu godinu. Pozitivna tržišna potražnja povećala je prodaju dizela i plinskih ulja za 3 % (21 kt), dok je prodaja motornih benzina nastavila svoj pad, i to za 1 % (3 kt). U usporedbi s 2015. godinom postoji trend smanjenja udjela motornih benzina kao posljedica nastavka dizelizacije na tržištu. Prihod od marže robe široke potrošnje povećan je uslijed kontinuiranog povećanja ponude robe široke potrošnje i razvoja novih dodatnih usluga. Na dan 31. prosinca 2016. INA Grupa upravljala je mrežom od 495 malo-prodajnih mjesta (387 u Hrvatskoj, 101 u Bosni i Hercegovini (45 u Holdini i 56 u Energopetrolu), 6 u Sloveniji i 1 u Crnoj Gori), od kojih je 60 prodajnih mjesta u Hrvatskoj uključeno u model poduzetništva. Počevši s danom 1. srpnja 2016. Energopetrol je konsolidiran u SD Trgovina na malo INA Grupe.

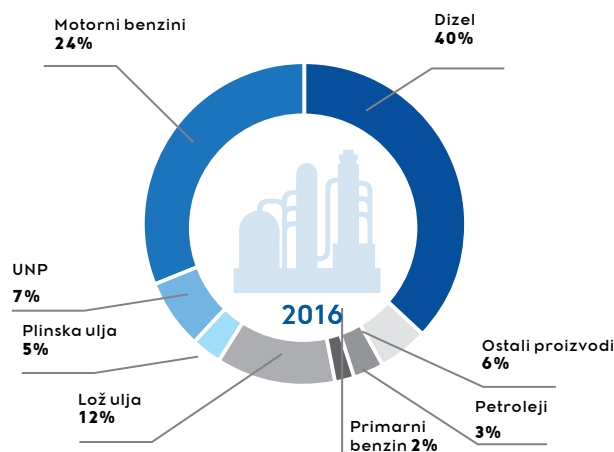
Segment MSFI – rezultati	2015.		2016.		Promjene 16./15. %	
	mil. kn	mil. USD	mil. kn	mil. USD	kn	USD
Prihodi	14.831	2.161	13.094	1.925	(12)	(11)
EBITDA	-587	-86	339	50	(158)	(158)
EBITDA bez jednokratnih stavki*	-422	-62	558	82	(232)	(233)
CCS – DS dobit/gubitak iz EBITDA*	295	43	350	51	19	20
Dobit/(Gubitak) iz osnovne djelatnosti	-1.324	-193	74	11	(106)	(106)
EBIT bez jednokratnih stavki*	-1.100	-160	94	14	(109)	(109)
CCS – DS gubitak iz osnovne djelatnosti	-395	-58	-122	-18	(69)	(69)
CAPEX i ulaganja (bez stjecanja)	613	89	608	89	(1)	0

* U 2016. godini na poslovanje su negativno utjecale jednokratne stavke u iznosu od 219 milijuna kuna, a odnose se na otpremnine, dok su u istom razdoblju na operativnu dobit negativno utjecale jednokratne stavke u iznosu od 20 milijuna kuna otpremnina i povezanih rezerviranja

PRODAJA RAFINERIJSKIH PROIZVODA PO ZEMLJAMA

PRODAJA RAFINERIJSKIH PROIZVODA

KAPITALNA ULAGANJA

Kapitalna ulaganja iznosila su 1.387 milijuna kuna, što je smanjenje od 16 % u odnosu na 2015. godinu. Osim toga, INA Grupa povećala je svoj udio u Energopetrolu s 33,5 % na 67 %, nastavljajući jačati svoju regionalnu poziciju. Na temelju discipliniranog pristupa potrošnje kapitalnih ulaganja financijski položaj Društva ostao je stabilan tijekom 2016. godine. Omjer duga i kapitala smanjio se na 19,1 %, dok je neto dug iznosio 2.506 milijuna kuna, što je smanjenje od 17 % u odnosu na isto razdoblje 2015. godine.

KAPITALNA ULAGANJA SD-A ISTRAŽIVANJE I PROIZVODNJA NAFTE I PLINA

Kapitalna ulaganja segmenta u 2016. godini iznosila su 717 milijuna kuna. Kapitalna ulaganja u Hrvatskoj iznosila su 612 milijuna, dok su ulaganja u inozemstvu iznosila 105 milijuna kuna. U usporedbi s 2015. godinom kapitalna ulaganja bila su manja za 124 milijuna kuna ili 15 %. Smanjena razina ulaganja uglavnom je rezultat manjih ulaganja u razradu u Angoli i Egiptu te manjih aktivnosti na kopnu.

KAPITALNA ULAGANJA SD-A RAFINERIJE I MARKETING (UKLJUČUJUĆI TRGOVINU NA MALO)

Ukupna kapitalna ulaganja u 2016. godini iznosila su 608 milijuna kuna, što je blagi pad u odnosu na prošlu godinu. Kapitalna ulaganja Rafinerija i marketinga iznosila su 481 milijun kuna, ponajprije zbog velikih logističkih projekata i projekata u Rafineriji nafte Rijeka, uključujući remont Rafinerije nafte Rijeka tijekom prvog tromjesečja 2016. godine, modernizaciju punilišta u Rijeci i vagon punilišta u Rijeci i Sisku, što predstavlja napredak u usklađivanju sa zakonom i učinkovitosti projekata.

Kapitalna ulaganja Trgovine na malo iznosila su 127 milijuna kuna, 35 milijuna kuna manje nego 2015. godine. Trgovina na malo u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini završila je dva greenfield projekta na autocestama, sedam rekonstrukcija, 14 modernizacija i više projekata na proširenju ponude robe široke potrošnje u skladu s konceptom „Fresh Corner“.

BILANCA – INA GRUPA

	31. 12. 2015.	31. 12. 2016.	%
Aktiva			
Dugotrajna imovina			
Nematerijalna imovina	540	536	(1)
Nekretnine, postrojenja i oprema	12.730	12.573	(1)
Ulaganja u pridružena društva i zajednička ulaganja	22	22	0
Ostala ulaganja	14	13	(7)
Dugoročna potraživanja	144	128	(11)
Odgođeni porezi	2.094	1.769	(16)
Imovina i ulozi raspoloživi za prodaju	581	676	16
Ukupno dugotrajna imovina	16.125	15.717	(3)
Kratkotrajna imovina			
Zalihe	1.820	2.050	13
Potraživanja od kupaca, neto	1.724	1.591	(8)
Ostala potraživanja	136	184	35
Potraživanja za pretplaćeni porez na dobit	23	11	(52)
Ostala kratkotrajna imovina	278	120	(57)
Novac i novčani ekvivalenti	275	611	122
Kratkotrajna imovina	4.256	4.567	7
Imovina i ulozi namijenjeni prodaji	1	8	733
Ukupno kratkotrajna imovina	4.257	4.575	7
Ukupna aktiva	20.382	20.292	(0)
Pasiva			
Kapital i pričuve			
Upisani kapital	9.000	9.000	0
Zakonske rezerve	330	20	(94)
Revalorizacijske rezerve	216	299	38
Ostale rezerve	1.641	1.647	0
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	(602)	(233)	(61)
Kapital pripisiv vlasniku	10.585	10.733	1
Nekontrolirajući interes	0	(136)	N.A.
Ukupno kapital	10.585	10.597	0
Dugoročne obveze			
Obveze po dugoročnim kreditima	400	271	(32)
Ostale dugoročne obveze	66	60	(9)
Otpremnine i jubilarne nagrade	101	85	(16)
Dugoročna rezerviranja	3.266	3.224	(1)
Odgođena porezna obveza	22	13	(41)
Ukupno dugoročne obveze	3.855	3.653	(5)
Kratkoročne obveze			
Obveze po bankovnim kreditima i dopuštenim prekoračenjima	2.768	2.711	(2)
Tekući dio obveza po dugoročnim kreditima	139	135	(3)
Obveze prema dobavljačima	1.400	1.857	33
Porezi i doprinosi	665	637	(4)
Ostale kratkoročne obveze	511	498	(3)
Otpremnine i jubilarne nagrade	8	10	25
Kratkoročna rezerviranja	451	194	(57)
Ukupno kratkoročne obveze	5.942	6.042	2
Ukupno obveze	9.797	9.695	(1)
Ukupna pasiva	20.382	20.292	(0)

Na dan 31. prosinca 2016. godine ukupna imovina INA Grupe iznosila je 20.292 milijuna kuna i bila je na gotovo istoj razini kao i 31. prosinca 2015.

U razdoblju zaključno s 31. prosincem 2016. godine INA Grupa uložila je 43 milijuna kuna u nematerijalnu imovinu. Utjecaj amortizacije na smanjenje knjigovodstvene vrijednosti iznosi 42 milijun kuna. Preračun promjene tečaja uvećao je nematerijalnu imovinu za 4 milijuna kuna. Prijenos na dugotrajnu materijalnu imovinu umanjio je nematerijalnu imovinu za 8 milijuna kuna. Emisijske jedinice umanjile su nematerijalnu imovinu za 2 milijuna kuna. Stjecanjem dodatnih dionica u Energopetrolu INA, d.d. stekla je kontrolu nad društvom te započela konsolidaciju, što je rezultiralo povećanjem nematerijalne imovine na razini INA Grupe za 1 milijun kuna.

U razdoblju zaključno s 31. prosincem 2016. godine INA Grupa uložila je 1.342 milijuna kuna u nekretnine, postrojenja i opremu. Troškovi dekomisije smanjeni su za 1 milijun kuna. Preračun promjene tečaja uvećao je saldo materijalne imovine za 18 milijuna kuna. Utjecaj amortizacije na smanjenje knjigovodstvene vrijednosti iznosi 1.636 milijuna kuna. Otpis negativnih bušotina umanjio je saldo dugotrajne materijalne imovine za 2 milijuna kuna. Prijenos dugotrajne materijalne imovine na imovinu namijenjenu prodaji umanjio je saldo imovine za 154 milijuna kuna. Umanjenje imovine smanjilo je saldo dugotrajne materijalne imovine za 26 milijuna kuna. Prijenos imovine na

trgovačku robu umanjio je saldo dugotrajne materijalne imovine za 1 milijun kuna. Otudjenje imovine iznosilo je 25 milijuna kuna. Donos na dugotrajnu materijalnu imovinu povećao je saldo za 8 milijuna kuna. Stjecanjem dodatnih dionica u Energopetrolu INA, d.d. stekla je kontrolu nad društvom te započela konsolidaciju što je rezultiralo povećanjem imovine na razini INA Grupe za 322 milijuna kuna.

Upisani kapital na dan 31. prosinca 2016. godine iznosi 9.000 milijuna kuna. Nije bilo promjena upisanog kapitala ni u tekućem ni u usporednom razdoblju.

Tijekom 2016. godine nije bilo otkupa vlastitih dionica. Zalihe su iznosile 2.050 milijuna kuna, što je povećanje od 13 % u odnosu na 31. prosinca 2015. i rezultat je viših količina zaliha gotovih i polugotovih proizvoda.

Potraživanja od kupaca smanjena su na 1.591 milijun kuna i za 8 % su niža u odnosu na 31. prosinca 2015. zbog niže prodaje. Na dan 31. prosinca ukupne obveze iznosile su 9.695 milijuna kuna, što je 1 % ili 102 milijuna kuna niže u odnosu na stanje 31. prosinca 2015. Neto dug INA Grupe smanjen je za 17 % u odnosu na 31. prosinca 2015. i iznosio je 2.506 milijuna kuna. Omjer duga i kapitala povećan je s 22,3 % na dan 31. prosinca 2015. na 19,1 % na dan 31. prosinca 2016.

Obveze prema dobavljačima povećane su za 33 %, na 1.857 milijuna kuna, kao rezultat viših obveza za uvezenu sirovu naftu.

RAČUN DOBITI I GUBITKA – INA GRUPA

	2015.	2016.	%
Prihodi od prodaje			
a) na domaćem tržištu	11.116	9.356	(16)
b) na stranom tržištu	7.745	6.219	(20)
Ukupni prihodi od prodaje	18.861	15.575	(17)
Prihod na temelju upotrebe vlastitih proizvoda i usluga	466	365	(22)
Ostali poslovni prihodi	440	186	(58)
Prihodi iz osnovne djelatnosti	19.767	16.126	(18)
Promjene stanja zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje	(238)	264	N.A.
Troškovi sirovina, materijala i energije	(8.364)	(7.448)	(11)
Amortizacija	(2.191)	(1.677)	(23)
Ostali materijalni troškovi	(2.568)	(2.000)	(22)
Nematerijalni troškovi	(706)	(663)	(6)
Troškovi osoblja	(2.421)	(2.083)	(14)
Nabavna vrijednost prodane robe	(2.805)	(2.084)	(26)
Vrijednosno usklađenje kratk. i dugotr. imovine (neto)	(1.546)	(272)	(82)
Rezerviranja za troškove i rizike (neto)	(267)	444	N.A.
Rashodi iz osnovne djelatnosti	(21.105)	(15.519)	(26)
Dobit iz osnovne djelatnosti	(1.338)	607	N.A.
Udio u dobiti pridruženih društava			
Financijski prihodi	197	106	(46)
Financijski rashodi	(608)	(252)	(59)
Neto rezultat iz financijskih aktivnosti	(411)	(146)	(64)
Dobit iz redovnih aktivnosti prije oporezivanja	(1.749)	461	N.A.
Troškovi poreza tekuće godine	331	(366)	N.A.
Dobit financijske godine	(1.418)	95	N.A.
Pripisivo:			
Vlasnicima društva	(1.418)	101	N.A.
Vlasnicima nekontrolirajućih interesa	-	(6)	N.A.
	(1.418)	95	N.A.
Zarada po dionici			
Osnovna i razrijeđena zarada/(gubitak) po dionici (kuna po dionici)	(141,8)	10,1	N.A.

Ukupni prihodi od prodaje u 2016. iznosili su 15.575 milijuna kuna i bili su 17 % ispod razine 2015., prvenstveno kao rezultat nižeg Brenta, nižih cijena prirodnog plina te niže proizvodnje SD-a Istraživanje i proizvodnja nafte i plina. Troškovi sirovina i materijala niži su za 11 % u odnosu na 2015. i iznosili su 7.448 milijuna kuna, uglavnom zbog nižih cijena.

Troškovi prodane robe u 2016. smanjeni su za 26 % u odnosu na 2015. i iznosili su 2.084 milijuna kuna kao rezultat drugačije strukture prodaje.

U okviru ostalih operativnih troškova ostvarenih u 2016.

- ostali materijalni troškovi niži su za 22 % i iznose 2.000 milijuna kuna, kao rezultat nižeg Brenta, koji se odrazio na visinu rente, troškova proizvodnje i transportnih troškova, te nižeg angažmana u CROSCO-u i nižih troškova podizvođača vezanih za STSI-jev projekt u Bjelorusiji
 - troškovi usluga iznosili su 663 milijuna kuna, što predstavlja smanjenje od 6 %, uglavnom zbog nižeg angažmana u CROSCO-u i ENI poreza koji u 2016. nije zaračunat prema dogovoru s Ministarstvom financija, što je djelomično ublaženo dodatnim porezom u Angoli
 - amortizacija u iznosu od 1.677 milijuna kuna bila je 23 % niža u odnosu na 2015.
 - ispravci vrijednosti i rezerviranja imali su pozitivan učinak od 172 milijuna kuna u odnosu na 1.812 milijuna kuna negativnog utjecaja u istom razdoblju 2015. kao rezultat visoke razine vrijednosnih usklađenja imovine na kraju 2015. godine u usporedbi sa 139 milijuna kuna vrijednosnih usklađenja imovine u 2016. godini. Istovremeno, na razliku između perioda utjecala su ukidanja rezerviranja za poticajne mjere povezanog s osnivanjem društva INA Maloprodajni servisi, ukidanja rezerviranja za sudske postupke u Holdini te otpuštanje rezerviranja za dodatne poreze u Angoli.
- Troškovi osoblja ostvareni u 2016. iznosili su 2.083 milijuna kuna, što je za 14 % niže u odnosu na prošlu godinu. U

troškovima osoblja iskazani su troškovi neto plaća i nadnica u iznosu od 1.012 milijuna kuna, troškovi poreza i doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje u iznosu od 710 milijuna kuna, neoporezivi troškovi otpremnina za zaposlenike kojima je raskinut ugovor o radu iz poslovno uvjetovanih razloga u iznosu od 216 milijuna kuna kao i ostalih naknada zaposlenicima u iznosu od 145 milijuna kuna za razdoblje završeno na dan 31. prosinca 2016. godine.

Za razdoblje završeno na dan 31. prosinca 2015. godine u troškovima osoblja iskazani su troškovi neto plaća i nadnica u iznosu od 1.191 milijun kuna, troškovi poreza i doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje u iznosu od 825 milijuna kuna, neoporezivi troškovi otpremnina za zaposlenike kojima je raskinut ugovor o radu iz poslovno uvjetovanih razloga u neto iznosu od 186 milijuna kuna, dok su ostale naknade zaposlenicima iskazane u iznosu od 219 milijuna kuna.

Porez na dobit u 2016. iznosio je 366 milijuna kuna troška poreza u odnosu na 331 milijun kuna prihoda poreza u 2015. Trošak poreza i odgođeni porez za vrijeme prijelaznog razdoblja obračunava se na temelju stvarnih rezultata i stope poreza na dobit od 20 % za razdoblje završeno na dan 31. prosinca 2015. i za razdoblje završeno na dan 31. prosinca 2016. godine. Neto financijski gubitak u iznosu od 146 milijuna kuna u 2016. niži je u odnosu na gubitak iz 2015., uglavnom kao rezultat tečajnih razlika.

- Neto gubitak od tečajnih razlika u 2016. iznosio je 44 milijuna kuna, dok je u istom razdoblju prošle godine zabilježen gubitak od 135 milijuna kuna.
- Plaćene kamate iznosile su 79 milijuna kuna, a primljene kamate 15 milijuna kuna u 2016., dok su u 2015. plaćene kamate iznosile 174 milijuna kuna, a primljene kamate 19 milijuna kuna.
- Ostali financijski troškovi iznosili su 38 milijuna kuna i niži su u odnosu na ostale financijske troškove u iznosu od 126 milijuna kuna u 2015.

IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU INA GRUPE

mil. kn	2015.	2016.	%
Neto novčani tok iz poslovnih aktivnosti	1.954	2.228	14
Neto novčani odljev iz ulagateljskih aktivnosti	-1.508	-1.525	1
Neto novčani tok iz financijskih aktivnosti	-598	-350	-41
Neto (smanjenje)/povećanje novca i novčanih ekvivalenata	-152	353	N.A.

Operativni novčani tijek prije promjena radnog kapitala iznosio je 2.150 milijuna kuna za 2016. što predstavlja smanjenje od 386 milijuna kuna, odnosno 15%, u odnosu na 2015., što je u skladu sa promjenom EBITDA ostvarenom u usporednom razdoblju prethodne godine.

Promjene u radnom kapitalu utjecale su negativno na operativni novčani tok u iznosu od 167 milijuna kuna, ponajprije:

- zbog povećanja vrijednosti zaliha od 249 milijuna kuna kao rezultata većih količina zaliha nafte
- zbog smanjenja potraživanja od 37 milijuna kuna što proizlazi iz viših potraživanja za PDV u 2016. u odnosu na 2015.
- zbog povećanja obveza prema dobavljačima i ostalih obveza od 333 milijuna kuna, kao rezultata povećanja obveza za uvezenu sirovu naftu.

Odljev novčanih sredstava iz ulagateljskih aktivnosti iznosio je 1.525 milijun kuna, u usporedbi s 1.508 milijuna kuna odljeva u 2015.

UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA

Politika upravljanja i zaštite od rizika INA Grupe pruža okvir unutar kojeg INA i konsolidirana ovisna društva upravljaju i održavaju na prihvatljivoj razini robni, tečajni i kamatni rizik. Uz financijske (tržišne) rizike, najznačajniji su rizici kreditni rizik i rizik likvidnosti.

a) Tržišni rizici

Upravljanje robnim rizicima (rizicima promjene cijena) INA kupuje sirovu naftu i derivate na spot tržištu u američkim dolarima, uglavnom koristeći se kratkoročnim kreditnim aranžmanima. Potrebne količine plina kupovale su se po cijenama formiranim na spot tržištu i denominiranim u eurima. INA se može koristiti izvedenicama kako bi upravljala robnom izloženosti. Na dan 31. prosinca 2016. INA, d.d. imala je otvorene kratkoročne terminske robne (swap) transakcije s ciljem zaštite perioda za određivanje cijena, promjena u zalihama i rafinerijskim maržama.

Upravljanje valutnim rizikom

Mnoge transakcije INA Grupe određene su i obavljene u stranoj valuti, stoga je INA Grupa izložena rizicima promjene tečaja valuta. INA Grupa ima neto dugu izloženost u američkim dolarima i eurima te neto kratku kunksku izloženost operativnih novčanih tokova. INA Grupa može upotrijebiti međuvalutni swap kako bi prilagodila kombinaciju valuta u portfelju duga. Na dan 31. prosinca 2016. nije bilo otvorenih međuvalutnih swap transakcija.

Upravljanje rizikom kamatnih stopa

Društva INA Grupe koriste se izvorima financiranja s promjenjivim kamatnim stopama pa je INA Grupa izložena riziku promjene kamatnih stopa. INA Grupa ne špekulira s kretanjem kamatnih stopa te u pravilu odabire promjenjivu kamatnu stopu. INA Grupa može upotrijebiti kamatni swap kako bi upravljala rizikom kamatnih stopa. Na dan 31. prosinca 2016. godine nije bilo otvorenih kamatnih swap transakcija.

Ostali cjenovni rizici

INA je izložena rizicima promjene cijene vrijednosnica koji proizlaze iz vlasničkih udjela koji se drže iz strateških razloga, a ne radi trgovanja.

b) Kreditni rizici

Prodajom robe i usluga kupcima na odgodu plaćanja nastaje kreditni rizik, rizik od neplaćanja odnosno neizvršenja ugovornih obveza od strane kupaca. Sukladno važećem „Postupku upravljanja kreditnim rizicima“ procjenjuje se bonitet i kreditni rizik poslovanja s kupcima na temelju upotrebe internog modela evaluacije, kao i upotrebom usluga bonitetnih agencija. Grupa nema značajniju kreditnu izloženost koja nije pokrivena instrumentima osiguranja, osim prema državnim tijelima i poduzećima u državnom vlasništvu te vlasništvu lokalne samouprave, kao i prema kupcima na temelju pojedinih koncesijskih ugovora u inozemstvu. Kako bi umanjila kreditni rizik, INA se koristi i uslugama osiguranja potraživanja. INA se u ograničenoj mjeri koristi i uslugama vanjskih agencija i odvjetničkih ureda specijaliziranih za posredovanje pri naplati potraživanja.

c) Rizici likvidnosti

INA Grupa upravlja rizikom likvidnosti održavajući odgovarajuće rezerve likvidnosti i kreditne linije, stalnim praćenjem planiranog i ostvarenog novčanog toka te datuma dospjeća potraživanja i obveza.

Na dan 31. prosinca 2016. godine INA Grupa imala je ugovorenih i raspoloživih kratkoročnih kreditnih linija u iznosu od 2,67 milijardi kuna, isključujući dopuštena prekoračenja po transakcijskim računima i kreditne linije za financiranje kupovine nafte i derivata, te ugovorenih i raspoloživih dugoročnih kreditnih linija u iznosu od 3,28 milijardi kuna.

DODATAK I
JEDNOKRATNE STAVKE KOJE UTJEČU NA DOBIT IZ OSNOVNE DJELATNOSTI I NA EBITDA
(U MILIJUNIMA KUNA)

milijuni kuna	2015.	2016.
INA GRUPA		
Ukupni utjecaj jednokratnih stavki na dobit iz osnovne djelatnosti	1.476	235
Ukupni utjecaj jednokratnih stavki na EBITDA	288	315
Istraživanje i proizvodnja nafte i plina		
Ukupni utjecaj jednokratnih stavki na dobit iz osnovne djelatnosti	1.004	13
Ukupni utjecaj jednokratnih stavki na EBITDA	62	25
Vrijednosno usklađenje imovine – Sirija, Hrv. Offshore, Angola, Egipat	987	
Isplata otpremnina	62	25
Rezerviranja za otpremnine	17	11
Rafinerije i marketing uključujući i Trgovinu na malo		
Ukupni utjecaj jednokratnih stavki na dobit iz osnovne djelatnosti	224	20
Ukupni utjecaj jednokratnih stavki na EBITDA	165	219
Isplata otpremnina	165	219
Rezerviranja za otpremnine	224	199
Korporativne funkcije		
Ukupni utjecaj jednokratnih stavki na dobit iz osnovne djelatnosti	248	201
Ukupni utjecaj jednokratnih stavki na EBITDA	61	71
Vrijednosno usklađenje imovine – Zagreb-1	234	139
Isplata otpremnina	61	71
Rezerviranja za otpremnine	14	9

DODATAK II PODRUŽNICE I PREDSTAVNIŠTVA NA DAN 31. PROSINCA 2016. GODINE

INA d.d.

- Podružnica Damask, Sirija (privremeno neaktivna zbog postojećih ekonomskih sankcija i suspenzije aktivnosti u Siriji)
- Podružnica Kairo, Egipat
- Predstavništvo Luanda, Angola
- Predstavništvo Moskva, Rusija
- Podružnica Tirana, Albanija (u mirovanju)
- Predstavništvo Teheran, Iran (u mirovanju)
- Podružnica Teheran, Iran (u likvidaciji)
- CROSCO d.o.o.
- Podružnica Zadar, Hrvatska
- Podružnica Tirana, Albanija
- Podružnica Tripoli, Libija
- Podružnica Damask, Sirija (privremeno neaktivna zbog postojećih ekonomskih sankcija i suspenzije aktivnosti u Siriji)
- Podružnica Kairo, Egipat
- Podružnica Nagykanizsa, Mađarska
- Podružnica Tunis (u procesu reaktivacije)
- Podružnica Baku, Azerbajdžan (u procesu reaktivacije)
- Podružnica Casablanca, Maroko (u procesu zatvaranja)

Rotary Zrt.

- Podružnica Erbil, Irak
- Podružnica Tirana, Albanija

STSI d.o.o.

- Podružnica Damask, Sirija (privremeno neaktivna zbog postojećih ekonomskih sankcija i suspenzije aktivnosti u Siriji)
- Predstavništvo Novopolotsk, Bjelorusija

INA - NAFTAPLIN IE & PL

- Podružnica Tripoli, Libija

HOLDINA d.o.o.

- Benzinska stanica Čitluk
- Benzinska stanica Prozor
- Benzinska stanica Široki Brijeg
- Benzinska stanica Posušje
- Benzinska stanica Sutina - Mostar
- Benzinska stanica Počitelj
- Benzinska stanica Sanski most
- Benzinska stanica Cazin
- Benzinska stanica Tuzla - centar
- Benzinska stanica Skladište Podlugovi
- Benzinska stanica Kravice - Desno
- Benzinska stanica Kravice - Lijevo
- Benzinska stanica Lepenica istok
- Benzinska stanica Lepenica zapad

GLAVNI OPERATIVNI POKAZATELJI GRUPE

ISTRAŽIVANJE I PROIZVODNJA

	2014.	2015.	2016.	2016./2015.%
Proizvodnja ugljikovodika				
Proizvodnja nafte (boe/dan)	12.142	13.974	15.044	8
Hrvatska	8.931	10.674	11.929	12
Egipat	2.034	2.093	2.057	-2
Angola	1.177	1.207	1.057	-12
Proizvodnja prirodnog plina (boe/dan)	24.166	24.967	22.446	-10
Hrvatska – podmorje	11.136	12.202	9.324	-24
Hrvatska – kopno	13.030	12.765	13.122	3
Sirija	0	0	0	0
Kondenzat (boe/dan)	2.097	1.916	1.887	-1
Hrvatska	2.097	1.916	1.887	-1
Ukupna proizvodnja ugljikovodika (boe/dan)	38.405	40.857	39.377	-4
Prosječna cijena ugljikovodika				
Cijena nafte i kondenzata (USD/bbl)	89	48	40	-18
Prosječna realizirana cijena prirodnog plina (USD/boe)	62	48	34	-29
Ukupna cijena ugljikovodika (USD/boe)	72	48	37	-23
Trgovina prirodnim plinom – mil. m³				
Uvoz prirodnog plina	107	28	160	470
Ukupna prodaja prirodnog plina na domaćem tržištu	1.542	1.142	1.115	-2
Razlike prema uvoznim cijenama (kn/000 m³)				
Cijena za povlaštene kupce	-216	473	200	-58
Cijena za tarifne kupce	9	0	0	0
HEP	-516	-58	166	-385
Ukupna cijena	-270	244	182	-25

PREGLED REZERVI

MMboe	1P			2P		
	2014.	2015.	2016.	2014.	2015.	2016.
Po zemljama						
Hrvatska – kopno	133	127	117	168	158	146
Hrvatska – more	16	9	6	27	14	10
Sirija	22	22	22	36	36	36
Egipat	2	1	1	3	2	3
Angola	2	1	2	3	4	3
Ukupno	175	161	148	237	213	198
Po proizvodima						
Nafta	71	66	62	97	92	86
Plin	93	84	10	125	107	98
Kondenzat	11	11	76	15	15	14
Ukupno	175	161	148	237	213	198

RAFINERIJE I MARKETING UKLJUČUJUĆI TRGOVINU NA MALO

	2014.	2015.	2016.	2016./2015.
Rafinerijska prerada (000 t)				
Domaća nafta	394	553	599	8
Uvozna nafta	1.880	2.212	2.530	14
Kondenzat	102	85	84	-1
Ostala sirovina	749	673	643	-4
Ukupno rafinerijska prerada	3.125	3.523	3.856	9
Rafinerijska proizvodnja (000 t)				
UNP	190	210	211	1
Motorni benzini	824	946	989	5
Dizel	1.022	1.130	1.288	14
Plinska ulja	107	144	144	-0
Petroleji	107	105	112	8
Primarni benzin	33	52	64	22
Loživa ulja	358	389	500	28
Bitumen	3	0	0	0
Ostali proizvodi*	86	108	119	10
Ukupno	2.728	3.085	3.428	11
Rafinerijski gubitak	22	29	47	60
Vlastita potrošnja	374	409	381	-7
Ukupna rafinerijska proizvodnja	3.125	3.523	3.856	9
Prodaja rafinerijskih proizvoda po zemljama (000 t)				
Hrvatska	1.756	1.790	1.847	3
BiH	510	523	528	1
Slovenija	151	183	233	27
Ostala tržišta	867	1.126	1.246	11
Ukupno	3.284	3.622	3.854	6
Prodaja rafinerijskih proizvoda po proizvodima (000 t)				
UNP	214	238	265	11
Motorni benzini	844	940	925	-2
Dizel	1.415	1.465	1.529	4
Plinska ulja	146	172	179	4
Petroleji	128	127	137	8
Primarni benzin	37	49	67	36
Loživa ulja	366	394	460	17
Bitumen	40	37	41	10
Ostali proizvodi*	95	199	251	26
Ukupno	3.284	3.622	3.854	6
od čega: prodaja prema Trgovini na malo	994	996	1.014	2

* Ostali proizvodi = benzen-rich cut, tekući sumpor, koks, motorna ulja, industrijska maziva, bazna ulja, vretenski superrafinat, plinsko ulje „M“, atmosferski ostatak, ostalo.

KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

UPRAVLJAČKA I NADZORNA TIJELA DRUŠTVA

Inina upravljačka struktura temelji se na dualističkom sustavu koji se sastoji od Nadzornog odbora i Uprave, koji zajedno s Glavnom skupštinom predstavljaju tri obvezna unutarnja tijela Ine u skladu sa Statutom i Zakonom o trgovačkim društvima.

Na sjednici održanoj 10. lipnja 2009. Uprava Ine uspostavila je Odbor izvršnih direktora, koji je odgovoran za operativno upravljanje i nadzor nad glavnim poslovnim segmentima kompanije. Svaki izvršni direktor odgovora Upravi za sveukupno operativno poslovanje dodijeljenog mu segmenta djelatnosti.

Nadzorni odbor odgovoran je za imenovanje i razrješenje članova Uprave i nadzire vođenje poslovanja društva. Na temelju Inina Statuta Nadzorni odbor sastoji se od devet članova, od kojih je jedan član predstavnik zaposlenika. Sukladno dioničarskom ugovoru koji su potpisali MOL Plc i Vlada Republike Hrvatske, pet članova imenuje MOL Plc, a tri Vlada Republike Hrvatske. Uprava se sastoji od šest članova. Sukladno dioničarskom ugovoru tri člana Uprave, uključujući predsjednika Uprave, postavlja MOL, dok preostala tri člana postavlja Vlada Republike Hrvatske.

UPRAVA

Slijedeći popis sadržava imena sadašnjih članova Uprave s njihovim pozicijama na dan 31. prosinca 2016. Poslovna je adresa za sve članove Uprave Avenija V. Holjevca 10, 10002 Zagreb, Hrvatska.

Zoltán Sándor Áldott, predsjednik Uprave
Niko Dalić, član Uprave
Gabor Horváth, član Uprave
Ivan Krešić, član Uprave
Davor Mayer, član Uprave
Péter Ratatics, član Uprave

IZVRŠNI DIREKTORI

Izvršne direktore imenuje se odlukom Uprave. Izvršni direktori ovlašteni su i odgovorni za upravljanje poslovanjem pojedinih poslovnih segmenata djelatnosti Ine (Istraživanje i proizvodnja nafte i plina, Rafinerije i marketing, Trgovina na malo, Financije, Korporativni centar, Korporativni poslovi).

U nastavku slijedi popis izvršnih direktora na dan 31. prosinca 2016.

András Huszár, izvršni direktor zadužen za Financije (do 31. 1. 2016.)

Ákos Székely, izvršni direktor zadužen za Financije (od 1. 2. 2016.)

Darko Markotić, izvršni direktor zadužen za Trgovinu na malo

Tvrtko Perković, izvršni direktor zadužen za Korporativni centar

Želimir Šikonja, izvršni direktor zadužen za Istraživanje i proizvodnju nafte i plina

Bengt Oldsberg, izvršni direktor zadužen za Rafinerije i marketing

Tomislav Thür, izvršni direktor zadužen za Korporativne poslove

NADZORNI ODBOR

Popis sadržava imena članova Nadzornog odbora i njihove funkcije (na dan 31. prosinca 2016.). Poslovna je adresa za sve članove Nadzornog odbora Avenija V. Holjevca 10, 10002 Zagreb, Hrvatska.

Damir Vandelić, predsjednik Nadzornog odbora (od 9. 6. 2016. do 18. 12. 2016. te ponovno izabran na mandat od četiri godine od 19. 12. 2016. do 18. 12. 2020.)

Siniša Petrović, predsjednik Nadzornog odbora (do 9. 6. 2016.)

György Mosonyi, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora (do 18. 12. 2016.)

József Molnár, član Nadzornog odbora (do 18. 12. 2016. te ponovno izabran na funkciju zamjenika predsjednika na mandat od četiri godine od 19. 12. 2016. do 18. 12. 2020.)

Oszkár Világi, član Nadzornog odbora (do 18. 12. 2016.)

Dr. László Uzsoki, član Nadzornog odbora (izabran na mandat od četiri godine od 19. 12. 2016. do 18. 12. 2020.)

Szabolcs I. Ferencz, član Nadzornog odbora (do 18. 12. 2016. te ponovno izabran na mandat od četiri godine od 19. 12. 2016. do 18. 12. 2020.)

Ferenc Horváth, član Nadzornog odbora (do 18. 12. 2016. te ponovno izabran na mandat od četiri godine od 19. 12. 2016. do 18. 12. 2020.)

Jasna Pipunić, član Nadzornog odbora

József Simola, član Nadzornog odbora (izabran na mandat od četiri godine od 19. 12. 2016. do 18. 12. 2020.)

Mladen Proštenik, član Nadzornog odbora (do 9. 6. 2016.)

Željko Perić, član Nadzornog odbora (do 9. 6. 2016.)
Dario Čehić, član Nadzornog odbora (od 9. 6. 2016. do 18. 12. 2016. te ponovno izabran na mandat od četiri godine od 19. 12. 2016. do 18. 12. 2020.)
Luka Burilović, član Nadzornog odbora (od 9. 6. 2016. do 18. 12. 2016. te ponovno izabran na mandat od četiri godine od 19. 12. 2016. do 18. 12. 2020.)

ODBOR ZA REVIZIJU

Odbor za reviziju tijelo je koje imenuje Nadzorni odbor kako bi pomoglo Nadzornom odboru i Upravi u obavljanju njihovih korporativnih upravljačkih zadataka, financijskom izvještavanju i kontroli poslovanja kompanije. Međutim, Odbor za reviziju samo je pomoćno tijelo i ne može oduzeti Nadzornom odboru i Upravi njihove odgovornosti. Nadzorni odbor dužan je razmotriti izvješće o radu Odbora za reviziju jednom godišnje.

Odgovornosti Odbora za reviziju povezane su:

1. s računovodstvenim segmentom
2. sa segmentom vanjskog revizora
3. s financijskim segmentom
4. sa segmentom procjene rizika.

U obavljanju svojih zadataka Odbor za reviziju ovlašten je nadgledati unutarnje procese u Ini, zatražiti dodatne informacije od Društva ili njegovih revizora i provoditi razgovore sa zaposlenicima. Nadalje, Odbor je ovlašten angažirati neovisne konzultante na trošak tvrtke.

Članovi Odbora za reviziju na dan 31. 12. 2016. jesu:

Željko Perić, predsjednik
József Molnár, član
József Simola, član
Damir Vandelić, član.

S obzirom na činjenicu da su dionice Ine uvrštene na uređeno tržište, INA – Industrija nafte, d.d. primjenjuje Kodeks korporativnog upravljanja koji su zajednički pripremile Hrvatske agencija za nadzor financijskih usluga i Zagrebačka burza, a na snazi je od 1. siječnja 2011. godine. Objavljen je na internetskoj stranici Zagrebačke burze (<http://www.zse.hr>). Uz Kodeks korporativnog upravljanja, INA Grupa također primjenjuje svoj Etički kodeks koji definira temeljne vrijednosti i načela ponašanja menadžmenta i zaposlenika INA Grupe u vezi s njihovim odnosom prema radu, suradnicima, poslovnim partnerima i javnosti. Kodeksom se također navode obveze INA Grupe u osiguravanju odgovarajućih uvjeta za rad i profesionalni razvoj zaposlenika, kao i izbjegavanje neprihvatljivih oblika ponašanja. Kodeks pokriva široko područje poslovnih odnosa i procesa i trebaju ga

se pridržavati sve osobe koje djeluju u ime INA Grupe, uključujući fizičke osobe i pravne osobe koje su u ugovornom odnosu s INA Grupom (poslovni partneri, savjetnici, dobavljači, prodavači i sl.). Navedene osobe ili subjekti mogu pristupiti Kodeksu na internetskoj stranici <http://www.ina.hr>. INA d.d. općenito se pridržava odredbi Kodeksa korporativnog upravljanja, uz iznimke navedene u Godišnjem upitniku korporativnog upravljanja objavljenom na Ininim mrežnim stranicama.

Neke su od iznimaka sljedeće:

- INA d.d. ne objavljuje niti ažurira popis dioničara. Vlasnička struktura dostupna je na internetskoj stranici Društva, dok se detaljni popis dioničara vodi u Središnjem klirinškom depozitarnom društvu d.d. koje, u skladu sa Zakonom, objavljuje popis deset najvećih dioničara na svojoj internetskoj stranici.
- INA d.d. ne objavljuje podatke o dionicama Društva koje drže članovi Uprave ili Nadzornog odbora na svojoj internetskoj stranici. Umjesto toga, sve objave povezane s vrijednosnicama u posjedu članova Uprave ili Nadzornog odbora mogu se naći na internetskoj stranici Društva.
- INA d.d. ne osigurava bez naknade opunomoćenike dioničarima Društva koji iz bilo kojeg razloga ne mogu glasovati na Glavnoj skupštini. Dioničari koji ne mogu sami glasovati trebaju, prema vlastitu nahođenju, imenovati odgovarajuće opunomoćenike koji su dužni glasovati sukladno njihovim uputama. Društvo nije zaprimilo nikakav zahtjev bilo kojeg dioničara povezan s imenovanjem opunomoćenika.
- Društvo postavlja uvjete i formalne uvjete za sudjelovanje dioničara na Glavnoj skupštini u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima i Statutom Društva kako bi se zaštitila prava dioničara u uvjetima velikog broja dioničara.
- Nadzorni odbor nije sastavljen većinom od nezavisnih članova. Sastoji se od predstavnika glavnih dioničara i predstavnika radnika u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima.
- Dugoročni plan sukcesije nije objavljen, međutim, postojeći sustavi izbora članova Nadzornog odbora, Uprave i višeg menadžmenta vode računa o kontinuitetu u obavljanju nadzornih, upravljačkih i administrativnih funkcija.
- Politika nagrađivanja Društva dio je internih pravila koja se ne objavljuju na internetskoj stranici Društva. Podaci o naknadama članovima Uprave i Nadzornog odbora objavljuju se u godišnjem izvješću u ukupnom iznosu. Trenutni interni propisi ne predviđaju mogućnost javnog objavljivanja tih podataka.
- Iznosi naknada plaćenih nezavisnim revizorima za pružene usluge ne objavljuju se i predstavljaju poslovnu tajnu.

Zoltán Sándor Ádott

**predsjednik
Uprave**

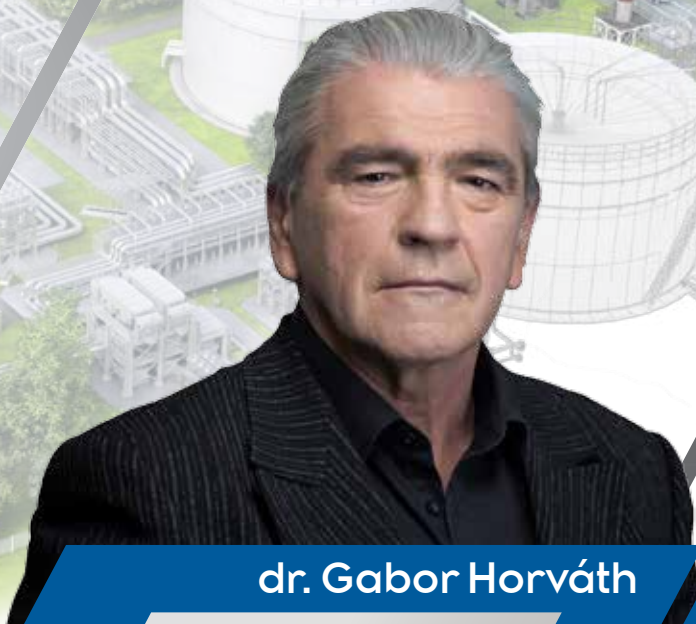
Zoltán Ádott imenovan je predsjednikom Uprave Ine 1. travnja 2010. godine. Karijeru je započeo 1990. kao suradnik u Creditum Financial Consultingu. Od 1992. do 1995. obnaša razne funkcije u kompaniji Eurocorp Financial Consulting, potom se 1995. pridružuje MOL-u, gdje vodi Odjel za privatizaciju. Od 1997. do 1999. direktor je Odjela za kapitalna tržišta, a od 1999. do 2000. obnaša dužnost direktora Odjela za strategiju i poslovni razvoj. Od studenog 2000. do lipnja 2001. zamjenik je izvršnog direktora za strategiju i poslovni razvoj MOL-a, a od lipnja 2001. izvršni je direktor za strategiju i poslovni razvoj cijele MOL Grupe. Od rujna 2004. do lipnja 2011. godine na poziciji je izvršnog direktora za istraživanje i proizvodnju MOL Grupe. Od listopada 2003. godine do travnja 2010. godine član je Nadzornog odbora Ine. Diplomirao je ekonomiju na Sveučilištu u Budimpešti.

Niko Dalić

član Uprave

Niko Dalić imenovan je članom Uprave Ine u veljači 2011. godine. Karijeru je započeo 1986. godine kao geolog na istražnim i proizvodnim projektima u Hrvatskoj, nakon čega 1996. postaje rukovoditeljem poslovne jedinice zadužen za istočnu Slavoniju i Podravinu. Od 2005. do 2008. obnaša funkciju pomoćnika izvršnog direktora Naftaplina te vodi projekte u inozemstvu. Osim toga, voditelj je timova za strategiju Naftaplina i Energetsku strategiju RH te tima za IPO. Nakon te funkcije od 2008. do 2009. direktor je Sektora za istraživanje. Od lipnja 2009. na mjestu je člana Uprave u Edini, zajedničkoj kompaniji Ine i talijanskog Edisona, gdje se usmjerio na aktivnosti na polju Izabela na Sjevernom Jadranu. Diplomirao je te kasnije i magistrirao na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu, a Stručni ispit pri Ministarstvu znanosti položio je 1996. godine. Pohađao je i brojne dodatne seminare i profesionalna usavršavanja u zemlji i inozemstvu. Član je mnogobrojnih stručnih udruga i društava te je objavio nekoliko radova. U dva mandata bio je predsjednik Hrvatskog geološkog društva te Nadzornog odbora HGD-a od 2009. do 2016. U prosincu 2014. g. postaje dopredsjednik za geologiju u HUNIG-u.

dr. Gabor Horváth

član Uprave

Gábor Horváth imenovan je na funkciju člana Uprave 22. svibnja 2014. Diplomirao je pravo na Eötvös Loránd Universityju (ELTE) u Budimpešti. Tijekom dugogodišnje karijere radio je u banci Hungarian National Development Bank te je kao odvjetnik radio na polju korporativnih financija, riznice i korporativnog upravljanja. Obnašao je, između ostalog, funkcije predsjednika Odbora za reviziju, člana Nadzornog odbora te zamjenika predsjednika Nadzornog odbora u OTP banci od 1995. Od 1999. do 2014. bio je član Odbora direktora u MOL-u.

Ivan Krešić,

član Uprave

Ivan Krešić postao je članom Uprave Ine u veljači 2011. godine, nakon što je od 2006. godine obnašao funkciju direktora Rafinerije nafte Rijeka. Karijeru je započeo u Ini, odnosno u riječkim Mazivima na radnom mjestu procesnog inženjera. Od 2000. do 2004. godine radio je kao rukovoditelj proizvodnje, nakon čega postaje direktor INA Maziva Rijeka. U kolovozu 2006. godine imenovan je direktorom Rafinerije nafte Rijeka. Od 2009. do 2011. godine član je nadzornih odbora tvrtki članica INA Grupe Maziva Zagreb i STSI-ja. Diplomirao je na Fakultetu kemijskog inženjerstva i tehnologije u Zagrebu, gdje je osvojio i Rektorovu nagradu za najbolji studentski rad. Magistrirao je na Rochesterovu institutu za tehnologiju (RIT) u SAD-u 2001. godine. Na poslovnoj školi na Bledu 2003. godine stječe certifikat poslovnog upravljanja, MBA. Pohađao je obrazovne programe za izvršni menadžment u segmentu financija, upravljanja promjenama, spajanjima i preuzimanjima na Londonskoj poslovnoj školi te učinkovitog upravljanja rizicima članova Uprave. Član je Alumni kluba Poslovne škole na Bledu te Alumni kluba Londonske poslovne škole.

Davor Mayer

član Uprave

Davor Mayer imenovan je članom Uprave Ine u veljači 2011. godine. Karijeru je započeo kao pripravnik u INA Rafineriji Zagreb (danas Maziva Zagreb) i Rafineriji Sisak, nakon čega je radio u INA optimizaciji rafinerijske prerade te kasnije u međunarodnoj trgovini. Od 1998. do 2002. godine obnašao je funkciju direktora veleprodaje naftnih derivata u OMV-u, nakon čega je prešao u Tifon na radno mjesto direktora zastupstva naftne kompanije Gulf Oil International. Od 2005. do 2008. radi u Exxon-Mobilu kao direktor za industriju regije jugoistočna Europa. Od 2008. ponovno radi u Tifonu kao član Uprave i direktor veleprodaje, nabave, logistike i kartičnog poslovanja, a od lipnja 2009. uz funkciju člana Uprave u Tifonu radi i u Ini na mjestu direktora Sektora kartičnog poslovanja. Fakultetsko obrazovanje stekao je na Fakultetu kemijskog inženjerstva i tehnologije, nakon čega je pohađao stručne seminare i edukacije, a od 2005. do 2008. pohađao je poslijediplomske edukacije o sustavima upravljanja u multinacionalnoj školi Achieve Global u Bruxellesu, Belgija.

Péter Ratatics

član Uprave

Péter Ratatics trenutno je na poziciji višeg potpredsjednika Korporativnog centra (Korporativni ljudski resursi Grupe, Korporativni servisi Grupe i Korporativne komunikacije Grupe) MOL Grupe. Diplomirao je na Sveučilištu Corvinus u Budimpešti na Fakultetu financija sa specijalizacijom tržišta kapitala. G. Ratatics započeo je karijeru kao ekspert za trgovanje plinom i razvoj plinskog poslovanja u MOL-u, a zatim je do 2009. godine bio voditelj savjetodavnog tima Odbora izvršnih direktora. U razdoblju od 2009. do 2010. bio je voditelj Organizacijskog razvoja i upravljanja procesima, a od 2010. do 2011. voditelj službi Uprave. Od svibnja 2011. obnaša funkciju višeg potpredsjednika Korporativnog centra. U lipnju 2011. imenovan je članom Uprave Ine, a 2012. godine potpredsjednikom Nadzornog odbora tvrtke za transport prirodnog plina FGSZ. U 2015. godini kao viši potpredsjednik Korporativnog centra postaje odgovoran za nabavu, investicije i komunikacijske aktivnosti MOL Grupe.

Darko Markotić

**izvršni direktor zadužen za
segment djelatnosti
Trgovina na malo**

Darko Markotić diplomirao je 1998. godine na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Od 2000. godine zaposlen je u Ini, gdje je u različitim organizacijskim jedinicama obavljao više funkcija unutar Društva. Na samom početku svojeg radnog odnosa u Ini radi u Sektoru pravnih poslova. U lipnju 2000. godine preuzima mjesto poslovnog tajnika u Uredu člana Uprave za koordinaciju privatizacije Ine. Krajem 2003. godine promaknut je u pomoćnika tajnika Društva, a 2005. imenovan je tajnikom Društva i na tom mjestu radi tri godine. Za novog člana Uprave Ine izabran je 2008. te je nakon godine dana na toj funkciji 2009. imenovan izvršnim direktorom PF-a Korporativni servisi. Od listopada 2010. godine radi na mjestu izvršnog direktora SD-a Trgovina na malo.

Bengt Oldsberg

**izvršni direktor nadležan za
segment djelatnosti Rafinerije
i marketing**

Gospodin Bengt Oldsberg ima više od 30 godina iskustva u rafinerijskoj industriji. U vrijeme dok je bio član tima Shell Grupe, od 1982. do 2005., vodio je projekte u Švedskoj, Nizozemskoj i Australiji te obnašao različite upravljačke funkcije. Njegovo profesionalno iskustvo uključuje i rukovodeće pozicije u švedskim naftnim kompanijama Preem Petroleum AB i Nynas AB, gdje je bio zadužen za osnaživanje proizvodnih procesa i pozicije kompanije na međunarodnom rafinerijskom tržištu, upravljanje ORiZZSO-om i kapitalna ulaganja u segmentu rafinerija i marketinga. G. Oldsberg stekao je diplomu magistra znanosti kemijskog inženjerstva te je tijekom svoje karijere završio brojna menadžerska usavršavanja.

Tvrтко Perković

**izvršni direktor zadužen za
poslovnu funkciju
Korporativni centar**

Tvrтко Perković diplomirao je na Rudarsko-geološko-naftnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1985. godine. Pohađao je velik broj tečajeva te se 1993. godine nastavio usavršavati na međunarodnom postdiplomskom studiju Poslovno upravljanje (MBA) na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Tvrтко Perković imenovan je na poziciju izvršnog direktora PF-a Korporativni centar od 1. rujna 2012. nakon što je obnašao funkciju v. d. direktora Sektora upravljanja ljudskim resursima od srpnja 2012. Karijeru je započeo u Ini 1986. godine u SD-u Istraživanje i proizvodnja nafte i plina, Pogon Remont, najprije kao pripravnik, zatim kao operativni inženjer, a od 1990. kao šef Sektora specijalnih servisa. Od 1995. do 1997. bio je pomoćnik direktora Sektora tehničkih servisa, kad prelazi u CROSCO d.o.o. na poziciju direktora Sektora za strategiju i razvoj. Tijekom 1999. i 2000. voditelj je projekta implementacije poslovnog informacijskog sustava SAP u Inu, nakon čega je u CROSCO-u imenovan na poziciju direktora Sektora strategije, ljudskih potencijala i IT-a. Od srpnja 2009. obnaša funkciju direktora Sektora podrške upravljanju i poslovanju upstreama u Inu, a na funkciju predsjednika Uprave STSI-ja d.o.o. imenovan je u rujnu 2010. i na toj funkciji ostaje do srpnja 2012.

Ákos Székely

**izvršni direktor zadužen za
poslovnu funkciju Financije
(od 1. 02. 2016.)**

Dr. Ákos Székely imenovan je izvršnim direktorom za PF Financije u Inu 1. veljače 2016. godine. Dr. Székely započeo je karijeru u budimpeštanskom Vodovodu, a nastavio je 2003. u tvrtki Provident, kao menadžer u kontrolingu. Godine 2007. započinje s radom u E.ON Hungary kao menadžer u kontrolingu za Grupu. Dr. Székely pridružio se MOL Grupi 2013. kao izvršni direktor za financije u članicama Grupe u Mađarskoj, Slovačkoj i Francuskoj, a od svibnja 2015. bio je na poziciji izvršnog direktora za financije u MOL Hungary. Diplomirao je 1999. godine na budimpeštanskom Sveučilištu ekonomskih znanosti, na Fakultetu upravljanja i poslovne administracije, te doktorirao na temu upravljanja rezultatima.

András Huszár,

**izvršni direktor zadužen za
poslovnu funkciju Financije
(do 31.01.2016.)**

András Huszár pridružio se Inu u 2010. godini kao izvršni direktor za financije. Na to je mjesto došao s pozicije direktora riznice MOL-a (od 2001. godine). Tijekom godina obnašao je menadžerske pozicije u domeni financija u eminentnim kompanijama/institucijama: od 1991. do 1994. na Budimpeštanskoj burzi te od 1994. do 2001. u MATÁV-u (Deutsche Telekom Group). Diplomirao je 1988. godine na Fakultetu za ekonomsko planiranje na Sveučilištu ekonomskih znanosti u Budimpešti, a doktorirao je 1993. godine ekonomske znanosti na Sveučilištu Corvinus. Od 1999. godine vlasnik je CFA (Chartered Financial Analyst) titule.

Želimir Šikonja

izvršni direktor zadužen za segment djelatnosti Istraživanje i proizvodnja nafte i plina

Želimir Šikonja diplomirao je 1983. na Rudarsko-geološko-naftnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Na poziciju izvršnog direktora SD-a Istraživanje i proizvodnja nafte i plina imenovan je 14. lipnja 2011. godine. Svoje bogato radno iskustvo stekao je na različitim pozicijama, uglavnom unutar Inina segmenta djelatnosti Istraživanje i proizvodnja nafte i plina. Karijeru u Inu započeo je 1983. godine na pogonu Stručec kao inženjer proizvodnje, potom direktor Službe za transport nafte, a od 1994. do 1997. kao glavni tehnolog za naftnu tehnologiju na pogonu Molve. Prije stupanja na dužnost izvršnog direktora obavljao je niz upravljačkih funkcija, pa je tako od 1997. do 2000. bio direktor Sektora razrade i inženjeringa, a zatim do 2005. direktor Službe za proizvodnu koordinaciju. Na poziciji glavnog direktora INAgipa d.o.o. bio je do 2007. godine, kad je imenovan na dužnost zamjenika direktora Investicijskog projekta modernizacije Rafinerije nafte Rijeka. Od 2009. do 2011. bio je na poziciji direktora Sektora istraživanja i proizvodnje nafte i plina za JI Europu. Dodatno specijalističko obrazovanje prošao je kroz Business Leadership i Mini MBA programe.

Tomislav Thür

izvršni direktor zadužen za poslovnu funkciju Korporativni poslovi

Tomislav Thür diplomirao je 1991. na Pravnom fakultetu u Zagrebu, a magistrirao pravo 1998. na Harvard Law School. U Inu je obnašao funkciju člana Uprave i direktora Korporativnih procesa, a izvršnim direktorom za Korporativne poslove imenovan je 2012. godine. Prije dolaska u Inu bio je generalni tajnik Atlantic Grupe. Od 1992. do 2001. u sklopu Ministarstva vanjskih poslova radio je u Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Bernu i Washingtonu te Misiji Republike Hrvatske pri UN-u u Ženevi. Bio je voditelj Ureda nacionalnog koordinатора za Pakt o stabilnosti. Specijalistička znanja u menadžmentu stjecao je u školama London Business School i Harvard Business School te na INSEAD-u. Član je Izvršnog odbora Hrvatske udruge poslodavaca te je od 2013. predsjednik Izvršnog odbora HUP – Udruge energetike. Od 2012. do srpnja 2015. bio je član Nacionalnog vijeća za konkurentnost.

ODRŽIVOST

ODRŽIVOST

u INA GRUPI

O IZVJEŠĆU

Godišnje izvješće INA Grupe za 2016. godinu pripremljeno je sukladno G4 smjernicama za izvješćivanje Globalne inicijative za izvješćivanje (GRI) te uz upotrebu dodatnih pokazatelja za Sektor proizvodnje nafte i plina, sržna opcija. Izvješće obuhvaća puni raspon ekonomskih, okolišnih i društvenih utjecaja društava INA Grupe. Informacije predstavljene u ovom Izvješću odnose se na poslovne aktivnosti INA, d.d., većih društava INA Grupe te, po prvi put, dva veća zajednička ulaganja (joint venture) kroz period od dvanaest mjeseci, od 1. siječnja do 31. prosinca 2016.

INA Grupa objavljuje izvješće o održivosti jednom godišnje, a posljednje je objavljeno u svibnju 2016. godine. Ovo Izvješće također obuhvaća zahtjeve Komunikacije o napretku, povezane s deset načela UN-ove inicijative Global Compact (više o tome možete vidjeti u Tablici sadržaja prema indikatorima učinka GRI G4).

U praćenju vlastitih procesa INA primjenjuje sve relevantne međunarodne računovodstvene standarde, uključujući zakonske zahtjeve, tehnike, metode i procjene. Podaci iz područja zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša prate se i o njima se izvješćuje sukladno direktivama Međunarodne organizacije rada i hrvatskog zakonodavstva, Međunarodne udruge proizvođača nafte i plina (IOGP) te prema metodologiji praćenja ozljeda na radu Europskog udruženja naftne industrije – CONCAWE. Emisije štetnih tvari u okoliš određene su mjerenjem, emisijskim faktorima i/ili materijalnim bilanciranjem.

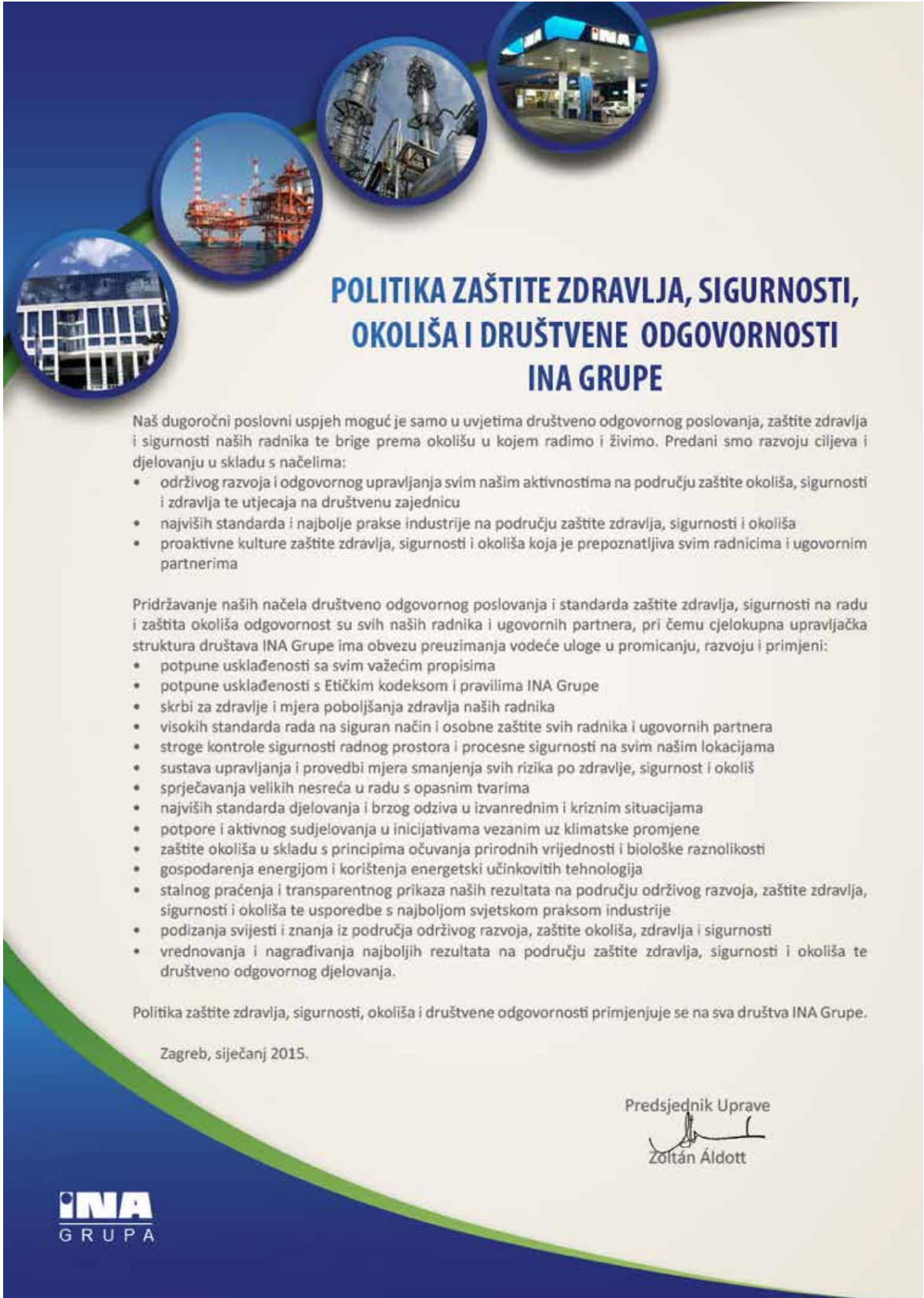
Sve teme koje opisuju Inine značajnije gospodarske, ekološke i društvene utjecaje te one koje bi mogle imati utjecaj na naše dionike, tretiraju se u ovom Izvješću kao materijalna pitanja od osobite važnosti. Prilikom utvrđivanja materijalnih pitanja, osim interne Strategije održivog razvoja do 2020. i financijskog utjecaja na kompaniju, u obzir smo uzeli GRI G4 smjer-

nice, dodatne indikatore za sektor proizvodnje nafte i plina, rezultate istraživanja stavova kupaca, preporuke dobivene kroz nezavisnu ocjenu izvješća o održivosti, Indeks DOP-a, rezultate internih i eksternih audita, primjedbe i prijedloge zaprimljene putem anketa provedenih među zaposlenicima, usporedbu s konkurencijom i dr. Prednost se daje područjima gdje INA ima značajni utjecaj i gdje može poboljšati svoju učinkovitost.

U pripremi ovog Izvješća po je prvi put nezavisna revizorska kuća provela procjenu održivosti s izražavanjem ograničenog uvjerenja za šest pokazatelja (stranica 148). Ti su pokazatelji: Potrošnja energije unutar organizacije (G4-EN3), Ukupno crpljenje vode po izvoru (G4-EN8), Izravne emisije stakleničkih plinova (GHG) (Područje 1) (G4-EN15), Neizravne energetske emisije stakleničkih plinova (G4-EN16) (Područje 2), Ukupna težina otpada prema vrsti i metodi odlaganja (G4-EN23), Vrste i stope ozljeda, profesionalnih bolesti, izgubljenih dana i izostanaka te ukupan broj smrtnih slučajeva povezanih s nesrećama na radu, prema regiji i spolu (G4-LA6).

Ključni podaci održivosti u ovom su Izvješću po prvi put prikazani i za dva veća zajednička ulaganja, kao i za Energopetrol, koji je pod punim upravljanjem Ine od veljače 2016. Isto kao i u prethodnoj godini, podaci o količinama komunalnog otpada, koje nisu značajne u odnosu na ukupnu količinu otpada, ne prikazuju se jer su dostupni u različitim mjernim jedinicama zbog različitih metoda obračuna (mjernih jedinica) u pojedinim hrvatskim županijama.

Konačna struktura poglavlja o održivosti ovog Izvješća povezana je sa šest strateških područja održivog razvoja (Strategija održivog razvoja INA Grupe do 2020.). Slobodno nas kontaktirajte i pošaljite svoje mišljenje o Izvješću na adresu e-pošte: Odrzivi_Razvoj@ina.hr ili PR@ina.hr.

POLITIKA ZAŠTITE ZDRAVLJA, SIGURNOSTI, OKOLIŠA I DRUŠTVENE ODGOVORNOSTI INA GRUPE

Naš dugoročni poslovni uspjeh moguć je samo u uvjetima društveno odgovornog poslovanja, zaštite zdravlja i sigurnosti naših radnika te brige prema okolišu u kojem radimo i živimo. Predani smo razvoju ciljeva i djelovanju u skladu s načelima:

- održivog razvoja i odgovornog upravljanja svim našim aktivnostima na području zaštite okoliša, sigurnosti i zdravlja te utjecaja na društvenu zajednicu
- najviših standarda i najbolje prakse industrije na području zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša
- proaktivne kulture zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša koja je prepoznatljiva svim radnicima i ugovornim partnerima

Pridržavanje naših načela društveno odgovornog poslovanja i standarda zaštite zdravlja, sigurnosti na radu i zaštita okoliša odgovornost su svih naših radnika i ugovornih partnera, pri čemu cjelokupna upravljačka struktura društava INA Grupe ima obvezu preuzimanja vodeće uloge u promicanju, razvoju i primjeni:

- potpune usklađenosti sa svim važećim propisima
- potpune usklađenosti s Etičkim kodeksom i pravilima INA Grupe
- skrbi za zdravlje i mjera poboljšanja zdravlja naših radnika
- visokih standarda rada na siguran način i osobne zaštite svih radnika i ugovornih partnera
- stroge kontrole sigurnosti radnog prostora i procesne sigurnosti na svim našim lokacijama
- sustava upravljanja i provedbi mjera smanjenja svih rizika po zdravlje, sigurnost i okoliš
- sprječavanja velikih nesreća u radu s opasnim tvarima
- najviših standarda djelovanja i brzog odziva u izvanrednim i kriznim situacijama
- potpore i aktivnog sudjelovanja u inicijativama vezanim uz klimatske promjene
- zaštite okoliša u skladu s principima očuvanja prirodnih vrijednosti i biološke raznolikosti
- gospodarenja energijom i korištenja energetski učinkovitih tehnologija
- stalnog praćenja i transparentnog prikaza naših rezultata na području održivog razvoja, zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša te usporedbe s najboljom svjetskom praksom industrije
- podizanja svijesti i znanja iz područja održivog razvoja, zaštite okoliša, zdravlja i sigurnosti
- vrednovanja i nagrađivanja najboljih rezultata na području zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša te društveno odgovornog djelovanja.

Politika zaštite zdravlja, sigurnosti, okoliša i društvene odgovornosti primjenjuje se na sva društva INA Grupe.

Zagreb, siječanj 2015.

Predsjednik Uprave

Zoltán Áldott

PISMO TVRTKA PERKOVIĆA

INA sustavno posvećuje pažnju da dugoročno održivo i društveno odgovorno poslovanje postane uobičajeno ponašanje svih naših zaposlenika i partnera. Kroz projekte koje pokrećemo nastojimo stvoriti jedinstven model suradnje aktivnim uključenjem sudionika: od zaposlenika, preko poslovnih partnera i izvođača do udruga i društvene zajednice. Takav primjer jest i projekt „SpajaLICA“, projekt kojim je INA postala pionir u upravljanju nekretninama na društveno odgovoran način. Naime, INA projektom „SpajaLICA“ udrugama ustupa prostor na korištenje te u volonterske akcije vezane uz projekt uključuje zaposlenike i izvođače. Važnost projekta prepoznala je i Hrvatska udruga za odnose s javnošću te je Ini dodijelila nagradu Grand Prix 2016. za društveno odgovorno poslovanje.

Uz navedeno, INA nastavlja i s praksom brige o zaposlenicima i naglašavanja važnosti razmjene znanja. U skladu s time u 2016. je pokrenut projekt INA Akademija, odnosno interna platforma za prijenos znanja i iskustva među kolegama i suradnicima, čime je znanje postalo još dostupnije Ininim zaposlenicima. Nadalje, pokrenuta je i implementacija projekta „FORa – Fleksibilni Oblici Rada“ (fleksibilno radno vrijeme te fleksibilno radno mjesto) s ciljem osiguranja bolje ravnoteže između privatnog i poslovnog života zaposlenika, povećanja motiviranosti i zadovoljstva zaposlenika te poboljšanja poslovne učinkovitosti i produktivnosti.

Također, u 2016. godini INA je kao prva tvrtka u Hrvatskoj postala službeni partner EU/OSHA (Europske agencije za sigurnost i zdravlje na radu) kampanje „2016. – 2017. Healthy Workplaces“.

Svojim ćemo primjerom svakako i ubuduće nastaviti unapređivati i prenositi društvenu odgovornost na sve sudionike.

**Tvrtko Perković, izvršni direktor
PF-a Korporativni centar**

PRISTUP DIONICIMA

U procesu uključenja dionika, kompanije INA Grupe koriste se različitim neformalnim i formalnim metodama. Dobivene povratne informacije služe za određivanje strateški važnih pitanja i fokusiranje na teme iz područja održivosti koje imaju najveći utjecaj na kompaniju i njezine dionike. Ti su ulazni podaci podloga za definiranje materijalnih tema i, posljedično, planiranje aktivnosti održivog razvoja, kao i za izvještavanje o održivosti.

Kao primarni dionici kompanija INA Grupe prepoznate su sljedeće skupine: zaposlenici, kupci, dioničari, tijela vlasti i zakonodavstva, izvođači radova, lokalne zajednice, nevladine organizacije i mediji. Ostale važne sekundarne skupine uključuju sindikate, financijske analitičare, akademsku zajednicu i opću javnost. Sve skupine dionika mogu komunicirati s kompanijama INA Grupe različitim komunikacijskim kanalima, uključujući besplatnu telefonsku liniju i adrese e-pošte na internetskim stranicama kompanije, ovisno o temama koje ih zanimaju (npr. pitaj.suljr@ina.hr, eticko.povjerenstvo@ina.hr, lijecnici@ina.hr, Odrzivi_Razvoj@ina.hr, donacije@ina.hr, sponzorstva@ina.hr itd.). Primarne skupine

dionika imaju prednost zbog mogućnosti utjecaja na kompanije INA Grupe te mogućnosti utjecaja kompanija na njih. Kompanije INA Grupe također smatraju kako je pasivno praćenje sekundarne skupine dionika njihova važna odgovornost zbog moguće važnosti tih dionika izvan društva, kao i zbog mogućnosti njihova uključivanja u produktivnu suradnju, kada je to prikladno.

Kao dio programa stalnog uključivanja dionika, koji je izravno oblikovao pripremu ovog GRI G4 izvješća, društvo je primijenilo GRI načelo „uključenosti dionika“ pri utvrđivanju njegova sadržaja, revidiralo program uključivanja dionika te poduzelo dodatne specifične korake tamo gdje je postojala potreba za dodatnim informiranjem kako bi u potpunosti razumjelo prioritete svojih najvažnijih dionika na temelju njihova interesa i utjecaja na poslovanje društva. Slika u nastavku prikazuje listu dionika, metode uključivanja i njihova očekivanja, što je ključna informacija uzeta u obzir prilikom procjene materijalnosti.

Uključenost dionika

PRISTUP MATERIJALNIM ASPEKTIMA

Društva INA Grupe smatraju interese i očekivanja ključnih skupina dionika (uključujući zaposlenike, ulagače, tijela vlasti i nevladine organizacije) prioritetom pri utvrđivanju rizika održivosti i određivanju njihova utjecaja.

Primijenili smo načelo konteksta održivosti, uzimajući u obzir opće trendove održivosti u svojem sektoru, što nam je pomoglo osigurati materijalnu cjelovitost Izvješća. Društvo je primijenilo načelo uključivanja dionika pregledavajući povratne informacije svojih glavnih skupina dionika, osiguravajući da su glavne teme o kojima se raspravljalo u skladu s temama koje su prioritet u ovom Izvješću.

Tako su, primjerice, tijekom razdoblja izvješćivanja provedene dvije radionice o očekivanjima dionika i definiranju materijalnih pitanja s članovima Radne grupe za održivi razvoj, kao i serija radionica o OR-u za menadžere, s ciljem prepoznavanja i vrednovanja pitanja koja bi ovo GRI G4 izvješće trebalo obuhvatiti. Tijekom radionica je više od 150 stručnjaka i menadžera iz različitih poslovnih područja provelo vježbu za određivanje materijalnih tema. Rezultati povratnih informacija glavnih dionika naknadno su kalibrirani te su ažurirani dokument pregledali i odobrili stručnjaci i rukovodstvo. Konačna lista materijalnih tema pružila je okvir za izradu ovog Izvješća. Lista materijalnih tema prikazana je u matrici materijalnosti na stranici 82.

Kao što je navedeno u prethodnom poglavlju o dionicima, INA je detaljno analizirala najvažnija materijalna pitanja iz svih područja svojeg poslovanja, povezala ta pitanja s odgovarajućim GRI G4 pokazateljima o kojima se izvještava u ovom Izvješću te koji se nalaze u Indeksu sadržaja GRI G4 i dodatka za naftu i plin (O & GSS) na stranicama 148 - 154.

U provedbi G4 procjene materijalnosti za ovo Izvješće o održivosti primijenili smo GRI načela definiranja sadržaja i kvalitete Izvješća radi utvrđivanja informacija koje će obuhvaćati, razmatrajući aktivnosti, utjecaje i značajna

očekivanja i interese svojih dionika. Primijenili smo načelo materijalnosti osiguravajući da se pitanja koja su od najveće važnosti našim ključnim skupinama dionika uvrste kao prioriteti ovog Izvješća.

Slika matrica materijalnosti za pitanja održivosti INA Grupe prikazuje sažetak rezultata G4 analize materijalnosti. Materijalne teme naknadno su povezane s odgovarajućim GRI G4 aspektima te je razmatrano je li aspekt materijalan unutar organizacije, izvan organizacije ili oboje. Teme imaju prioritet ovisno o važnosti njihova utjecaja – njihovu potencijalnom utjecaju na Ininu sposobnost provedbe strategije i utjecaju na procjene i odluke njezinih dionika. Važnost njihova utjecaja utvrđena je na temelju sljedećih kriterija:

- Strategija održivog razvoja INA Grupe do 2020. godine,
- potencijalna financijska dobit i gubitak,
- ozbiljnost pojavljivanja te stupanj rizika i mogućnosti,
- odnos prema strateškim inicijativama,
- razina interesa dionika,
- važnost za sektor na globalnom tržištu.

Rezultate određivanja prioriteta odobrilo je Inino rukovodstvo. Aspekti označeni svjetlosivom i tamnosivom bojom manje su materijalni, ali se njima i dalje upravlja.

Važna je promjena u odnosu na prošlu godinu što su održivi proizvodi i usluge prepoznati kao aspekt s najvećom materijalnošću, kao i izlivanje u okoliš, koja su, na žalost, često rezultat ilegalnih priključaka na cjevovode.

Matrica materijalnosti

Najvažniji aspekti

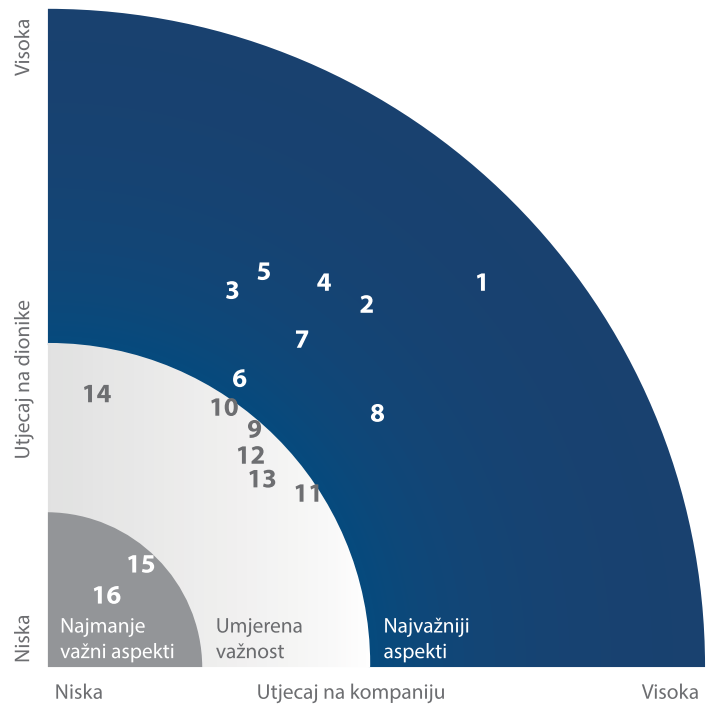
1. Odgovorni proizvodi i usluge
2. Izlivanje
3. Zdravlje i sigurnost
4. Energetska učinkovitost i emisije stakleničkih plinova (GHG)
5. Procesna sigurnost
6. Ljudski kapital
7. Kupci
8. Odnosi sa zajednicom

Umjerena važnost

9. Upravljanje otpadom
10. Budući eko efikasni proizvodi i usluge
11. Usluge
12. Etika i upravljanje
13. Proizvodnja i upravljanje vodama
14. Upravljanje dobavljačima i podizvođačima

Najmanje važni aspekti

15. Ljudska prava
16. Bioraznolikost

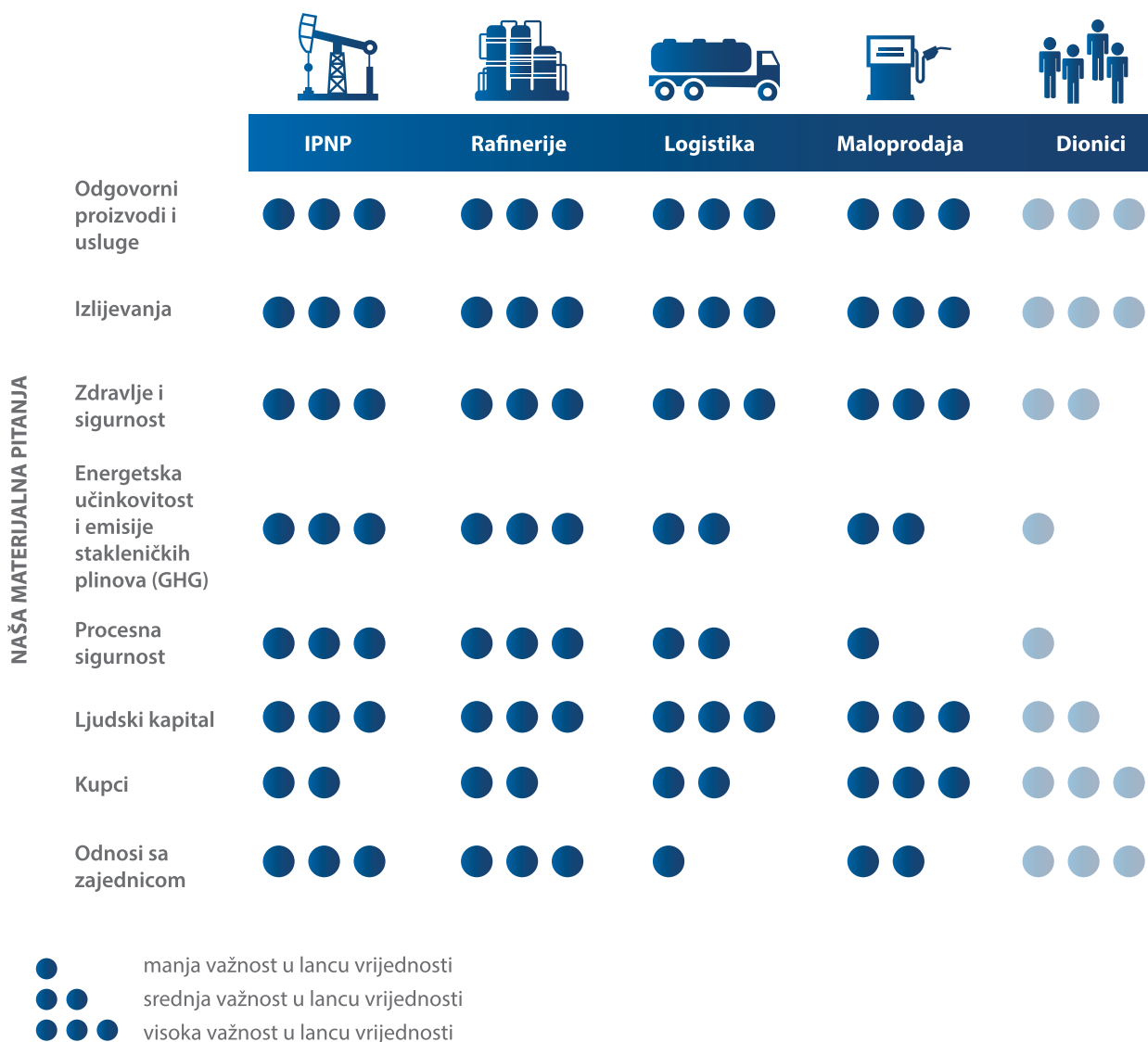
VAŽNOST MATERIJALNIH ASPEKATA UNUTAR I IZVAN KOMPANIJE

Najvažniji materijalni aspekti izvan kompanije jesu: odgovorni proizvodi i usluge, izlivanje, odnosi sa zajednicom i energetska učinkovitost i emisije stakleničkih plinova, a prikazani su u gornjoj desnoj polovici dijagrama. Najvažniji materijalni aspekti unutar organizacije jesu: zdravlje i sigurnost, procesna sigurnost, izlivanje te energetska učinkovitost i emisije stakleničkih plinova, prikazani u desnoj polovici dijagrama. Najvažniji materijalni aspekti unutar i izvan kompanije jesu: odgovorni proizvodi i usluge, izlivanje, zdravlje i sigurnost, energetska učinkovitost i emisije stakleničkih plinova, procesna sigurnost, ljudski kapital, kupci i odnosi sa zajednicom.

LANAC VRIJEDNOSTI INA GRUPE

Svaki korak u lancu vrijednosti nudi mogućnost prepoznavanja i određivanja prioriteta te stvaranja vrijednosti u kompaniji. INA Grupa nastoji izvršavati svoju osnovnu djelatnost imajući u vidu društvene, ekološke i ekonomske utjecaje kroz lanac vrijednosti. Lanac vrijednosti INA Grupe prikazuje važnost prepoznatih materijalnih aspekata za osnovne djelatnosti kompanije (istraživanje i proizvodnja, rafinerije i marketing, logistika i maloprodaja) kao i dionike.

NAŠ LANAC VRIJEDNOSTI

GRANICE IZVJEŠĆA

Opseg ovog Izvješća i granice utvrđenih materijalnih aspekata određene su s obzirom na njihovu važnost za poslovanje, dostupnost informacija i provedbu poslovnih procesa, pokrivanje mjesta i lokacija koje posluju izravno pod kontrolom društava INA Grupe. Kao što je već spomenuto, u ovo je Izvješće uključen Energopetrol kao nova podružnica u većinskom vlasništvu INA Grupe.

MATERIJALNI ASPEKTI I GRANICE IZVJEŠTAVANJA														
MATERIJALNI ASPEKTI ODRŽIVOSTI	INA, d.d.	POSLOVANJE GRUPE											Dionici	
		IZRAVNE PODRUŽNICE												
		Crocco	STSI	INA Maziva	HOSTIN	TRS	Interina Ljubljana	Holdina Sarajevo	INA Crna Gora	Energopetrol	INA Blue team	INA Maloprodajni servisi		
Odgovorni proizvodi i usluge	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Lokalne zajednice Dioničari Zaposlenici Vlasti Kupci
Izlijevanja	✓	✓	✓	✓			✓	✓			✓			Lokalne zajednice Dioničari Zaposlenici Vlasti Nevladine organizacije
Zdravlje i sigurnost	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Zaposlenici Lokalne zajednice Kupci Izvođači Vlasti
Energetska učinkovitost i GHG emisije (Klimatske promjene)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Lokalne zajednice Zaposlenici Vlasti
Procesna sigurnost	✓	✓	✓	✓			✓	✓			✓			Lokalne zajednice Zaposlenici Kupci Izvođači Vlasti
Ljudski kapital	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Lokalne zajednice Zaposlenici Sindikati
Kupci	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Kupci
Odnosi sa zajednicama	✓	✓	✓	✓			✓	✓			✓	✓		Nevladine organizacije Lokalne zajednice Zaposlenici
Upravljanje otpadom	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Vlasti Lokalne zajednice Nevladine organizacije
Budući eko efikasni proizvodi i usluge	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Kupci Lokalne zajednice Dioničari
Usluge	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Kupci Zaposlenici Lokalne zajednice Izvođači

Etika i upravljanje	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Zaposlenici Izvođači Kupci Dioničari Lokalne zajednice
Proizvodnja i upravljanje vodama	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Vlasti Lokalne zajednice Zaposlenici
Upravljanje dobavljačima i podizvođačima	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Izvođači Lokalne zajednice
Ljudska prava	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Zaposlenici Izvođači Lokalne zajednice Kupci
Bioraznolikost	✓												Lokalne zajednice Nevladine organizacije

ODRŽIVI RAZVOJ U INA GRUPI

POSTIGNUĆA

- Izdana Strategija održivog razvoja do 2020;
- 86% menadžera srednje razine sudjelovalo na radionicama o održivom razvoju;
- Realizacija akcijskog plana održivog razvoja za 2016. iznosi 94%.

IZAZOVI

- Implementacija Strategije održivog razvoja do 2020;
- Priprema izvješća o održivosti 2017. u skladu s novim GRI standardima.

Pristup održivom razvoju INA Grupe temelji se na Politici zaštite zdravlja, sigurnosti, okoliša i društvene odgovornosti INA Grupe, obvezujući kompaniju na razvoj ciljeva i akcija u skladu s principima održivog razvoja i odgovornog upravljanja.

U 2016. godini INA Grupa izdala je Strategiju održivog razvoja do 2020., koja definira ciljeve i aktivnosti neophodne da bi se zadovoljili neki od kriterija dugoročne održivosti kompanije i niske razine rizika za društvo i okoliš. Ciljevi Strategije vezani su uz šest ključnih područja: klimatske promjene, okoliš, zdravlje i sigurnost, zajednice, etika i upravljanje te ljudski kapital. Definirana su 24 programa na razini INA Grupe za postizanje ciljeva propisanih Strategijom, koji su izravno povezani s nekim od 17 ciljeva održivog razvoja usvojenih na skupštini Ujedinjenih naroda 2015. u okviru Agende za održivi razvoj 2030.

Strategija održivog razvoja INA Grupe do 2020.

ZAJEDNICE

- Implementirati sustavno uključivanje dionika.
- Ponudom održivih usluga povećati lojalnost kupaca.

ETIKA I UPRAVLJANJE

- Implementirati okvir UN-a za zaštitu, poštovanje i pravni lijek (*Ruggie framework*).
- Provesti programe usklađenosti i antikorupcije.

LJUDSKI KAPITAL

- Provesti anketu o jednakim mogućnostima.
- Provesti plan raznolikosti i uključivanja.
- Povećati prosječni broj sati obrazovanja/usavršavanja po zaposlenom.
- Povećati stopu zadržavanja Growww zaposlenika.
- Smanjiti prosječno vrijeme do samostalnosti u IPNP-u i RiM-u.
- Provesti program tehničkog karijernog napredovanja u IPNP i RiM.
- Povećati razinu uključenosti zaposlenika do 2020.

KLIMATSKE PROMJENE

- Ispitati primjenjivost utiskivanja CO₂ u ležišta eksploatacijskih polja.
- Smanjiti izravne i neizravne emisije stakleničkih plinova.
- Smanjiti emisije CO₂ proizašlih iz spaljivanja na baklji.

OKOLIŠ

- Implementacija programa za smanjenje broja i volumena izlivanja.
- Razviti projekte/aktivnosti koje ne zahtijevaju velika ulaganja, a imaju pozitivan utjecaj na okoliš.
- Smanjiti emisije sumpornih i dušikovih oksida.
- Pripremiti i provesti APB za sve lokacije u osjetljivim područjima.

ZDRAVLJE I SIGURNOST

- Revidirati/restrukturirati okvir promocije zaštite zdravlja.
- Provesti programe za postizanje „0 ozljeda i smrtnih slučajeva“.
- Implementacija programa Sigurne vožnje u svim kompanijama INA Grupe
- Pretkvalifikacija i naknadno ocjenjivanje dobavljača.
- Obavezna SCC*certifikacija za dobavljače visokog rizika.
- Praćenje provedbe u području sigurnosti kroz lanac dobave .

*APB - akcijski plan bioraznolikosti

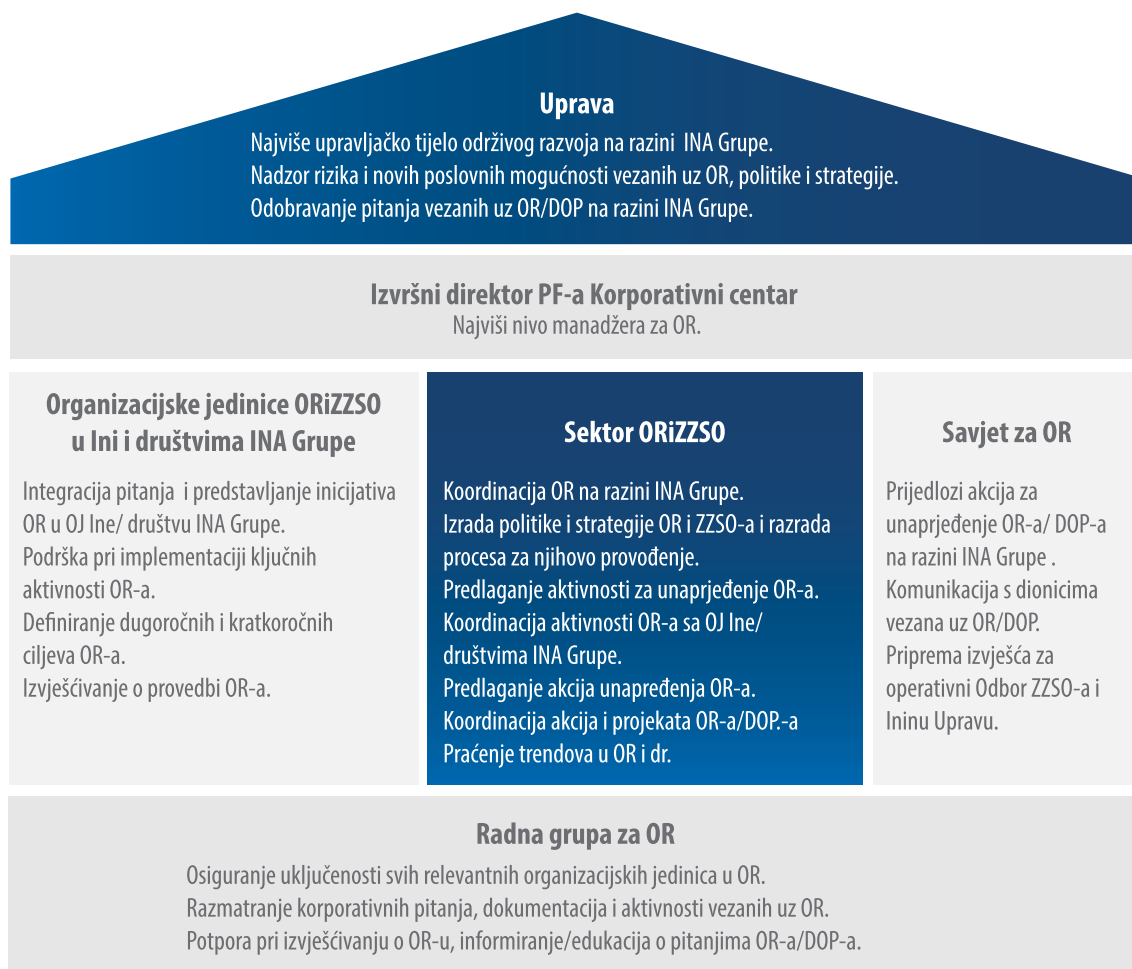
*SCC - Safety Health and the Environment Checklist Contractors/ certifikacija za dobavljače visokog rizika

U svrhu podizanja svijesti o važnosti održivog razvoja i promocije nove Strategije održivog razvoja za razdoblje do 2020. godine, od srpnja do rujna 2016. provodila se online kampanja o održivom razvoju podijeljena u šest kvizova shodno ključnim područjima (klimatske promjene, okoliš, zdravlje i sigurnost, zajednice, ljudski kapital i etika i upravljanje). U kvizovima je sudjelovalo 600 zaposlenika.

Nastavno na kampanju o održivom razvoju pokrenute su i radionice za menadžere INA Grupe srednje razine na temu održivog razvoja u INA Grupi. Radionice su uključivale i procjenu materijalnosti. U ukupno devet radionica sudjelovalo je 86% menadžera srednje razine.

UPRAVLJANJE ODRŽIVIM RAZVOJEM

Upravljanje održivim razvojem, koji je strateško pitanje i korporativna odgovornost, provodi se na najvišoj upravljačkoj razini.

OJ - Organizacijske jedinice

Ključni procesi održivog razvoja u INA Grupi uključuju postavljanje i odobranje OR ciljeva, definiranje godišnjeg akcijskog plana OR-a INA Grupe, izvršavanje akcija OR-a, interno i eksterno izvješćavanje i okvir za provedbu audita OR-a.

PREGLED UTJECAJA I USPJEŠNOSTI

Utjecaj INA Grupe na održivost i njezina učinkovitost prati se u odnosu na šest ključnih područja održivosti.

Naš utjecaj u 2016.	Strateška područja	Naša uspješnost u 2016.
Ukupna emisija CO ₂ 1,79 mil. t CO ₂ ekv.	Klimatske promjene	Projekti uštede energije u 2016. bazirali su se na 32 inicijative. Rezultat tih aktivnosti jest ušteda energije i smanjenje emisija CO ₂ u Rafineriji nafte Rijeka, najvećem potrošaču energije u INA Grupi, za 7 % u odnosu na 2015.
		Značajno smanjenje emisija CO ₂ postignuto je projektom utiskivanja CO ₂ u duboke bušotine (EOR) na lokacijama Ivanič i Žutica. U 2016. utisnuto je 177.293.795 m ³ CO ₂ .
Revizija okolišnih dozvola za rafinerije	Okoliš	Potpisani ugovori za reviziju okolišnih dozvola za rafinerije. Prikupljena sveobuhvatna dokumentacija za izradu temeljnih izvješća za Rafineriju nafte Rijeka i Rafineriju nafte Sisak. Imenovan tim odgovoran za izradu NRT-a (najbolje raspoložive tehnike) gap analize. Za predstavnike vlasti organizirana radionica o mogućnosti primjene bubble metode za rafinerije.
6 izlivanja ugljikovodika veća od 1 m ³		Poduzete mnogobrojne mjere za prevenciju izlivanja, kao što su edukacija zaposlenika, ažuriranje procedura, poboljšanja u praćenju kanalizacijskog sustava i sanacija kanalizacijskog sustava, projekti sanacije i zamjene kritičnih cjevovoda.
Iscrpljeno 1.163 m ³ ugljikovodika iz podzemlja		Zahvaljujući aktivnostima remedijacije, smanjena je količina ugljikovodika u podzemlju (smanjen volumen iscrpljenih ugljikovodika za 11 % u odnosu na 2015.). Izrađeni strateški dokumenti iz područja remedijacije za rafinerije.
10.861 zaposlenih u INA Grupi	Zdravlje i sigurnost	Povećanje sigurnosti naših zaposlenika i izvođača radova postignuto je unapređenjem i standardizacijom sustava dozvola za rad (DZR) i pilot-projektom e-DZR.
		Stopa ukupno prijavljenih ozljeda u INA Grupi smanjena je na 1,8, što je veliki napredak u usporedbi s 2015., kada je rezultat bio 2,5.
		Nastavak implementacije programa Temeljnih pravila sigurnosti kroz projekt „Analiza sigurnosti posla“ (JSA), sustav STOP kartica i dr.
		Implementacija sustava upravljanja sigurnošću procesa (PSM) s fokusom na šest određenih elemenata koji sadržavaju informacije o sigurnosti procesa (PSI), liste kritične opreme, uvođenje e-MOC-a i LOTO procedura mogu se istaknuti kao najvažniji.
		Prepoznate i propisane ključne pozicije (KP) u Ininim vatrogasnim postrojbama, dodatna osposobljavanja Ininih vatrogasaca za ključne pozicije.
		Završene Analize požarne ugroženosti za odabrane SEVESO lokacije prema preporučenoj praksi INA Grupe (viši zahtjevi od zakonskih obaveza).
	Ljudski kapital	Implementacija INA Akademije, interne platforme za razmjenu znanja.
		Downstream Technical Career Ladder (Tehnička ljestvica karijere za SD Rafinerije i marketing).
		SURU (Sustav upravljanja radnim učinkom radnika).
		beneFIT platforma.
		Fleksibilni oblici rada (Flexitime & Flexiplace).
INA je donirala više od 3 mil. kuna kao ulaganja u zajednicu i dobrotvorna ulaganja	Zajednica	Projekt „Zeleni pojas“ – provedeni su svi projekti odabrani u „Zelenom pojasu“ 2015. i odabrano je 18 novih projekata u okviru „Zelenog pojasa“ 2016., od kojih su tri provedena.
		INA Klub volontera – održane 42 volonterske akcije uz sudjelovanje 771 volontera; odrađeno je 6.168 volonterskih sati; prijeđeno 7.220 km. Uključeno je 268 novih članova u 2016.
		„Stavimo poklon pod bor za svako dijete“ – 504 djeteta bez odgovarajuće roditeljske skrbi iz domova Maestral u Splitu, Sveta Ana u Vinkovcima, Centra Izvor u Selcu i Novom Vinodolskom, Centra Klasje u Osijeku i SOS Dječjih sela Lekenik i Ladimirevci našla su svoj poklon ispod bora.

Transparentno izvještavanje o održivosti	Etika i upravljanje	INA Grupa primila je u 2016. posebno priznanje za Godišnje izvješće iz 2014. u okviru Deloittove središnje nagrade za izvješće o održivosti.
Etička pitanja / Zaštita ljudskih prava		Održani treninzi o Etičkom kodeksu za djelatnike zaštitarskih tvrtki koje pružaju uslugu INA Grupi sa 100 % realizacijom.

Sektor održivog razvoja, zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša u svojem je području rada zadužen za predlaganje strategija i politika, koordinaciju aktivnosti u društvima INA Grupe, praćenje trendova i predlaganje aktivnosti za unapređenje te izvještavanje.

U skladu s opredijeljenošću kompanije za implementaciju načela održivog razvoja, kao i globalnim trendovima, prepoznali smo prilike za unapređenje u tom području te je u 2016. godini, nakon konzultacija sa svim relevantnim društvima, donesena je Strategija održivog razvoja INA Grupe za razdoblje do 2020. godine. Strategijom su definirana ključna područja i ciljevi čija će se realizacija ostvariti kroz godišnje programe održivog razvoja društava INA Grupe u navedenom razdoblju.

Budući da je održivi razvoj integriran u poslovne procese kompanije i sastavni je dio odgovornosti upravljačkih struktura, u 2016. smo proveli niz edukacija, kojima je prisustvovalo 130 menadžera iz različitih društava INA Grupe.

Razvoj i unapređenje sigurnosti i u 2016. je godini bio jedan od prioriteta u društvima INA Grupe te su, u skladu s postavljenim strateškim ciljevima, implementirani različiti programi. Jedan od primjera uspješnih programa jest prevencija incidenata, koja uključuje temeljna pravila sigurnosti, zaštitu od pada s visine, izoliranje energije, program sigurne vožnje te program osnove sigurnosti vozača kamiona. Napredak u području sigurnosti jasno pokazuju i različiti indikatori koje kontinuirano pratimo. Tako su u 2011. registrirane 2,5 ozljede na 1.000 radnika, u što su uključeni i radnici podizvođača radova, dok je isti parametar u 2016. iznosio 1,6 ozljeda na 1.000 zaposlenih. Provedbom programa sigurne vožnje za zaposlenike smanjen je broj prometnih nesreća, koji je u 2016. godini iznosio svega 0,9 na 1.000 zaposlenih, dok su u 2011. registrirane 3,4 prometne nesreće na 1.000 zaposlenika.

Poseban je fokus usmjeren na implementaciju sustava upravljanja procesnom sigurnošću. To uključuje identifikaciju, razumijevanje i kontrole procesnih rizika radi prevencije incidenata, neovisno o stupnju njihove ozbiljnosti. Međutim, neovisno o kvaliteti programa, uspješna implementacija izostaje ako nema istinske uključenosti rukovoditelja na svim razinama, kao i vođenja vlastitim primjerom u području zaštite zdravlja, sigurnosti, okoliša i procesne sigurnosti. Kroz Program uključivanja rukovodstva u zaštitu zdravlja, sigurnost i okoliš (ZZSO) na temelju anonimnih anketa prikupljena su mišljenja radnika o uključenosti njihovih rukovoditelja u ZZSO i izazovima s kojima se susreću na svojem radnom mjestu. Potom su organizirane radionice na kojima je 250 rukovoditelja svih razina dodatno upoznato s važnošću njihove uloge u osiguranju sigurnih uvjeta rada, kao i potrebom za uspostavom stalne komunikacije s radnicima o tom pitanju. Program je prihvaćen s entuzijazmom i 94 % pozvanih menadžera sudjelovalo je u treninzima organiziranim u 2016.

U području zaštite okoliša i klimatskih promjena posebna se pažnja posvećuje projektima energetske učinkovitosti, kojima se, uz financijsku uštedu, osigurava smanjenje negativnog utjecaja na okoliš.

Angelika Brnada, direktorica Sektora održivog razvoja i zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša

POSTAVLJANJE CILJEVA I PRAĆENJE UČINKOVITOSTI ODRŽIVOG RAZVOJA

Društva INA Grupe postavljaju godišnje ciljeve održivosti na temelju rezultata procjene materijalnosti, uzimajući u obzir financijske, poslovne i aspekte održivosti te rezultate uključivanja različitih interesnih skupina i organizacijskih rezultata poslovanja u prethodnom razdoblju. Aktivnosti i projekti održivog razvoja sastavni su dio poslovnog plana svih relevantnih organizacijskih jedinica Ine i kompanija INA Grupe te su povezani sa šest ključnih područja: klimatske promjene, okoliš, zdravlje i sigurnost, zajednice, ljudski kapital te etika i upravljanje.

U 2016. godini 14 organizacijskih jedinica Ine i kompanija INA Grupe planiralo je ukupno 84 akcije, a prosječna realizacija na razini INA Grupe iznosila je 94%.

Realizacija ciljeva ORiZZSO-a INA Grupe u 2016. godini

Pokazatelj	PLAN		OSTVARENO
Smrtni slučajevi INA Grupe (vlastiti radnici i izvođači)	0		0
Učestalost ozljeda na radu s izgubljenim radnim vremenom (LTIF) INA Grupe (vlastiti radnici i izvođači)	1,52		1,67
Stopa ukupno prijavljenih ozljeda (TRIR) INA Grupe (vlastiti radnici i izvođači)	2,55		1,75
Stopa istraživanja incidenta s visokim posljedicama i visokim potencijalom – INA Grupa (vlastiti radnici izvođači)	100%		100%
Implementacija ZZSO-a akcijskih planova	85%		91%
*PSE Tier 1	4		7
Uključenost vodstva u ZZS – radionice Top 600+	60%		94%

* PSE Tier1 – događaji iz procesne sigurnosti s najvišim utjecajem

Većina ozljeda bila je uzrokovana pokliznućima, spoticanjima i padovima (37%). Rezultati su malo iznad tolerantnih vrijednosti i pokazuju veliki napredak u odnosu na 2015., kada je pokazatelj iznosio 2,05. Ako gledamo planske vrijednosti za broj ozljeda u 2016., koji je iznosio 42, tada realizacija od 43 ozljede zapravo pokazuje samo blagi rast.

Broj događanja vezanih uz procesnu sigurnost bio je veći od planiranog. Upravo će se zato u 2017. nastaviti s implementacijom sustava upravljanja procesnom sigurnošću, s posebnim naglaskom na upravljanje promjenama i sustav upravljanja prirubicama, te integracijom kritične opreme u preventivno održavanje i dodatne treninge i edukacije relevantnog osoblja.

KRITIČNA PITANJA I PODUZETE AKTIVNOSTI

KRITIČNA PITANJA	PODUZETE RADNJE	SKUPINA DIONIKA
UKLJUČENOST VODSTVA U ZZS	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Nastavak aktivnosti programa za unapređenje uključenosti menadžmenta u ZZS iz 2015. godine, a koje se temelje na rezultatima Ankete o razini ZZS kulture (1,543 sudionika ankete) i održanih radionica iz područja rukovođenja ZZS-om za top menadžment (23 sudionika, stopostotni odziv) ▶ Obuka internih trenera (11 trenera) koji su održali 20 radionica Rukovođenja u području ZZS-a za srednji menadžment ▶ Održavanje radionica Rukovođenje u području ZZS-a tijekom 2016. godine (20 radionica) za srednji menadžment (210 sudionika, odziv 94 %) ▶ Održavanje Radionica dijaloga vezano uz rezultate Ankete o razini HSE kulture (987 sudionika) ▶ Izrada akcijskih planova za 2017. godinu na temelju identificiranih nalaza tijekom Radionica dijaloga 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ RADNICI ▶ MENADŽMENT ▶ IZVOĐAČI
IMPLEMENTACIJA STRATEGIJE OR-a 2020.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Realizacija godišnjeg Akcijskog plana OR-a 94 % (zadana minimalna vrijednost > 85 %) ▶ Training 130 menadžera srednje razine o Strategiji OR-a ▶ Postavljanje osobnih ciljeva iz područja OR-a relevantnim menadžerima 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ RADNICI ▶ IZVOĐAČI ▶ LOKALNE ZAJEDNICE ▶ DIONIČARI
VELIKI BROJ INCIDENATA S VISOKIM POTENCIJALOM	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Pripremljen je plan poboljšanja provedbe ZZS za 2016. za INA Grupu pripremljen je i 90 % akcija je implementirano 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ RADNICI ▶ IZVOĐAČI ▶ TIJELA VLASTI ▶ LOKALNE ZAJEDNICE
LTIF POVEĆANJE U 2016. (1,7 – PLAN <1,5)	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Provedba različitih ZZS programa: implementacija sustava zaštite od pada s visine, projekt LOTO (Lock out, tag out), projekt JSA (Analiza sigurnosti na radnom mjestu), kampanja „5 minuta za sigurnost“ 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ RADNICI ▶ IZVOĐAČI ▶ TIJELA VLASTI
POKLIZNUĆA, SPOTICANJA I PADOVI NAJČEŠĆI SU UZROK OZLJEDA (37 %)	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Novi program: Označavanje stepenica ▶ Edukacija i promocija 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ RADNICI ▶ IZVOĐAČI ▶ POSJETITELJI
POTPUNA IMPLEMENTACIJA SUSTAVA DOZVOLA ZA RAD (E-DZR)	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Standardna regulativa ▶ Treninzi ▶ Auditi ▶ Analiza situacije na lokacijama ▶ Akcijski plan implementacije novog sustava ▶ Pilot-projekt „e-dozvole za rad“ 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ RADNICI ▶ IZVOĐAČI
IMPLEMENTACIJA STOP KARTICA U RiM	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Regulativa za prepoznavanje zaposlenika u području ZZSO-a pripremljena je ▶ Postavljen minimalni cilj broja STOP kartica za 2017. 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ RADNICI ▶ IZVOĐAČI ▶ TIJELA VLASTI
SCC CERTIFIKACIJA ZA IZVOĐAČE RADOVA KOJI IZVODE VISOKO RIZIČNE RADOVE	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Održano osam foruma sa 113 tvrtki izvođača ▶ Komunikacija usmjerena vanjskim dionicima 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ RADNICI ▶ IZVOĐAČI ▶ TIJELA VLASTI

REVIZIJA OKOLIŠNIH DOZVOLA ZA RAFINERIJE	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Potpisan ugovor za reviziju okolišnih dozvola i izradu temeljnih izvješća za rafinerije ▶ Pripremljena temeljna izvješća (preduvjet za reviziju dozvola) za obje rafinerije ▶ Za predstavnike vlasti organizirana radionica o mogućnosti primjene integriranog upravljanja emisijama (bubble) u rafinerijama ▶ Provedena sveobuhvatna analiza neusklađenosti trenutnog stanja rafinerija s novim Zaključcima o najboljim raspoloživim tehnikama za rafiniranje mineralnih ulja i plina 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ RADNICI ▶ IZVOĐAČI ▶ TIJELA VLASTI ▶ LOKALNE ZAJEDNICE
SEDAM DOGAĐAJA VEZANIH UZ PROCJENU SIGURNOSTI (TIER 1)	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Implementacija PSM sustava s fokusom na odabir kritične opreme i implementacija LOTO procedure kao najvažnijih elemenata u prevenciji ispuštanja ▶ Oformljena tijela zadužena za implementaciju PSM-a ▶ Provedeni audit prema planu ▶ Treninzi ▶ Realiziran godišnji plan implementacije 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ RADNICI ▶ IZVOĐAČI ▶ TIJELA VLASTI ▶ LOKALNA ZAJEDNICA
FLUKTUACIJA VATROGASACA VANJSKIH DOBAVLJAČA	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Prepoznate i propisane ključne pozicije (KP) u Ininim vatrogasnim postrojbama ▶ Trening vlastitih vatrogasaca za ključne pozicije ▶ Plan u 2017. – trening vlastitih vatrogasaca na certificiranim vatrogasnim trening poligonima ▶ Mjesec zaštite od požara, vježbe evakuacije i spašavanja ▶ Odabir kompetentnih pružatelja vatrogasnih usluga u nekim područjima 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ RADNICI ▶ IZVOĐAČI ▶ TIJELA VLASTI ▶ LOKALNA ZAJEDNICA
IZLIJEVANJE U RNR (18,3 m ³ UGLJIKOVODIKA IZLILO SE NA OBALU I U MORE)	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Izvršena sveobuhvatna istraga ▶ Sanirana obala i more ▶ Cijena sanacije bila je 3.901.118 kuna ▶ Instalirane dodatne oceanske brane za zaštitu mora ▶ Poduzeto više od 20 preventivnih mjera kako bi se spriječila buduća izlivanje 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ RADNICI ▶ IZVOĐAČI ▶ TIJELA VLASTI ▶ MEDIJI ▶ LOKALNA ZAJEDNICA
STRATEGIJA UPRAVLJANJA ONEČIŠĆENIM ZEMLJIŠTEM	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Potpisan ugovor za savjetodavnu uslugu na području onečišćenog zemljišta ▶ Započete aktivnosti izrade remedijacijskog pristupa temeljenog na procjeni rizika na nivou INA Grupe ▶ Izrađeni Road Map dokumenti za rafinerije ▶ Kupljena nova oprema za zaštitu mora 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ RADNICI ▶ IZVOĐAČI ▶ LOKALNA ZAJEDNICA

TROŠKOVI ZAŠTITE ZDRAVLJA, SIGURNOSTI I OKOLIŠA I ULAGANJA U ZAŠTITU OKOLIŠA

Na razini INA Grupe treću godinu za redom prate se ZZSO troškovi na strukturiran način koji omogućuje tromjesečno izvještavanje po entitetima INA Grupe kroz jasno definirane kategorije ZZSO troškova.

ZZSO TROŠKOVI INA GRUPE U 2014., 2015. I 2016. GODINI U MIL. HRK	2014.	2015.	2016.
Zaštita zdravlja	11,9	7,2	3,4
Zaštita na radu	12,4	17,4	14,0
Zaštita od požara	20,0	21,9	29,1
Zaštita površinskih voda	8,5	8,2	11,4
Zbrinjavanje opasnog otpada	13,5	10,0	8,9
Zbrinjavanje neopasnog otpada	2,6	3,0	2,5
Zaštita tla i podzemnih voda	12,6	19,4	16,4
Zaštita zraka	3,8	3,9	3,4
Nematerijalni ZZSO servisi	4,2	4,4	3,4
REACH i sigurnost proizvoda	1,0	0,0	0,4
Naknade i pristojbe	35,9	37,6	30,7
Ukupno	126,4	133,0	123,6

U usporedbi s 2015. godinom, u 2016. su ZZSO troškovi nešto niži (za 7 %), a razlika je najvećim dijelom prouzročena nižim troškovima naknada i pristojbi te nižim troškovima zaštite zdravlja i zaštite na radu, dok su troškovi zaštite od požara i zaštite površinskih voda viši u odnosu na prethodnu godinu. Dok su promjene svih troškovnih kategorija u odnosu na prethodnu godinu potaknute poslovnim aktivnostima, razlika u troškovima naknada i pristojbi potaknuta je računovodstvenim razlozima i knjiženjima dijela troškova iz 2015. godine u 2016. godini.

Troškovi zaštite zdravlja i zaštite na radu u 2016. godini su niži, u najvećoj mjeri zbog smanjenih inozemnih aktivnosti naftnih servisa CROSCO Grupe, dok su troškovi zaštite od požara viši zbog rasta cijena usluga vanjskih vatrogasaca. Troškovi zaštite površinskih voda viši su zbog troškova sanacije mora nakon incidenta izlivanja iz Rafinerije nafte Rijeka.

Tijekom 2016. godine u INA Grupi realizirane su investicije u projekte iz područja ZZSO-a u iznosu od 308 mil. kuna, od čega je glavnina investirana u projekte zaštite okoliša (279 mil. kuna ili 91%), i to u projekte djelatnosti SD-a Rafinerije i marketing (257 mil. kuna ili 92%).

Od ukupnih investicija u SD Rafinerije i marketing, glavni su pokretač projekti usklađivanja na području zaštite okoliša u Logistici (55%) i Rafineriji nafte Rijeka (41%). Pojedinačno, investicijski su najintenzivniji projekti u 2016. godini modernizacija luke Bakar, modernizacija logističkih vagon punilišta u rafinerijama nafte Rijeka i Sisak te projekti rekuperacije plina iz sustava baklje, prikupljanja kondenzata i ugradnje aminske jedinice u Rafineriji nafte Rijeka.

ETIKA I UPRAVLJANJE

Društva INA Grupe pridržavaju se svih zakona Republike Hrvatske, uključujući i one koji se odnose na zaštitu ljudskih prava, zaštitu zdravlja i sigurnost, zaštitu okoliša, zaštitu tržišnog natjecanja te marketinške prakse. Rizici povezani s promjenama u zakonodavstvu koje mogu ili će imati značajan utjecaj na naše poslovanje kontinuirano se prate.

Kompanije INA Grupe svojim poslovanjem ne ugrožavaju prava autohtonih zajednica niti se koriste dječjim ili prisilnim radom te isto zahtijevaju i od svojih dobavljača. Osim toga, ne pružaju financijsku ili bilo kakvu drugu vrstu pomoći političkim strankama, političarima i srodnim institucijama.

Privatnost kupaca poštuje se u skladu sa svim poslovnim kodeksima, dokumentima INA Grupe i zakonskim zahtjevima. Osiguranje sigurnosti kartica i zaštita podataka fizičkih i pravnih osoba strogo se provodi. Do sada nije bilo pritužbi u vezi s povredama privatnosti kupaca ili marketinških praksi.

ETIKA

Etički kodeks (EK) INA Grupe ima za cilj svim internim i eksternim dionicima pružiti pregled etičkih pravila koje kompanije INA Grupe smatraju ključnim za svoje uspješno poslovno djelovanje unutar i izvan društava INA Grupe.

EK INA Grupe zasniva se na poštivanju temeljnih ljudskih prava i etičkih načela integriteta, poštenja, povjerenja, poštovanja, humanosti, tolerancije i odgovornosti. EK je dostupan javnosti na Ininim internetskim stranicama te je dio većine ugovora s dobavljačima. U INA Grupi 97% ugovora s dobavljačima uključuje obvezu poštivanja EK-a INA Grupe, a preostalih 3% ugovora, koji ne sadržavaju obvezu poštivanja EK-a, većim se dijelom odnosi na pristupne ugovore čiji osnovni ugovoreni uvjeti sadrže referentni zahtjev, ugovore sklopljene s društvima INA Grupe koja primjenjuju odredbe Etičkog kodeksa. Postoje i slučajevi ugovora o pristupanju kod kojih INA ili društva INA Grupe potpisuju unaprijed definirane ugovore dobavljača, na koje nije moguće utjecati ili o njima pregovarati.

Unutarnji i vanjski dionici mogu prijaviti neetično ponašanje ili tražiti savjet pisanim putem (poštom, e-poštom, internetskim sustavom) te ostavljanjem poruka putem govornog automata (24 sata dnevno, svih sedam dana u tjednu). Pritužbe i pitanja mogu se dostaviti anonimno, a povjerljivost je zajamčena. Kod prijave neetičkog ponašanja prijavitelj mora poštovati prava osobe koju prijavljuje. Zabranjeno je objaviti ili prosljediti osobne podatke osobe koju se prijavljuje bilo kojem društvu INA Grupe ili trećoj strani na koju se ne odnosi pitanje etičke usklađenosti koje se prijavljuje.

U slučaju bilo kojeg pitanja etičke naravi zaposlenici mogu najprije kontaktirati nadređenog rukovoditelja. Pomoć i savjet također mogu zatražiti u Sektoru upravljanja ljudskim resursima, kod partnera za ljudske resurse, u Ininu Pravnom sektoru ili u nadležnoj organizacijskoj jedinici, kod osoba koje obavljaju takve poslove u pojedinom društvu INA Grupe. Ako radnik osjeća nelagodu u pogledu korištenja tih kanala komunikacije, može se u bilo kojem trenutku obratiti Etičkom povjerenstvu INA Grupe ili etičkom službeniku u relevantnom društvu INA Grupe.

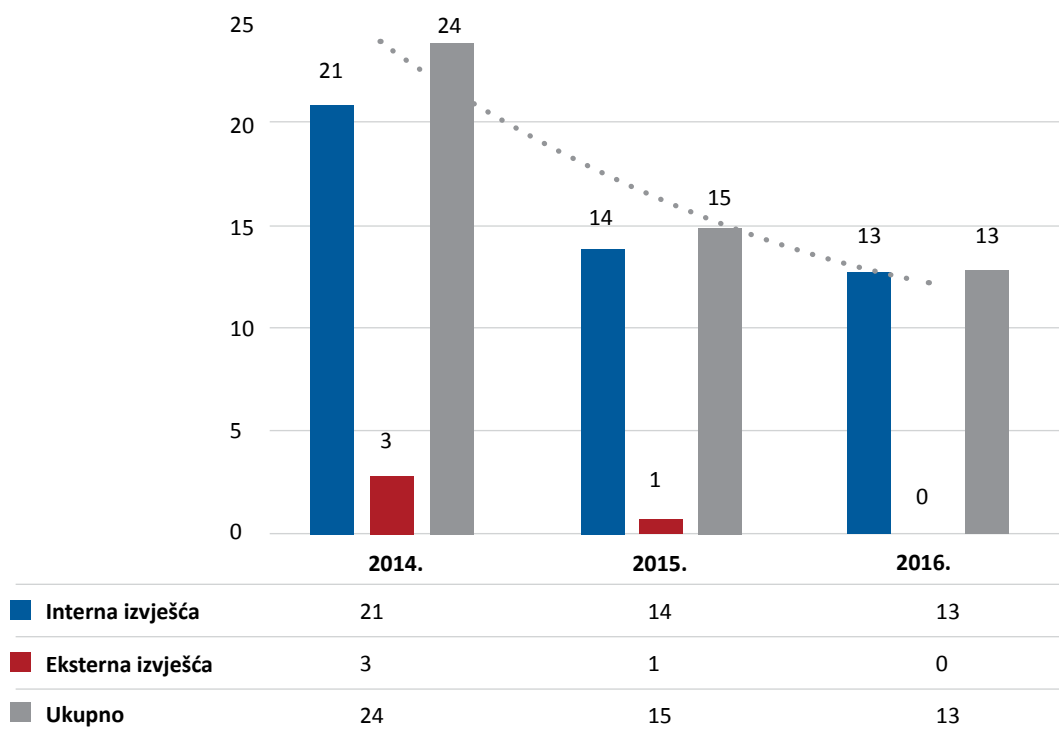
Stalni članovi Etičkog povjerenstva rukovoditelji su visoke i srednje razine, kao i predstavnik radnika. Predsjednik Etičkog povjerenstva vanjski je stručnjak odgovoran za pravilnost procedure. U postupcima povezanima sa zaštitom dostojanstva, uz stalne članove Etičkog povjerenstva, omogućeno je sudjelovanje ad hoc članova, odnosno predstavnika sindikata ili Radničkog vijeća. Proces rada Etičkog povjerenstva (npr. mehanizam za pritužbe, istraga i upravljanje posljedicama) potpomažu lokalni etički službenici. Lokalni etički službenici imenuju se u društvima INA Grupe koja zapošljavaju 20 ili više radnika.

ETIČKE PROCEDURE

U 2016. Etičko povjerenstvo INA Grupe zaprimilo je 13 prijava i provelo šest postupaka u kojima nije utvrđeno kršenje Etičkog kodeksa INA Grupe. Prijave su se odnosile na sljedeće teme: zaštita dostojanstva, zabrana diskriminacije, transparentnost finansijskih izvješća i računovodstva, sukob interesa, dobavljači i poslovni partneri.

Pregled vanjskih i unutarnjih etičkih izvješća u INA Grupi u razdoblju od 2014. do 2016.:

Tijekom 2016. provedeno je šest istražnih postupaka, od kojih u četiri slučaja nije utvrđeno kršenje Etičkog kodeksa INA Grupe, dok su dva slučaja ostala otvorena.

EDUKACIJE O ETIČKOM KODEKSU

Predsjednik Etičkog povjerenstva INA Grupe održao je trening o Etičkom kodeksu za 40 novozaposlenih (GROWWW pripravnici) te napisao članak u INA Glasniku s fokusom na borbu protiv korupcije.

U maloprodajnoj mreži društava INA Grupe održani su treninzi za maloprodajno osoblje, uz ostvarenje od 97%: INA Maloprodajni servisi (IMS) – 97%, Inini partneri – 100%, Holdina – 98%, Energopetrol – 99%, Interina Ljubljana – 92% i INA Crna Gora – 97%. Preostalih 3 % radnika nije sudjelovalo u treningu o Etičkom kodeksu zbog dugotrajnog bolovanja ili korištenja godišnjeg odmora, odnosno novih zapošljavanja. Svi radnici informirani su o obvezi poštivanja Etičkog kodeksa INA Grupe.

Trening o Etičkom kodeksu proveden je i u vanjskim zaštitarskim kompanijama, pružateljima usluga društvima INA Grupe (INA, d.d., CROSCO, INA Maziva, Holdina, Energopetrol i INA Crna Gora) s realizacijom od 100 %.

Aktivnosti koje su pokrenute 2016. godine i bit će završene tijekom 2017. godine uključuju izradu edukativne brošure s preporukama o načinu komuniciranja i postupanja u poslovnim aktivnostima pregovaranja i ugovaranja poslovne suradnje s dobavljačima, s ciljem jačanja svijesti radnika INA Grupe koji sudjeluju u tim aktivnostima o poštivanju načela Etičkog kodeksa INA Grupe i otklanjanja okolnosti koje bi potencijalno mogle dovesti do neprimjerenih i nedozvoljenih ponuda od strane dobavljača.

TRANSPARENTNOST

IZVJEŠTAVANJE O ODRŽIVOSTI

INA Grupa redovito objavljuje godišnja izvješća o održivosti u skladu s GRI smjernicama. Zadnja tri izvješća o održivosti integrirana su s financijskim izvješćem i objavljena u godišnjem izvješću. Godišnje izvješće za 2016. godinu pripremljeno je u skladu s GRI G4 smjernicama i prošlo je uslugu potvrde materijalnosti Globalne inicijative za izvještavanje (GRI Materiality Disclosure Service).

Integrirano Godišnje izvješće INA Grupe za 2014. godinu dobilo je nagradu Green Frog za najbolje izvješće o održivosti u 2015. godini, koju dodjeljuje Deloitte Hrvatska. INA Grupa također je dobila posebno priznanje u okviru Deloitteove Srednjoeuropske nagrade za izvješćivanje o održivosti. Članovi regionalnog žirija smatraju da je INA razvila vlastiti pristup podržan kvalitetnim podacima i jakom procesnom organizacijom, pri čemu je društveno odgovorno poslovanje predstavljeno kao interno razvijeno.

SURADNJA S OSTALIM ORGANIZACIJAMA

U lipnju 2016. održana je Radionica o zelenoj javnoj nabavi, koju je provela ravnateljica Hrvatskog poslovnog savjeta za održivi razvoj gđa Mirjana Matešić. Nastavno na radionicu poduzeti su koraci za nabavu papira i uredske opreme u skladu s pravilima hrvatskog Nacionalnog akcijskog plana za zelenu javnu nabavu, s naglaskom na kriterije iz prioriternih grupa proizvoda i usluga. Posljedično, održan je forum s dobavljačima za papir i uredsku opremu kako bi se iznijeli zahtjevi zelene nabave i kako bi se dobavljače potaknulo na proširenje asortimana proizvoda koji zadovoljavaju kriterije zelene javne nabave.

S obzirom na činjenicu da će od 1. siječnja 2017. nefinancijsko izvještavanje postati obavezno za tvrtke s više od 500 zaposlenih, Inin predstavnik bio je pozvan kao predavač na edukaciji u organizaciji Instituta za održivi razvoj i RRI Visoke škole za financijski menadžment kako bi podijelio iskustvo i znanje prikupljeno u dugogodišnjoj praksi nefinancijskog izvještavanja.

INA je bila domaćin Radionice o volontiranju u organizaciji UNGC-a Hrvatske i Hrvatske udruge poslodavaca kao tvrtka s vrlo aktivnim i iskusnim volonterskim klubom kako bi podijelila najbolje prakse s drugim članovima UNGC-a Hrvatske. Zaposlenici INA Grupe sudjelovali su na raznim stručnim skupovima i događajima gdje su predstavljali neke Inine projekte. Tako je, na primjer, projekt „SpajaLICA“ predstavljen na 8. konferenciji o društveno odgovornom poslovanju (DOP), a projekt upravljanja procesnom sigurnošću (PSM) predstavljen je na 49. simpoziju Goriva i maziva (GOMA) u Šibeniku.

ODRŽIVI PROIZVODI I USLUGE

Održivi razvoj već je godinama važan segment u poslovanju Trgovine na malo, s obzirom na to da smo svjesni svojeg utjecaja na okoliš i društvo. Društveno odgovorno poslovanje vezano je za sva područja i aspekte našega poslovanja i cilj nam je djelovati na društveno i ekološki prihvatljiv način. Iako smo u svojim planovima aktivnosti imali akcije iz različitih područja, prvenstveno smo fokusirani na cilj unapređenja odnosa s kupcima te lokalnom zajednicom. Sve naše aktivnosti definirane su kroz godišnje akcijske planove održivog razvoja, čije ostvarenje pratimo tromjesečno.

Pojedine akcije, koje su naišle na izrazito pozitivan odjek kod kupaca, kao što je prodaja voća, povrća i domaćih proizvoda na maloprodajnim mjestima u suradnji s lokalnim OPG-ovima, već se tradicionalno ponavljaju uz određena poboljšanja koja uvodimo svake godine (širenje asortimana, veći broj OPG-ova).

U 2016. godini imali smo niz događanja i pogodnosti za kupce kao što su super ponuda – promo zona, aktivna prodaja, proizvodi na akciji, nagradne igre, program vjernosti i sl. kako bismo ispunili njihova očekivanja, a uz to osigurali dugoročno održivo poslovanje. Uveden je novi gastronomski koncept pod nazivom „Fresh Corner“ koji obuhvaća dnevnu ponudu peciva, sendviča, toplih i hladnih napitaka, čime širimo ponudu na svojim maloprodajnim mjestima. Također, implementirane su i mnoge nove usluge na našim maloprodajnim mjestima kao što su Hrvatska lutrija, plaćanje Paysafe karticama, kupovina vinjeta, plaćanje na rate. Prodaja domaćih proizvoda provedena je na 13 maloprodajnih mjesta u suradnji s 13 OPG-ova. Novost u 2016. godini jest proširenje ponude: uz voće, povrće, sir i med, u ponudi smo imali i božićna drvca i lješnjake.

Kako bismo širili ekološku svijest, napravili smo informativne letke za kupce o tome kako se INA brine o okolišu te o određenom zaštićenom području za pet maloprodajnih mjesta koja se nalaze u blizini zaštićenih područja.

Kako bismo povećali energetska učinkovitost na maloprodajnim mjestima, nastavljena je zamjena starih klimatizacijskih uređaja i sustava za grijanje novim sustavom klimatizacije. S ciljem daljnjih poboljšanja sudjelovali smo na natjecanju Zelenog fonda MOL grupe s projektom „Poboljšano gospodarenje otpadom i LED energetska učinkovitost“ te smo, uz još dva projekta, odabrani za financiranje iz MOL-ova Zelenog fonda u 2017. godini.

Kako bi se zadovoljile različite potrebe i očekivanja kupaca, Inine benzinske postaje opskrbljuju se kvalitetnim gorivima, kao što je Euro V, ukapljenim naftnim plinom (UNP), plinom u bocama, ali i raznolikim spektrom robe široke potrošnje, asortimanom ulja i maziva i autokozmetike. Inine postaje pružaju dodatne usluge za svoje kupce, uključujući i autopraonice, autobarove i restorane. INA ima najveću moderniziranu maloprodajnu mrežu u Hrvatskoj, sa značajnim poboljšanjem izgleda lokacije, učinkovitosti i tehničkih uvjeta te s proširenom ponudom robe široke potrošnje, koja je do kraja 2016. uključivala 204 modernizirane benzinske postaje.

Osim toga, kako bi lokalnim zajednicama pomogla staviti njihove proizvode na tržište i pružila dodatnu ponudu svojim kupcima, INA, d.d. implementirala je projekt prodaje domaćih proizvoda na svojim benzinskim postajama. U 2016. godini 13 lokalnih proizvođača prodavalo je voće, povrće, med i sir na 13 lokacija. Novost u odnosu na prethodne godine bila je mogućnost prodaje / kupnje božićnih drvca i lješnjaka.

U 2016. godini nije bilo prigovora u svezi povrede privatnosti kupaca ili gubitka podataka o klijentima, incidenata o neusklađenosti glede zdravstvenih i sigurnosnih utjecaja proizvoda i usluga ili označavanja i informacija o proizvodima i uslugama.

INA besplatni telefon 0800-1112, koji je pokrenut prije gotovo dvadeset godina, još uvijek se upotrebljava za stalnu izravnu komunikaciju sa svim zainteresiranim interesnim skupinama, ali najčešće ga upotrebljavaju kupci. Tijekom 2016. godine INA besplatni telefon zaprimio je ukupno 16.610 poziva, što je 39,38% više nego prethodne godine. Od pristiglih poziva njih 15.550 bili su informativne naravi, uključujući obavijesti vezane za UNP, a bilo je i 414 pritužbi, 616 pohvala i 30 prijedloga.

**Darko Markotić, izvršni direktor
PF-a Trgovina na malo**

ANKETA O ZADOVOLJSTVU KUPACA

INA, d.d. redovito provodi anketu o zadovoljstvu i očekivanjima svojih kupaca. CVA analizu provela je marketinška agencija i prikazuje zadovoljstvo kupaca kroz poslovne elemente sa svrhom utvrđivanja Inine pozicije na tržištu, poboljšanja komunikacije i odnosa s kupcima, objektivno mjereći i prateći trendove u zadovoljstvu kupaca i identificirajući područja s mogućnošću napretka. Rezultati analize uspoređuju se s 2014. godinom kada je prva CVA analiza provedena istom metodologijom kako bi se pratio trend napretka sa svrhom poboljšanja poslovanja.

Ciljana skupina ove ankete bila su poduzeća koja kupuju naftne derivate ili se koriste karticama za kupnju goriva na benzinskim postajama na domaćem tržištu. Uključeni su kupci motornih goriva, loživog ulja ekstra lakog, ukapljenog naftnog plina, bitumena, lož ulja te zasebno korisnici kartica. Uzorak je baziran na Ininoj bazi kupaca dopunjenoj općenitom bazom poduzeća iz promatrane branše. Udio Ininih kupaca u ukupnom broju sudionika ankete poravnat je s tržišnim udjelom Ine u segmentu veleprodaje.

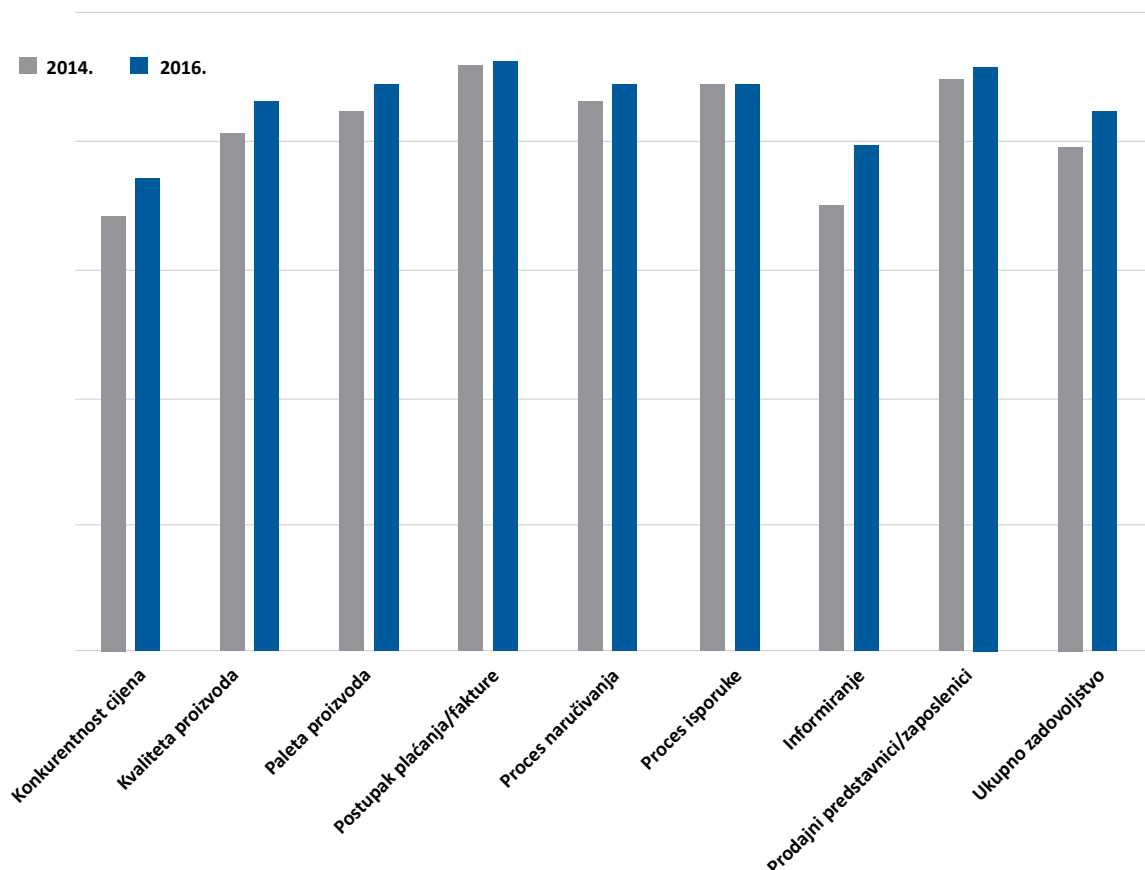
Rezultati anketiranja

Rezultati ankete pokazuju kako je 89 % kupaca naftnih derivata i 94 % korisnika kartica iznimno zadovoljno i vrlo zadovoljno Inom. Sveukupno zadovoljstvo kupaca Ininih derivata poboljšano je za 6,5 % u odnosu na 2014., dok je zadovoljstvo kartičnih kupaca poboljšano za 5,5 % u usporedbi s 2014.

90 % kupaca kojima je INA d.d. glavni dobavljač opisuje vezu s Inom kao čvrstu (kolege, partneri, prijatelji...). Rezultati su također bolji i kada se govori o odnosu cijene i kvalitete: 58 % kupaca naftnih derivata i 69 % korisnika kartica u potpunosti se ili poprilično slažu kako su Inini proizvodi i usluge vrijedni cijene koju plaćaju za njih. Rezultati pokazuju kako su niže cijene proizvoda, veći popusti na proizvode te dulji rok odgode plaćanja elementi unapređenja suradnje.

Kupci naftnih derivata

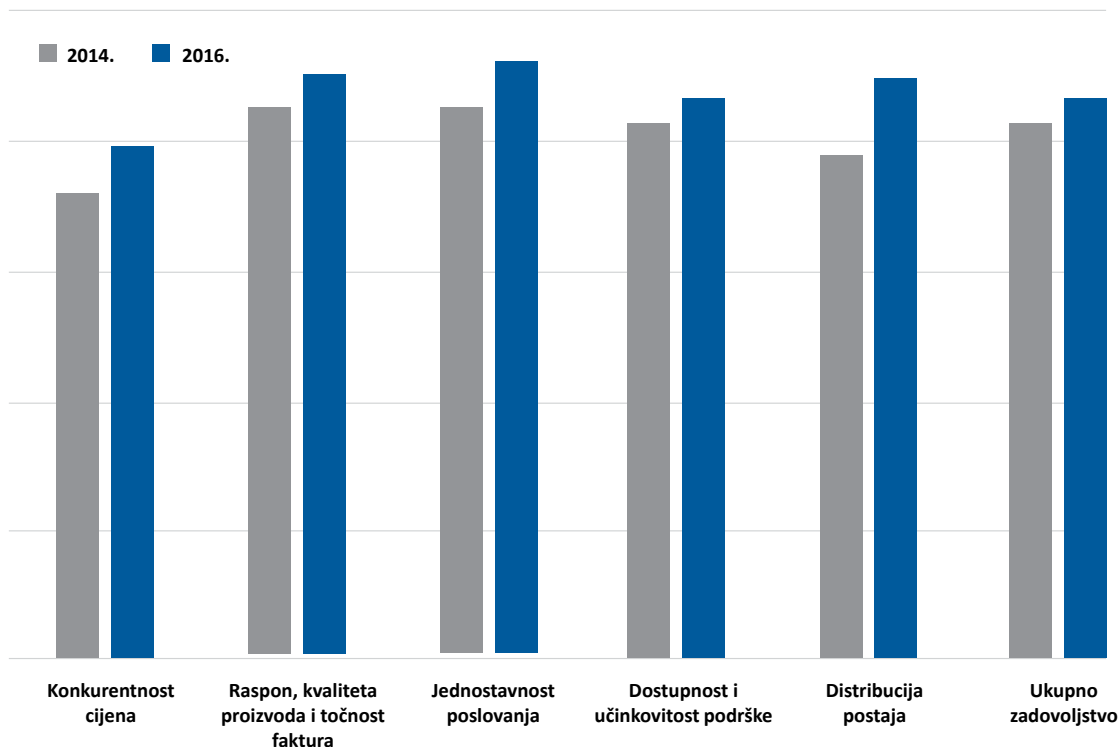
Anketiranje kupaca naftnih derivata u 2016. pokazalo je kako su sva anketirana područja poboljšana ili ostala na istoj visokoj razini (proces isporuke) u odnosu na 2014.

Korisnici kartica

Anketiranje korisnika kartica pokazalo je kako su se rezultati većine ispitanih elemenata poboljšali u odnosu na 2014.

Tržište Bosne i Hercegovine (BiH)

Holdina d.o.o., poduzeće INA Grupe na tržištu BiH, provela je anketu o zadovoljstvu veleprodajnih kupaca nakon implementacije nove prodajne politike u 2016. godini. Ciljna skupina bilo je 30 najvećih vlasnika benzinskih postaja i preprodavatelja. Anketa je provedena e-poštom, a ciljna skupina anketiranja bili su vlasnici benzinskih postaja te preprodavatelji koji kupuju naftne proizvode. Uzorak je temeljen na Holdininjoj bazi kupaca, a stopa odaziva bila je 60 %.

Rezultati zadovoljstva kupaca pokazuju kako se zbog implementacije diskontne politike u 2016. zadovoljstvo krajnjih korisnika povećalo u odnosu na zadovoljstvo preprodavatelja, što je bio primarni cilj implementacije nove prodajne politike. U 2017. godini cilj je daljnje unapređenje prodaje i usluga prema krajnjim korisnicima.

OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE I PROIZVODI S BIKOMPONENTOM

Inina ulaganja u obnovljive izvore energije uglavnom su usmjerena na projekte koji se odnose na upotrebu biogoriva u prijevozu, pa se u 2016. ulagalo u izgradnju i modernizaciju postrojenja za skladištenje i miješanje biodizela i bioetanola u rafinerijama u Rijeci i Sisku.

U 2016. INA, d.d. pokrenula je nekoliko projekata za procjenu mogućnosti proizvodnje naprednih biogoriva u Hrvatskoj. Projekti će procijeniti moguće smjerove i profitabilnost različitih procesa za napredna biogoriva koja se proizvode od biomase, otpada i ostataka (održivih sirovina koje nisu u konkurenciji s proizvodnjom hrane).

Odgovarajući na očekivane promjene u okolišu i klimatski okvir za obnovljive izvore energije u 2030. godini, INA, d.d. odlučila je investirati u studiju izvedivosti koja će se fokusirati na korištenje solarnom energijom u Rafineriji nafte Rijeka.

SIGURNO UPRAVLJANJE PROIZVODIMA

Poslovanje društava INA Grupe usklađeno je s Uredbom o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (Uredba REACH) i Uredbom o razvrstavanju, označavanju i pakiranju tvari i smjesa (Uredba CLP), koje zahtijevaju da tvrtke povećaju svoje znanje o kemikalijama koje proizvode i te informacije proslijede svojim kupcima. Na taj način povećava se naše razumijevanje te podiže svijest o kemikalijama i njihovim opasnostima.

INA REACH tim kontinuirano podupire sve procese tvrtke povezane s Uredbom REACH, proizvodnju, nabavu, prodaju, održavanje i nadopunu registracijskih dosjea. Inini stručnjaci aktivno sudjeluju u radnim grupama Europskog udruženja rafinerijske industrije CONCAWE: Radnoj grupi za upravljanje naftnim proizvodima (PPMG), Radnoj grupi za upravljanje REACH aktivnostima (RDMG), Radnoj grupi za identifikaciju tvari (SIG) te Timu za aplikaciju IUCLID (IPT). Tijekom 2016. godine Inini stručnjaci uključili su se u rad Radne grupe za zastupanje pitanja vezanih za Uredbu REACH (RAIG) pri FuelsEurope i Radne grupe za razvrstavanje i označavanje kemikalija (CLPWG) u sklopu konzorcija čije su područje interesa ugljikovodici s nižim brojem C-atoma (LOA).

DOBAVLJAČI

Preprovjera (pre-screening) ponuditelja INA Grupe (izvođača i podizvođača) određuje koji će ponuditelj biti angažiran u početnom postupku definiranja dobavljača kako bi se učinkovito usmjerili naponi, optimizirali resursi, utvrdili rizici te kako bi se postupak nabave proveo neometano i učinkovito.

Osim općih informacija o kompaniji, ponuditelji moraju dostaviti financijske, pravne, etičke i tehničke podatke, kao i podatke vezane za zaštitu zdravlja, sigurnosti i okoliša (ZZSO), što uključuje upoznavanje ponuditelja sa zahtjevima ZZSO-a koji se moraju primjenjivati tijekom važenja ugovora.

Nakon postupka preprovjere za svaku tvrtku koja bi trebala vršiti aktivnosti kritične za ZZSO provodi se postupak pretkvalifikacije tijekom kojeg se procjenjuje izvedba u području ZZSO-a na temelju dokumentacije i utvrđenog stanja na lokaciji. Ako tvrtka već posjeduje SCC certifikat (Safety Checklist Contractors (SCC) ili certifikate OHSAS 18001 i ISO 14001 (oba zajedno) izdane od strane akreditiranog certifikacijskog tijela, a takva potvrda sadržava djelatnost koja je predmet nadmetanja, pretkvalifikacija nije obavezna. U 2016. u INA Grupi provedena su 34 pretkvalifikacijska audita s aspekta ZZSO-a. Jedan ponuditelj nije ispunio uvjete ZZSO-a.

Očitovanjem u sklopu ponude, odnosno potpisivanjem ugovora, dobavljač izjavljuje da je upoznat sa sadržajem Etičkog kodeksa INA Grupe, da su mu odredbe Kodeksa jasne i razumljive te da ih u cijelosti prihvaća.

Postevaluacija dobavljača u odnosu na ugovorne uvjete provodi se na godišnjoj razini u odnosu na ukupne zahtjeve kao i na zahtjeve s aspekta ZZSO-a. U slučaju da se tijekom audita na lokaciji utvrdi bilo kakva neusklađenost sa zahtjevima ZZSO-a, predložit će se financijsko sankcioniranje dobavljača.

Postevaluacija s aspekta ZZSO-a za dobavljače koji su izvršili radove na Ininim lokacijama u 2015. provedena je u travnju 2016.

Očekivanja su ispunila 132 dobavljača, dok dva dobavljača nisu.

Kažnjavanje dobavljača INA Grupe u slučaju neispunjenja zahtjeva ZZSO-a provedeno je u skladu s internim propisima. Na temelju provedene revizije dano je jedanaest prijedloga za kažnjavanje u iznosu od 78.000 kuna.

Udio lokalnih dobavljača u 2016. bio je 85 % u broju i 82 % u vrijednosti. Inina definicija 'lokalnog' podrazumijeva geografsko područje Hrvatske.

U svojem svakodnevnom poslovanju vodimo se visoko postavljenim standardima zaštite zdravlja i sigurnosti, kao i stalnom brigom za ljude i prirodu. U tu svrhu implementiramo najbolje industrijske prakse u svoje procese, što rezultira zaštitom okoliša i kontinuiranim doprinosom smanjenju emisija stakleničkih plinova na razini INA Grupe.

Naša predanost postizanju društveno odgovornoga poslovanja, a posebno ekonomske održivosti ogleda se u usmjerenosti na stvaranje dobiti za sve naše dionike, počevši od zaposlenika do lokalnih zajednica u kojima smo prisutni i gdje njegujemo dugogodišnju tradiciju dobre suradnje. Sa svojim dionicima njegujemo partnerske odnose te nam je izuzetno bitno ustrajanje na transparentnoj i redovitoj komunikaciji u svrhu ostvarivanja međusobnog razumijevanja te daljnjeg razvoja i maksimiziranja vrijednosti kompanije.

Želimir Šikonja, izvršni direktor SD-a Istraživanje i proizvodnja nafte i plina

Za Rafinerije i marketing održivost je ono što definira naš rad danas i sutra. To zahtijeva prihvatljivost naših proizvoda, utjecaja na okoliš, gospodarskog i socijalnog učinka za naše zaposlenike, kupce, susjede, tijela uprave i dioničare. Postavljanjem izazovnih ciljeva i težnjom k izvrsnosti u svakodnevnom poslovanju postupno poboljšavamo svoje performanse u tim područjima. Također, imamo opsežan program ulaganja, koji će unaprijediti održivost našeg poslovanja. Komunikacija s našim dionicima o onome što radimo i uvažavanje njihovih mišljenja još je jedan ključni dio održivosti našeg rada. Popis je aktivnosti dug, ali neke od njih uključuju trening „ekološke“ vožnje za vozače kamiona, postavljanje ambicioznih ciljeva za dijalog s klijentima naših prodajnih predstavnika, poboljšanje energetske učinkovitosti u okviru ISO 50001, razvoj alternativnih goriva iz obnovljivih izvora, organiziranje dana otvorenih vrata i sastanaka u prostorima lokalne uprave sa susjedima naših rafinerija, provedba opsežnog programa upravljanja sigurnošću procesa te donošenje strategije koja će poslovanje Rafinerija i marketinga učiniti profitabilnim i samoodrživim.

Bengt Oldsberg, izvršni direktor SD-a Rafinerije i marketing

KLIMATSKE PROMJENE

POSTIGNUĆA

- Ušteda energije i smanjenje emisija stakleničkih plinova u Rafineriji nafte Rijeka, najvećem potrošaču energije u INA Grupi, za 7% u odnosu na 2015;
- Provedena edukacija o ekovožnji za sve vozače cisterni u Ini;
- U sklopu projekta EOR tijekom 2016. utisnuto je 177.293.795 m³ CO₂ (engl. Enhanced Oil Recovery – povećanje iscrpka nafte) na lokacijama Ivanić i Žutica.

IZAZOVI

- U skladu s ciljem Konferencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama u Parizu 2015. godine (COP21) da se „zadrži povećanje globalne prosječne temperature ispod 2 °C iznad razine iz predindustrijskog doba i da se nastave naponi za ograničavanjem porasta temperature na 1,5 °C iznad razine iz predindustrijskog doba“, cilj je dodatno smanjiti izgaranja na bakljama, odzračivanje, curenje i upotrebu energije za proizvodnju i distribuciju fosilnih goriva.

ENERGETSKA UČINKOVITOST I SMANJENJE EMISIJA STAKLENIČKIH PLINOVA

UPRAVLJANJE ENERGIJOM

INA Grupa uvela je sustav upravljanja energijom ISO 50001, odnosno certificirana je od studenog 2015. ISO 50001 temelji se na Planiraj-Uradi-Provjeri-Djeluj (Plan-Do-Check-Act, PDCA) ciklusu kontinuiranog poboljšanja te uključuje upravljanje energijom u svakodnevnoj praksi.

INA Grupa implementirala je kvalitetnije ažuriranje i praćenje podataka i analizu potrošača energije u svakoj organizacijskoj jedinici te pripremila akcijske planove koji navode razinu uštede energije u određenom definiranom roku. Rezultati postignuti sustavom upravljanja energijom ocjenjuju se pregledom sustava.

Nadzorni pregled i recertifikaciju ISO 50001 sustava uspješno je obavila tvrtka Bureau Veritas u rujnu 2016. godine.

POTROŠNJA ENERGIJE

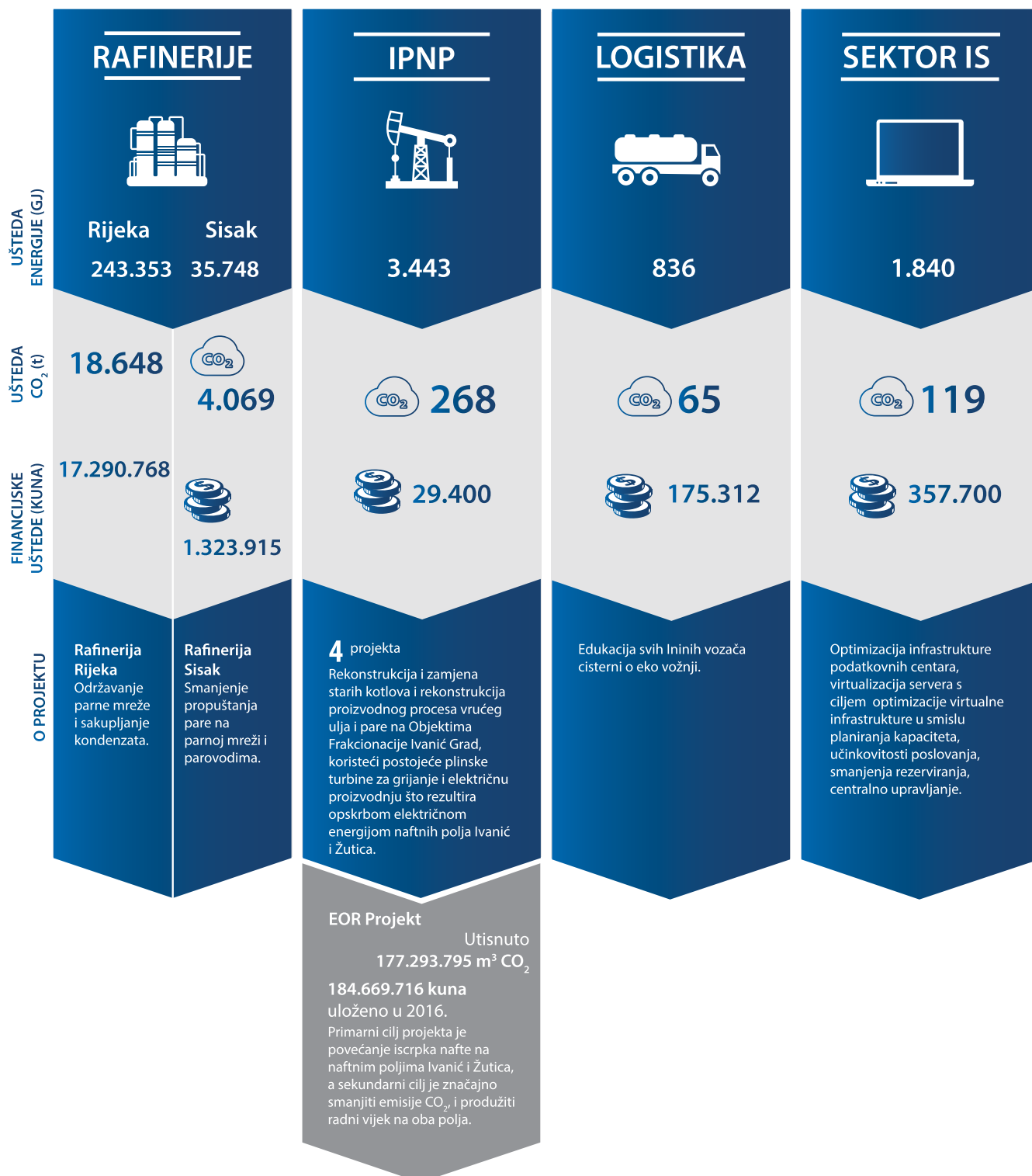
Ukupna izravna i neizravna potrošnja energije u organizacijskim jedinicama Ine i kompanijama INA Grupe.

	2014.		2015.		2016.	
	Ukupna izravna potrošnja energije (tisuće GJ)	Ukupna izravna potrošnja energije (tisuće GJ)	Ukupna izravna potrošnja energije (tisuće GJ)	Ukupna izravna potrošnja energije (tisuće GJ)	Ukupna izravna potrošnja energije (tisuće GJ)	Ukupna izravna potrošnja energije (tisuće GJ)
Rafinerija Rijeka	13.331.037	250.667	13.243.367	316.115	12.408.234	322.306
Rafinerija Sisak	3.773.464	252.918	4.843.555	290.738	4.466.501	332.402
Istraživanje i proizvodnja	2.095.487	186.772	2.681.013	214.418	2.797.525	271.509
Trgovina na malo	4.428	75.788	4.178	76.352	3.767	78.240
Logistika	97.785	17.567	84.943	16.450	83.231	15.317
Korporativni centar	36.103	64.334	44.396	65.999	56.802	69.474
Ukupno INA, d.d.	19.338.304	848.046	20.901.452	980.072	19.816.060	1.089.248
CROSCO	91.107	9.503	392.775	7.564	130.909	7.625
Rotary	n.p.	n.p.	95.602	2.025	41.578	1.918
INA Maziva	51.982	7.429	54.823	7.472	58.335	7.583
Holdina	12.135	8.974	13.108	20.805	2.338	8.935
Energopetrol	13.412	12.232	11.538	12.681	4.729	12.482
Interina	4.305	1.651	4.376	1.596	4.711	1.495
STSI	75.964	7.449	79.561	7.420	86.005	7.414
Ukupno INA Grupa	19.587.209	895.284	21.553.235	1.039.635	20.144.665	1.136.700

PROJEKTI UŠTEDE ENERGIJE I SMANJENJA EMISIJA

Projekti za uštedu energije u 2016. godini bili su temeljeni na 32 inicijative s različitim statusom realizacije. Kao rezultat tih aktivnosti, ušteda energije, pa tako i emisija CO₂ u Rafineriji nafte Rijeka, koja je najveći potrošač energije u INA Grupi, smanjena je za 7 % od ukupne potrošnje energije i emisija u 2015. Novi plan izrađen je u okviru sustava gospodarenja energijom s 26 novih inicijativa štednje energije koje će posljedično biti popraćene smanjenjem emisija.

PROJEKTI UŠTEDE ENERGIJE I SMANJENJA EMISIJA

IS - Informatički servisi

IPNP - Istraživanje i proizvodnja nafte i plina

OSTALI PROJEKTI UŠTEDE ENERGIJE I SMANJENJA EMISIJA U INA GRUPI

Trgovina na malo

Na benzinskim postajama SD Trgovina na malo provedba mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti nastavljena je zamjenom i ugradnjom klimatizacijskog sustava i zamjenom starih hladnjaka novim rashladnim vitrinama. Također, SD Trgovina na malo preliminarno je odabran za financiranje ulaganja Zelenog fonda za 2017. godinu s projektom „Unapređenje prakse gospodarenja otpadom i LED energetska učinkovitost“. Glavni je cilj projekta poboljšati selektivno prikupljanje otpada kupnjom dviju preša za komunalni i ambalažni otpad i ugradnjom energetski učinkovite LED rasvjete na četirima benzinskim postajama.

CROSCO Grupa

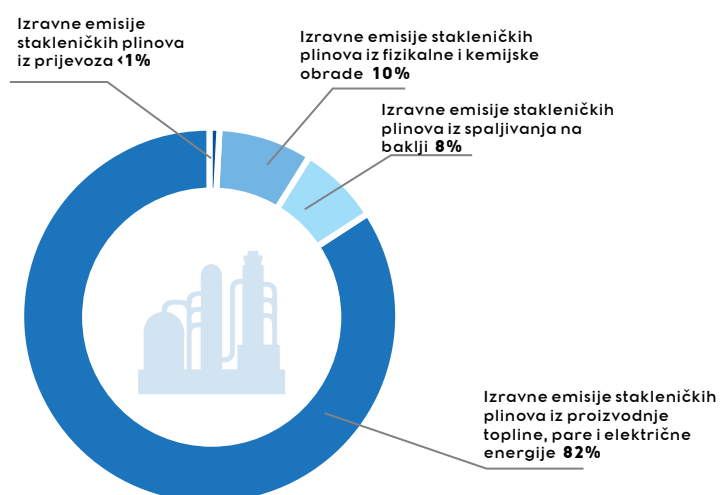
Kampanja za podizanje svijesti o energetske učinkovitosti pokrenuta je tijekom 2016. godine. Elektroničke vijesti objavljujane su svaki mjesec i provedene su edukacije o pametnoj upotrebi energije na svim radnim mjestima. Stari dizelski motori na bušačim garniturama zamjenjuju se novima. Novi motori energetski su učinkovitiji uz smanjenje emisija stakleničkih plinova. Modernizacija osvjetljenja započela je u prostorima Rotaryja u 2016. godini.

EMISIJE STAKLENIČKIH PLINOVA

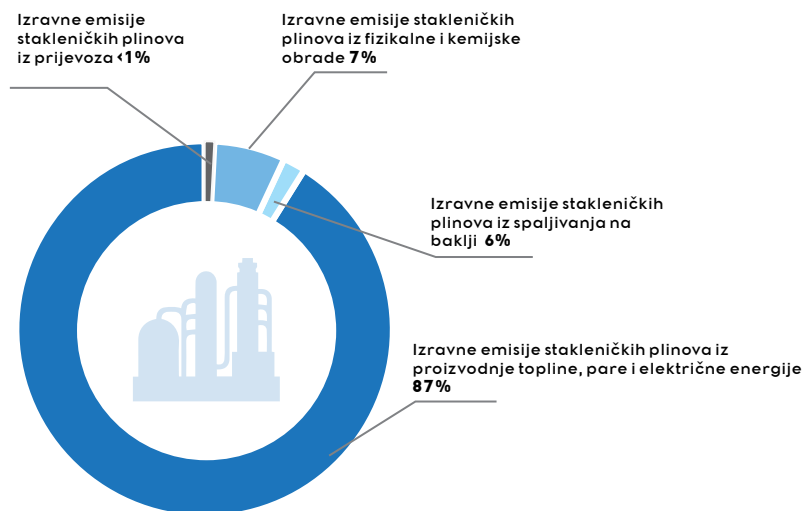
Emisije CO₂

U donjim dijagramima prikazan je udio izravnih emisija stakleničkih plinova iz Ininih organizacijskih jedinica u tonama ekvivalenta CO₂. Emisije su prikazane kao izravne emisije stakleničkih plinova iz fizikalne i kemijske obrade, izravne emisije stakleničkih plinova od odzračivanja (primjenjivo samo za SD Istraživanje i proizvodnja nafte i plina), izravne emisije stakleničkih plinova iz spaljivanja na baklji, izravne emisije stakleničkih plinova iz proizvodnje topline, pare i električne energije te izravne emisije stakleničkih plinova iz prijevoza. Ukupne izravne emisije za Rafineriju nafte Rijeka iznose 983.553 tona ekvivalenta CO₂, za Rafineriju nafte Sisak 318.336 tona ekvivalenta CO₂, a za SD Istraživanje i proizvodnju nafte i plina 346.972 tona ekvivalenta CO₂. Neizravne emisije CO₂ koje proizlaze iz službenih avionskih putovanja zaposlenika INA Grupe također se prate te su u 2016. iznosile približno 358.000 tona ekvivalenta CO₂.

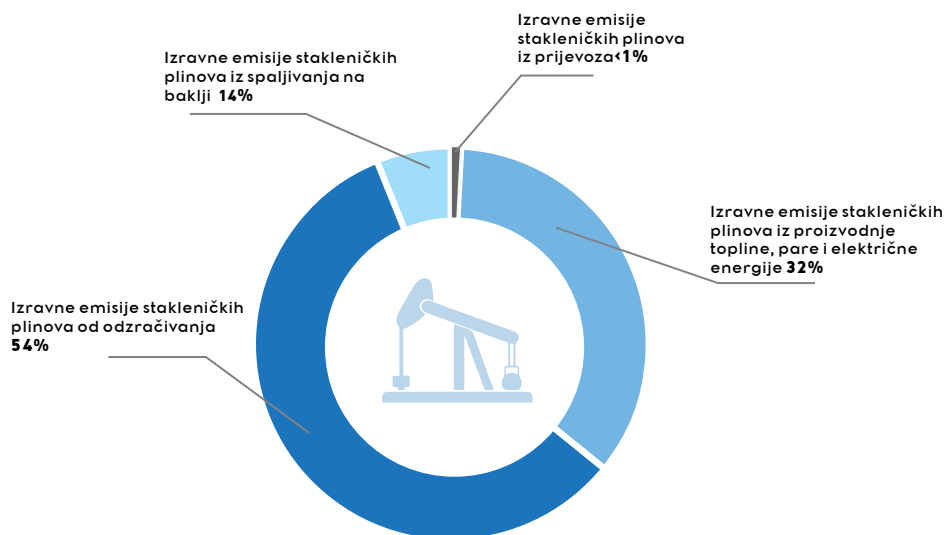
RAFINERIJA NAFTE RIJEKA

RAFINERIJA NAFTE SISAK

ISTRAŽIVANJE I PROIZVODNJA

Sustav trgovanja emisijskim jedinicama Europske unije

U srpnju 2015. godine Europska komisija predložila je zakonodavni okvir za reviziju Sustava trgovanja emisijskim jedinicama Europske unije za razdoblje 2021. – 2030. Europska unija postavila je ciljeve smanjenja emisija stakleničkih plinova za najmanje 40 % do 2030., pri čemu revizija Sustava predstavlja prvi korak prema tom cilju. Navedeni cilj u skladu je s klimatskim i energetske ciljevima za 2030. godinu te pridonosi ostvarenju ciljeva Pariškog sporazuma. U 2016. INA, d.d. nastavila je suradnju s nadležnim tijelima, tvrtkama u rafinerijskom sektoru i šire pri određivanju pravila novog razdoblja trgovanja nakon 2020. godine.

Služba energetike osnovana 2015. godine sudjeluje u svim projektima vezanim uz potrošnju energije pripremom prijedloga uštede energije i analizom mogućnosti smanjenja emisije CO₂. Služba energetike kontinuirano prati emisije CO₂ Ininih rafinerija te je u tu svrhu implementiran novi pokazatelj uspješnosti. Svi podaci prikupljaju se i objavljuju u redovitom mjesečnom izvješću. Nakon provedbe energetskih projekata Služba priprema godišnje izvješće koje sadržava podatke o smanjenju emisija CO₂.

VERIFICIRANE EMISIJE CO₂ POD SUSTAVOM TRGOVANJA EMISIJSKIM JEDINICAMA (t/god.)

	2014.	2015.	2016.
Rafinerija nafte Rijeka	952.377	991.903	983,431
Rafinerija nafte Sisak	257.724	328.064	318,271
Objekti prerade plina Molve	69.242	74.772	76,583
Objekti frakcionacije Ivanić Grad	28.156	31.626	36,383
Ukupne verificirane emisije CO₂, t/god.	1.307.499	1.426.365	1,414,668

U Rafineriji nafte Rijeka emisije su ostale slične kao i protekle godine, no pokazatelj CO₂ intenziteta značajno je poboljšana (47,83 t CO₂ / kt CWT* u 2015. u usporedbi s 42,14 t CO₂ / kt CWT u 2016.). Navedeno je rezultat smanjene potrošnje loživog ulja za 15 %. U Rafineriji nafte Sisak emisije su također ostale na sličnoj razini kao i prethodne godine, a intenzitet CO₂ u 2016. iznosio je 77,72 CO₂/kt CWT.

Dok su razine emisija u Objektima prerade plina Molve ostale slične kao i protekle godine, emisije u Objektima frakcionacije Ivanić Grad povećane su za 15 % zbog početka projekta kogeneracije (rekonstrukcija toplinskog sustava). Tim se projektom, između ostalog, proizvodi dodatna količina električne energije iz turboelektričnih agregata kojom se, uz procesno postrojenje frakcionacije i kompresorsku stanicu EOR, sada napajaju i polja Žutica i Ivanić. Obje plinske turbine sada rade istovremeno i pod povećanim opterećenjem, što dovodi do generiranja veće količine emisija u zrak.

Sve emisije ugljičnog dioksida koje su pod Sustavom trgovanja emisijskim jedinicama verificirane su od strane akreditirane tvrtke u skladu s europskim i hrvatskim zakonima.

* CWT funkcija – engl. Complexity Weighted Tonne, referentna vrijednost za proizvod za rafinerije.

Istjecanje plinova

Spaljivanje na baklji u SD Istraživanje i proizvodnja nafte i plina predstavlja sigurnosni element. Baklje se upotrebljavaju na način propisan Okolišnom dozvolom i Studijom utjecaja na okoliš, koje su odobrene od strane nadležnog tijela, u sklopu odluke o prihvatljivosti zahvata za okoliš.

Spaljivanjem na baklji prvenstveno se smatra nerutinsko spaljivanje povezano s aktivnostima kao što su istraživanje, povrat utisnutog fluida prilikom kemijske obrade bušotine, remont bušotine, poremećaji u procesu, sigurnosne ili izvanredne situacije, kvar opreme ili infrastrukture za rukovanje plinovima ili otpuštanje tlaka iz opreme u svrhu održavanja, kao i za pročišćavanje i za pilot-plamenike koji su potrebni za sigurnosno spaljivanje na baklji.

Međutim, spaljivanje komercijalno profitabilnog dobra ne predstavlja održivo rješenje za kompaniju pa je zbog toga njegovo smanjenje pod stalnim razmatranjem, što je rezultiralo projektima kao što su: ugradnja vijčanog kompresora kondenzata namijenjenog za sažimanje kondenzata niskog tlaka s Otpremne stanice Žutica preko prihvatnog limita Otpremne stanice kako bi ga se vratilo u proces te ugradnja vijčanog kompresora na Otpremnoj stanici Beničanci, kako bi se povećao pritisak proizvedenog plina, što

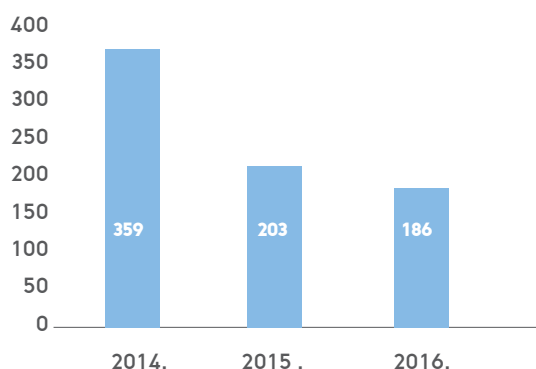
omogućava njegovo korištenje za sekundarnu metodu pridobivanja ugljikovodika (plin se spaljivao kada dostava lokalnom distributeru nije bila moguća, dok se za sekundarnu metodu za pridobivanje ugljikovodika upotrebljavao plin iz distribucije), čime se plin koji se ranije spaljivao na baklji zbog raznih tehničkih razloga, sada uspješno vraća u proces i upotrebljava.

Značajno smanjenje emisija CO₂ postignuto je projektom EOR, koji je započeo 2014. godine s primarnim ciljem da se poveća iscrpак nafte na zrelih naftnim poljima Ivanić i Žutica te da se smanji emisija CO₂ produljivanjem radnoga vijeka naftnih polja i provedbom daljnjeg razvoja na tom području.

U tijeku je razvoj projekta kompresije CO₂ na Etanu, koji će upotrebljavati CO₂ izdvojen iz proizvedenog plina u sklopu postojećeg projekta EOR. CO₂ iz proizvedenog plina trenutno se emitira u atmosferu, a upotrijebit će se i u budućim EOR projektima.

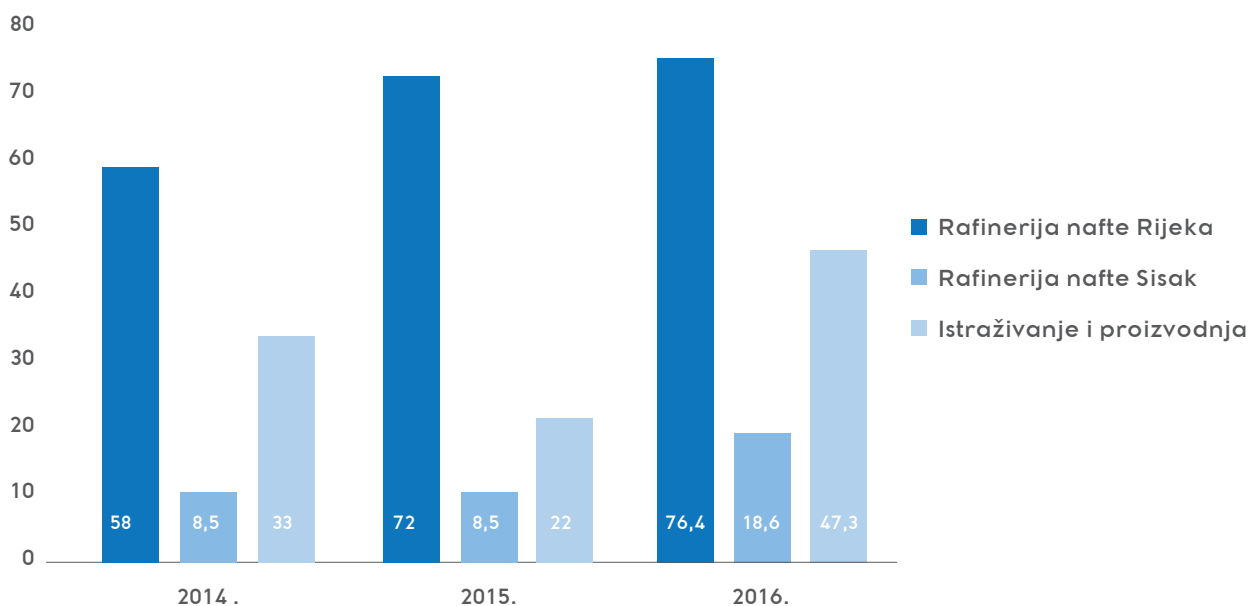
Izravne emisije stakleničkih plinova od odzračivanja u SD IPNP smanjene su za 48% u odnosu na 2014. zbog provedbe EOR projekta.

Izravne emisije stakleničkih plinova od odzračivanja u SD IPNP (u tisućama tona CO₂ ekvivalenta)

U 2016. došlo je do porasta izravnih emisija stakleničkih plinova od spaljivanja na baklji, kao posljedica remonta u SD IPNP i Rafineriji nafte Sisak, zbog čega je korišteno više prirodnog plina na jednoj od baklji.

Izravne emisije stakleničkih plinova od spaljivanja na baklji u Inim organizacijskim jedinicama (u tisućama tona CO₂ ekvivalenta)

ZAŠTITA OKOLIŠA

POSTIGNUĆA

- Angažirana je savjetodavna tvrtka za izradu INA Strategije upravljanja onečišćenim zemljištem temeljene na procjeni rizika;
- Pripremljeno je sveobuhvatno izvješće kao preduvjet za reviziju okolišne dozvole;
- Organizirana je radionica o integriranom upravljanju NOx/ SOx emisijama (bubble) za relevantne predstavnike nadležnih tijela.

IZAZOVI

- 71 % svih izlivanja uzrokovano je korozijom, trošak sanacije onečišćenja iznosio je 13,7 mil. kuna;
- Troškovi gospodarenja otpadom;
- Rokovi za završetak pojedinih projekata.

EMISIJE U ZRAK

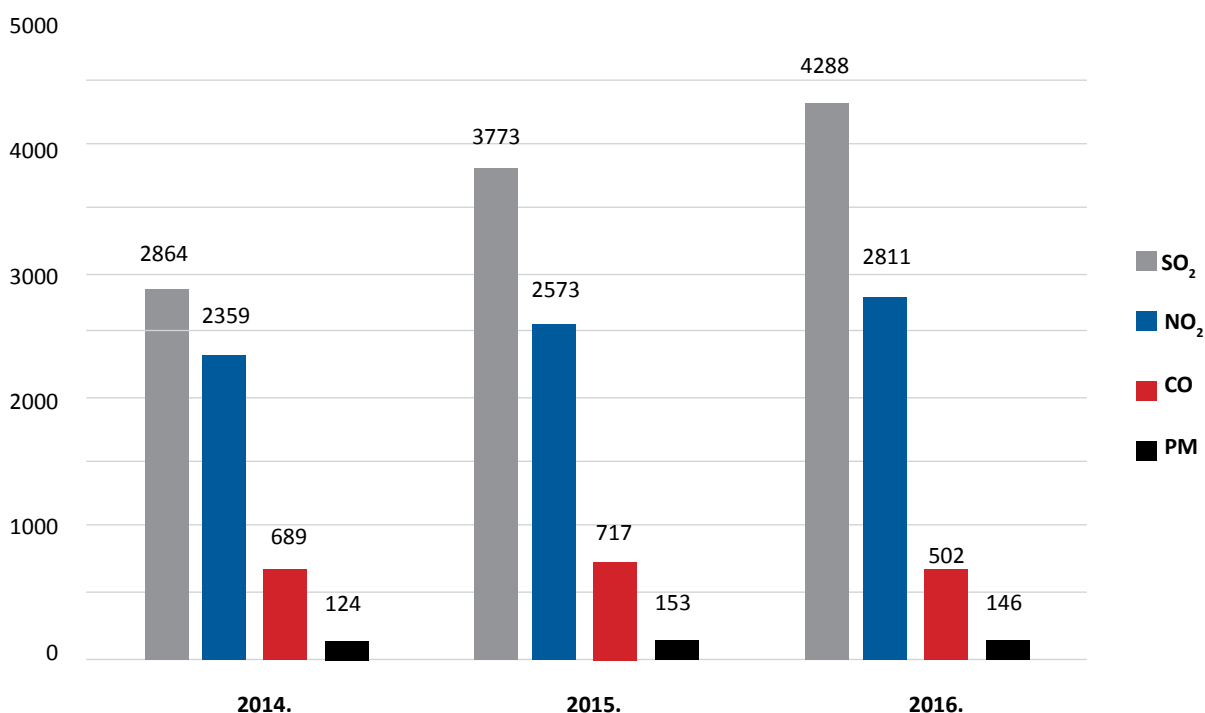
U INA Grupi kontinuirano se prate emisije sumporovog oksida (SO_x), dušikovog oksida (NO_x), lebdećih čestica (PM), ugljikovog monoksida (CO), hlapljivih organskih spojeva (HOS) i sumporovodika (H₂S) te se poduzimaju odgovarajuće mjere za njihovo smanjenje.

U 2016. godini SD Trgovina na malo nastavila je drugu fazu instalacije jedinica za povrat para II (VRU II jedinice), a broj benzinskih postaja s instaliranim VRU II jedinicama iznosi 195 od ukupno 388 benzinskih postaja. U Rafineriji nafte Sisak drugu godinu za redom proveden je program otkrivanja i saniranja propuštanja (LDAR – engl. leak detection and repair) te je provedbom mjera za smanjenje emisija hlapljivih organskih spojeva broj identificiranih izvora propuštanja smanjen za 17 %. Također, spremnici benzina s fiksnim krovom spojeni su na jedinicu za rekuperaciju para (VRU), a na Koking postrojenju instaliran je zatvoreni blow down sustav, što je smanjilo broj prekoračenja sumporovodika u zrak za oko 70 %. Rafinerija nafte Rijeka također je nastavila uspješno provoditi LDAR program za otkrivanje i sanaciju istjecanja fugitivnih emisija. Izvješćima napravljenima nakon mjerenja koristi se za planiranje popravka opreme ili njezinu zamjenu.

U Sektoru logistike nastavljeno je s projektima modernizacije autopunilišta u Osijeku i Solinu (Vranjičko blato) s mogućnošću podnog punjenja autocisterni i VRU jedinicom, modernizacije utakališta brodova u Solinu (Sv. Kajo) i Rijeci (luka Bakar) s VRU jedinicom, modernizacije vagon punilišta/istakališta s jedinicom za brzo punjenje i VRU jedinicom u Rijeci i Sisku, otvoreno je novo punilište autocisterni s mogućnošću podnog punjenja i VRU jedinicom u Rijeci te je obnovljena vlastita flota sa 17 novih tegljača koji će biti dostavljeni u prvom tromjesečju 2017. godine.

U SD-u Istraživanje i proizvodnja nafte i plina proveden je projekt smanjenja NO_x emisija na plinskim turbinama kroz injektiranje demineralizirane vode u komoru za izgaranje goriva na plinskim turbinama u kogeneracijskom postrojenju u OFIG-u i OPPM-u, kao i projekt rekonstrukcije plinskih motora na kompresorskim stanicama Šandrovec i Lipovljani.

Emisije u zrak INA Grupe (u tonama)

Novi zaključci najboljih raspoloživih tehnologija za rafinerije mineralnih ulja i plina s kojima se rafinerije trebaju uskladiti do listopada 2018. uključuju integriranu tehniku upravljanja emisijama (koncept bubble) kao jednu od najboljih raspoloživih tehnika za ukupno smanjenje emisija SO_x i/ili NO_x u zrak na lokaciji rafinerije. Posebnost je te tehnike u tome što se rafinerija promatra kao jedan izvor emisije te se jedna granična vrijednost za emisiju SO_x i/ili NO_x određuje za cijelu rafineriju umjesto za svaki izvor emisije zasebno. Na taj način omogućava se fleksibilnost u odabiru izvora emisija koje je povoljnije kontrolirati, pod uvjetom da je ukupna rezultirajuća emisija jednaka ili manja od emisija koje bi se postigle kada bi svaki izvor pojedinačno udovoljavao propisanim graničnim vrijednostima emisije (GVE).

Usklađenje s najboljim raspoloživim tehnikama rezultat će znatnim smanjenjem emisija, ali i značajnim troškovima te je koncept bubble ključan za održavanje konkurentnosti u rafinerijskom sektoru, uz istovremeno udovoljavanje ekološkim ciljevima na troškovno učinkovit način.

S ciljem stručne rasprave i predstavljanja koncepta bubble održana je radionica za relevantne predstavnike nadležnih tijela na kojoj je predstavnik europskog udruženja naftnih kompanija Fuels Europe predstavio koncept bubble i iskustva u njegovoj primjeni u ostalim članicama Europske unije.

VODE

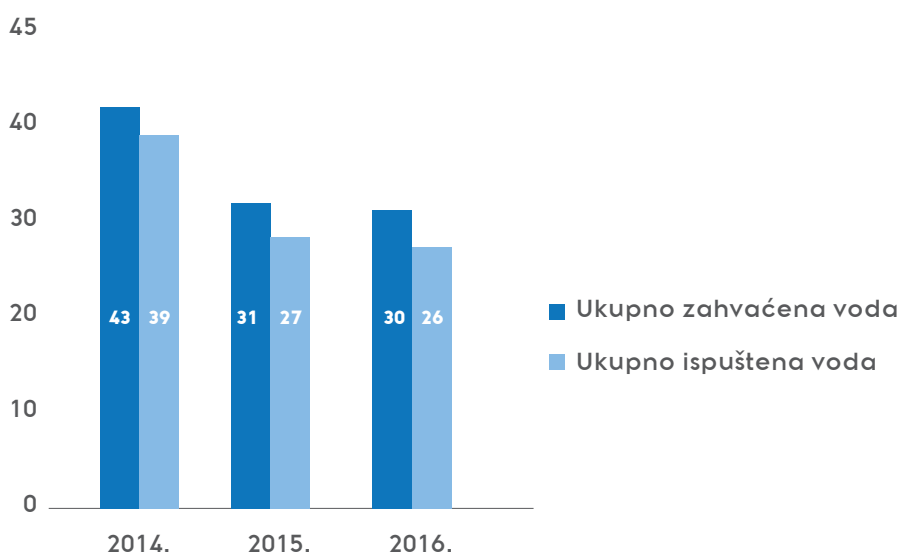
U odnosu na 2015. godinu, na razini INA Grupe količina ukupno zahvaćene i ispuštene vode neznatno je smanjena (zahvaćena voda za 2 %, ispuštena za 4 %). Do smanjenja je došlo zbog različitih projekata vezanih za uštedu i zaštitu voda.

U Rafineriji nafte Rijeka projekt „Odvajanje oborinske od sanitarne kanalizacije“ proveden je s ciljem poboljšanja kvalitete ispuštene otpadne vode. Projektom prikupljanja kondenzata s procesnih postrojenja postigla se ponovna uporaba vode za napajanje kotlova, povećanje rekuperacije topline i energije te smanjenje količine vode koja se upotrebljava u Rafineriji. Projekt „Revitalizacija sustava rashladne vode“ proveden je s ciljem eliminiranja curenja ulja u tokove ispuštanja rashladne vode.

U Rafineriji nafte Sisak proveden je projekt „Obnova rashladnih tornjeva“ kao dio projekata za smanjenje zahvata vode iz vodotoka. Opskrba vodom iz hidrantske mreže više nije potrebna zbog povećane učinkovitosti rashladnih tornjeva. Tim projektom zahvaćena količina vode smanjena je za 15 % u odnosu na 2015. godinu (oko 500 tisuća m³ manje).

U SD Istraživanje i proizvodnja nafte i plina količine ukupno zahvaćene vode za vlastitu potrošnju u posljednjih nekoliko godina bilježe negativan trend jer je dio proizvedene tehnološke vode upotrebljavan za podržavanje ležišnog tlaka zamijenjen proizvedenom slojnom vodom u okviru projekta EOR. Nadalje, u sklopu rudarskih radova (remontnih radova) također se upotrebljava slojna voda i na taj se način izbjegava upotreba svježe vode. Na postrojenju Objekti frakcionacije Ivanić Grad u tijeku je projekt rekonstrukcije vodenih tornjeva koji će pridonijeti, između ostalog, smanjenju gubitaka vode uslijed manjih isparavanja. Na otpremnim stanicama Stružec i Žutica ugrađeni su filteri oborinskih voda u svrhu zaštite voda.

Zahvaćena i ispuštena voda u INA Grupi (u milijunima m³)

GEOTERMALNE VODE I PROIZVODNJA VODE

Količina proizvedene vode iz vodnih stanica Prerovec – Dubrovčak smanjena je jer lokalna komunalna tvrtka upotrebljava novi vodoopskrbni sustav. Tijekom 2016. godine količina proizvedene geotermalne vode smanjuje se zbog prodaje rudarskih objekata Geotermalnog polja Zagreb novom vlasniku.

Ukupno proizvedena voda u SD-u Istraživanje i proizvodnja nafte i plina

m ³	2014.	2015.	2016.
Voda s vodocrpilišta	1.938.749	2.062.937	1.637.126
Voda iz vlastitih bušotina	492.827	479.755	452.827
Geotermalna voda	402.498	358.671	250.118
Ukupno proizvedena voda	2.834.074	2.901.363	2.340.071

OTPAD

U Strategiji gospodarenja otpadom INA Grupe 2015. – 2018. definirane su smjernice za daljnji razvoj postojećeg sustava gospodarenja otpadom i bolje praćenje troškova. Kako bi se ispunili zadani ciljevi, provedene su aktivnosti za njihovu implementaciju.

Radna grupa za gospodarenje otpadom u INA Grupi pripremila je akcijske planove za unapređivanje gospodarenja otpadom u organizacijskim jedinicama. Postotak provedbe definiranih aktivnosti na razini INA Grupe iznosi 94 %. Najčešće su aktivnosti usmjerene na unapređivanje odvojenog sakupljanja otpada, edukaciju zaposlenika o održivom gospodarenju otpadom te audite gospodarenja otpadom.

S ciljem boljeg uvida u troškove gospodarenja otpadom otvoren je novi konto za neopasni otpad, što će omogućiti odvojeno knjiženje troškova za zbrinjavanje neopasnog, opasnog i komunalnog otpada te bolju kontrolu i praćenje troškova.

U 2016. g. najzastupljenije vrste proizvedenog otpada u INA Grupi bili su isplaćni muljevi i drugi otpad od bušenja, zauljeni muljevi od održavanja uređaja i opreme te željezo i čelik. Ukupni prihod od prodaje otpadnih materijala (neopasan otpad) u 2016. g. iznosio je 2,6 milijuna kuna. Najveći prihod od prodaje otpadnog materijala odnosi se na željezo, broncu, mjed i otpadna vozila.

Sukladno Okolišnoj dozvoli Rafinerija nafte Rijeka obvezna je zatvoriti i sanirati odlagalište neopasnog otpada Šoići do 31. 12. 2018. Započela je priprema potrebne dokumentacije kao prva faza projekta „Zatvaranje i sanacija odlagališta neopasnog otpada Šoići u Rafineriji nafte Rijeka“. Povećana količina opasnog i neopasnog otpada u 2016. u Rafineriji nafte Rijeka nastala je radi rušenja starih postrojenja na lokaciji Mlaka i radi izlivanja u more koje se dogodilo u svibnju 2016.

Zbog remonta u SD IPNP u 2016. povećana je količina otpada (opasnog i neopasnog). Smanjenje opsega posla u Trgovini na malo u 2016. rezultiralo je smanjenjem količine opasnog i neopasnog otpada (osobito opasnog otpada nastalog remedijacijom).

INA Maziva d.o.o. sakupljaju otpadna ulja s tržišta, ali je dozvola za gospodarenje otpadom istekla krajem godine. Proces ishoda nove dozvole, koji je bio pokrenut krajem 2014., još je u tijeku. Istovremeno je pokrenut proces ishoda Okolišne dozvole za sakupljanje otpada, s obzirom na to da je ta dozvola preduvjet za dobivanje Dozvole za gospodarenje otpadom. Tijekom 2016. g. INA Maziva sakupila su oko 407 tona otpadnih ulja.

Količina proizvedenog opasnog i neopasnog otpada u Ini i INA Grupi (bez komunalnog otpada) u tisućama tona:

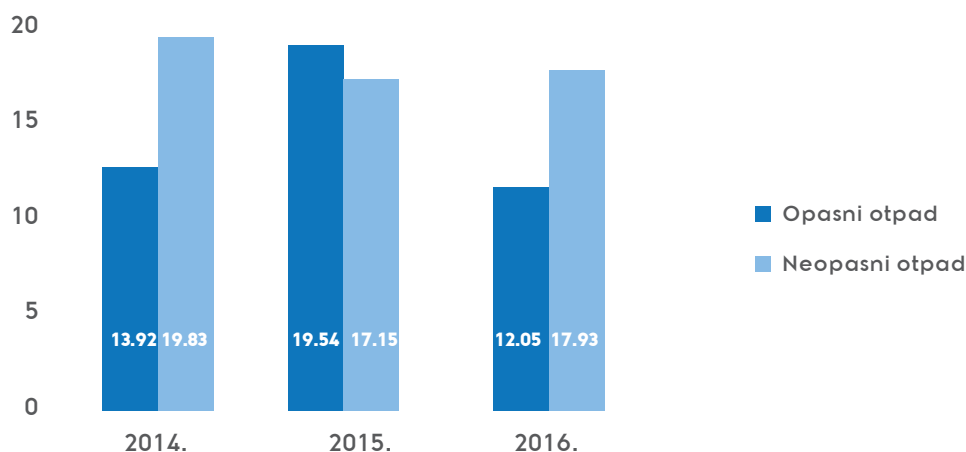
	2014.		2015.		2016.	
	OPASNI OTPAD (t)	NEOPASNI OTPAD (t)	OPASNI OTPAD (t)	NEOPASNI OTPAD (t)	OPASNI OTPAD (t)	NEOPASNI OTPAD (t)
Rafinerija nafte Rijeka	410	892	875	3.452	2.019	7.491
Rafinerija nafte Sisak	2.266	1.347	2.510	1.212	2.603	755
Sektor Maziva (Mlaka)	714	34	*	**	N.P.	N.P.
Istraživanje i proizvodnja nafte i plina	3.289	10.161	1.391	4.596	3.487	6.197
Trgovina na malo	4.537	3.878	10.969	2.854	1.682	479
Logistika	1.053	900	300	551	462	212
Korporativni centar	4	30	614	1.327	116	386
Ukupno INA, d.d. (t)	11.559	17.209	16.660	13.993	10.369	15.520
CROSCO Grupa	376	1.794	411	1.233	298	1.622
Rotary	***	***	77	436	40	158
INA Maziva	142	107	194	733	170	63
Holdina	467	169	1.003	213	1.147	106
Energopetrol	1.339	0	1.184	313	5	117
Interina	13	53	0	35	0.7	39
STSI	20	478	15	198	16	301
INA Osijek petrol****	1	19	N.P.	N.P.	N.P.	N.P.
Ukupno INA Grupa (t)	13.917	19.828	19.555	17.155	12.045	17.926

*,** Ukupna količina opasnog i neopasnog otpada prikazana je unutar Korporativnog centra.

*** Prikazano s CROSCO-om.

**** Podružnica više ne postoji.

Količina opasnog i neopasnog otpada u INA Grupi (u tisućama tona)

REMEDIJACIJA

Bilo da se provodi rekonstrukcija postrojenja, zamjena podzemnog kanalizacijskog sustava ili se provode sanacijske aktivnosti tj. sprječavanje posljedica slučajnog izlivanja, pitanja onečišćenog zemljišta predstavljaju značajan izazov. S ciljem razvoja strategije upravljanja onečišćenim zemljištem i usklađivanja remedijacijskih aktivnosti s pristupom temeljenim na procjeni rizika usvojenog od strane većine europskih naftnih kompanija (metodologija međunarodno priznata kao najbolja praksa u upravljanju onečišćenim zemljištem), u 2016. godini započeo je novi projekt uz potporu neovisnog savjetodavnog pružatelja usluge. Jasno definirana i postavljena strategija upravljanja onečišćenim zemljištem omogućit će Ini kasnije i troškovno učinkovito prepoznavanje, procjenu i upravljanje onečišćenim zemljištem. Razvoj i uspostava jasne strategije za upravljanje onečišćenim zemljištem ključni su i omogućuju Ini bolje razumijevanje remedijacijskih obveza i uz to povezanih troškova. Nadalje, strategija će djelovati kao dokument za postavljanje prioriteta, rješavanje izazova koji predstavljaju rizik za zdravlje ljudi, okoliš i, na kraju, za ugled tvrtke, a time i rizik za poslovanje. Cilj strategije jest osigurati da sve poduzete radnje u vezi s onečišćenim zemljištem pridonose zaštiti zdravlja ljudi i uklanjaju ili umanjuju negativni utjecaj koji onečišćenje može imati na okoliš.

U 2016. godini INA je nastavila s provedbom preliminarnih istražnih radova s ciljem određivanja mogućih izvora onečišćenja, kao i onečišćenja tla i podzemnih voda. Istražni radovi provedeni su na četirima zatvorenim logističkim skladištima. Na lokaciji Mlaka, zatvorenoj mazivaškoj rafineriji, provedeni su sveobuhvatni istražni radovi, a rezultati istraživanja daju okvir za procjenu površine zahvaćene onečišćenjem, kao i prijedloge za daljnja, detaljnija istraživanja te moguće troškovno-učinkovite metode remedijacije uzimajući u obzir geološku strukturu lokacije. Sveobuhvatni pregled stanja tla, podzemlja i podzemnih voda predstavlja osnovu za donošenje odluka vezanih uz buduću upotrebu, tj. namjenu lokacije. U SD-u IPNP izrađuju se agroekološki elaborati stanja tala, što predstavlja dokaz o uspješnosti provedbe postupka sanacije prostora bušotinskog kruga. Također, u 2016. godini sanirana je isplaćna jama u blizini Bizovca. U Rafineriji nafte Sisak proveden je monitoring podzemne vode na 20 postojećih piezometrijskih bušotina.

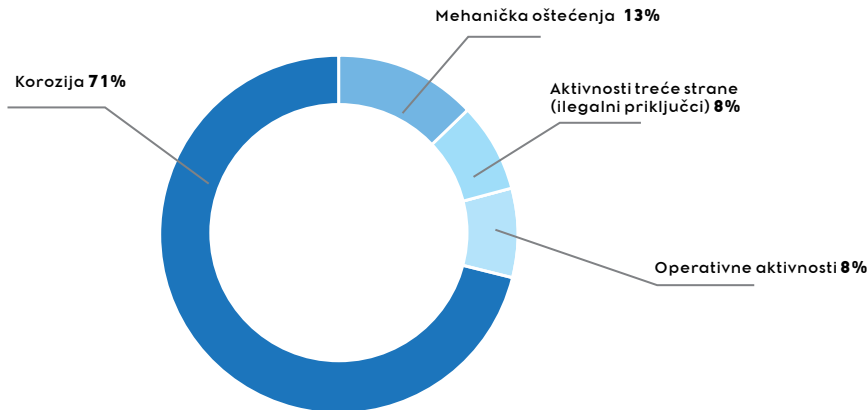
Sanacija podzemnog onečišćenja u Rafineriji nafte Rijeka predstavlja dugotrajni proces multidisciplinarnih aktivnosti koje se kontinuirano provode od 1993. godine. Troškovi sanacije podzemlja u 2016. iznosili su 5.523.485 kuna, a iz podzemlja je iscrpljeno 1.163 m³ ugljikovodika (u 2015. godini količina iscrpljenih ugljikovodika iz podzemlja iznosila je 1.305 m³). Kontinuirane aktivnosti na uklanjanju ugljikovodika iz podzemlja pumpama i skimerima te sanacija kanalizacijskog sustava pridonijeli su smanjenju iscrpljene količine ugljikovodika iz podzemlja za 11 % u odnosu na 2015. godinu. Također, nabavljena je nova oprema za remedijaciju. Sanacija zagađenja podzemlja provodi se sa svrhom postizanja triju glavnih ciljeva: zaštite mora i obalnog pojasa, kontinuiranog uklanjanja onečišćenja iz podzemlja te praćenja kvantitativnog i kvalitativnog stanja u podzemlju.

SD Trgovina na malo u 2016. godini nastavila je s projektom remedijacije tla. Preliminarni istražni radovi provedeni su na 21 malo-prodajnom mjestu. Sanacijski program izrađen je za 15 lokacija te je ishodena suglasnost Ministarstva zaštite okoliša i energetike za sanacijske programe. Zbog provedbe mjera štednje u 2016. godini provedene su samo dvije zamjene spremnika i rušenje jednog malo-prodajnog mjesta. Za te lokacije ishodena je potvrda Ministarstva o uspješno provedenoj sanaciji. Sve iskopano onečišćeno tlo nastalo tijekom tih radova predano je STSI-ju na daljnje postupanje. Na lokaciji Sesvete uklonjena je građevna jama i dvije istražne bušotine, a započeo je i monitoring podzemne vode sukladno mišljenju Hrvatskih voda i nalogu vodopravne inspekcije.

IZLIJEVANJA

U 2016. u INA Grupi registrirano je ukupno 25 izlijevanja, od čega je šest izlijevanja bilo veće od 1 m³ ugljikovodika: dva izlijevanja u Rafineriji nafte Rijeka, jedno u Sektoru logistike i tri u SD-u Istraživanje i proizvodnja nafte i plina.

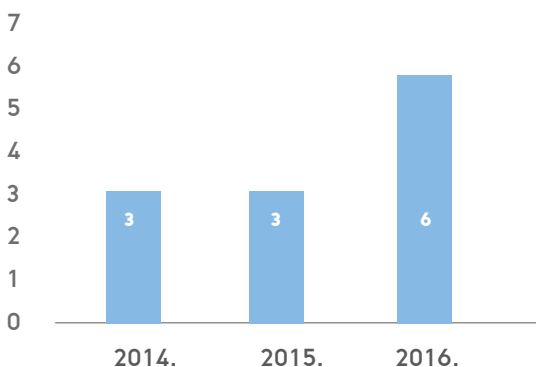
Raspodjela izlijevanja prema uzrocima

Značajnije izlijevanje dogodilo se u svibnju 2016. u Rafineriji nafte Rijeka. Primijećeni su ugljikovodici u more i na obali pored rafinerije, u smjeru prema luci Podurinj. Onečišćenje mora dogodilo se zbog uklanjanja loživog ulja s kišnicom iz kanalizacijskog sustava postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda. Loživo ulje akumulira se u podzemlju kao posljedica događaja koji se dogodio u ožujku. Ukupno 18,7 m³ ugljikovodika (CH) izlilo se u more, a sanacija je uspješno završena. Ukupni troškovi izlijevanja iznosili su 3.901.119 kuna. Više od dvadeset mjera poduzeto je kako bi se spriječila potencijalna buduća izlijevanja, uključujući treninge osoblja, ažuriranje postupaka pri izlijevanju, poboljšanja u praćenju i inspekciji kanalizacijskog sustava te popravak kanalizacijskog sustava. Osim toga, rezultati ispitivanja kakvoće mora izvršni su na svim plažama Općine Kostrena. Zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije kontinuirano ispituje kvalitetu mora i morskih sedimenata u zahvaćenom području Rafinerije. Rezultati ispitivanja kakvoće mora pokazuju da je Rafinerija nafte Rijeka poduzela sve potrebne mjere sanacije mora i obale nakon izlijevanja u svibnju 2016. Rijetke morske vrste nastanjuju se u području Rafinerije, što također potvrđuje odličnu kvalitetu mora.

U SD-u Istraživanje i proizvodnja nafte i plina poduzete su mjere za sprečavanje budućih izlijevanja, kao što su projekti sanacije i zamjene kritičnih cjevovoda. Međutim, implementacija mjera za sprečavanje ilegalnih priključaka kako bi se očuvala sigurnost predstavlja težak zadatak za tvrtku zbog značajne dužine naših cjevovoda te je i dalje očit problem i neposredna opasnost za lokalnu sigurnost stanovništva, prirode i okoliša. Sva puknuća cjevovoda redovito su registrirana te je razvijena baza podataka koja se upotrebljava kao osnova za izradu akcijskih planova vezanih za pucanje cjevovoda i izlijevanja.

Izlijevanja ugljikovodika veća od 1 m³ u INA Grupi

RADIONICE „RUKOVOĐENJE U PODRUČJU ZAŠTITE ZDRAVLJA I SIGURNOSTI (ZZS)“

Korporativna razina kulture ZZS, odnosno opći stav prema tom području, predstavlja sastavni dio ZZS strategije i njezin je temeljni oslonac. Budući da je kultura ZZS-a nematerijalna vrijednost i teško se određuje, INA Grupa primijenila je pouzdanu i provjerenu metodologiju te alate za utvrđivanje sadašnjeg statusa, analize i razvoja korektivnih mjera za njegovo unapređenje putem višegodišnjeg programa Uključivanja vodstva u ZZS, a u suradnji s vrhunskim konzultantima iz tog područja.

Program je započeo u 2015. godini pokretanjem Ankete o razini kulture ZZS-a u svim djelatnostima INA Grupe, osim djelatnosti Trgovine na malo zbog karaktera teritorijalne rasprostranjenosti aktivnosti. Standardizirani upitnik razvijen je na način koji omogućuje interpretaciju i evaluaciju indeksa kulture ZZS-a, odnosno pokazatelja kvalitete i održivosti sadašnje razine te kulture. Na temelju rezultata provedene ankete i identificiranog indeksa kulture ZZS-a (prosječna INA Grupe iznosi 3,5 od maksimalno 5) identificirana su područja poboljšanja te adresirana na menadžment, koji je prepoznat kao kritična poticajna snaga u oblikovanju i jačanju kulture ZZS-a. Kako bi se menadžment pripremio za tu ulogu, razvijen je sustav treninga cjelokupne menadžerske strukture INA Grupe kroz radionice „Rukovođenje u području ZZS-a“ za razumijevanje ZZS-a kao vrijednosti, njegove važnosti u svakodnevnom radu, važnosti utjecaja putem osobnog primjera te načina na koji svaka hijerarhijska razina treba djelovati i rješavati sukobe u odnosu na temeljno opredjeljenje „sigurnost na prvom mjestu“.

Radionice „Rukovođenje u području ZZS-a“ započele su u 2015. godini za top menadžere (sudjelovala su 23 menadžera, odnosno 100 % od predviđenog broja), a u 2016. godini nastavljene su programom koji je specijalno

osmišljen za srednji menadžment te se u obuhvatu od 224 sudionika radionicama odazvalo 94 % menadžera. Tako visoka stopa odziva, i top menadžmenta u 2015. godini, i srednjeg menadžmenta u 2016. godini, ukazuje na to da je u INA Grupi postignuto da je većina nositelja procesa odlučivanja u kompaniji trenirana u području rukovođenja s aspekta ZZS-a. Dodatno, svi trenirani menadžeri pokazali su visoku razinu osobne svijesti o ZZS-u tijekom održavanja radionica te ih ocijenili izrazito povoljnim ocjenama u povratnim informacijama o kvaliteti i sadržaju radionica (prosječna ocjena je 5,3 na skali od 1 do 6).

Nasuprot radionicama „Rukovođenje u području ZZS-a za top menadžment“ iz 2015. godine, koje su održavali vanjski konzultanti i koje su realizirane kroz primjere i studije slučaja, osnovni preduvjet za održavanje radionica „Rukovođenje u području ZZS-a za srednji menadžment“ bio je razvoj baze internih trenera (kroz program „Treniraj trenera“) za održavanje radionica. Te su radionice u svojem standardnom sadržaju uključivale obilasku lokacija kako bi se principi rukovođenja u području ZZS-a primijenili odmah i u praksi. Program „Treniraj trenera“, koji je također proveden tijekom 2016. godine, uključio je obuku jedanaest nominiranih radnika i menadžera. Svi odabrani interni treneri certificirani su kroz intenzivni petodnevni trening koji je dizajnirali i održali vanjski konzultanti. Nakon treninga treneri su osposobljeni da u parovima održavaju dvodnevne radionice „Rukovođenje u području ZZS-a“, uključujući i posjet lokacijama. Tijekom drugog tromjesečja 2016. godine pet trenerskih parova održalo je 20 takvih radionica kojima je prisustvovalo 220 pripadnika srednjeg menadžmenta te postiglo izrazito pozitivne povratne informacije sudionika, koji su visoko ocijenili kvalitetu internih trenera (prosječna ocjena 5,9 na skali od 1 do 6).

Radionice „Rukovođenje u području ZZS-a za srednji menadžment“

ZDRAVLJE I SIGURNOST

POSTIGNUĆA

- U 2016. nije bilo smrtnih slučajeva;
- Stopa ukupno prijavljenih ozljeda dodatno je smanjena u usporedbi s prethodnim godinama;
- Nastavljeni su programi i inicijative za uključivanje vodstva u unapređenje kulture ZZS-a;
- Forumi s izvođačima radova povezani su sa zahtjevima certifikacije prema SCC standardu;
- Implementiran je pilot-projekt e-PTW.

IZAZOVI

- Implementirano je upravljanje sigurnošću procesa;
- Smanjen je broj ozljeda povezanih s pokliznućima, spoticanjima i padovima;
- Implementiran je standardni sustav dozvola za rad

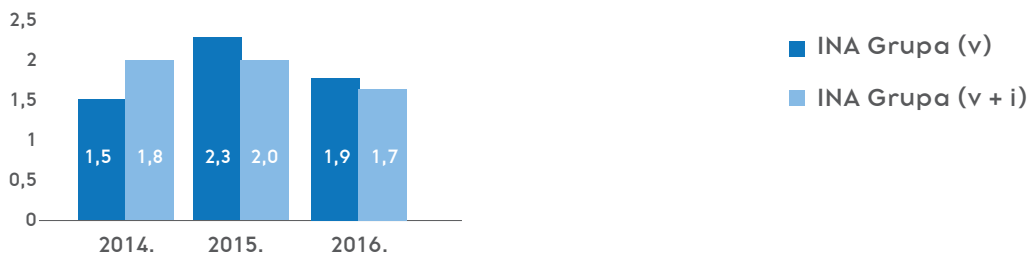
SIGURNOST POJEDINCA (SIGURNOST NA RADU)

Kultura sigurnosti

Orijentacija INA Grupe prema postizanju poslovne izvrsnosti uz poštivanje najviših ZZSO standarda reflektira se kroz njezina temeljna opredjeljenja i politike, a sam put prema postizanju razine nula incidenata postavljen je kao glavni vodič svim poslovnim aktivnostima te je tako ugrađen i u ZZSO strategiju.

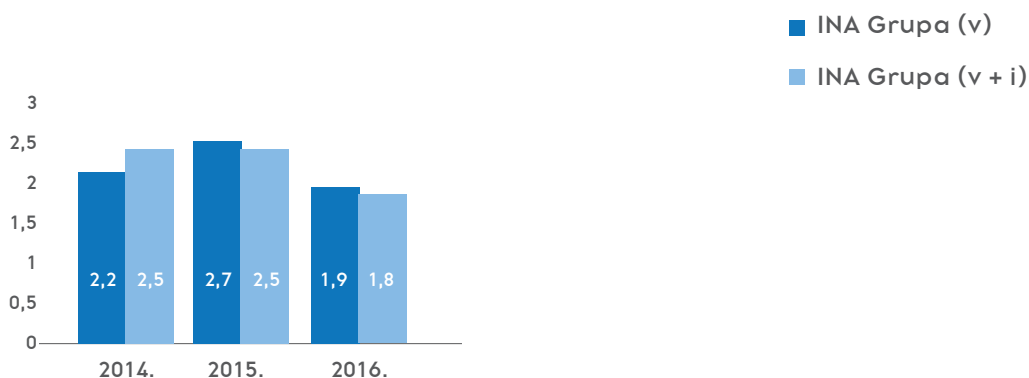
ZAŠTITA RADNIKA

LTIF u INA Grupi (broj ozljeda na radu s izgubljenim radnim vremenom na milijun radnih sati) (v – zaposlenici Ine; v+i – zaposlenici Ine i izvođača)

TRIR u INA Grupi (ukupni broj ozljeda na milijun radnih sati) (v – zaposlenici Ine; v+i – zaposlenici Ine i izvođača)

U 2016. godini broj LTI-ja bio je 37 za vlastite zaposlenike, što je bolji rezultat u odnosu na 2015. (LTI = 49), kao i LTIF, koji je bio 1,9 (2,3 u 2015. godini). U 2016. godini nije bilo smrtno stradalih. Analiza uzroka ozljeda pokazuje da se većina ozljeda odnosi na ozljede uzrokovane pokliznućem, spoticanjem, padovima i nepravilnim rukovanjem opremom, što je rezultiralo ozljedama ekstremiteta, manjim ranama i modricama. U posljednje četiri godine uveli smo i praćenje stope ukupnih ozljeda (TRIR) za vlastite zaposlenike i izvođače. Taj indikator pokazuje sve vrste ozljeda, a ne samo ozljede s izgubljenim radnim vremenom, i daje bolji uvid uzroka koji mogu dovesti do LTI-ja. Rezultati u 2016. pokazuju poboljšanje u odnosu na rezultat iz 2015. (1,8 u odnosu na 2,5), koje se može pripisati svim programima i akcijama poduzetim radi osiguranja dugoročnog cilja od 0 nesreća.

U Ini postoji Središnji odbor za zdravlje i sigurnost na radu putem kojega na razini društva zaposlenici i predstavnici zaposlenika razgovaraju o pitanjima i programima zdravlja i sigurnosti uz sudjelovanje specijalista medicine za zdravlje i sigurnost na radu. U tim je povjerenstvima zastupljeno 100 % ukupne radne snage. Predstavnici radnika odabiru se na izborima i trenutno je u povjerenstvima tri puta više predstavnika nego što to zahtijeva zakon.

Priprema za LOTO (zaključavanje – označavanje) program u 2016. uključivala je kupnju potrebne opreme, a provedba programa slijedi u 2017.

Najveći naglasak u području zaštite na radu jest na sustavu dozvola za rad (DZR), što se provelo kroz dva odvojena projekta – jedan je bio nastavak pilot-projekta „e-DZR“ (elektronička dozvola za rad), a drugi je bio unifikacija i standardizacija DZR sustava. Standardizacija je provedena upravljačkim alatima, gdje se promovirao jedan jedini set pravila kroz primjenu globalnog operativnog propisa (GOP) za INA Grupu. Nakon objavljivanja provedena je analiza procesa DZR-a, pri čemu je definiran skup akcija za organizacijske cjeline kako bi se osigurala nesmetana provedba pravila koja su navedena u GOP dokumentu.

Pilot-projekt „e-DZR“ započeo je u INA Grupi u kolovozu 2015. Provedba pilot-rješenja izvršena je u Rafineriji nafte Rijeka, Sektoru logistike, SD-u Istraživanja nafte i plina i SD-u Trgovina na malo u drugom tromjesečju 2016. Cilj je tog pilot-projekta implementirati sustav elektroničke dozvole za rad. Pilot-projekt bio je uspješan i slijedio je pravila postavljena u GOP dokumentu. Implementacija e-DZR sustava očekuje se u 2017.

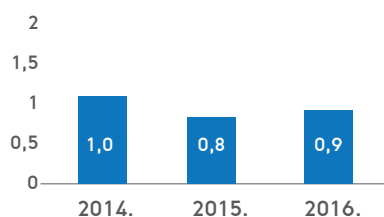
Ta dva projekta pokazala su da je bilo potrebno poboljšanje u sustavu DZR-a kako bi se osiguralo daljnje povećanje sigurnosti pri obavljanju svih vrsta radova za naše zaposlenike, ali i za naše izvođače.

SIGURNOST U PROMETU

U sklopu „Programa sigurne vožnje“, koji je započeo u 2011. godini, u 2016. trening su odradila 433 radnika INA Grupe. Programske aktivnosti ove su godine proširene i na Interinu Slovenija i INA Plavi tim. Tim za sigurnu vožnju na razini INA Grupe kontinuirano radi na promociji programa kroz razne aktivnosti i kampanje, uz praćenje njihovih utjecaja i kontinuirano unapređenje propisa. U 2016. objavljena je nova verzija regulative „Programa sigurne vožnje“ s ciljem daljnjih postavljanja novih standarda.

Zahvaljujući provedbi „Programa sigurne vožnje“ u INA Grupi, stopa prometnih nesreća (RAR) smanjena je s 1 u 2014. na 0,9 u 2016.

Stopa prometnih nesreća u INA Grupi

Kampanja „Osnove sigurnosti vozača kamiona“ nastavljena je u 2016. s ciljem podizanja svijesti o sigurnoj vožnji profesionalnih vozača. Ona se temelji na kontinuiranom podsjećanju na deset pravila koja vozači kamiona moraju slijediti.

Projekt „Parkiranje unatrag“ započeo je u 2016. kao obveza za sve vozače na visokorizičnim tehnološkim lokacijama kako bi se omogućila sigurna i brza evakuacija iz označenih mjesta.

Proveden je niz edukativnih kampanja u sklopu „Programa sigurne vožnje“, najvećim dijelom kroz korisne naputke i savjete vezane uz sigurnu vožnju, kao što su: „Deset savjeta za sigurnu vožnju u zimskim uvjetima“, „Što trebate učiniti ako zapnete u snijegu“ itd., a mogu se naći na Ininim intranetskim stranicama.

SIGURNOST IZVOĐAČA

SCC je kratica za kontrolnu listu sigurnosnog certificiranja izvođača u području zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša, a svrha standarda jest pokazati da se radovi mogu izvoditi savjesnije te da je moguće smanjiti broj incidenata. SCC standard višenamjenski je i sveobuhvatni program za testiranje i certificiranje sustava upravljanja iz područja zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša u kompanijama. Sve veći broj naručitelja usluga obavezno od dobavljača zahtijeva SCC standard.

SCC standard primjenjiv je u svim granama industrije, bez obzira radi li se o izvođačima ili podizvođačima. Prednosti SCC standarda jesu: sustavno smanjenje i sprečavanje incidenata, ocjenjivanje sustava izvođača s aspekta sigurnosti, visoka motiviranost radnika koja se ostvaruje putem jasnije organizacije i odgovornosti, unapređivanje pravne sigurnosti kroz dokaze o ispunjavanju zakonskih zahtjeva, poboljšanje komunikacije među ugovornim partnerima i unutar kompanije, smanjenje troškova kroz poboljšanje sigurnosti na radu.

Članice INA Grupe usmjerene su na kontinuirano unapređenje standarda sigurnosti kako bi osigurale sigurnu okolinu za sve svoje radnike, ali i radnike svih svojih izvođača. S obzirom na to da društva INA Grupe spadaju u industriju visokog rizika, od izvođača radova zahtijevat će se SCC certifikat kao dokaz učinkovitog sustava upravljanja ZZSO-om.

U 2016. godini održano je osam foruma s izvođačima (pet u INA – STSI-ju, dva u CROSCO-u i jedan u Holdini – Energopetrolu) kako bi ih se upoznao sa zahtjevima INA Grupe. Forumima je prisustvovalo 113 izvođača i svi su iskazali opredijeljenost za uvođenje SCC standarda u svoje kompanije. Certifikat se može dobiti samo od ovlaštenih certifikacijskih kuća koje su akreditirane prema SCC standardu.

Kompanija STSI (glavni izvođač radova održavanja) uvela je SCC standard u 2015. godini, a u 2016. je ovlaštena certifikacijska kuća provela kontrolni audit. Rezultati audita pokazali su da je SCC standard u potpunosti implementiran i učinkovit te je sustav upravljanja poboljšán. Tijekom audita sustav upravljanja u potpunosti je bio usklađen sa zahtjevima standarda. CROSCO je proveo osam audita iz područja ZZSO-a kod izvođača koji pružaju usluge zbrinjavanja otpada (2), isporuke tehničkih plinova (1) i održavanja hidrauličke opreme (5).

ZAŠTITA I PROMOCIJA ZDRAVLJA

Zdravlje na radu

Uz vrlo široko područje zakonskih obveza iz područja zaštite zdravlja na radnom mjestu INA ulaže napore za unapređenje zdravlja svojih zaposlenika i vlastitim inicijativama i aktivnostima.

Posebno bismo stavili naglasak na nekoliko projekata i usluga.

- Projekt HEALTH-INA, koji je ujedinio zaštitu zdravlja na radnom mjestu i promociju zdravlja te od 2013. zaposlenicima omogućava medicinski programiran aktivni odmor (MPAO) specijalizirane zdravstvene zaštite s primarnim ciljem prevencije, očuvanja i unapređenja zdravlja radnika i njihove radne sposobnosti.
- Suradnja s ugovornim liječnicima specijalistima medicine rada, koja nam omogućuje da planiramo ciljane mjere za poticanje radne sposobnosti i zdravlja radnika, osobito radnika koji rade na radnim mjestima s posebnim uvjetima rada (PUR), koje se temelje na zdravstvenim pregledima.

Rezultati zdravstvenih pregleda neposredno pružaju informacije o zdravstvenom stanju radnika, međutim posredno mogu ukazivati na uvjete rada i druge pokazatelje koji su vezani za radna mjesta. Takve informacije upotpunjuju se obilaskom radnih mjesta od strane liječnika kao i njihovim sudjelovanjem u istragama ozljeda na radu u svrhu prevencije i poboljšanja zdravstvenog statusa zaposlenika.

- Usluga „Pitajte naše liječnike“ namijenjena je Ininim zaposlenicima radi stručnog savjetovanja i konzultacija s ugovorenim specijalistima medicine rada putem e-pošte ili osobno.

Promocija zdravlja na radnom mjestu

INA je postala službeni partner dvogodišnje kampanje „Zdrava radna mjesta za sve uzraste“ Europske agencije za sigurnost i zdravlje na radu (EU-OSHA). Tim je partnerstvom među prvima u Hrvatskoj postala dio mreže vodećih javnih i privatnih organizacija koje podižu svijest i potiču druge na uspješno upravljanje radnom snagom koja stari.

Temelj projekta HEALTH-INA jest „Program zaštite i promocije zdravlja“, koji je za razdoblje 2016./2017. organiziran prema tematskim područjima EU-OSHA-ine kampanje „Zdrava radna mjesta za sve uzraste“.

„Promicanje održivog rada i zdravog starenja od početka radnog vijeka“ poveznica je za radionice i edukacije koje provode ugovorni specijalisti medicine rada i drugi stručnjaci s temama kao što su:

- Tehnike disanja u prevenciji stresa (također dio kampanje „Manje stresa“, koju provodimo još od 2014. godine)
- Zdrava prehrana i screening za optimalno zdravlje kardiovaskularnog sustava, što je dodatno obilježeno i 21. listopada na Svjetski dan jabuke prigodnim darivanjem jabuka svim zaposlenicima popraćenim edukativnim materijalom o zdravstvenim i prehrambenim vrijednostima tog voća.

Za suzbijanje zdravstvenih problema tijekom radnog vijeka programirani aktivni odmor ove je godine dopunjen novom inačicom – Zdravstveno programiranim aktivnim odmorom (ZPAO) – koji uključuje pet dana ciljanih aktivnosti za fizičko i mentalno opuštanje i održavanje kondicije u specijalnim bolnicama za medicinsku rehabilitaciju. Ta se kampanja provodi s ciljem mobiliziranja radnika koji imaju određeni rizik za značajnije zdravstvene probleme, a radi usvajanja zdravih načina življenja. Također smo u suradnji s dr. sc. Josipom Nakić s Kineziološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu pokrenuli projekt „Pokreti koji čine promjenu“ kako bismo svoje zaposlenike upoznali i educirali o pravilnom izvođenju kretnji i pravilnom kretanju općenito te stvorili naviku svakodnevnoga kretanja na radnom mjestu i u svakodnevnom životu. Razvijanje svijesti Ininih zaposlenika o pravilnom izvođenju kretnji i pravilnom kretanju općenito i njihovoj primjeni donosi dobrobit za zdravlje i radnu sposobnost te povećanje zadovoljstva zaposlenika na radnom mjestu, čime se želi smanjiti broj ozljeda na radu, učestalost i trajanje bolovanja kao i fluktuacija zaposlenika.

Za poticanje razmjene informacija i dobrih praksi i s ciljem promicanja zdravlja provedene su brojne aktivnosti.

Pod geslom „Svatko od nas može spasiti ljudski život“, uz zadovoljenje zakonskog minimuma obnova znanja iz pružanja prve pomoći, s osobitim naglaskom na učinkovitom prepoznavanju srčanog zastoja i primjeni postupka reanimacije, provodi se interna edukacija na godišnjoj razini za sve zainteresirane radnike.

Inini zaposlenici aktivno su sudjelovali na festivalu sporta i rekreacije u Rijeci i B2B utrkama u kojima su u Zagrebu sudjelovale 204 tvrtke s 3.107 prijavljenih natjecatelja zaposlenika. Predstavnici Ine postigli su značajne rezultate. U kategoriji žena za velika poduzeća M. Šimek Bilić osvojila je 2. mjesto, a u kategoriji ekipno trčanje velikih poduzeća Inin tim osvojio je 8. mjesto.

Na godišnjoj razini također se provodi i kampanja „Postupanje pri visokim/niskim temperaturama životnog i radnog okoliša“.

Pokreti koji čine promjenu

Certifikat EU OSHA

UPRAVLJANJE PROCESNOM SIGURNOSĆU (PSM)

POSTIGNUĆA:

- Implementirano je sedam ključnih preporučenih praksi;
- Obavljeno je 29 audita – samoprocjena (završena izvješća) s definiranim akcijama koje treba izvršiti;
- Sigurnosni pregledi prije puštanja u rad izvršeni su na više od deset projekata;
- Implementiran je elektronički sustav upravljanja tehničko-tehnološkim promjenama;
- Identificirana je kritična oprema kao osnova za provođenje mehaničkog integriteta.

IZAZOVI:

- Smanjiti velik broj incidenata najviše razine vezanih uz sigurnost procesa – Tier 1;
- Implementacija sustava upravljanja sigurnošću procesa u 2017. u offshore kompaniji (INAgip) i Holdini;
- Daljnji razvoj svijesti i kompetencija u sustavu upravljanja sigurnošću procesa;
- Implementacija elektroničkog sustava upravljanja promjenama.

U naftnoj industriji neophodno je imati sustav upravljanja sigurnošću procesa sa svrhom sprječavanja incidenata i povećavanja sigurnosti procesa.

Uprava Ine donijela je odluku o implementaciji upravljanja procesnom sigurnošću (dalje u tekstu: PSM) koja se temelji na sustavu s 14 elemenata. U segmentima djelatnosti Rafinerije i Marketing te Istraživanje i proizvodnja nafte i plina imenovani PSM eksperti vode implementaciju PSM sustava.

Definirajući jasna pravila u internoj dokumentaciji, uz primjenu svjetskih standarda te praćenje pokazatelja sigurnosti, zajedno s kontinuiranom promjenom kulture rada, implementacija PSM sustava izuzetno je važna za sprječavanje ponavljanja incidenata i potencijalno opasnih situacija.

INA Grupa u 2016. je nastavila sa strukturnim i sistemskim načinom implementacije upravljanja procesnom sigurnošću.

Pristupom koji se temelji na detaljnim akcijskim planovima postignuti su vrlo visoki rezultati nakon samo godine dana primjene, a ciljevi su unaprijed definirani u skladu s ključnim pokazateljima.

U praksi to znači sljedeće:

- Organizacijska struktura PSM programa proširila se uz podršku PSM timovima Holdine i INAgip-a;
- Uvedeno je i implementirano u proizvodne procese sedam preporučenih praksi za šest PSM elemenata;
- Detaljni PSM akcijski planovi za pojedine proizvodne procese implementirani su kroz 24 lokalna PSM foruma, implementacija je nadzirana kroz pet sastanaka Odbora upravljanja procesnom sigurnošću i četiri sastanka Vijeća direktora;
- Uz pripremu internih materijala za trening, održano je 13 PSM edukacija, a PSM eksperti istrenirani su i certificirani kod vanjske specijalističke certifikacijske organizacije;
- Održano je 29 audita samoprocjene s izrađenim završnim izvještajima koji sadržavaju dodatne preporuke za poboljšavanje sigurnosti procesa.

Upravljanje procesnom sigurnošću može se vidjeti i u primjeni sigurnosnog pregleda postrojenja prije puštanja u rad (PSSR) na više od deset projekata i implementaciji izolacije energije metodom lock-out/tag-out postupka. U identifikaciji opasnosti i upravljanju sigurnošću kod transporta opasnih tvari te u sustavu upravljanja promjenama upotrebljava se softversko rješenje. U prevenciji propuštanja opasnih materijala i štete na imovi odabrana je kritična oprema koja ima vrlo važnu ulogu.

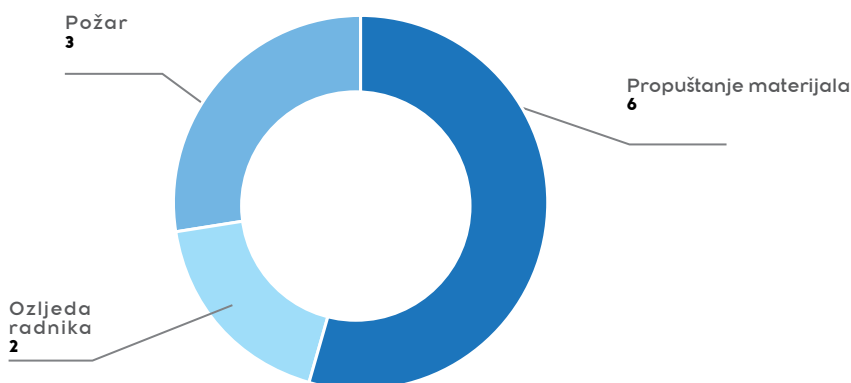
PROCESNI DOGAĐAJI

	2014.		2015.		2016.	
	TIER 1*	TIER 2**	TIER 1	TIER 2	TIER 1	TIER 2
Istraživanje i proizvodnja nafte i plina	4	2	0	1	0	1
Rafinerije i marketing	2	3	4	3	7	3

* Procesni događaj s najvećim posljedicama (TIER 1)

** Procesni događaj s manjim posljedicama (TIER 2)

Procesni događaji u INA Grupi

PRIPRAVNOST I ODZIV U HITNIM SITUACIJAMA

• Izvješća o sigurnosti

Za 13 SEVESO lokacija (viši razred postrojenja) u vlasništvu INA Grupe izrađena su izvješća o sigurnosti, sukladno Zakonu o zaštiti okoliša i Uredbi o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari.

Izvješća o sigurnosti pripremili su Inini stručnjaci za zaštitu od požara, zaštitu okoliša, zaštitu zdravlja i zaštitu na radu, kao i za procesnu sigurnost, u suradnji s vanjskom ovlaštenom tvrtkom za izradu izvješća o sigurnosti. Sva izrađena izvješća o sigurnosti (za svih 13 lokacija) predana su na pregled i odobrenje u Ministarstvo zaštite okoliša i energetike.

• Zaštita od požara i vatrogastvo

INA ima pet formiranih profesionalnih vatrogasnih postrojbi (PVP) u gospodarstvu, koje djeluju na svim lokacijama INA Grupe. U njihovu sastavu angažirano je 390 profesionalnih vatrogasaca (dijelom vlastiti radnici, a dijelom profesionalni vatrogasci vanjskih dobavljača).

U društvima INA Grupe tijekom svibnja 2016. provedene su aktivnosti u sklopu Mjeseca zaštite od požara. Sudjelovala su sljedeća društva: INA d.d., CROSCO Grupa, STSI d.o.o., INA Maziva d.o.o., INA Maloprodajni servisi d.o.o., INA Hostin d.o.o., TRS d.o.o., Holdina Sarajevo, Energopetrol Sarajevo i Interina Ljubljana. Prigodno je obilježen 4. svibnja, blagdan svetog Florijana, kao Međunarodni dan vatrogasaca.

U trima Ininim vatrogasnim postrojbama – u Sisku, Zagrebu i Solinu – održani su Dani otvorenih vrata u Ininim vatrogasnim postrojbama.

Provoditelj svih vatrogasnih aktivnosti u organizaciji i provedbe operativnog dijela plana i programa jesu Inine vatrogasne postrojbe. Obavljeni su prigodni treninzi za početno gašenje požara u poslovnim objektima, u kojima se obavlja samo uredski posao, upotrebom nove specijalističke opreme za trening (interaktivni zaslon koji prikazuje različite vrste požara s laserskom simulacijom gašenja iz ručnog vatrogasnog aparata).

Završna vatrogasna vježba INA Grupe održana je u SD-u Rafinerije i marketing, u Rafineriji nafte Rijeka, 23. svibnja 2016.

Mjesec zaštite od požara u INA Grupi – glavne aktivnosti:

Broj vatrogasnih vježbi (treninga)	122
Broj sudionika (vlastitih i ugovornih vatrogasaca)	877
Broj sudionika – vanjskih vatrogasaca (DVD, JVP, ...)	400
Broj učesnika – procesnog osoblja – ukupno	1.010
Broj vježbi evakuacije	165
Broj osposobljenih radnika iz zaštite od požara i početnog gašenja požara	3.061
Broj osposobljenih radnika vanjskih izvođača iz zaštite od požara	559
Broj stručnih skupova i predavanja o zaštiti od požara	150
Cijena provedbe programa (HRK)	83.188

DOGAĐAJI VEZANI UZ PROCESNU SIGURNOST (PSE)

Najznačajniji događaj u INA Grupi vezan uz procesnu sigurnost (PSE) u 2016., koji je za posljedicu imao požar, dogodio se u svibnju tijekom radova na održavanju impulsne linije na tlačnom kontrolnom uređaju u Rafineriji nafte Rijeka, na jedinici za hidro obradu. Došlo je do curenja lož ulja i njegova zapaljenja. Događaj je karakteriziran kao PSE s mogućnošću nastanka velikih posljedica (TIER 1). Direktna šteta bila je oko 600.000 kuna. Korektivne mjere poduzete nakon događaja uključuju reviziju procedure kod propuštanja impulsnih linija, reviziju procedure za izdavanje dozvola za rad u skladu s Ininom procedurom i dodatne treninge osoblja Rafinerije nafte Rijeka. Posebna pažnja usmjerena je na procjenu rizika poslova i općenito na svijest operativnog osoblja. Jedna od preventivnih mjera bila je i organizacija treninga za procesno osoblje za korištenje vatrogasne opreme na postrojenju Hidrokrepera (HCU).

LJUDSKI KAPITAL

U 2016. godini INA je u području upravljanja ljudskim resursima nastavila s primjenom najboljih svjetskih praksi te je ponovo certificirana kao Poslodavac partner, a posebno smo ponosni i na certifikat MAMFORCE. Oba certifikata svjedoče o našoj stalnoj usmjerenosti na ekonomske, okolišne i socijalne aspekte održivog poslovanja. Poseban naglasak u našem poslovanju bio je na razvoju naših zaposlenika i stručnjaka kroz našu snažnu platformu obrazovanja za menadžment i stručnjake iz naših ključnih područja poslovanja. Jednako tako, u suradnji s kolegama iz drugih sektora pokrenuli smo beneFIT platformu koja promovira i holističkim pristupom podržava zaposlenike kroz INA Akademiju – cjeloživotno učenje, ForA – fleksibilno radno mjesto i radno vrijeme te brojne druge pogodnosti koje našim zaposlenicima pomažu postići ravnotežu između privatnog i poslovnog života.

Vladimira Senčar Perkov,
direktorica Sektora upravljanja
ljudskim resursima

POSTIGNUĆA

- IMPLEMENTACIJA INA AKADEMIJE, platforme za prijenos znanja kojom se promiče i potiče interno dijeljenje znanja u kompaniji na način da zaposlenici kompanije (interni treneri) provode edukacije, radionice i treninge unutar definiranog internog portfelja znanja.
- DOWNSTREAM TECHNICAL CAREER LADDER (Tehnička ljestvica karijere) implementirana je s ciljem zadržavanja talenta i pružanja zaposlenicima jasne vizije tehničkog djela njihova karijernog puta i objektivnih uvjeta koje moraju ispuniti kako bi napredovali.
- MAMFORCE revizija uspješno je završena, čime je INA osvojila osnovni MAMFORCE standard/certifikat.
- IMPLEMENTACIJA BENEFIT PLATFORME, jedinstvene platforme s više od 200 različitih pogodnosti za sve radnike INA Grupe.

IZAZOVI

- Sljedom budućih poslovnih potreba i radi trenda zastarijevanja radne snage, INA već šest godina za redom strateški zapošljava mlade talente – bijele ovratnike. No, s istim se izazovom INA suočava i kada su u pitanju zaposlenici – plavi ovratnici. U 2016. godini INA je identificirala potrebe za zapošljavanjem pripravnika – plavih ovratnika za sljedećih pet godina.
- Poboljšanje u području praćenja provedbe budžeta za treninge te povezivanje financijskih, računovodstvenih i HR sustava.
- Ažuriranje zahtjeva pozicija u skladu sa zakonskim promjenama i promjenama u poslovnim procesima.
- Smanjenje prosjeka godina plavih ovratnika u SD-ima Istraživanje i proizvodnja nafte i plina te Rafinerije i marketing.

PRIVLAČENJE ZAPOSLENIKA

INA već šest godina za redom strateški planira, privlači i zapošljava mlade talente – bijele ovratnike uslijed anticipiranih budućih poslovnih potreba izazvanih starenjem stručnog kadra iz područja naftnog i kemijskog inženjerstva. Tijekom 2016. godine nastavilo se s programima privlačenja i zapošljavanja mladih talenata:

- Growww program pripravnništva – strateško zapošljavanje mladih talenata

- nagrada NajMentor/ica – podržavanje srednjoškolskih profesora iz prirodnih znanosti koji su inspirirali i motivirali svoje učenike da se dalje obrazuju u STEM području;
- UPPP – online natjecanje za studente Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta;
- FRESHHH – studentsko online natjecanje u vođenju naftne kompanije;
- Junior Freshhh – online natjecanje za srednjoškolce iz prirodnih znanosti.

Kako bismo podržali studentice iz STEM područja (Science, Technology, Engineering, and Mathematics – znanost, tehnologija, inženjerstvo i matematika) pružajući im priliku da steknu stipendije, tijekom 2016. godine proveden je program Female Engineers MOL ProgramMe, program za stipendiranje talentiranih studentica.

Također, tijekom 2016. godine uspješno je implementirana e-aplikacija Taleo, koja podržava cijeli proces zapošljavanja i selekcije. INA se trenutno također suočava, a u budućnosti će to biti još izraženije, sa smanjenim brojem radnika, tzv. plavih ovratnika. Stoga je u jesen 2016. godine odobrena strategija zapošljavanja pripravnika – plavih ovratnika za sljedećih pet godina, a provedba strategije započet će tijekom 2017. godine.

KONKURENTNOST SUSTAVA PLAĆA

Prosječna bruto plaća (u kunama) u 2016. godini

	2014.	2015.	2016.
Republika Hrvatska*	7.953	8.031	7.696
Sektori prema nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti			
Rudarstvo i istraživanje	9.715	10.083	9.546
Prerađivačka industrija	7.048	7.125	6.868
Opskrba električnom energijom, plinom i vodom	10.367	10.531	10.685
Građevinarstvo	6.545	6.691	N.P.
INA – Industrija nafte, d.d.	10.580	10.546	11.478
Omjer plaće u Ina, d.d. naspram RH	+25%	+24%	+33%

* Izvor: Državni zavod za statistiku

ULAGANJE U OBRAZOVANJE

Provedeni razvojni programi, interni i vanjski, oblikovani su s ciljem povećanja ukupne razine kompetencija u INA Grupi u području tehničkih, profesionalnih ili općih poslovnih znanja i vještina. Većina razvojnih programa kombinira različite razvojne metode, npr. samoučenje, radionice u učionici, online učenje, obuku na radnom mjestu te stručnu praksu, od kojih svaka predstavlja integriranu platformu poznatu kao „kombinirano učenje“.

Cilj razvojnih programa usmjerenih na rukovodstvo jest razvoj četiriju ključnih kompetencija vođenja: misaonog vodstva, vođenja prema rezultatima, vođenja ljudi i osobnog vodstva. Očekivani je rezultat ojačavanje rukovoditelja za buduće izazove, unapređenje njihove samosvijesti te postizanje uspjeha i učinkovitosti u njihovim svakodnevnim izazovima vođenja ljudi i poslovnih procesa. Ove je godine 156 menadžera bilo uključeno u edukacije.

Provode se sljedeći programi za rukovoditelje:

- LEAD – program rukovođenja za sadašnje rukovoditelje i vrhunske talente; jedanaest zaposlenika INA Grupe započelo je program u 2016. kao druga generacija LEAD sudionika;
- Intensity – skup više razvojnih modula za rukovoditelje s programima koji se temelje na razvoju u svim četirima područjima vještina vođenja;
- Uspješno vođenje – Inin program za rukovoditelje usmjeren na područje vještina vođenja ljudi i osobnog vođenja u kojem je u 2016. sudjelovao 61 rukovoditelj.

Cilj programa razvoja tehničkih vještina jest unapređenje tehničkog stručnog znanja u skladu s najboljom praksom industrije kako bi se osigurala pozicija glavnog igrača na regionalnom tržištu nafte i plina:

- Petroskills – Istraživanje i proizvodnja nafte i plina, Rafinerije i marketing, ZZSO i Logistika, procjena razine tehničkih znanja i razvoj;
- edukacije usmjerene povećanju energetske učinkovitosti;
- obuke vezane uz ZZSO.

Cilj je edukacija vezanih uz unapređenje profesionalnih poslovnih kompetencija, poslovnih znanja i vještina:

- upravljanje projektima;
- obrazovanje u području IT-a;
- strani jezici;
- financije za neekonomiste;
- međukulturalni trening;
- poslovna komunikacija;
- upravljanje zaštitom na radu;
- razvoj talenata.

Nadalje, INA i dalje unapređuje interne platforme razmjene znanja kroz INA Akademiju, Trening trenera, Obuku za mentore, Program poslovne edukacije za zaposlenike/pripravnike u programu Growww, radionicu Strength Deployment Inventory, radionice za unaprjeđenje timske suradnje i edukacije iz područja IT sigurnosti. Prateći najbolje svjetske industrijske prakse u upravljanju ljudskim resursima, INA i dalje ulaže u edukacije iz područja ljudskih resursa sudjelovanjem u međunarodnim programima certifikacije obrazovanja (CIPD, CLC, CIPS) i drugim stručnim obukama i skupovima.

PARTNERSTVO S OBRAZOVNIM INSTITUCIJAMA

U području strateškog privlačenja i zapošljavanja mladih talenata INA se nastavlja fokusirati na strateške suradnje sa studentskim udrugama eSTUDENT, AIESEC Hrvatska i BEST te studentskim portalima Srednja.hr i studentski.hr, i to:

- prisutnošću na različitim sajmovima radi izgradnje imidža poželjnog poslodavca i predstavljanja vlastitih programa studentskoj populaciji (Dani inženjera, Virtualni dani karijera i znanja, Dan karijera na Rudarsko-geološko-naftom fakultetu, Sajam stipendija i sl.);
- regularnim projektima studentskih udruga, kao što je YouthSpeak konferencija AIESEC-a, natjecanje Case Study Competition koje provodi eSTUDENT i BEST (INA Spring Course).

INA je podržala i nove projekte studentskih i ostalih udruga:

- Znanstveni piknik – najveći događaj te vrste u Hrvatskoj, čiji je cilj popularizirati znanost i umjetnost, a održan je u Zagrebu. Osim promicanja znanosti i umjetnosti, cilj je tog događaja motivirati mlade ljude za odabir znanosti kao svojeg budućeg poziva. U opuštenoj i zabavnoj atmosferi predavanja i interaktivnih obrazovnih radionica, INA je, kao partner projekta, predstavila svoj projekt Junior Freshhh, namijenjen srednjoškolcima;
- Startup je obrazovno natjecanje koje organizira studentska udruga eSTUDENT u kojem se studenti natječu u razvoju poslovnih ideja. Glavni su ciljevi natječaja promicanje poduzetništva i poduzetničkog duha među studentima te povezivanje mladih talenata s najpoželjnijim tvrtkama, potencijalnim poslodavcima ili investitorima. Tijekom natjecanja studenti mogu sudjelovati u raznim edukativnim radionicama i raditi s mentorima, što će im pomoći u realizaciji njihove ideje. Najbolje ekipe očekuje primamljiv nagradni fond i mogućnost da budu primljene u inkubator poduzetništva.

Osim tih programa Ina već godinama zapošljava mlade talente kroz Growww program, na koji se 2016. godine prijavilo 1.445 kandidata, od kojih je zaposleno 40.

INA privlači talente iz svih ciljanih skupina i putem društvenih medija i mreža:

- LinkedIn – broj sljedbenika Ine povećao se za 40 % u odnosu na 2015;
- Facebook – broj Ininih sljedbenika povećao se za 26 % u odnosu na 2015.

PROGRAMI ZA NOVOZAPOSLENE

U Ini postoji formalni program za uvođenje u posao mladih Growww pripravnika koji se sastoji od sljedećih segmenata:

- Dan dobrodošlice – niz predavanja čiji je cilj pružiti širu perspektivu i generalni pregled svih tema važnih za Inu (strategija, organizacija, ljudski resursi, poslovna područja i sl.);
- Onboarding days – dio koji organizira MOL Grupa, radi se također o setu predavanja kako bi pripravnici stekli opći uvid u MOL Grupu;

- Program poslovne edukacije – traje cijelu pripravnčku godinu i sastoji se od različitih tema, uključujući tzv. Team task competition tijekom kojeg pripravnici trebaju predložiti inovativne ideje i prezentirati ih na natjecanju. Nakon lokalnog natjecanja tri najbolja lokalna tima imaju priliku natjecati se na razini cijele MOL Grupe;
- Uvođenje u posao – svaki pripravnik ima svojeg mentora koji prenosi znanja i pomaže u izgradnji stručnih kompetencija. Tijekom 2016. godine provedeno je istraživanje zadovoljstva uvođenjem u posao i to među trima ciljnim skupinama: novim zaposlenicima, njihovim menadžerima i HR poslovnim partnerima. Na temelju rezultata kreirani su novi standardi za uvođenje zaposlenika u posao koji će se provoditi tijekom 2017 godine.

ZADRŽAVANJE I MOTIVIRANJE RADNIKA

Upravljanje učinkom APC/SURU

INA podržava kulturu upravljanja učinkom te je vrlo preporučljivo da sva društva INA Grupe u kompenzacijski paket radnika uključe kratkotrajne poticaje. Kratkotrajni poticaji dio su ukupnog kompenzacijskog paketa.

Implementirani sustavi upravljanja učinkom temelj su za isplatu bonusa (kratkotrajni poticaji). Bonusi se isplaćuju jednom godišnje ili tromjesečno, ovisno o sustavu upravljanja učinkom u koji je pojedina grupa radnika uključena.

U Ini postoji nekoliko sustava upravljanja učinkom:

- Sustav upravljanja radnim učinkom menadžera (APC)

U APC su uključeni menadžeri cijele INA Grupe. Taj sustav integrira sva tri stupa upravljanja ljudskim resursima kao jednako važna: sustav upravljanja učinkom za menadžere, upravljanje karijerom i nasljeđivanjem i upravljanje razvojem. Success Factors (SF), IT alat koji je poboljšán tijekom 2016., te usklađeni procesi u cijeloj Grupi osigurali su integrirane, jasne i transparentne procese APC-a.

- Sustav upravljanja radnim učinkom radnika (SURU)

SURU je transparentni sustav za evaluaciju radnog učinka radnika. Tijekom 2016. SURU je proširen te sada daje odgovore na ŠTO (rezultati), KAKO (kompetencije tj. radna ponašanja) te KOLIKO DALEKO (potencijal), pružajući cjelovit uvid i osiguravajući objektivne HR odluke vezane za nagrađivanje i planiranje razvoja zaposlenika.

- Sustav upravljanja radnim učinkom prodajnih predstavnika (SIS)
- Drugi sustavi upravljanja radnim učinkom kreirani za strateški ciljane grupe radnika (npr. informatički servisi, maloprodajno osoblje).

S obzirom na složenost Ininih poslovnih područja predviđeno je više tipova tromjesečnog ocjenjivanja radnika kako bi se pravovremeno odgovorilo na poslovne potrebe podizanja motivacije radnika te poboljšanja poslovnih rezultata (npr. SIS model osmišljen za prodajne predstavnike u odjelu komercijale, informatičare, maloprodajno osoblje).

Svi sustavi nagrađuju individualni učinak kao ključni alat koji olakšava identifikaciju i nagrađivanje radnika koji svoje zadatke odrađuju izuzetno dobro. Radnik može sudjelovati u samo jednom sustavu upravljanja učinkom te ima pravo na samo jednu isplatu bonusa za pojedino vremensko razdoblje.

DOBROBIT RADNIKA (FORa)

INA svojim zaposlenicima omogućava korištenje fleksibilnih oblika radnog vremena i radnog mjesta (Flexitime and Flexiplace), čiji su ciljevi :

- postizanje bolje ravnoteže između privatnog i poslovnog života radnika kroz mogućnost usklađivanja privatnih i poslovnih odgovornosti – jaka osobna veza s obitelji i prijateljima smanjuje stres, pozitivno utječe na zdravlje i stimulira kreativnost,
- povećanje zadovoljstva i motiviranosti radnika uslijed mogućnosti veće ravnoteže privatnog i poslovnog života,
- dodatno poticanje različitosti: posebice dolazi do izražaja za majke nakon povratka s roditeljskog dopusta, roditelje s malom djecom te osobe s invaliditetom,
- povećanje efikasnosti i jačanje kreativnosti, produktivnosti i inovativnosti kod radnika,
- povećanje predanosti i učinkovitosti radnika,
- privlačenje, zapošljavanje i zadržavanje talenata (raznim istraživanjima dokazano je da zaposlenici znaju da je vrijeme ponekad neizmjerljivo vrijednije od novca, zbog čega ih uvijek više privlače kompanije koje imaju fleksibilno radno vrijeme).

INA nudi dva različita, najraširenija tipa fleksibilnosti: Flexitime i Flexiplace.

1. Flexitime – oblik rada s različitim vremenom početka i završetka rada unutar osnovnih pravila koja je definirao poslodavac. Radnici samoinicijativno biraju vrijeme početka i završetka rada te duljinu trajanja dana, uz obvezu ispunjenja dvaju temeljnih uvjeta: minimalnog broja radnih sati tijekom dana (5) te ostvarenja propisanog fonda radnih sati na kraju određenog razdoblja.

2. Flexiplace – oblik rada u kojem radnik povremeno obavlja svoje poslovne zadatke kod kuće ili na drugom mjestu, kada okolnosti i vrsta zadatka to omogućavaju, a najviše do četiri puta mjesečno.

Prema povratnim informacijama primljenim od radnika i menadžera koji su sudjelovali u pilot-projektu tim pogodnostima ostvareni su pozitivni rezultati: povećano je zadovoljstvo i motiviranost radnika, osigurana je bolja ravnoteža između privatnog i poslovnog života radnika, smanjeni su izostanci i kašnjenja, smanjeno je bolovanje i prekovremeni rad, osigurana pozitivna korporativna kultura i bolji imidž kompanije.

DOBROBIT RADNIKA (BENEFIT PLATFORMA)

Sukladno strategiji kompanije, a ukorak s brojnim modernim međunarodnim praksama, izdvojili smo niz pogodnosti koje će doprinosti sveobuhvatnom zdravlju i dobrobiti naših radnika.

Osim fizičkog zdravlja, dobrobit radnika podrazumijeva zdravije emocije, zdravo tijelo, društveni život, ali i financije i karijeru. Na BeneFIT platformi obuhvatili smo sve navedene segmente s više od 200 raznih pogodnosti dostupnim radnicima INA Grupe. Osim velikog broja pogodnosti koji su dogovoreni Kolektivnim ugovorom (kao što su božićnica, dar za Uskrs, božićni dar za djecu, regres, prijevoz, dodatno zdravstveno osiguranje, jubilarna nagrada itd.), zaposlenici na BeneFIT platformi mogu pronaći i pogodnosti iz područja sporta i tjelovježbe, kupovine, putovanja, gastronomije, osobne higijene, brige za kućne ljubimce itd. Navedene pogodnosti čine značajan dio ukupnog kompenzacijskog paketa za radnike, osiguravaju kompaniji tržišnu kompetitivnost i privlačnost te motiviranje i zadržavanje sadašnjih i budućih radnika.

Osim što pruža uvid u sve dostupne pogodnosti, BeneFIT platforma aktivno promovira kulturu dobrobiti radnika, koja zauzvrat rezultira većom angažiranošću radnika, njihovim boljim učinkom i lojalnošću. Svaki segment te stranice zadržava fleksibilnost i dinamičnost kako bi se mogao što bolje prilagoditi potrebama radnika.

PROGRAM RAZVOJA TEHNIČKIH KARIJERA

TCL (Technical Career Ladder – TCL) program daje zaposlenicima priliku za sagledavanje mogućnosti razvoja vlastitog karijernog puta i uvjeta koje trebaju ispuniti da bi bili promovirani. Za svaku skupinu tehnoloških znanja izrađuje se procjena, nakon čega se definira individualni razvojni plan za svakog sudionika. Procjena daje uvid u rupe u znanju koje svaki sudionik može imati te informaciju o kompetencijama koje treba unaprijediti. Tako jasan i objektivan karijerni put i mogućnost promocije motiviraju zaposlenike i zadržavaju ih u kompaniji. Od 2016. godine započela je implementacija projekta u Proizvodnji i marketingu. Tijekom 2016. identificirani ključni zaposlenici iz funkcionalnih dijelova podrške sudjelovali su u pripremim programima radi izgradnje vlastitih potencijala, vještina i znanja.

RAZVOJ LJUDSKIH RESURSA

Informacije upotrijebljene za izradu individualnih razvojnih planova dolaze iz različitih izvora. Zaposlenici na rukovodećim pozicijama svake godine prolaze kroz procjenu dvaju parametara –učinka i kompetencija. Kompetencije koje su ocijenjene niže i potrebno ih je unaprijediti istaknute su u individualnim razvojnim planovima, gdje se također navodi koje bi korake zaposlenik trebao poduzeti kako bi poboljšao vještine koje mora razviti (trening, trening na radu, rotacije, konferencije...) te vremenski okvir za navedena unapređenja.

Zaposlenici koji nisu na menadžerskim pozicijama također su uključeni u razne razvojne programe (Petroskills, TCL, Intensity i LEAD...). Također, svaka organizacijska jedinica planira edukacije za svoje zaposlenike u idućoj godini, pri čemu u obzir uzima informacije o potrebama zaposlenika te ih usklađuje s razvojnim planovima.

Kako bi se poboljšao razvoj zaposlenika, u 2016. je unaprijeđen sustav upravljanja radnim učinkom (SURU) s modulima za planiranje razvoja i planiranje razvoja talenata, čime je u 2017. omogućeno kreiranje individualnih razvojnih planova za svakog zaposlenika, a informacija o njihovom potencijalu bit će dostupna kroz sustav.

PREDANOST POŠTENOM ZAPOŠLJAVANJU

Odnosi sa zaposlenicima

Kompanije INA Grupe isplaćuju određene naknade i financijsku potporu utvrđenu Kolektivnim ugovorom (KU) ili posebnim sporazumima, usuglašenim tijekom pregovora vođenih između poslodavca i sindikata, odnosno utvrđenima Pravilnikom o radu ili drugim aktima poslodavca. Tijekom 2016. zaključen je novi KU na neodređeno vrijeme, kojim je obuhvaćeno 100 % radnika.

Prava i obveze radnika utvrđeni su odredbama KU-a, Pravilnika o radu i drugim relevantnim internim aktima.

INA, d.d. posvećena je kontinuiranom unapređenju socijalnog dijaloga kroz suradnju sa socijalnim partnerima (Radničko vijeće

u Ini i sindikati), koji se u bitnome sastoji od održavanja redovnih sastanaka između predstavnika Sektora upravljanja ljudskim resursima i socijalnih partnera, pregovora o materijalnim pravima radnika – kolektivnih pregovora, pregovora o socijalnim klauzulama vezano uz naknade radnicima obuhvaćenim optimizacijom i/ili projektima restrukturiranja.

Tijekom 2016. održana su 22 redovna sastanka sa socijalnim partnerima (Radničko vijeće i sindikati) te oko 60 dodatnih sastanaka sa sindikatima o specifičnim temama, kao što su kolektivni pregovori, IMS implementacija, sporazum o uređenju uvjeta rada Radničkog vijeća Ine, posebni sporazumi o socijalnim klauzulama u pogledu naknada (pogodnosti) za zaštićene kategorije radnika. Provedena su 123 postupka savjetovanja s Radničkim vijećem / sindikatima, sukladno obvezi iz Zakona o radu.

RADNIČKA VIJEĆA U INA GRUPI

Radničko vijeće (RV) u Ini utemeljeno je 2011. i ima 25 članova. Poslodavac održava redovni socijalni dijalog s Radničkim vijećem u područjima savjetovanja, predstavljanja poslovnih planova Društva, sudjeluje na skupovima radnika u organizaciji Radničkog vijeća (u 2016. godini održan je jedan skup radnika). Izbori za radnička vijeća provedeni su u društvima STSI (2013.) i INA Maziva (2014.) te tijekom 2016. u svim ostalim društvima INA Grupe s više od 20 zaposlenih:

Društvo INA Grupe	ČLANOVI RV
INA	25
CROSCO	11
STSI	9
TRS	5
INA MALOPRODAJNI SERVISI	13
PLAVI TIM	3
INA MAZIIVA	3
UKUPNO	69

Obavješćavanje radnika o promjenama u poslovanju obavlja se neizravno putem savjetovanja s RV-om o svakoj odluci koja bi mogla imati utjecaj na radnike. Rok za očitovanje RV-a jest osam dana, a odluka donesena prije isteka tog roka ili bez provedenog savjetovanja bila bi ništetna.

U 2016. godini provedena su 123 postupka savjetovanja/suodlučivanja u važnim pitanjima koja se odnose na radnike:

- 56 % odnosi se na savjetovanja/suodlučivanja o otkazivanju radnicima,
- 18 % odnosi se na savjetovanja o internim propisima,
- 26 % odnosi se na savjetovanja o organizacijskim promjenama.

U postupku savjetovanja poslodavac razmatra odgovore RV-a, prihvaća proaktivne prijedloge izmjena, ali također odgovara kada primjedbe RV-a nisu osnovane i/ili nisu u skladu s poslovnim procesima.

Poslodavac informira RV svaka tri mjeseca o trendovima i promjenama u plaćama, razmjeru i razlozima za uvođenje prekovremenog rada, broju i vrsti zaposlenih radnika, strukturi zaposlenika (broj radnika na određeno vrijeme, radnici na alternativnim radnim mjestima, radnici agencija za privremeni rad, radnici izaslani u povezano društvo / iz povezanog društva), inspekcijama iz područja rada i sigurnosti na radu.

Povjerenici radnika za zaštitu na radu

Novim Zakonom o radu redefiniran je postupak izbora povjerenika radnika za zaštitu na radu i na temelju novih odredbi sindikati su inicirali i proveli izbore povjerenika radnika za zaštitu na radu u društvima INA Grupe.

Društvo INA Grupe	BROJ IZABRANIH POVJERENIKA RADNIKA ZA ZAŠTITU NA RADU
INA	50
CROSCO	11
STSI	9
TRS	5
INA MALOPRODAJNI SERVISI	13
PLAVI TIM	1
INA MAZIVA	3
UKUPNO	92

Skupovi radnika

Svrha skupova jest poboljšanje odnosa i neposredna komunikacija između radnika i rukovodstva te upoznavanje radnika sa strategijom društva i strategijama pojedinih organizacijskih cjelina, kao i s radnim zadacima i ciljevima koji su pred njima. Tijekom studenog 2016. godine u Ini je održan jedan skup radnika u Rafineriji nafte Rijeka, uz sudjelovanje predstavnika menadžmenta Ine. Razmjena informacija između posloводства i radnika provodi se internim glasnikom „Glasnik“, intranetom, vijestima, internim propisima, odlukama, uputama, radnim sastancima, forumima/skupovima radnika, pojedinačnim razgovorima direktora s radnicima, priručnicima i katalozima za radnike, sastancima s pojedinim interesnim skupinama radnika, sastancima s članovima Uprave i Odborom izvršnih direktora, sastancima s direktorima sektora, uslugom „Pitaj ljudske resurse“, sastancima posloводства sa sindikatima.

Povjerenstvo za mirno rješavanje sporova

Osnivanje Povjerenstva za mirno rješavanje sporova propisano je Kolektivnim ugovorom. Povjerenstvo, koje se sastoji od dvaju predstavnika poslodavca i triju predstavnika sindikata, provelo je osam postupaka mirnog rješavanja spora.

JEDNAKE MOGUĆNOSTI I RAZLIČITOST

Uspješno su implementirani projekti MOL Grupe kao što je Female Engineers MOL ProgramMe, sudjelovanje u partnerstvu s organizacijom Lean in Circles i slično. Također su implementirane lokalne inicijative:

Certifikacija MAMFORCE

INA je certificirana kao MAMFORCE kompanija u 2015. To važno priznanje koje potvrđuje predanost „obiteljskom“ (family friendly) upravljanju ljudskim resursima temelji se na anketi provedenoj među zaposlenicima o fleksibilnom radnom vremenu, radnim uvjetima roditelja s malom djecom, promociji i jednakoj zastupljenosti spolova na visokim rukovodećim pozicijama itd. U 2017. INA će biti recertificirana i steći puni MAMFORCE standard nakon opsežnog procesa revizije.

INA Growww 2016. – poticanje ravnoteže među spolovima

Kroz Growww program 2016. godine zaposlen je značajan broj zaposlenica (60 % od ukupnog broja zaposlenih Growwwovaca), što je rezultat pridavanja veće važnosti pružanju jednakih prilika te kvalitetnog i objektivnog selekcijskog postupka.

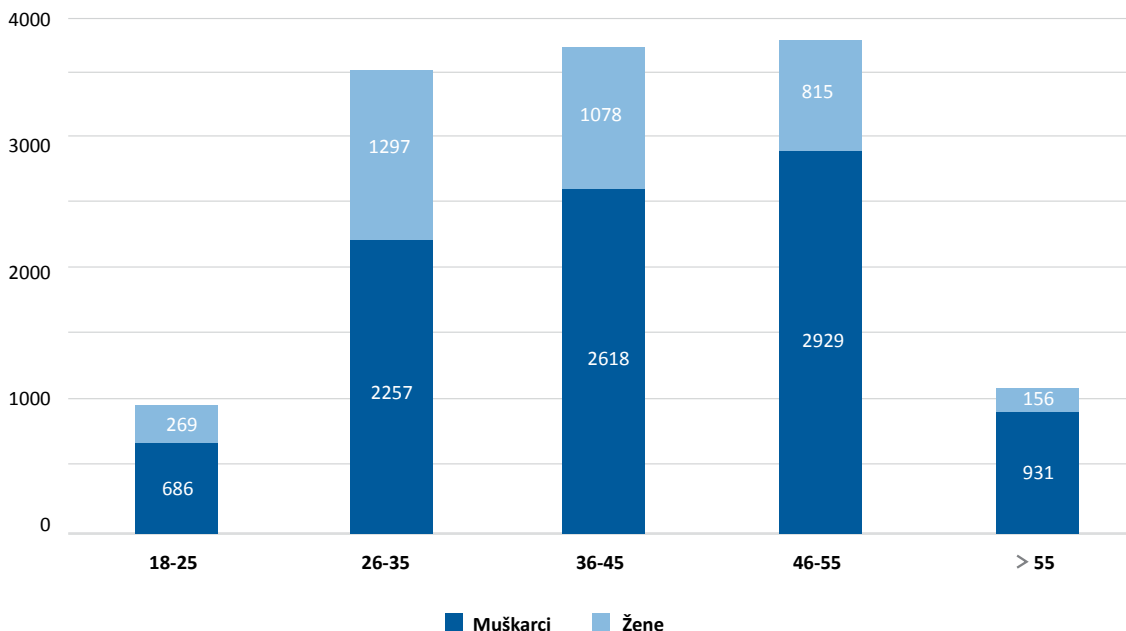
Upravljanje različitostima kroz upravljanje različitim motivacijskim vrijednostima zaposlenika

Jedan od moćnih alata kojim se INA koristi poznat je kao Strength Deployment Inventory (SDI) i njime se unapređuje razumijevanje motiva i vrijednosti koje potiču ponašanje zaposlenika, s ciljem poboljšanja i poticanja suradnje i timskog rada među zaposlenicima.

SDI se zasniva na temeljnoj ljudskoj potrebi za boljim razumijevanjem sebe i drugih, vođenju s jasnoćom i empatijom, izgradnji jačih timova i učinkovitijem rješavanju sukoba. U 2016. godini održano je deset radionica s više od 100 zaposlenika.

Podaci o broju sati edukacija i treninga, u odnosu na dob i spol zaposlenika, na razini INA Grupe

SLOBODA UDRUŽIVANJA

U Ini aktivno djeluje pet sindikata: INAŠ – Sindikat naftne djelatnosti, SING – Sindikat naftnog gospodarstva, EKN – Samostalni sindikat u djelatnostima energetike, kemije i metala Hrvatske, SHV – Sindikat hrvatskog vozača i SNS – Sindikat nova solidarnost. Od ukupnog broja zaposlenih radnika u Ini njih 66 % članovi su jednog ili više sindikata.

Broj Ininih radnika prema članstvu u sindikatima na dan 31. 12. 2016.

	SINDIKATI U INA GRUPI *					UKUPNO
	INAŠ	SING	EKN	SHV	SNS	
BR. RADNIKA	776	1.932	365	11	172	3.256

* ~ 12 % radnika, članova sindikata, učlanjeno je u više od jednog sindikata.

Udio sindikalnih članova u ukupnom broju radnika INA Grupe u Republici Hrvatskoj na dan 31. 12. 2016.

	INA	CROSCO	STSI	TRS	HOSTIN	INA MAZIVA	PLAVITIM	INA MALOPRODAJNI SERVISI (IMS)	UKUPNO
% radnika – članova sindikata	66	76	73	69	45	83	47	70	69

POGODNOSTI ZA RADNIKE

Pomoć radnicima i njihovim obiteljima u slučaju ozbiljnih bolesti

Inino Povjerenstvo za provedbu postupka utvrđivanja prava na pomoć radnicima u slučajevima bolesti radno je tijelo direktora Sektora upravljanja ljudskim resursima. Povjerenstvo razmatra pojedinačne zamolbe radnika, pribavlja stručno mišljenje ugovornog liječnika o osnovanosti zahtjeva i iznosu potrebnih sredstava te priprema prijedloge odluka o dodjeli pomoći u okviru planiranih troškova.

Tijekom 2016. godine zaprimljeno je i obrađeno deset zamolbi za pomoć, za koje je Povjerenstvo utvrdilo opravdanost pružanja financijske pomoći te je dodijeljeno ukupno oko 200.000 kuna.

Drugi oblici potpora radnicima Ine i društava INA Grupe

INA i društva INA Grupe podržavaju rad udruga Ininih radnika, udruga radnika sa statusom branitelja te udruga umirovljenika donirajući određene iznose za njihove aktivnosti. Posebnim sporazumom regulirane su potpore udrugama radnika sa statusom branitelja, a među važnijima su one za programirani aktivni odmor (PAO), medicinski programirani aktivni odmor (MPAO), organiziranje događanja značajnih za braniteljske udruge te za školovanje i razne oblike edukacija branitelja i djece branitelja. U Ini se posebnom pažnjom njeguje i potiče volonterski rad, humanitarni rad, kultura i sport za koje radnici Ine ostvaruju pravo na tri dana plaćenog dopusta godišnje.

Jubilarnе nagrade garantirane su Kolektivnim ugovorom i prilikom utvrđivanja prava na jubilarnu nagradu za radnike u obzir se uzima ukupni staž u Ini, uključujući i godine provedene u pravnim prednicima/sljednicima društva. Radnik ostvaruje pravo na jubilarnu naknadu na temelju staža ostvarenog kod poslodavca (10, 15, 20, 25, 30, 40 i svakih sljedećih 5 godina staža), uključujući i godine staža provedene na radu u povezanom društvu Grupe.

Nagrada za izniman i dugogodišnji rad dodjeljuje se jednom godišnje radnicima koji su tijekom rada u INA Grupi (najmanje 25 godina staža) ostvarili iznimna postignuća ili značajno pridonijeli razvoju poslovanja. Osnovni cilj te nagrade usmjeren je na zadržavanje i motivaciju radnika te priznanje za posebni doprinos poslovanju i jačanju imidža INA Grupe kao poslodavca. Nagrada se dodjeljuje svake godine, a broj nagrađenih kreće se između 12 i 15.

ZAJEDNICE

POSTIGNUĆA

- Ukupno 166 Ininih volontera uključeno je u dvanaest projekata „SpajaLICE“ sa 744 uložena volonterska radna sata;
- U listopadu 2016. za sve je posjetitelje otvoren novi Društveni dom u Gunji;
- Za projekt „Zeleni pojas“ u 2016. godini pristigla su 222 zahtjeva.

IZAZOVI

- Implementacija projekata „Zelenog pojasa“ u 2017. godini;
- Unapređenje mehanizma za pritužbe.

Odnosi s lokalnim zajednicama definirani su Priručnikom za upravljanje aktivnostima povezanima s društvenom angažiranošću. Članovi lokalne zajednice (pojedinci, lokalno vodstvo, neprofitne organizacije, lokalna samouprava, udruge itd.) uključeni su u poslovne aktivnosti koje imaju utjecaj na lokalne zajednice u kojima se djelatnost odvija.

Odnosi sa zajednicom i otvorena pitanja kontinuirano se procjenjuju i vrednuju. Društveni angažman i upravljanje pritužbama provode se kroz sastanke i konzultacije te imenovanja predstavnika tvrtke odgovornih za pregovore s lokalnim zajednicama. Kako bi se osigurala pravovremena obrada svih pritužbi, svaka djelatnost osigurava formalno prikupljanje prigovora i pritužbi u okviru sustava prikupljanja i upravljanja pritužbama. Način provedbe ovisi o stupnju rizika i utjecaja povezanih s poslovnim aktivnostima, a neki su od načina pritužbe putem e-pošte ili na besplatni broj telefona (24 sata dnevno svih sedam dana u tjednu). Mehanizam prigovora lako je dostupan, razumljiv i besplatan.

U 2016. bilo je šest pritužbi vezanih za zaštitu okoliša u Rafineriji nafte Rijeka i dvije pritužbe u Rafineriji nafte Sisak. Istraživanja su provedena, poduzete su radnje gdje je to bilo potrebno, a o svemu su informirani predstavnici lokalnih zajednica i vlasti.

LOKALNE ZAJEDNICE

INA nastavlja pružati potporu projektima u zajednicama na područjima u kojima posluje, a posebno područjima u blizini rafinerija u Sisku i Rijeci te u Panonskoj nizini. Usmjereni smo ponajprije na pomaganje djeci, mladima, zdravstvenim institucijama i projektima koji pridonose kvaliteti života lokalnih zajednica.

Rafinerije i marketing

U Primorsko-goranskoj županiji INA je pružila podršku kulturnim institucijama i događajima, vrtićima, sportskim klubovima, udrugama, knjižnicama, fakultetima i znanstvenim ustanovama i događajima, a u Sisku sportskim klubovima i događajima, kulturnim događajima i institucijama, vrtićima i udrugama osoba s invaliditetom.

Istraživanje i proizvodnja

U svim dijelovima Hrvatske u kojima INA posluje (Slavonija, Podravina, Posavina, Zagreb) pruža se podrška kulturnim institucijama i događajima, sportskim klubovima i događajima, vrtićima, udrugama osoba s invaliditetom, školama, znanstvenim institucijama i fakultetima.

Otvorenje Društvenog doma u Gunji

Zahvaljujući donaciji Ine, novoizgrađeni Društveni dom i knjižnica u Gunji u listopadu su otvorili vrata svim posjetiteljima. Društveni dom sagrađen je na mjestu starog doma, potpuno uništenog u velikim poplavama koje su zahvatile Gunju i okolicu u 2014. U prostoru novog Društvenog doma trajno će biti izložena umjetnička djela nastala u sklopu projekta „Moje sunce za Gunju“, koji je INA osmislila 2014. povodom pedesete obljetnice kompanije, pri čemu je deset renomiranih hrvatskih umjetnika kreiralo djela posebno za Gunju. Kroz projekt „Zeleni pojas“ u planu je i izgradnja interaktivnog dječjeg igrališta u Gunji.

DRUŠTVENA ULAGANJA

Projekt „Zeleni pojas“

INA je ponovno objavila natječaj za organizacije civilnog društva i javne obrazovne ustanove za razvoj ideja i projekata s ciljem zaštite okoliša i prirode te provedbu njihovih ideja uz financijsku pomoć Ine i pomoć INA Kluba volontera. U sklopu projekta „Zeleni pojas“ INA pruža podršku projektima kao što su pošumljavanje, obrazovanje o ekologiji, uređenje okoliša, čišćenje voda, čišćenje obalnih područja, jezera i rijeka te druge slične aktivnosti.

Na natječaj kompanije pristigle su 222 prijave, a stručno povjerenstvo, koje se sastoji od predstavnika fakulteta, neovisnih stručnjaka za održivi razvoj i predstavnika Sektora za održivi razvoj i zaštitu zdravlja, sigurnosti i okoliša i Sektora korporativnih komunikacija Ine, odabralo je 17 najboljih projekata. Ove su godine prvi put Inini Facebook fanovi odabrali još jedan dodatni projekt.

Projekt „SpajaLICA“

Tijekom prve godine trajanja projekta INA se pozicionirala kao pionir društveno-odgovornog upravljanja nekretninama na korist šire zajednice. Takav model partnerstva i suradnje između Ine i neprofitnog sektora (šest nevladinih udruga koje su se uselile u dvije Inine lokacije) kreirao je jedinstvenu platformu koja je već u svojoj prvoj godini uspješno lansirala i implementirala dvanaest akcija/projekata za dobrobit zajednice. Dodana vrijednost SpajaLICE jest i mogućnost uključivanja Inina Kluba volontera u aktivnosti povezane s projektom – 166 volontera bilo je uključeno u dvanaest projekata u koje su uložena 744 volonterska sata.

Nagrade i priznanja:

- Grand PRix Hrvatske udruge za odnose s javnošću 2016. u kategoriji društveno odgovornog poslovanja
- Golden Barrel Award MOL Grupe u kategoriji „People Engagement“
- najveći broj glasova zaposlenika u sklopu glasovanja za projekte koji su konkurirali za nagradu Golden Barrel MOL Grupe.

INA i dalje podržava SOS Dječje selo Hrvatska kroz razne projekte i inicijative, godišnjim donacijama i akcijama INA Kluba volontera.

Donacije bolnicama

INA je donirala više od 750 tisuća kuna pedijatrijskim odjelima diljem Hrvatske: KBC-u Zagreb – Klinici za pedijatriju, Klinici za dječje bolesti Zagreb, Specijalnoj bolnici Gornja Bistra, KBC-u Rijeka – Klinici za pedijatriju, Općoj bolnici „Dr. Ivo Pedišić“ – Odjelu za pedijatriju i KBC-u Osijek – Klinici za pedijatriju.

Stavimo poklon pod bor za svako dijete

Akcija je inspirirana činjenicom da za Božić neće svako dijete naći svoj poklon pod borom. Stoga su Inini zaposlenici kupili poklone koje su djeca sama zaželjela. Prikupljena su 504 poklona za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi iz domova Maestral u Splitu, Sveta Ana u Vinkovcima, Centra Izvor u Selcu i Novom Vinodolskom, Centra Klasje u Osijeku i SOS Dječjih sela Lekenik i Ladimirevci.

KORPORATIVNO VOLONTIRANJE

- U 2016. godini INA Klub volontera proveo je 42 akcije u kojima je sudjelovao 771 član, što iznosi ukupno 6.168 volonterskih sati. Volonteri su pokrili 7.220 km, a fokus Kluba bio je na ekološkim i humanitarnim projektima te projektima za djecu i mlade.
- Klub trenutno ima 988 članova, što je povećanje od 27.13 % u odnosu na 2015. godinu.
- Volonterski centar Osijek nagradio je Inin Klub volontera „Priznanjem za doprinos poslovnog sektora razvoju volonterstva“ u Slavoniji i Baranji 2012., 2014., 2015. i 2016.
- Tri akcije bile su nominirane za nagradu: Park prirode Papuk, igralište za djecu u dječjem vrtiću u Osijeku i akcija za Dom za starije i nemoćne osobe u Vukovaru.
- INA je potpisala Povelju o priznavanju kompetencija stečenih volontiranjem zajedno s još 20 kompanija, udruga i obrazovnih institucija.

PRILOZI

ODRŽIVOST U BROJEVIMA

PODACI POVEZANI S EKONOMSKOM ODRŽIVOŠĆU

Izravna stvorena i distribuirana ekonomska vrijednost

Indikator/ mil. kuna	2014.	2015.	2016.
Ostvareni prihodi	23.759	18.861	15.575
Financijska pomoć primljena od Vlade	0	0	0
Operativni troškovi	26.207	21.113	15.519
Dodana novčana vrijednost (kompanijska gotovina)	467	275	611
Plaće zaposlenika i naknade	2.467	2.422	2.083
Isplaćene dividende	0	150	0
Uplate u proračun	8.157	8.542	8.132
Zadržana dobit	-311	-602	-233

Vrijednost 2014./2013.*100

Ostvareni prihod INA Grupe po regijama (mil. kuna)			
	2014.	2015.	2016.
Hrvatska	14.187	11.116	9.355
Bosna i Hercegovina	2.777	2.098	1.784
Europske zemlje	5.313	4.544	3.894
Ostale zemlje	1.482	1.103	542
Ukupno	23.759	18.861	15.575

Troškovi nabavljenih materijala, roba i usluga (mil. kuna)		
2014.	2015.	2016.
18.513	14.451	12.193
Ostvarena dobit (EBIT) (mil. kuna)		
-1.712	-1.338	607

Prinos od imovine INA Grupe u 2016.

$$\text{ROA (\%)} = \frac{\text{Dobit}}{\text{Ukupna imovina}} \times 100 = \frac{101}{20.292} \times 100 = 0,50\%$$

Troškovi plaća, INA Grupa (mil. kuna)	2014.	2015.	2016.
Neto	1.250	1.191	1.012
Porezi i doprinosi	861	824	710
Ostali troškovi plaće	356	406	361
UKUPNO	2.467	2.421	2.083

Ukupno plaćeni porezi, INA, d.d. (mil. kuna)	2014.*	2015.	2016.
Hrvatska	8.125	8.519	8.105
Angola	32	23	27
UKUPNO	8.157	8.542	8.132

Napomena: Plaćeni porezi u Hrvatskoj uključuju porez i prirez na dohodak, PDV, poseban porez na naftne derivate, naknade za autoceste na naftne derivate i naknade za ceste za naftne derivate.

* Uključen je porez na dobit.

Plaćeni PDV, trošarine, naknada za biogorivo, porez na dobit, porez i prirez na dohodak i HANDA			
Mil. kuna	2014.	2015.	2016.
Porez na dodanu vrijednost	761	1.602	761
Porez na dodanu vrijednost – UVOZ	2.372	1.769	2.372
Porez na dobit	86	17	86
Trošarina	4.759	4.983	4.759
Porez i prirez na dohodak	147	147	127
UKUPNO	8.125	8.519	8.105

Udio višeg menadžmenta angažiranog iz lokalnih* zajednica u društvima INA Grupe

Društvo	LOKALNI/VANJSKI
CROSCO	67%
ED-INA d.o.o.	100%
Holdina d.o.o. Sarajevo	0%
Energopetrol d.d. Sarajevo	0%
HOSTIN	100%
INA Crna Gora d.o.o.	0%
INA Kosovo d.o.o.	0%
INA Maziva	100%
INA, d.d.	74%
INAgip d.o.o.	100%
Interina Ljubljana d.o.o.	100%
Plavi tim	100%
Rotary Drilling Co.	0%
STSI	67%
TRS	100%
Ukupno	68%

* Lokalno znači iz zemlje u kojoj se društvo nalazi.

PODACI O DRUŠTVENIM ULAGANJIMA

Kategorija	
Novac (HRK)	3.078.240
Vrijeme	373.845
Darovi u naravi (HRK)	291.803
Dobrotvorni darovi (HRK)	3.154.703 (84,30 %)
Ulaganje u zajednicu (HRK)	589.185 (15,70 %)

PODACI O OKOLIŠU

INA Grupa	2014.	2015.	2016.
Ukupni ugljikov dioksid (CO ₂) (milijuni tona), INA Grupa	1,78	1,72	1,79
Emisije od spaljivanja na baklji (tisuće tona CO ₂ ekvivalent), INA Grupa	99,40	102,83	142,30
Ukupna izravna potrošnja energije ⁽¹⁾ (milijuni GJ), INA Grupa	19,58	21,55	20,14
Ukupna neizravna potrošnja energije ⁽²⁾ (milijuni GJ), INA Grupa	0,90	1,06	1,13
Energetski intenzitet (ukupna potrošnja energije (GJ) / proizvodnja (t)), Rafinerija nafte Rijeka	N.P.	4,72	4,08
Energetski intenzitet (ukupna potrošnja energije (GJ) / proizvodnja (t)), Rafinerija nafte Sisak	N.P.	7,08	6,64
Energetski intenzitet (ukupna potrošnja energije (GJ) / proizvodnja (tOE)), SD Istraživanje i proizvodnja nafte i plina	N.P.	1,45	1,71
Emisije iz direktne potrošnje energije (milijun t CO ₂ ekvivalent), INA Grupa	1,19	1,33	1,68
Emisije iz indirektno potrošnje energije (milijun t CO ₂), ⁽³⁾ INA Grupa	0,08	0,09	0,11
Emisijski intenzitet, SD Istraživanje i proizvodnja nafte u plina (t CO ₂ ekvivalent / mboe)	51	24	30
Emisijski intenzitet, Rafinerija nafte Rijeka (t CO ₂ / kt CWT) ⁽⁴⁾	45	48	42,14
Emisijski intenzitet, Rafinerija nafte Sisak (t CO ₂ / kt CWT) ⁽⁵⁾	89,84	79,15	77,72
Sumporovi oksidi (SOx) (tisuće tona), INA Grupa	2,86	3,77	4,28
Dušikovi oksidi (NOx) (tisuće tona), INA Grupa	2,35	2,53	2,81
Ukupno zahvaćena voda (milijuni m ³), INA Grupa	42,73	31,20	29,9
Ukupno ispuštena voda (milijuni m ³), INA Grupa	39,44	27,10	26,03
Kemijska potrošnja kisika (KPK) (tone), INA Grupa	331,96	333,40	278,86
Biološka potrošnja kisika (BPK5) (tone), INA Grupa	77,67	54,21	59,25
Ukupna suspendirana tvar (tone), INA Grupa	116,84	106,44	85,50
Ukupna ulja i masti (tone), ⁽⁶⁾ INA Grupa	44,98	9,41	11,17
Ukupni opasni otpad (tisuće tona), INA Grupa	13,91	19,55	12,05
Ukupni neopasni otpad (tisuće tona), ⁽⁷⁾ INA Grupa	19,82	17,15	17,93
Izvezeni otpad (tisuće tona), INA Grupa	N.P.	0,64	1,08
Reciklirani otpad (tisuće tona), INA Grupa	10,36	11,55	15,32
Odloženi otpad (tisuće tona), INA Grupa	23,38	24,52	14,88
Izlijevanja veća od 1m ³ , INA Grupa	3	3	6

(1) Ukupna izravna potrošnja energije = ukupna potrošnja prirodnog plina (kao izvora energije) + ukupna potrošnja ostalih ugljikovodika (kao izvora energije).

(2) Ukupna neizravna potrošnja energije = ukupna potrošnja električne energije + ukupna potrošnja ostalih neizravnih izvora energije (para, toplina, ...).

(3) Pretvorbeni faktori za električnu energiju – Međunarodna agencija za energiju.

(4), (5) Metodologija opisana u poglavlju Kratice.

(6) Od 2015. prikazuju se samo mineralna ulja.

(7) Komunalni otpad nije uključen zbog različitih mjernih jedinica (vidi poglavlje Otpad).

PODACI O ZAŠTITI ZDRAVLJA I SIGURNOSTI NA RADU U INA GRUPI

INA Grupa	2014.	2015.	2016.
Broj ozljeda na radu s izgubljenim radnim vremenom (LTI) (br.)	36	50	37
Učestalost izgubljenog radnog vremena zbog ozljeda (LTIF)	1.50	2.30	1,87
Učestalost ukupno prijavljenih profesionalnih oboljenja (TROIF)	0	0	0
Stopa odsutnosti (AR) (%)	3,10	4,53*	4,48
Stopa izgubljenih radnih dana (LDR) (%)	0,26	0,12**	0,11
Broj smrtnih slučajeva zaposlenika (br.)	0	1	0
Broj smrtnih slučajeva izvođača radova (br.)	0	0	0
Broj smrtnih slučajeva za treće strane (br.)	0	2	0
Procesni događaji (Tier 1+Tier 2)	6+5	4+4	7+4

LTI i LTIF samo za zaposlenike INA Grupe

* različita metodologija izračuna

** različita metodologija izračuna - LDR = ukupno izgubljeni radni dani / ukupni broj radnih dana prema rasporedu

*** treća strana nema ugovornu obvezu s Inom, INA Grupom niti njihovim izvođačima radova.

PODACI O LJUDSKIM RESURSIMA

INA Grupa	2014.	2015.	2016.
Broj radnika	11.452	11.127	10.861
Broj radnika sa skraćenim radnim vremenom	55	131	207
Broj novozaposlenih radnika	217	354	1.514*
Broj radnika koji su otišli iz kompanije	871	1.449	1.126
Broj radnika zaposlenih u inozemstvu	410	287	117
% žena u ukupnom broju radnika	33,50	30,00	21,36
% osoba s invaliditetom u ukupnom broju radnika	3,20	3,00	2,80

* uključuje radnike koji su bili zaposleni u INA Maloprodajnim servisima (INA MS)

PODACI O LJUDSKIM RESURSIMA, DRUŠTVA INA GRUPE U 2016.

	INA, D.D.	CROSCO	ROTARY	STSI	INA MAZIVA	HOSTIN
Broj radnika	4387	1034	419	842	167	11
Broj radnika sa skraćenim radnim vremenom	24	8	17	1	2	0
Broj novozaposlenih radnika	72	7	1	48	1	0
Broj radnika koji su otišli iz kompanije	216	224	97	85	13	3
Broj radnika zaposlenih u inozemstvu	4	83	12	9	0	0
% žena u ukupnom broju radnika	25	5	7	9	29	73
% žena na upravljačkim pozicijama	18	15	18	0	13	100
% osoba s invaliditetom u ukupnom broju radnika	3	2	5	3	1	0
Stupanj obrazovanja						
Broj nekvalificiranih radnika	29	5	0	23	0	0
Broj polukvalificiranih radnika	15	0	0	93	1	0
Broj radnika sa završenom osnovnom školom	16	13	3	340	15	0
Broj kvalificiranih radnika	221	130	113	134	13	0
Broj radnika sa završenom srednjom školom	2.102	615	38	69	71	7
Broj visokokvalificiranih radnika	212	29	136	157	1	0
Broj radnika sa završenim preddiplomskim sveučilišnim studijem	318	33	54	1	12	3
Broj radnika sa završenim diplomskim sveučilišnim studijem	1.179	179	23	6	50	1
Broj radnika sa završenim poslijediplomskim specijalističkim studijem	82	4	10	0	1	0
Broj radnika sa završenim poslijediplomskim znanstvenim studijem	106	0	0	0	0	0
Struktura radnika po godinama						
Manje od 30 godina	288	65	47	47	1	0
31 – 40 godina	878	330	104	151	24	3
41 – 50 godina	1.404	233	106	242	56	4
51 – 60 godina	1.636	364	118	354	79	4
Više od 61 godinu	74	16	2	29	4	0
Obrazovanje						
Prosječan broj sati treninga po radniku	28	22,57	25,31	9,75	15,85	16
Prosječan trošak treninga po radniku (HRK)	1.800	563	1.006	755	1.047	7.785
Sloboda udruživanja						
% radnika u radničkim sindikatima	66	76	39	73	83	70
% radnika zaštićenih kolektivnim ugovorom	100	100	100	100	100	100
Podaci vezani za porodiljni dopust u INA Grupi, po spolu						
	Ž/M	Ž/M	Ž/M	Ž/M	Ž/M	Ž/M
Broj radnika koji ostvaruju pravo na porodiljni dopust	89/31	1/41	0	3/8	0	0
Broj radnika po spolu koji su se koristili porodiljnim dopustom	89/4	1/1	0	3/0	0	0
Broj radnika koji su se vratili na posao nakon završenog porodiljnog dopusta	47/3	1/0	1/0	5/0	2/0	0
Broj radnika koji su se vratili na posao nakon završenog porodiljnog dopusta i koji su bili zaposleni 12 mjeseci nakon povratka na posao	60/6**	2/0	0	5/0	0	0
Povratak na posao i stopa zadržavanja radnika koji su se vratili na posao nakon završetka porodiljnog dopusta (%)	94***	0	0	0	0	0

* zajednička ulaganja

** osnovna godina - 2014. kada su zaposlenici otišli na porodiljni dopust

*** svi zaposlenici su se vratili na posao, od kojih su 3 otišli u INA MS

INA MS	PLAVI TIM	TRS	ED-INA*	INAGIP*	INTERINA LJUBLJANA	HOLDINA SARAJEVO	INA CRNA GORA	ENERGOPETROL
2387	141	340	13	43	80	445	36	563
2	1	6	0	0	2	72	0	72
1.177	24	4	0	10	1	83	0	86
301	7	28	0	2	0	83	0	67
0	0	0	0	0	0	9	0	0
20	32	90	53	35	33,75	16	25	11
0	30	63	17	2,33	25	0	0	0
0,69	0,71	1	0	2,33	5	6	0	10
2	0	0	0	0	2	0	1	4
86	0	0	0	0	4	0	0	1
2	0	1	0	0	0	1	0	0
0	0	1	0	0	11	158	8	245
2.066	54	183	5	13	44	198	9	236
18	1	0	0	0	5	5	0	6
112	18	45	0	4	10	13	5	8
40	66	86	6	26	3	34	12	18
0	2	4	2	0	1	0	1	9
0	0	0	0	0	0	0	0	0
647	12	14	0	0	5	61	8	80
817	34	52	5	13	18	141	17	137
580	46	76	5	16	29	122	9	167
275	47	173	3	14	24	78	2	128
7	2	5	0	0	4	7	0	15
20,44	4	15,25	30,63	23	0	9,9	0	7.2
646	417	689	4.625	7.209	0	689	0	114
47	45	69	0	21	39	60	80	59
0	100	100	0	0	0	0	0	0
Ž/M	Ž/M	Ž/M	Ž/M	Ž/M	Ž/M	Ž/M	Ž/M	Ž/M
0	0	7/0	1/0	0	0	0	1/0	3/0
0	0	7/0	1/0	0	0	0	1/0	3/0
0	0	3/0	0	0	0	2/0	0	3/0
0	0	3/0	0	0	0	0	0	3/0
0	0	0	0	0	0	0	0	0

PODACI O ZAJEDNIČKIM ULAGANJIMA *

Odabrani pokazatelji za razdoblje od 2014. do 2016.

Pokazatelj	JEDINICA	2014.		2015.		2016.	
		ED-INA	INAGIP	ED-INA	INAGIP	ED-INA	INAGIP
Izravne emisije stakleničkih plinova (GHG) (Područje 1)	tCO ₂ EKVIVALENT	333	73.101	342	56.682	352	41.672
Ukupno zahvaćena voda	m ³	35	N.P.	35	N.P.	30	N.P.
Broj izlivanja (veći od 1 m ³)	BROJ	0	0	0	0	0	0
Smrtni slučajevi – zaposlenici	BROJ	0	0	0	0	0	0
Učestalost izgubljenog radnog vremena zbog ozljeda (LTIF) – zaposlenici		0	1,25	0	0	0	0
Ukupan broj zaposlenih	BROJ	16	3.621	16	1.504	16	1.420
Donacije	MIL. KUNA	0	0	0	0	0	0

* Izvještavano po prvi put.

ČLANSTVA, VANJSKE INICIJATIVE I JAVNE POLITIKE

Udruga	Status sudjelovanja
Europska udruga prerađivača nafte (European Petroleum Refiners Association) (zajedničko članstvo INA – MOL)	član Znanstvenog vijeća
Europski ekonomski senat (European Economic Senate)	ekonomski senator (do 1. rujna 2017., nakon toga otkazano)
Institut za projektni menadžment (Project Management Institute)	član
Europska udruga direktora komunikacija (European Association of Communication Directors)	član
Međunarodna udruga za upravljanje rizikom u industriji (International Organisation for Industrial Hazard Management)	član
Hrvatski ogranak udruge naftnih inženjera	član Predsjedništva
Hrvatska gospodarska komora (HGK)	član Izvršnog odbora
Hrvatska udruga poslodavaca (HUP)	član Skupštine, Izvršnog odbora i Vijeća članova, predstavnik i ne predsjednik je Izvršnog odbora Udruge energetike
Hrvatska stručna udruga za plin (HSUP)	glavni sponzor, član Upravnog odbora, predstavnik i ne ujedno je dopredsjednik
Hrvatska udruga naftnih inženjera i geologa (HUNIG)	glavni osnivač, Inin je predstavnik dopredsjednik, član Predsjedništva i član Nadzornog odbora
Hrvatski nacionalni komitet Svjetskog vijeća za naftu i plin (HNK)	Inin je predstavnik potpredsjednik, član
Hrvatsko energetske društvo (HED)	član Upravnog odbora
Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj (HR PSOR)	član Upravnog vijeća
Hrvatski zavod za norme (HZN)	član
Hrvatski izvoznici (HI)	član
Hrvatsko geološko društvo (HGD)	Inin predstavnik predsjednik je Upravnog odbora, član Nadzornog odbora i član Upravnog odbora
Akademija tehničkih znanosti Hrvatske (HATZ)	član
Hrvatsko društvo za kvalitetu (HDK)	član

Hrvatsko mjeriteljsko društvo (HMD)	član
Hrvatski laboratoriji (CROLAB)	član
Hrvatska udruga korporativnih rizničara (HUKR)	član
Meunarodna trgovačka komora	član
Hrvatsko udruženje menadžera i poduzetnika (CROMA)	član
Hrvatski ogranak Meunarodnog vijeća za velike elektroenergetske sustave (HRO CIGRÉ – Comité Croate Conseil International des Grands Réseaux Électriques)	član
Hrvatsko novinarsko društvo (HND)	član
Hrvatski informatički zbor – Forum korisnika SAP-a	član
Hrvatska udruga za odnose s javnošću (HUOJ)	član
Elektrotehničko društvo Zagreb (EDZ)	član
Hrvatsko društvo za zaštitu voda	član
Hrvatska udruga za zdravo radno mjesto	član
Hrvatska udruga za zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu	član
Udruga za promicanje zaštite	član
Udruga profesionalnih vatrogasaca i zaposlenika na poslovima zaštite od požara u gospodarstvu Hrvatske	član
Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti (HAZU)	član
Hrvatski institut internih revizora (HIIR)	član
Hrvatsko društvo održavatelja (HDO)	član
Hrvatska udruga za zaštitu od požara	član

NEZAVISNA OCJENA I

MIŠLJENJE KOMISIJE UPRAVNOG VIJEĆA HR PSOR-a NA IZVJEŠĆE O ODRŽIVOSTI INA GRUPE ZA 2016. GODINU

Uvidom u sadržaj i strukturu Godišnjeg izvješća INA Grupe s Izvješćem o održivosti za 2016. godinu, Komisija upravnog vijeća Hrvatskog poslovnog savjeta za održivi razvoj jednoglasno je potvrdila da izvješće ima sve elemente koje zahtijevaju Smjernice G4 Globalne inicijative za izvještavanje, sržna opcija. Ovo Izvješće predstavlja uspješnu integraciju zahtjeva financijskog i nefinancijskog izvještavanja te daje pregled rezultata učinaka u tri dimenzije: ekonomskoj, okolišnoj i društvenoj, postignutih u protekloj 2016. godini. INA Grupa je kompanija koja ima dugogodišnju tradiciju izvještavanja te je spremno dočekala obvezu velikih poduzeća da objavljuju informacije o nefinancijskim utjecajima svojih poslovnih procesa. Obaveza nefinancijskog izvještavanja počela se primjenjivati početkom ove godine i znatno će utjecati na bolje razumijevanje poslovnog svijeta u primjeni načela odgovornosti prema nefinancijskim utjecajima te će privući i zainteresirati širu javnost za teme održivosti.

INA Grupa posluje na tri kontinenta te je već duži niz godina, zbog svoje veličine i utjecaja na lokalno gospodarstvo, pod povećalom političke i šire javnosti, posebno u Republici Hrvatskoj i okruženju. Kako bi definirala ciljeve i aktivnosti nužne za zadovoljenje kriterija dugoročne održivosti kompanije i minimalizirala rizike za društvo i okoliš, INA Grupa donijela je Strategiju održivog razvoja do 2020. godine. Nadzor i provođenje strategije sastavni je dio odgovornosti upravljačkih struktura. Radi boljeg razumijevanja postavljenih ciljeva i aktivnosti održivog razvoja, u 2016. provedena je i edukacija 130 menadžera iz različitih društava INA Grupe. Navedena Strategija definira ključna područja i ciljeve čija će se realizacija ostvariti kroz godišnje programe održivog razvoja društava INA Grupe u navedenom razdoblju, podijeljenih u šest ključnih područja: klimatske promjene, okoliš, zdravlje i sigurnost, zajednice, etika i upravljanje te ljudski kapital.

Izvješće INA Grupe 2016. poboljšano je u odnosu na izvješće od prošle godine, potvrđujući kako je INA organizacija koja sustavno radi na poboljšanju svojih nefinancijskih utjecaja. Izbor tema koje su prikazane vrlo je različit i pokriva sve segmente utjecaja od okoliša, uvjeta za zaposlenike, ulaganja u zajednicu, a projekti kojima se upravlja ovim utjecajima zaista su raznoliki i inovativni te svjedoče predanosti i opredijeljenosti.

Kod utvrđivanja materijalnih pitanja u idućim izvještajnim razdobljima potrebno je veći naglasak staviti na kontinuirano uključivanje dionika u proces izvješćivanja te na njihova opravdana očekivanja i interese odnosno jasnije opisati proces uključivanja dionika kako bi se vidjela njegova proaktivnost i poticanje dijaloga što iz sadašnjeg izvještaja nije u potpunosti vidljivo.

U izvještaju se velika pozornost daje okolišnom aspektu poslovanja i nastojanju da se utjecaj na okoliš svede na najmanju moguću mjeru. Iz prikazanih podataka o emisijama u okoliš, energetske učinkovitosti i proizvedenom otpadu, vidljivi su rezultati kontinuiranih napora u cilju smanjenja vlastitog ekološkog otiska ali i ozbiljnosti kojom Ina pristupa okolišnim temama. No ipak, iako je proces procjene materijalnosti aspekata pokazao kako su održivi proizvodi i usluge prepoznati kao aspekt s najvećom materijalnošću u izvješću se ne vidi kako se pristupilo upravljanju ovim aspektom. S druge strane iako se prepoznaje važnost jačanja udjela biogoriva, nema dovoljno informacija koje bi pokazale da se značajnije ulaže u razvoj alternativnih goriva što bismo očekivali s obzirom na utjecaj primarne djelatnosti kompanije na okoliš i prepoznavanje njegove materijalnosti.

Izvješće se bavi temama značajnim za društvo u cjelini, kao što su zaštita okoliša, klimatske promjene, energetska učinkovitost i etičko poslovanje, te je svojim izborom pokazatelja zanimljivo široj publici. Usprkos velikom broju zanimljivih informacija i pokazatelja, dužina i obim informacija će vjerojatno smanjiti broj zainteresiranih dionika koji će Izvješće pročitati. Predlažemo da se poradi na skraćivanju opisa u Izvješću te izbjegne ponavljanje tema kako bi se smanjio njegov obim i time povećala njegova dostupnost široj publici.

Gledano kao cjelina, Izvješće INA Grupe u odnosu na prethodna izvješća, preglednije je, bolje izbalansirano, teme su konkretne i pokazuju kontinuitet napora u upravljanju nefinancijskim utjecajima što nam svjedoči o istinskoj opredijeljenosti Ine da provodi Strategiju održivog razvoja i doprinese pozitivnim promjenama.

NEZAVISNA OCJENA II

Kvalitetom sadržaja, količinom ponuđenih relevantnih informacija te načinom njihova prikaza „Izvješće o održivosti INA grupe za 2016. godinu“ sukladno je zahtjevima izvještavanja prema Smjernicama Globalne inicijative za izvještavanje, sržna opcija uz uporabu dodatnih pokazatelja za Sektor proizvodnje nafte i plina. Važno je i istaknuti kako su opseg ovog izvješća i granice utvrđenih materijalnih aspekata određeni s obzirom na važnost poslovanja, dostupnost relevantnih informacija i utjecaja ključnih procesa na poslovni model.

U mnogim elementima ovog Izvještaja također je vidljiv i dugogodišnji slijed dobre prakse izvještavanja. Isto sugerira kako se u proteklih nekoliko godina, razina interesa za nefinancijsko izvještavanje o utjecaju na okolišne, društvene i upravljačke aspekte djelovanja pojedinih kompanija bitno narasla. U slučaju INA grupe to je posebno važno ne samo iz perspektive njezine veličine i utjecaja na ekonomiju, već i djelatnosti kojom se bavi. U Izvješću je vidljivo kako se konačni rezultati i planovi temelje na jasnoj percepciji važnosti INA Grupe i njezinog utjecaja na širi gospodarski i društveni kontekst. Također je vidljiv napredak u odnosu na prethodnu godinu kada je INA grupa također izvijestila zainteresiranu javnost koristeći G4 smjernice.

Ovo izvješće jasno ukazuje kakva je društveno odgovorna strategija poduzeća te koje su mete materijalnosti (posebno društvenog i okolišnog utjecaja) u odnosima sa svima čimbenicima u lancu stvaranja vrijednosti. Vidljiv je i napredak u upravljanju izvedbom složenih i slojevitih lanaca dobave kroz izvještavanje o razini važnosti pojedinih materijalnih pitanja.

Recentna iskustava sa sličnim izvještajima sugeriraju kako su sve uključene strane shvatile da ovakva izvješća ne predstavljaju samo mogućnost transparentnog izvještavanja o ekonomskim, društvenim, okolišnim i upravljačkim aspektima poslovanja, već je to i prilika da se poslovna organizacija snažnije poveže sa svojim interesno-utjecajnim skupinama te sustavno radi na svoj konstruktivnoj ulozi u društvu. U tom smislu u ovom Izvještaju jasno je objašnjen i prikazan način mapiranja svih interesno-utjecajnih skupina te je istaknut način na koji isti utječu na razvoj INA-ine strategije društveno odgovornog poslovanja. Ovdje bih istaknuo kako su kod svih ključnih elemenata Izvješća jasno i transparentno prikazana dostignuća, kao i izazovi. Time je ostvarena dobra ravnoteža između postignutih ciljeva i budućih meta. Izvješće jasno ukazuje na konkretan doprinos lokalnoj zajednici i prikazuje kako se stvara vrijednost za pojedine interesno-utjecajne skupine no i dalje nedostaje detaljnije informacije o interakciji sa svim interesno-utjecajnim skupinama te načinu na koji su iste utjecala na ovakav sadržaj izvješća.

U ovom Izvješću je posebno važno istaknuti kontinuiranu potrebu INA Grupe da svojom strateškom orijentiranošću ka održivom razvoju uravnoteži ekonomske, društvene, okolišne i upravljačke aspekte svog poslovanja kroz poboljšanje kvalitete života svojih zaposlenika, njihovih obitelji, lokalne zajednice te općenito društva. Da je tome tako sugerira i informacija kako je 86 % menadžera srednje razine sudjelovalo na radionicama o održivom razvoju. Posebno se ističe fokus na dva elementa koji su vezani uz društveni utjecaj kompanije. Jedan je aspekt fokus na sigurnost zaposlenika gdje je INA Grupa transparentnim izvještavanjem ukazala kako postoji prostor za napredak i jasno je napisano kako se želi savladati jaz između sadašnjeg i željenog, budućeg stanja. Drugi aspekt je niz inovativnih društvenih projekata od kojih se posebno ističu SpajalICA-u, FORa, beneFIT platforma i INA Akademija.

Iako su učinjeni dodatni naponi u snažnijoj integraciji financijskih i nefinancijskih podataka kako bi se omogućilo integrirano razmišljanje i djelovanje, ista nije potpuna te još uvijek postoji prostor za napredak koji bi omogućio jasniju dugoročno sliku o planovima poduzeća i njegovoj perspektivi. Svakako bih sugerirao da se u budućim izvještajima osnaže narativni aspekti ovih slučajeva kroz iskustva onih kojima su direktno namijenjena.

Postavljanje jasnih ciljeva održivosti i evaluacija njihova izvršenja ukazuje na predanost organizacije da kontinuirano unapređuje vlastitu izvedbu. Sam sadržaj Izvješća je usporediv, jasan, vremenski determiniran, pouzdan i uravnotežen. U ovom dokumentu je vidljivo kako izvještavanje nije isključivo povezano samo s prikazivanjem svih relevantnih informacija, već i s dokumentiranjem napretka i prikazom trendova te jasnom strateškom orijentacijom gdje se razni elementi društveno odgovornog poslovanja doživljavaju kao platforma za napredak i konkurentnost kompanije.

Izv. prof. dr. sc. Mislav Ante Omazić
Katedra za organizaciju i menadžment
Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Izvešće s neovisnim izražavanjem uvjerenja na Izvešće o održivosti – ograničeno uvjerenje o predmetu ispitivanja i primjenjivim kriterijima.

Upravi društva INA-INDUSTRIJA NAFTE, d.d.:

Ovo izvješće je namijenjeno isključivo Upravi društva INA-INDUSTRIJA NAFTE, d.d. (dalje „Društvo“) u svrhe izvještavanja o 6 pokazatelja (G4-EN3, G4-EN8, G4-EN15, G4-EN16, G4-EN23 i G4-LA6) sadržanih u sekciji Održivost u INA Grupi Godišnjeg izvješća („Izvešće o održivosti“) koje je Društvo pripremio za godinu koja završava 31. prosinca 2016. u skladu sa GRI G4 smjernicama za izvještavanje o održivosti („Smjernice“).

Predmet ispitivanja i primjenjivi kriteriji

Angažman o uvjerenju se odnosi na sljedeće predmete ispitivanja na koje se primjenjuju sljedeći primjenjivi kriteriji:

- 6 pokazatelja (G4-EN3, G4-EN8, G4-EN15, G4-EN16, G4-EN23 i G4-LA6) sadržanih u Izvešću o održivosti koje je Društvo pripremio za godinu koja završava 31. prosinca 2016. u skladu sa GRI G4 smjernicama za izvještavanje o održivosti („Smjernice“).

6 pokazatelja su:

- Potrošnja energije unutar organizacije (G4-EN3)
- Ukupno crpljenje vode po izvoru (G4-EN8)
- Izravne emisije stakleničkih plinova (GHG) (Područje 1) (G4-EN15)
- Neizravne energetske emisije stakleničkih plinova (GHG) (Područje 2) (G4-EN16)
- Ukupna težina otpada prema vrsti i metodi zbrinjavanja (G4-EN23)
- Vrste i stope ozljeda, profesionalnih bolesti, izgubljenih dana i izostanaka te ukupan broj smrtnih slučajeva povezanih s nesrećama na radu, prema regiji i spolu (G4-LA6)

Posebna namjena

Ovaj izvještaj je namijenjen isključivo u svrhu navedenu u prvom odjeljku i za Vašu informaciju te se ne smije koristiti u druge svrhe. Izvještaj se poziva isključivo na Izvešće o održivosti te se ne smije asociirati s financijskim izvještajima Društva u cjelini.

Odgovornosti odgovorne strane

Uprava Društva je odgovorna za pripremu Izvešća o održivosti u skladu sa Smjernicama. Posebice, Uprava Društva je odgovorna dizajnirati i implementirati interne kontrole kako bi spriječila da Izvešće o održivosti bude materijalno pogrešno prikazano.

Dodatno, Uprava Društva je odgovorna osigurati da je dokumentacija pružena praktikantu potpuna i točna. Uprava Društva je također odgovorna održavati sustav internih kontrola koji u razumnoj mjeri osigurava da prethodno opisana dokumentacija ne sadrži materijalne greške, bilo zbog prijevare ili pogreške.

Odgovornosti praktikanta

Proveli smo angažman s izražavanjem uvjerenja prema Međunarodnom standardu za angažmane s izražavanjem uvjerenja MSIU 3000 (izmijenjen). Ovi standardi zahtijevaju da zadovoljavamo etičke standarde te planiramo i izvršimo angažman kako bismo pribavili ograničeno uvjerenje o Izvešću o održivosti.

Primjenjujemo Međunarodni standard kontrole kvalitete (ISQC 1) te sukladno navedenom, održavamo snažan sustav kontrole kvalitete, uključujući politike i procedure koje dokumentiraju sukladnost s relevantnim etičkim i profesionalnim standardima te zakonskim i regulatornim zahtjevima.

Usklađeni smo sa zahtjevima o neovisnosti i ostalim etičkim zahtjevima utvrđenim IESBA etičkim kodeksom profesionalnog ponašanja, koji postavlja temeljna načela integriteta, objektivnosti, stručnosti i dužne brige, povjerljivosti te profesionalnog ponašanja.

Odabrane procedure ovise o procjeni praktikanta. Procedure posebice uključuju upite odgovornom osoblju za financijsko izvještavanje i upravljanje rizicima te dodatne procedure s ciljem stjecanje dokaza o Izvješću o održivosti. Obavljeni angažman s izražavanjem uvjerenja je angažman s ograničenim uvjerenjem. Priroda, vrijeme i opseg provedenih procedura tijekom angažmana s ograničenim uvjerenjem su ograničeni u usporedbi s onima potrebnim prilikom angažmana s izražavanjem razumnog uvjerenja. Posljedično, postignuta razina uvjerenja angažmana s izražavanjem ograničenog uvjerenja je niža.

U vezi predmeta ispitivanja proveli smo sljedeće procedure:

1. Razumijevanje postojećih internih kontrola Društva, procesa i sistema za potrebe pripreme Izvješća o održivosti
2. Uskladu uzorka ulaznih podataka za 6 G4 pokazatelja dostavljenih od strane Društva s popratnom dokumentacijom dostavljenom od strane Društva
3. Posjet trima lokacijama, Rafinerija nafte Rijeka, Croscos d.o.o., lokacija Ivanić Grad i STSI d.o.o., središnjica, kako bismo razumjeli kako se prikupljaju ulazni podaci za Izvješće o održivosti
4. Pregledali smo Izvješće o održivosti i potvrdili prezentaciju 6 pokazatelja u skladu sa Smjernicama.

Zaključak praktikanta

Na temelju provedenih procedura i pribavljenih dokaza, nismo naišli na ništa što bi nas uvjerilo da 6 pokazatelja (G4-EN3, G4-EN8, G4-EN15, G4-EN16, G4-EN23 i G4-LA6) sadržanih u Izvješću o održivosti nisu pripremljeni, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Smjernicama.

28. travanj 2017.

Slaven Đuroković

Ernst & Young d.o.o.
Radnička cesta 50
10 000, Zagreb, Hrvatska

Prilog
1. Izvješće o održivosti

GRI G4 INDEKS SADRŽAJA

Izješće je izrađeno u skladu sa sržnom opcijom GRI G4 koja je prošla „Uslugu izvješćavanja o materijalnosti” GRI-ja. Razina primjene Smjernica GRI G4 i Dodatka za Sektor nafte i plina (O&GSS): sržna Indeks sadržaja GRI G4 i Dodatka za sektor nafte i plina (O&GSS) i odnos s UN Global Compact načelima

Opći standardi izvješćavanja					
GRI G4 indikator		BROJ STRANICE	KOMENTAR	NAČELO GC	UVJERENJE
Strategija i analiza					
G4-1	IZJAVA PREDsjedNIKA UPRAVE	10			NE
G4-3	NAZIV ORGANIZACIJE	2			NE
G4-4	GLAVNE TRŽIŠNE MARKE, PROIZVODI I/ILI USLUGE	2			NE
G4-5	LOKACIJA SJEDIŠTA ORGANIZACIJE	158			NE
G4-6	BROJ DRŽAVA U KOJIMA ORGANIZACIJA POSLUJE	61			NE
G4-7	PRIRODA VLASNIŠTVA I PRAVNI OBLIK	12			NE
G4-8	TRŽIŠTA NA KOJIMA ORGANIZACIJA DJELUJE	46			NE
G4-9	VELIČINA ORGANIZACIJE	2			NE
G4-10	UKUPAN BROJ RADNIKA PREMA VRSTI ZAPOSLENJA, VRSTI UGOVORA I REGIJI	142		6	NE
G4-11	POSTOTAK UKUPNOG BROJA ZAPOSLENIH KOJI SU OBUHVACENI KOLEKTIVNIM UGOVORIMA	142		3	NE
G4-12	OPIS DOBAVLJAČKOG LANCA ORGANIZACIJE	83	LANAC VRIJEDNOSTI		NE
G4-13	ZNAČAJNE PROMJENE TIJEKOM IZVJEŠTAJNOG RAZDOBLJA	76			NE
G4-14	POJAŠNJENJE PRIMJENJUJE LI ORGANIZACIJA I NA KOJI NAČIN PRISTUP ILI NAČELO PREDOSTROŽNOSTI	18, 88, 92			NE
G4-15	VANJSKE EKONOMSKE, OKOLIŠNE I DRUŠTVENE POVELJE, NAČELA ILI DRUGE INICIJATIVE NA KOJE SE ORGANIZACIJA OBVEZALA ILI KOJE PODRŽAVA	10, 14, 134, 144		1-10	NE
G4-16	ČLANSTVA U UDRUŽENJIMA	144			NE
Identificirani materijalni aspekti i granice					
G4-17	JEDINICE KOJE SU UKLJUČENE U FINACIJSKE IZVJEŠTAJE	223	Reviz. izvješće		NE
G4-18	POSTUPAK ODREĐIVANJA SADRŽAJA IZVJEŠTAJA	76, 84			
G4-19	POPIS MATERIJALNIH ASPEKATA	81, 82			NE
G4-20	MATERIJALNI ASPEKTI UNUTAR ORGANIZACIJE	82			NE
G4-21	MATERIJALNI ASPEKTI IZVAN ORGANIZACIJE	82			NE
G4-22	IZMJENE U POGLEDU INFORMACIJA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA		NIJE BILO ISPRAVAKA PRETHODNOG IZVJEŠĆA		NE
G4-23	ZNAČAJNE PROMJENE U POGLEDU PODRUČJA PRIMJENE U ODNOSU NA PRETHODNA IZVJEŠTAJNA RAZDOBLJA	76, 81			NE
Uključivanje dionika					
G4-24	POPIS SKUPINA DIONIKA KOJE JE ORGANIZACIJA UKLJUČILA	79, 80			NE
G4-25	PREPOZNAVANJE I ODABIR UKLJUČENIH DIONIKA	79, 80			NE
G4-26	PRISTUPI UKLJUČIVANJU DIONIKA	79, 80			NE
G4-27	KLJUČNE TEME I INTERESI KOJI SU POTAKNUTI UKLJUČIVANJEM DIONIKA	79, 80, 84			NE
Profil izvješćaja					
G4-28	IZVJEŠTAJNO RAZDOBLJE	76			NE
G4-29	DATUM POSLJEDNJEG IZVJEŠTAJA	76			NE
G4-30	IZVJEŠTAJNI CIKLUS	76			NE
G4-31	KONTAKT ZA PITANJA POVEZANA S IZVJEŠTAJEM	76			NE
G4-32	PREGLED GRI SMJERNICA	150			NE
G4-33	VANJSKA VERIFIKACIJA IZVJEŠTAJA	148			NE

Upravljanje					NE
Upravljačka struktura i njezin sastav					
G4-34	UPRAVLJAČKA STRUKTURA ORGANIZACIJE	66, 87			NE
G4-36	NAVEDITE JE LI ORGANIZACIJA ODREDILA POLOŽAJ ILI POLOŽAJE NA IZVRŠNOJ RAZINI KOJI SU ODGOVORNI ZA EKONOMSKE, OKOLIŠNE I DRUŠTVENE TEME TE ODGOVARAJU LI OSOBE NA TIM POLOŽAJIMA IZRAVNO NAJVIŠEM TIJELU UPRAVLJANJA.	87			
Etika i integritet					
G4-56	VRIJEDNOSTI I NORME PONAŠANJA, PRAVILA PONAŠANJA	66, 95	10		NE
G4-57	MEHANIZMI ZA TRAŽENJE SAVJETA O ETIČKOM PONAŠANJU	95	10		NE
G4-58	MEHANIZMI ZA IZRAŽAVANJE ZABRINUTOSTI ZBOG NEETIČKOG PONAŠANJA	95	10		NE
Ekonomski učinak				10	NE
Podaci o pristupu upravljanju					NE
G4-EC1	IZRAVNA, STVORENA I DISTRIBUIRANA EKONOMSKA VRIJEDNOST	138			NE
G4-EC2	FINANCIJSKE POSLJEDICE TE DRUGI RIZICI I PRILIKE ZA DJELATNOSTI ORGANIZACIJE ZBOG KLIMATSKIH PROMJENA	103, 105	7		NE
G4-EC4	FINANCIJSKA POMOĆ PRIMLJENA OD VLADE	138			NE
Prisutnost na tržištu					NE
G4-EC5	OMJER STANDARDNE POČETNE PLAĆE PREMA SPOLU I LOKALNE MINIMALNE PLAĆE U ZNAČAJNIM MJESTIMA POSLOVANJA		NEMA RAZLIKE U PLAĆI PREMA SPOLU.	6	NE
G4-EC6	UDIO VIŠEG RUKOVODSTVA ZAPOSLENOG IZ LOKALNE ZAJEDNICE U ZNAČAJNIM MJESTIMA POSLOVANJA	139		6	NE
Neizravni ekonomski utjecaji				6	NE
G4-EC7	RAZVOJ I UTJECAJ POTPOMOGNUTIH ULAGANJA U INFRASTRUKTURU I USLUGE	140			NE
G4-EC8	ZNAČAJNI NEIZRAVNI EKONOMSKI UTJECAJI, UKLJUČUJUĆI OBUJAM UTJECAJA	136, 140			NE
G4-EC9	UDIO IZDATAKA NA LOKALNE DOBAVLJAČE U ZNAČAJNIM MJESTIMA POSLOVANJA	101			
Praksa nabave					NE
OG1	KOLIČINA I VRSTA PROCIJENJENIH DOKAZANIH REZERV I PROIZVODNJE	22			NE
Pokazatelji učinka na okoliš					NE
Podaci o pristupu upravljanju				7,8,9	
Energija				NE	NO
G4-EN3	POTROŠNJA ENERGIJE UNUTAR ORGANIZACIJE	104	7,8		DA
G4-EN4	POTROŠNJA ENERGIJE IZVAN ORGANIZACIJE		NIJE PRIMJENJIVO.		NE
G4-EN5	ENERGETSKI INTENZITET	140	8		NE
G4-EN6	SMANJENJE POTROŠNJE ENERGIJE	103	8,9		NE
OG2	UKUPAN IZNOS ULOŽEN U OBNOVLJIVU ENERGIJU		INA NE ULAŽE U OBNOVLJIVU ENERGIJU.		NE
OG3	UKUPAN IZNOS PROIZVEDENE OBNOVLJIVE ENERGIJE PO IZVORU		INA NE PROIZVODI OBNOVLJIVU ENERGIJU.		NE
Voda					NE
Podaci o pristupu upravljanju					NE
G4-EN8	UKUPNO CRPLJENJE VODE PO IZVORU	111, 140	7,8		NE
G4-EN9	IZVORI VODE ZNATNO POGOĐENI CRPLJENJEM VODE		Nijedan od izvora vode nije ugrožen zahvatom vode.	8	DA
G4-EN10	POSTOTAK I UKUPNI OBUJAM RECIKLIRANE I UPORABLJENE VODE	111	8		NE
Biološka raznolikost					NE
Podaci o pristupu upravljanju					YES
G4-EN11	LOKACIJE POSLOVANJA U VLASNIŠTVU, ZAKUPU, POD UPRAVOM ILI U NEPOSREDNOJ BLIZINI ZAŠTIĆENIH PODRUČJA TE PODRUČJA VISOKE VRIJEDNOSTI U POGLEDU BIOLOŠKE RAZNOLIKOSTI IZVAN ZAŠTIĆENIH PODRUČJA	115	8		NE

Emisije					NE
Podaci o pristupu upravljanju					
G4-EN15	IZRAVNE EMISIJE STAKLENIČKIH PLINOVA	103, 106, 108, 109, 140	7, 8	DA	
G4-EN16	NEIZRAVNE EMISIJE STAKLENIČKIH PLINOVA	103, 106, 140	7, 8	DA	
G4-EN18	INTENZITET EMISIJA STAKLENIČKIH PLINOVA (GHG)	140	8	NE	
G4-EN21	NOX, SOX, I DRUGE ZNAČAJNE EMISIJE U ZRAK	110, 140	7	NE	
Otpadne vode i otpad				8	NE
Podaci o pristupu upravljanju					NO
G4-EN22	UKUPNO ISPUŠTANJE VODE PREMA KVALITETI I ODREDIŠTU	111, 140	8	NE	
OG5	KOLIČINA SLOJNE ILI PROIZVEDENE VODE	112		NE	
G4-EN23	UKUPNA TEŽINA OTPADA PREMA VRSTI I METODI ZBRINJAVANJA	113, 140	8	DA	
OG6	KOLIČINA SPALJENIH NA BAKLJI I ODZRAČENIH UGLJIKOVODIKA	109, 140		NE	
OG7	KOLIČINA BUŠEĆEG OTPADA (BUŠEĆA ISPLAKA I MULJ) I STRATEGIJE ZA OBRADU I ZBRINJAVANJE			NE	
U 2016. SD Istraživanje i proizvodnja nafte i plina proizvedeno je 4.732 tone isplačnih muljeva koji su zbrinuti utiskivanjem u duboku bušotinu. Količina proizvedenih isplačnih muljeva povećana je u odnosu na 2015. zbog povećanja aktivnosti bušenja.					
G4-EN24	UKUPAN BROJ I OBUJAM ZNATNIH ONEČIŠĆENJA	115	8	NE	
Proizvodi i usluge				8	NE
Podaci o pristupu upravljanju					
G4-EN27	INICIJATIVE UBLAŽAVANJA UTJECAJA NA OKOLIŠ PROIZVODA I USLUGA	15, 016, 101	7, 8, 9	NE	
G4-EN28	POSTOTAK PREUZETIH PRODANIH PROIZVODA I NJIHOVIH AMBALAŽNIH MATERIJALA PREMA KATEGORIJI		8	NE	
INA MAZIVA SAKUPILA SU 2,53 % ISKORIŠTENIH MAZIVA.					
OG8	UDIO BENZENA, OLOVA I SUMPORA U GORIVIMA			NE	
EURO V KVALITETA BENZINA I DIZELA.					
Usklađenost					NE
Podaci o pristupu upravljanju					NO
G4-EN29	VRIJEDNOST ZNAČAJNIH NOVČANIH KAZNI I UKUPAN BROJ NENOVČANIH SANKCIJA ZBOG NEPRIDRŽAVANJA ZAKONA I PROPISA IZ PODRUČJA ZAŠTITE OKOLIŠA		8	NE	
Nije bilo značajnih novčanih kazni ili sankcija za nepridržavanje zakona i propisa o zaštiti okoliša.					
Opće					NE
Podaci o pristupu upravljanju					
G4-EN31	UKUPNI IZDACI I ULAGANJA U ZAŠTITU OKOLIŠA PREMA VRSTI	94	8	NE	
Procjena dobavljača u pogledu utjecaja na okoliš					
G4-EN32	POSTOTAK NOVIH DOBAVLJAČA KOJI SU PROVJERENI POMOĆU KRITERIJA UTJECAJA NA OKOLIŠ		8	NE	
Novi ponuđači, kooperanti i proizvođači unaprijed su provjereni kako bi se umanjili rizici koji se odnose na OZS aktivnosti.					
Mehanizmi za rješavanje pritužbi vezanih uz okoliš					NE
Podaci o pristupu upravljanju					
G4-EN34	BROJ SPOROVA U VEZI S UTJECAJEM NA OKOLIŠ KOJI SU POKRENUTI, OBRADENI I RIJEŠENI PUTEM FORMALNIH MEHANIZAMA RJEŠAVANJA SPOROVA	136	8	NE	
Radni odnosi i dostojan rad				1, 3, 6	NE
Podaci o pristupu upravljanju					
Zapošljavanje					

G4-LA1	BROJ I STOPE NOVOG ZAPOŠLJAVANJA I FLUKTUACIJE ZAPOSLENIKA PREMA DOBNIM SKUPINAMA, SPOLU I REGIJI	142	6	NE
G4-LA2	POVLASTICE OSIGURANE ZAPOSLENICIMA KOJI RADE PUNO RADNO VRIJEME, A KOJE NISU OSIGURANE ZAPOSLENICIMA ZAPOSLENIMA PRIVREMENO ILI NA NEPUNO RADNO VRIJEME, PREMA ZNAČAJNIM MJESTIMA POSLOVANJA	130		NE
G4-LA3	POVRATAK NA POSAO I STOPE ZADRŽAVANJA NAKON POVRATKA S RODILJNOG DOPUSTA PREMA SPOLU	142	6	NE
Odnosi zaposlenika i rukovodstva			6	NE
Podaci o pristupu upravljanju				
G4-LA4	NAJKRAĆE RAZDOBLJE U KOJEM SE UNAPRIJED OBAVJEŠTAVA O ZNAČAJNIM PROMJENAMA U POSLOVANJU, UKLJUČUJUĆI I PODATAK JESU LI TI ROKOVI ODREĐENI KOLEKTIVNIM UGOVORIMA		3	NE
			Prije provedbe organizacijske promjene poslodavac je dužan provesti postupak savjetovanja s Radničkim vijećem. Organizacijske promjene ne mogu se provesti prije dobivanja mišljenja Radničkog vijeća (rok za davanje mišljenja jest osam dana), u suprotnom je takva promjena nevažeća.	
Zdravlje i sigurnost na radnom mjestu			3	NE
Podaci o pristupu upravljanju				
G4-LA5	POSTOTAK UKUPNE RADNE SNAGE ZASTUPLJENE U FORMALNIM ZAJEDNIČKIM ODBORIMA ZA ZDRAVSTVENA I SIGURNOSNA PITANJA KOJI SE SASTOJE OD PREDSTAVNIKA UPRAVE I RADNIKA I KOJI POMAŽU PRI PRAĆENJU I SAVJETOVANJU O PROGRAMIMA ZAŠTITE ZDRAVLJA I SIGURNOSTI NA RADU			NE
			100% - svi zaposlenici zastupljeni su u formalnim zajedničkim odborima za upravljanje zaštitom na radu koji pomažu u praćenju i savjetovanju o programima povezanim sa zdravljem i sigurnošću na radu.	
G4-LA6	STOPE OZLJEDA, PROFESIONALNIH BOLESTI, IZGUBLJENIH DANA I IZOSTANAKA TE BROJ SMRTNIH SLUČAJEVA POVEZANIH S NESREĆAMA NA RADU	141	1	DA
G4-LA7	RADNICI S VISOKOM UČESTALOSTI ILI VELIKIM RIZIKOM OD BOLESTI POVEZANIH S NJIHOVIM ZANIMANJEM	141		NE
Obuka i obrazovanje				NE
Podaci o pristupu upravljanju				
G4-LA9	PROSJEČAN GODIŠNJI BROJ SATI OBUKE PREMA ZAPOSLENIKU	134,142	6	NE
G4-LA10	PROGRAMI ZA STJECANJE VJEŠTINA I CJELOŽIVOTNO UČENJE KOJI PODUPIRU STALNU MOGUĆNOST ZAPOŠLJAVANJA ZAPOSLENIKA	128		NE
G4-LA11	POSTOTAK ZAPOSLENIKA KOJI DOBIVAJU REDOVITU OCJENU RADNOG UČINKA I INDIVIDUALNOG RAZVOJA	130	6	NE
Različitost i jednake mogućnosti			6	NE
Podaci o pristupu upravljanju				
G4-LA13	OMJER OSNOVNE PLAĆE I NAKNADE IZMEĐU ŽENA I MUŠKARACA PO KATEGORIJI ZAPOSLENIKA PREMA ZNAČAJNIM MJESTIMA POSLOVANJA		6	NE
			Nema razlike između osnovne plaće i naknade između žena i muškaraca.	
G4-LA14	POSTOTAK NOVIH DOBAVLJAČA KOJI SU PROVJERENI POMOĆU KRITERIJA RADNIH ODNOSA	101	6	NE
Mehanizmi rješavanja sporova u radnim odnosima			6	NE
Pristup upravljanju				
G4-LA15	BROJ DOBAVLJAČA ZA KOJE JE IZVRŠENA PROVJERA UTJECAJA NA RADNE ODNOSE	101		NE

G4-LA16	BROJ SPOROVA U VEZI SA RADNIM ODNOSIMA KOJI SU PODNESENI, OBRAĐENI I RIJEŠENI PUTEM FORMALNIH MEHANIZAMA RJEŠAVANJA SPOROVA	95		
Ljudska prava			1-6	NE
Podaci o pristupu upravljanju				
Nediskriminacija				
G4-HR3	UKUPAN BROJ SLUČAJEVA DISKRIMINACIJE I PODUZETE KOREKTIVNE MJERE	95	6	NE
Sloboda udruživanja i kolektivnog pregovaranja			6	NE
G4-HR4	DJELATNOSTI PREPOZNATE KAO ONE KOD KOJIH BI OSTVARIVANJE PRAVA NA SLOBODU UDRUŽIVANJA I KOLEKTIVNOG PREGOVARANJA MOGLO BITI IZLOŽENO ZNAČAJNOM RIZIKU		Nema djelovanja kojima su pravo na slobodu udruživanja i kolektivnog pregovaranja izloženi značajnom riziku.	1,2,3 NE
Sigurnosne prakse				NE
Podaci o pristupu upravljanju				
G4-HR7	POSTOTAK ZAŠTITARSKOG OSOBLJA KOJE JE PROŠLO FORMALNU OBUKU O POLITIKAMA ILI POSEBNIM POSTUPCIMA ORGANIZACIJE U VEZI S ASPEKTIMA LJUDSKIH PRAVA I NJIHOVOM PRIMJENOM NA SIGURNOST	96		NE
Mehanizmi rješavanja sporova vezanih uz ljudska prava				NE
Podaci o pristupu upravljanju				
G4-HR12	UKUPAN BROJ SPOROVA U VEZI S UTJECAJIMA NA LJUDSKA PRAVA KOJI SU PODNESENI PUTEM FORMALNIH MEHANIZAMA RJEŠAVANJA SPOROVA TIJEKOM IZVJEŠTAJNOG RAZDOBLJA	95		NE
Društvo				NE
Lokalne zajednice				
Podaci o pristupu upravljanju				
G4-SO1	POSTOTAK DJELATNOSTI U KOJIMA SU UKLJUČENE LOKALNE ZAJEDNICE I PROVEDENE PROCJENE UTJECAJA I RAZVOJNI PROGRAMI	136	1	NE
Antikorupcija				NE
Podaci o pristupu upravljanju				
G4-SO4	KOMUNIKACIJA I OBUKA O ANTIKORUPCIJSKIM POLITIKAMA I POSTUPCIMA	96	10	NE
G4-SO5	POTVRĐENI SLUČAJEVI KORUPCIJE I PODUZETE MJERE	95,96	10	NE
Javne politike				NE
G4-SO6	UKUPNA NOVČANA VRIJEDNOST FINACIJSKIH I NENOVČANIH POLITIČKIH PRILOGA KOJE JE ORGANIZACIJA IZRAVNO ILI NEIZRAVNO DALA DRŽAVI I PRIMATELJU/KORISNIKU		INA ne daje financijske ni nenovčane priloge političkim strankama ni državi.	NE
Usklađenost sa zakonskim normama				NE
G4-SO8	VRIJEDNOST ZNAČAJNIH NOVČANIH KAZNI I UKUPAN BROJ NENOVČANIH SANKCIJA ZBOG NEPRIDRŽAVANJA ZAKONA I PROPISA		U 2016. nije bilo novčanih kazni zbog nepridržavanja propisa i zakona.	NE
Odgovornost za proizvod			1,8	NE
Zdravlje i sigurnost kupaca			1,8	
G4-PR3	VRSTA PODATAKA O PROIZVODU I USLUZI KOJI SE TRAŽE ORGANIZACIJSKIM POSTUPCIMA ZA PODATKE O PROIZVODIMA I USLUGAMA I NJIHOVO OZNAČAVANJE TE POSTOTAK ZNAČAJNIH KATEGORIJA PROIZVODA I USLUGA PODLOŽNIH TAKVIM INFORMACIJSKIM ZAHTJEVIMA	101		NE
G4-PR5	REZULTATI UPITNIKA ZA MJERENJE ZADOVOLJSTVA KUPACA	99		NE
Biogoriva				NE
OG14	KOLIČINA PROIZVEDENIH I KUPLJENIH BIOGORIVA KOJA ZADOVOLJAVAJU KRITERIJ ODRŽIVOSTI		INA NE PROIZVODI BIOGORIVA.	NE

RJEČNIK POJMOVA I KRATICA

ODRŽIVOST

BAT

Najbolja dostupna tehnologija

BREF

Referentni dokumenti za izbor najboljih raspoloživih tehnika

CLP

Uredba o klasifikaciji, označavanju i pakiranju tvari i smjesa

COMPASS

Sveobuhvatna procjena rizika

CPS

Centralna plinska stanica

d.d.

Dioničko društvo

DJSI

Dow Jones indeks održivosti

DOP

Društveno odgovorno poslovanje

EU ETS

Europska shema trgovanja emisijama

ER

Hitne intervencije (Sustav intervencije kod izvanrednih događaja)

SD

Segment djelatnosti

GHG

Staklenički plinovi

GRI

Svjetska inicijativa za izvješćivanje

GV

Granična vrijednost

HiPo

Incident s visokim potencijalom

IIR

Stopa istraživanja incidenata

IPNP

Istraživanje i proizvodnja nafte i plina

IPPC

Integrirana prevencija i kontrola onečišćenja

IRIS

Sustav istraživanja i izvješćivanja o incidentima

LDR

Stopa izgubljenih radnih dana

LTI

Ozljede na radu s izgubljenim radnim vremenom

LTIF

Učestalost izgubljenog radnog vremena zbog ozljeda

LJR (M)

Ljudski resursi (upravljanje)

OGSS

Dodatak za Sektor nafte i plina

OHS

Zdravlje i sigurnost na radnom mjestu

OR

Održivi razvoj

ORiZZSO

Održivi razvoj i zaštita zdravlja, sigurnosti i okoliša

OZO

Osobna zaštitna oprema

PF

Poslovna funkcija

PSM

Upravljanje sigurnošću procesa

REACH

Registracija, evaluacija, autorizacija i ograničavanje kemikalija

RiM

Rafinerije i marketing

RNR

Rafinerija nafte Rijeka

RNS

Rafinerija nafte Sisak

RAR

Stopa prometnih nezgoda (broj prometnih nezgoda na milijun prevezenih kilometara)

STL

Sigurnosno-tehnički list

SD&HSE

Održivi razvoj i zaštita zdravlja, sigurnosti i okoliša

TROIF

Učestalost ukupno prijavljenih profesionalnih oboljenja

UNGC
UN Global Compact

VOC
Hlapljivi organski spojevi

ZZSO
Zaštita zdravlja, sigurnosti i okoliša

FINANCIJSKE KRATICE

CAPEX
Investicijsko ulaganje

Čisti CCS EBITDA / Dobit iz osnovne djelatnosti

Metodologija CCS-a uklanja iz inventara EBITDA / dobiti iz osnovne djelatnosti vlasničke dobitke / gubitke (odnosno odražava stvarni trošak isporuke sirove nafte i drugih važnih sirovina); umanjenje vrijednosti zaliha; dobitke/gubitke od tečajnih razlika dužnika i vjerovnika te prilagođava EBITDA / dobit iz osnovnih djelatnosti uračunavajući rezultate temeljnih transakcija zaštite od rizika. Čisti CCS podaci temeljnih razdoblja također su prilagođeni u skladu s poboljšanom metodologijom

EBITDA (profit prije kamata, poreza, deprecijacije i amortizacije)
Dobit iz osnovne djelatnosti uvećana za deprecijaciju i amortizaciju

EPS

Dobit po dionici temelji se na dobiti koja se može pripisati običnim dioničarima koristeći se ponderiranim prosječnim brojem dionica u opticaju tijekom godine nakon oduzimanja prosječnog broja rezervi za otkup vlastitih dionica koje su se čuvale tijekom razdoblja

Financijski omjeri

Stopa obračunata za određene uvjete računa dobiti i gubitka, završnog računa i novčanog toka (npr. neto dugovanje po EBITDA-i, EBITDA po ukupnom rashodu od kamata). Financijski omjeri ponajprije se primjenjuju u ugovorima o kreditnoj liniji kako bi se umanjio kreditni rizik zajmodavca

Omjer između tuđeg i ukupnog kapitala
Omjer neto duga i neto kapitalne dobiti

IFRS

Međunarodni standardi financijskog izvještavanja, prethodno Međunarodni računovodstveni standardi (IAS)

Neto dug

Neto dug = dugoročni dug, neto iznos trenutnog dijela + kratkoročni dug + trenutni dio dugoročnog duga – kratkoročna ulaganja – novac i novčani ekvivalenti

Neto dohodak

Može se dodijeliti imateljima kapitala matične dobiti nakon oporezivanja dionica Grupe i povezanih društava i smanjenja dobiti zbog minimalnih kamata

Operativni novčani tok

Neto gotovina koju proizvode operativne aktivnosti i koja se upotrebljava za investicijske aktivnosti, plaćanje kamata i isplatu dividende dioničarima

ROACE (povrat na uloženi kapital)

Dobit od poslovanja nakon oporezivanja / uloženi kapital

Dobit od poslovanja nakon oporezivanja = dobit od poslovanja x (100 % - izračunata stopa poreza na dobit)

Uloženi kapital = početni angažirani kapital/2 + završni angažirani kapital/2

Angažirani kapital = ukupna imovina – dugoročne financijske investicije – rad u tijeku – novac i novčani ekvivalenti – kratkoročne obveze + kratkoročni zajmovi i krediti

ROE (Povrat na kapital)

Neto dobit podijeljena kapitalom dioničara

INFORMACIJE ZA DIONIČARE

Adresa kompanije

INA - Industrija nafte, d.d.
Avenija Većeslava Holjevca 10
10 000 Zagreb
Telefon: +358 1 645 0000
Web: www.ina.hr

Središnje klirinško depozitarno društvo

Heinzelova 62a
10 000 Zagreb
Telefon: +385 1 4607 300
Web: www.skdd.hr

Zagrebačka burza

Ivana Lučića 2a
10000 Zagreb
Telefon: +385 1 4686 800
Web: www.zse.hr

Objave

Kompanija objavljuje svoje objave na internetskim stranicama kompanije (www.ina.hr), na internetskim stranicama Zagrebačke burze (www.zse.hr) i Hrvatske izvještajne novinske agencije (www.hina.hr).

Služba središnjeg kontrolinga i odnosa s investitorima

Avenija Većeslava Holjevca 10
10 000 Zagreb
Telefon: +385 1 459 2718
Fax: + 385 1 645 2444
E-pošta: investitori@ina.hr

Sektor održivog razvoja i zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša

Avenija Većeslava Holjevca 10
10 000 Zagreb
Telefon: +385 1 64 50 71
E-pošta: Odrzivi_Razvoj@ina.hr

Sektor korporativnih komunikacija

Avenija Većeslava Holjevca 10
10 000 Zagreb
Telefon: +385 1 6450 552
Fax.: +385 1 6452 406
E-pošta: PR@ina.hr

Konsolidirani i odvojeni financijski izvještaji za godinu završenu na dan 31. prosinca 2016. godine zajedno sa izvještajem neovisnog revizora

Odgovornost za financijske izvještaje

Izvještaj neovisnog revizora

Konsolidirani račun dobiti i gubitka INA Grupe

Konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti INA Grupe

Odvojeni račun dobiti i gubitka INA, d.d.

Odvojeni izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti INA, d.d.

Konsolidirani izvještaj o financijskom položaju INA Grupe

Odvojeni izvještaj o financijskom položaju INA, d.d.

Konsolidirani izvještaj o promjenama kapitala INA Grupe

Odvojeni izvještaj o promjenama kapitala INA, d.d.

Konsolidirani izvještaj o novčanom toku INA Grupe

Odvojeni izvještaj o novčanom toku INA, d.d.

Bilješke uz financijske izvještaje

Temeljem Zakona o računovodstvu Republike Hrvatske, Uprava je dužna osigurati da financijski izvještaji za svaku financijsku godinu budu pripremljeni u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI), koje je usvojila Europska unija, tako da daju istinitu i objektivnu sliku financijskog stanja i rezultata poslovanja društva INA-Industrija Nafte, d.d. (u nastavku „Društvo“) i njegovih ovisnih društava (u nastavku „Grupa“) za to razdoblje.

Nakon provedenih istraživanja, Uprava razumno očekuje da Društvo i Grupa imaju odgovarajuća sredstva za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Iz navedenog razloga, Uprava i dalje prihvaća načelo nastavka poslovanja pri izradi financijskih izvještaja. Pri izradi konsolidiranih i odvojenih financijskih izvještaja Uprava je odgovorna:

- da se odaberu i potom dosljedno primjenjuju odgovarajuće računovodstvene politike;
- da prosudbe i procjene budu razumne i oprezne;
- da se primjenjuju važeći računovodstveni standardi te
- da se financijski izvještaji pripreme po načelu nastavka poslovanja, osim ako je neprimjereno pretpostaviti da će Društvo nastaviti svoje poslovne aktivnosti.

Uprava je odgovorna za vođenje ispravnih računovodstvenih evidencija, koje će u bilo koje doba s prihvatljivom točnošću odražavati financijski položaj Društva i Grupe, kao i njihovu usklađenost s hrvatskim Zakonom o računovodstvu. Uprava je, također, odgovorna za čuvanje imovine Društva i Grupe, pa stoga i za poduzimanje razumnih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Potpisao u ime Grupe:

Zoltán Sándor Áldott, Predsjednik Uprave INA, d.d.

Niko Dalić, član Uprave

Ivan Krešić, član Uprave

Péter Ratatics, član Uprave

INA - Industrija Nafte, d.d.
Avenija Većeslava Holjevca 10
10000 Zagreb
Republika Hrvatska
14. ožujka 2017. godine

Gábor Horváth, član Uprave

Davor Mayer, član Uprave

Izvješće neovisnog revizora

Dioničarima društva INA – Industrija nafte, d.d. Izvješće o reviziji godišnjih financijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo našu reviziju godišnjih financijskih izvještaja Društva INA – Industrija nafte, d.d. (Društvo) i njemu ovisnih društava (Grupa), koji obuhvaćaju konsolidirani i zasebni izvještaj o financijskom položaju (bilancu) na 31. prosinca 2016., konsolidirani i zasebni račun dobiti i gubitka, konsolidirani i zasebni izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, konsolidirani i zasebni izvještaj o novčanim tokovima, konsolidirani i zasebni izvještaj o promjenama kapitala za tada završenu godinu te konsolidirane i zasebne bilješke uz financijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi konsolidirani i zasebni godišnji financijski izvještaji istinito i fer prikazuju financijski položaj Grupe i Društva na 31. prosinca 2016., njegovu konsolidiranu i zasebnu financijsku uspješnost i konsolidirane i zasebne novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja, kako su usvojeni od strane EU („MSFI-ima, kako su usvojeni od strane EU“).

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvješću neovisnog revizora u odjeljku o revizorovim odgovornostima za reviziju konsolidiranih i zasebnih godišnjih financijskih izvještaja. Neovisni smo od Grupe i Društva u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe (IESBA Kodeks) i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju konsolidiranih i zasebnih godišnjih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije konsolidiranih i zasebnih godišnjih financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Za svako pitanje u nastavku, opis o tome kako se naša revizija bavila tim pitanjima, pripremljen je u tom kontekstu. Ispunili smo obveze opisane u Odgovornosti revizora za reviziju konsolidiranih i zasebnih financijskih izvještaja, uključujući i povezana pitanja. Sukladno tome, naša revizija uključuje obavljanje postupaka dizajniranih da odgovore na naše procjenu rizika pogrešnog prikaza u konsolidiranim i zasebnim financijskim izvještajima. Rezultati naših revizijskih postupaka, uključujući postupke koji se obavljaju za rješavanje pitanja u nastavku, daju osnovu za izražavanje našeg mišljenja o ovim financijskim izvještajima.

Ključno revizijsko pitanje	Kako smo adresirali ključno revizijsko pitanje
<p>Procjena rezervi ugljikovodika</p> <p>Opis ključnih prosudbi i procjena u vezi s procjenom rezervi ugljikovodika je uključen u Bilješki 3 konsolidiranih i zasebnih financijskih izvještaja.</p> <p>Procjena rezervi ugljikovodika uključuje značajnu razinu prosudbe zbog tehničke neizvjesnosti u procjeni količine rezervi i složenih ugovornih odnosa koji određuju udio Grupe i Društva u utvrđenim količinama. Rezerve ugljikovodika su ključni pokazatelj budućeg potencijala uspješnosti poslovanja Grupe i Društva koje utječu na iznose u računu dobiti i gubitka i izvještaju o financijskom položaju Grupe i Društva. Stoga vjerujemo da je procjena rezervi ugljikovodika ključno revizijsko pitanje.</p>	<p>Revizorski postupci su uključivali razumijevanje procesa određivanja rezervi ugljikovodika te razumijevanje kontrola implementiranih u procesu. Također smo ocijenili sposobnost i objektivnost tehničkih stručnjaka kako bi procijenili da li posjeduju odgovarajuće kvalifikacije potrebne za procjenu rezervi ugljikovodika. Postavili smo specifičan upit menadžmentu Društva u odnosu na usklađenost korištene metodologije procjene rezervi ugljikovodika u skladu s metodologijom korištenom prethodne godine.</p> <p>Proveli smo testove detalja te smo za značajne promjene u volumenu rezervi testirali da li je korištena odgovarajuća metodologija, da li su korištene pretpostavke razumne i podržane odgovarajućim informacijama prikupljenim od menadžmenta. Također smo proveli analitičke postupke kretanja rezervi ugljikovodika tijekom godine te smo potvrdili da su sve značajne promjene odobrene od strane „Odbora za rezerve i resurse“ te u skladu s našim očekivanjem.</p> <p>Također, procijenili smo adekvatnost objava u konsolidiranim i zasebnim financijskim izvještajima.</p>
<p>Umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine Grupe</p> <p>Umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine Grupe i Društva objavljeno je u Bilješki 8 te u odgovarajućim bilješkama u konsolidiranim i zasebnim financijskim izvještajima; opis računovodstvenih politika i ključnih prosudbi i procjena su uključeni u Bilješki 2 i Bilješki 3.</p> <p>Kretanje cijena nafte i plina može značajno utjecati na knjigovodstvenu vrijednost dugotrajne imovine uključujući imovinu segmenta istraživanja nafte i plina na kopnu i moru, imovinu rafinerijske prerade te segmenta maloprodaje kao i goodwill. Značajan i brzi pad cijena također u kratkom roku utječe na poslovanje Grupe i Društva i novčane tokove. Procijenili smo primarni rizik povezan s konsolidiranim i zasebnim financijskim izvještajima, koji se odnosi na knjigovodstvenu vrijednost dugotrajne imovine, a koja je podržana procjenom budućih novčanih tokova. Procjena umanjenja knjigovodstvene vrijednosti imovine je složen, podložan prosudbi postupak budući da podaci s tržišta koji se odnose na tržišne transakcije postaju manje pouzdani u razdobljima značajnih promjena cijena koje mogu utjecati na buduće novčane tokove koje generira dugotrajna imovina. Sukladno navedenom, zbog složenosti i korištenja prosudbe u ocjenjivanju pokazatelja umanjenja vrijednosti te složenosti modela, smatramo kako je umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine Grupe i Društva ključno revizijsko pitanje.</p>	<p>Revizorski postupci su uključivali razumijevanje procesa ocjenjivanja knjigovodstvene vrijednosti dugotrajne imovine grupe i društva kao i razumijevanje postavljenih kontrola i njihovu učinkovitost unutar procesa. Pregledali smo metodologiju korištenu od strane menadžmenta prilikom procjene knjigovodstvene vrijednosti dugotrajne imovine kako bi potvrdili da je u skladu s računovodstvenim standardima te da se dosljedno primjenjuje. Za imovinu segmenta istraživanja nafte i plina, rafinerijske prerade te imovinu segmenta maloprodaje, gdje nisu identificirani pokazatelji umanjenja vrijednosti od strane Grupe i Društva, ocijenili smo sposobnost menadžmenta vezano uz procjenu umanjenja imovine uspoređujući korištene pretpostavke u prošlogodišnjem modelu umanjenja vrijednosti sa ostvarenim rezultatima u tekućoj godini. Nadalje, ocijenili smo korištene pretpostavke prilikom ocjene pokazatelja umanjenja vrijednosti i testirali da li su korištene pretpostavke u skladu s ostvarenim rezultatima u tekućoj godini, ostvarenim rezultatima u industriji i u skladu s očekivanjima Grupe i Društva za ključne pretpostavke korištene u modelima umanjenja vrijednosti.</p> <p>Vezano uz provedene testove umanjenja vrijednosti, koristili smo vanjske podatke u ocjeni i potvrdi korištenih pretpostavki prilikom analize umanjenja vrijednosti od kojih se najvažniji odnose na buduće cijene nafte, količine rezervi i resursa i diskontnu stopu. Proveli smo revizorske postupke koji se odnose na provjeru matematičke točnosti modela umanjenja vrijednosti, analizu osjetljivosti, ocijenili smo primjerenost korištene diskontne stope u kalkulaciji uz pomoć stručnjaka te postupke koji se odnose na ocjenu cjelovitosti troškova umanjenja vrijednosti.</p>

	<p>Također, procijenili smo adekvatnost objava u konsolidiranim i zasebnim financijskim izvještajima te njihovu usklađenost s Međunarodnim računovodstvenim standardom 36 Umanjenje imovine.</p>
<p>Procjena rezerviranja za napuštanje polja (dekomisija)</p> <p>Rezerviranja koja se odnose na obvezu za napuštanje polja objavljena su u Bilješci 29 konsolidiranih i zasebnih financijskih izvještaja; opis računovodstvenih politika te ključnih prosudbi i procjena su uključeni u Bilješci 2 i Bilješci 3. Menadžment razmatra iznose rezerviranja za napuštanje polja na godišnjoj razini. Razmatranje uključuje pregled utjecaja promjena u propisima, očekivani pristup menadžmenta glede obveza za napuštanje polja, procjenu troškova i diskontnu stopu. Imovina dekomisije se knjiži u iznosu koji odgovara procijenjenom iznosu rezerviranja koji se također amortizira kao dio troška imovine. Svaka promjena sadašnje vrijednosti procijenjenih troškova napuštanja polja se odražava na iznos rezerviranja i na iznos imovine dekomisije. Izračun iznosa rezerviranja za napuštanje polja zahtijeva značajnu prosudbu menadžmenta zbog inherentne složenosti procjene budućih troškova i stoga se smatra ključnim revizijskim pitanjem.</p>	<p>Revizorski postupci su uključivali razumijevanje zakonske ili izvedene obveze u vezi s napuštanjem polja na temelju ugovornog odnosa i relevantnih pravnih odredbi kako bi potvrdili prikladnost procijenjenih troškova. Prikupili smo kalkulaciju izračuna rezerviranja za napuštanje polja od Društva i testirali da su uključena sva polja, provjerili smo prikladnost korištene diskontne stope, testirali smo stvarno nastale troškove tijekom tekućeg obračunskog razdoblja, potvrdili smo da su iznosi rezerviranja u skladu sa stvarno nastalim troškovima za pojedinu grupu imovine te smo provjerili da je procijenjena godina napuštanja polja usklađena s procjenom rezervi ugljikovodika. Kao dio provedenih revizorskih postupaka, ocijenili smo sposobnost i objektivnost stručnjaka Društva koji sudjeluju pri izradi procjene troškova napuštanja polja.</p> <p>Također, procijenili smo adekvatnost objava u konsolidiranim i zasebnim financijskim izvještajima te njihovu usklađenost s Međunarodnim računovodstvenim standardom 37 Rezerviranja, nepredvidive obveze i nepredvidiva imovina.</p>

Ostale informacije u godišnjem izvješću

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u godišnje izvješće osim konsolidiranih i zasebnih godišnjih financijskih izvještaja i našeg revizorskog mišljenja o njima. Naše mišljenje o konsolidiranim i zasebnim godišnjim financijskim izvještajima ne obuhvaća Ostale informacije. Očekujemo da će nam Godišnje izvješće Grupe i Društva za 2016. godinu biti dostavljeno nakon datuma ovog revizorskog mišljenja.

Naše mišljenje o konsolidiranim i zasebnim godišnjim financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije te o njima nećemo izraziti nikakav oblik izražavanja uvjerenja.

U vezi s našom revizijom konsolidiranih i zasebnih godišnjih financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne konsolidiranim i zasebnim godišnjim financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenih u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane.

Odgovornosti uprave i Revizorskog i Nadzornog odbora za konsolidirane i zasebne godišnje financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje konsolidiranih i zasebnih godišnjih financijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu s MSFI-ima kako su usvojeni od strane EU i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja godišnjih financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju konsolidiranih i zasebnih godišnjih financijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Grupe i Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako uprava ili namjerava likvidirati Grupu i Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Revizorski i Nadzorni odbor su odgovorni za nadziranje procesa financijskog izvještavanja kojeg su ustanovili Grupa i Društvo.

Odgovornosti revizora za reviziju konsolidiranih i zasebnih godišnjih financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li konsolidirani i zasebni godišnji financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih konsolidiranih i zasebnih godišnjih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza konsolidiranih i zasebnih godišnjih financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Grupe i Društva.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Grupe i Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u konsolidiranim i zasebnim godišnjim financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Grupa i Društvo prekinu s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj konsolidiranih i zasebnih godišnjih financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li konsolidirani i zasebni godišnji financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.
- Pribavljamo dovoljno odgovarajućih revizijskih dokaza u vezi financijskih informacija od osoba ili poslovnih aktivnosti unutar grupe za izražavanje mišljenja o konsolidiranim financijskim izvještajima. Mi smo odgovorni za usmjeravanje, nadzor i izvedbu grupne revizije. Jedini smo odgovorni za izražavanje našeg mišljenja.

Mi komuniciramo s Revizorskim odborom u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu Revizorskom odboru da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s Revizorskim odborom, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji konsolidiranih i zasebnih godišnjih financijskih izvještaj tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvješću neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba objaviti u našem izvješću neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice objave nadmašile dobrobiti javnog interesa od takve objave.

Angažirani partner u reviziji koja ima za posljedicu ovo izvješće neovisnog revizora je Slaven Đuroković.

Slaven Đuroković, Član Uprave i ovlaštenu revizor

14. ožujka 2017.

Ernst & Young d.o.o., Radnička cesta 50, Zagreb

KONSOLIDIRANI RAČUN DOBITI I GUBITKA INA GRUPE

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2016. godine
(svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

	ZA GODINU ZAVRŠENU		ZA GODINU ZAVRŠENU
	BILJEŠKA	31. PROSINCA 2016.	31. PROSINCA 2015.
Prihodi od prodaje	4	15.575	18.861
Kapitalizirana vrijednost vlastitih aktivnosti		365	466
Ostali poslovni prihodi	5	186	440
Prihodi iz osnovne djelatnosti		16.126	19.767
Promjene stanja zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje		264	(238)
Troškovi sirovina, materijala i energije		(7.448)	(8.364)
Amortizacija	6	(1.677)	(2.191)
Ostali materijalni troškovi		(2.000)	(2.567)
Nematerijalni troškovi		(663)	(706)
Troškovi osoblja	7	(2.083)	(2.421)
Nabavna vrijednost prodane robe		(2.084)	(2.805)
Vrijednosno usklađenje kratkotrajne i dugotrajne imovine (neto)	8	(272)	(1.546)
Rezerviranja za troškove i rizike (neto)	9	444	(267)
Rashodi iz osnovne djelatnosti		(15.519)	(21.105)
Dobit/(gubitak) iz osnovne djelatnosti		607	(1.338)
Financijski prihodi	10	106	197
Financijski rashodi	10	(252)	(608)
Neto gubitak iz financijskih aktivnosti		(146)	(411)
Dobit/(gubitak) prije oporezivanja		461	(1.749)
(Trošak)/prihod poreza na dobit	11	(366)	331
Dobit/(gubitak) tekuće godine		95	(1.418)
Prispisivo:			
Vlasnicima Društva		101	(1.418)
Vlasnicima nekontrolirajućih udjelaA		(6)	-
		95	(1.418)
Dobitak po dionici			
Osnovna i razrijeđena dobit/(gubitak) po dionici (kuna po dionici)	12	10,08	(141,78)

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog konsolidiranog računa dobiti i gubitka.

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI INA GRUPE

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2016. godine
(svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

	ZA GODINU ZAVRŠENU		ZA GODINU ZAVRŠENU
	Bilješka	31. PROSINCA 2016.	31. PROSINCA 2015.
Dobit/(gubitak) tekuće godine		95	(1.418)
Ostala sveobuhvatna dobit umanjenja za porez na dobit:			
Stavke koje se kasnije ne prenose u dobit ili gubitak:			
Sadašnja vrijednost obveza po definiranim naknadama	33	3	36
Stavke koje se kasnije mogu prenijeti u dobit ili gubitak:			
Tečajne razlike iz preračunavanja inozemnih dijelova poslovanja	33	3	358
Dobit od financijske imovine raspoložive za prodaju	32	83	95
Ostali sveobuhvatni dobitak tekuće godine umanjen za porez na dobit		89	489
Ukupna sveobuhvatna dobit/(gubitak) tekuće godine		184	(929)
Pripisivo:			
Vlasnicima Društva		190	(929)
Vlasnicima nekontrolirajućih udjela		(6)	-

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog konsolidiranog izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti.

ODVOJENI RAČUN DOBITI I GUBITKA INA, D.D.

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2016. godine
(svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

	ZA GODINU ZAVRŠENU		ZA GODINU ZAVRŠENU
	BILJEŠKA	31. PROSINCA 2016.	31. PROSINCA 2015.
Prihodi od prodaje	4	14.642	17.161
Kapitalizirana vrijednost vlastitih aktivnosti		6	9
Ostali poslovni prihodi	5	296	299
Prihodi iz osnovne djelatnosti		14.944	17.469
Promjene stanja zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje		256	(233)
Troškovi sirovina, materijala i energije		(7.230)	(8.102)
Amortizacija	6	(1.600)	(2.078)
Ostali materijalni troškovi		(1.833)	(2.086)
Nematerijalni troškovi		(804)	(563)
Troškovi osoblja	7	(1.175)	(1.618)
Nabavna vrijednost prodane robe		(1.889)	(2.494)
Vrijednosno usklađenje kratkotrajne i dugotrajne imovine (neto)	8	(108)	(1.213)
Rezerviranja za troškove i rizike (neto)	9	346	(248)
Rashodi iz osnovne djelatnosti		(14.037)	(18.635)
Dobit/(gubitak) iz osnovne djelatnosti		907	(1.166)
Financijski prihodi	10	155	306
Financijski rashodi	10	(560)	(638)
Neto gubitak iz financijskih aktivnosti		(405)	(332)
Dobit/(gubitak) prije oporezivanja		502	(1.499)
(Trošak)/prihod poreza na dobit	11	(342)	296
Dobit/(gubitak) tekuće godine		160	(1.202)

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog odvojenog računa dobiti i gubitka.

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2016. godine
(svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

	ZA GODINU ZAVRŠENU		ZA GODINU ZAVRŠENU
	BILJEŠKA	31. PROSINCA 2016.	31. PROSINCA 2015.
Dobit/(gubitak) tekuće godine		160	(1.202)
Ostala sveobuhvatna dobit umanjenja za porez na dobit:			
Stavke koje se kasnije ne prenose u dobit ili gubitak:			
Sadašnja vrijednost obveza po definiranim naknadama	30	1	29
Stavke koje se kasnije mogu prenijeti u dobit ili gubitak:			
Tečajne razlike iz preračunavanja inozemnih dijelova poslovanja	33	14	355
Dobit od financijske imovine raspoložive za prodaju	32	83	95
Ostali sveobuhvatna dobitak tekuće godine umanjen za porez na dobit		98	479
Ukupna sveobuhvatna dobit/(gubitak) tekuće godine		258	(723)

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog odvojenog izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti.

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU INA GRUPE

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2016. godine
(svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

AKTIVA	BILJEŠKA	31. PROSINCA 2016.	31. PROSINCA 2015.
Dugotrajna imovina			
Nematerijalna imovina	13	536	540
Nekretnine, postrojenja i oprema	14	12.573	12.730
Ulaganja u pridružena društva	16	22	22
Ostala ulaganja	17	13	14
Dugoročna potraživanja i ostala imovina	18	128	144
Odgođena porezna imovina	11	1.769	2.094
Imovina i ulozi raspoloživi za prodaju	19	676	581
Ukupno dugotrajna imovina		15.717	16.125
Kratkotrajna imovina			
Zalihe	20	2.050	1.820
Potraživanja od kupaca, neto	21,36	1.591	1.724
Ostala potraživanja	22	184	136
Potraživanja za pretplaćeni porez na dobit		11	23
Ostala kratkotrajna imovina	23	120	278
Novac i novčani ekvivalenti	24	611	275
		4.567	4.256
Imovina namijenjena prodaji		8	1
Ukupno kratkotrajna imovina		4.575	4.257
UKUPNA IMOVINA		20.292	20.382

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog konsolidiranog izvještaja o financijskom položaju.

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU INA GRUPE

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2016. godine
(svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

PASIVA	BILJEŠKA	31. PROSINCA 2016.	31. PROSINCA 2015.
Kapital i rezerve			
Upisani kapital	31	9.000	9.000
Zakonske rezerve		20	330
Rezerve fer vrijednosti	32	299	216
Ostale rezerve	33	1.647	1.641
Akumulirani gubitak	34	(233)	(602)
Udjeli vlasnika matičnog društva		10.733	10.585
Vlasnicima nekontrolirajućih udjela	35	(136)	-
UKUPNO KAPITAL		10.597	10.585
Dugoročne obveze			
Obveze po dugoročnim kreditima	27	271	400
Ostale dugoročne obveze	28	60	66
Otpremnine i jubilarne nagradee	30	85	101
Dugoročna rezerviranja	29	3.224	3.266
Odgođena porezna obveza		13	22
Ukupno dugoročne obveze		3.653	3.855
Kratkoročne obveze			
Obveze po bankovnim kreditima	25	2.711	2.768
Tekući dio obveza po dugoročnim kreditima	25	135	139
Obveze prema dobavljačima	26,36	1.857	1.400
Porezi i doprinosi	26	637	665
Ostale kratkoročne obveze	26	498	511
Otpremnine i jubilarne nagrade	30	10	8
Kratkoročna rezerviranja	29	194	451
Ukupno kratkoročne obveze		6.042	5.942
Ukupne obveze		9.695	9.797
UKUPNA PASIVA		20.292	20.382

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog konsolidiranog izvještaja o financijskom položaju.

ODVOJENI IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU INA, D.D.

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2016. godine
(svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

AKTIVA	BILJEŠKA	31. PROSINCA 2016.	31. PROSINCA 2015.
Dugotrajna imovina			
Nematerijalna imovina	13	380	385
Nekretnine, postrojenja i oprema	14	11.169	11.542
Ulaganja u ovisna društva	15	805	1.000
Ulaganja u pridružena društva	16	22	22
Ostala ulaganja	17	809	692
Dugoročna potraživanja	18	137	149
Odgođena poreza imovina	11	1.684	1.995
Imovina i ulozi raspoloživi za prodaju	19	676	581
Ukupno dugotrajna imovina		15.682	16.366
Kratkotrajna imovina			
Zalihe	20	1.802	1.597
Interkompanijska potraživanja	36	258	140
Potraživanja od kupaca, neto	21,36	1.315	1.176
Ostala potraživanja	22	153	84
Potraživanja za pretplaćeni porez na dobit		1	8
Ostala kratkotrajna imovina	23	434	250
Novac i novčani ekvivalenti	24	500	195
Ukupno kratkotrajna imovina		4.463	3.450
UKUPNA IMOVINA		20.145	19.816

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog odvojenog izvještaja o financijskom položaju.

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2016. godine
(svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

PASIVA	BILJEŠKA	31. PROSINCA 2016.	31. PROSINCA 2015.
Kapital i rezerve			
Upisani kapital	31	9.000	9.000
Zakonske rezerve		20	330
Rezerve fer vrijednosti	32	299	216
Ostale rezerve	33	1.288	1.273
Zadržana dobit/(akumulirani gubitak)	34	160	(310)
UKUPNI KAPITAL		10.767	10.509
Dugoročne obveze			
Obveze po dugoročnim kreditima	27	271	400
Ostale dugoročne obveze	28	60	65
Otpremnine i jubilarne nagrade	30	46	66
Dugoročna rezerviranja	29	3.314	3.374
Ukupno dugoročne obveze		3.691	3.905
Kratkoročne obveze			
Obveze po bankovnim kreditima	25	2.487	2.508
Tekući dio obveza po dugoročnim kreditima	25	135	133
Obveze prema povezanim poduzećima	36	560	488
Obveze prema dobavljačima	26,36	1.498	967
Porezi i doprinosi	26	552	606
Ostale kratkoročne obveze	26	336	348
Otpremnine i jubilarne nagrade	30	2	4
Kratkoročna rezerviranja	29	117	348
Ukupno kratkoročne obveze		5.687	5.402
Ukupne obveze		9.378	9.307
UKUPNA PASIVA		20.145	19.816

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog odvojenog izvještaja o financijskom položaju.

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA KAPITALA INA GRUPE

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2016. godine
(svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

	UPISANI KAPITAL	ZAKONSKE REZERVE	REZERVE FER VRIJEDNOSTI	OSTALE R EZERVE	AKUMULIRANI GUBITAK	UDJELI VLASNIKA MATICE	NEKONTRO- LIRAJUĆI UDJELI	UKUPNO
Stanje 1. siječnja 2015. godine	9.000	330	121	2.851	(641)	11.661	(1)	11.660
Prijenos ostalih rezervi u zadržanu dobit	-	-	-	(1.640)	1.640	-	-	-
Isplata dividendi	-	-	-	-	(150)	(150)	-	(150)
Podzbroj	9.000	330	121	1.211	849	11.511	(1)	11.510
Gubitak tekuće godine	-	-	-	-	(1.418)	(1.418)	-	(1.418)
Ostala sveobuhvatna dobit, neto	-	-	95	394	-	489	-	489
Ukupni sveobuhvatni dobitak/ (gubitak)	-	-	95	394	(1.418)	(929)	-	(929)
Tečajne razlike prenesene iz ostalih rezervi i ostale promjene	-	-	-	36	(33)	3	1	4
Stanje 31. prosinca 2015. godine	9.000	330	216	1.641	(602)	10.585	-	10.585
Prijenos sa zakonskih rezervi u zadržanu dobit	-	(310)	-	-	310	-	-	-
Stjecanje ovisnog društva	-	-	-	-	(42)	(42)	(130)	(172)
Podzbroj	9.000	20	216	1.641	(334)	10.543	(130)	10.413
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	101	101	(6)	95
Ostala sveobuhvatna dobit, neto	-	-	83	6	-	89	-	89
Ukupni sveobuhvatni dobitak/ (gubitak)	-	-	83	6	101	190	(6)	184
Stanje 31. prosinca 2016. godine	9.000	20	299	1.647	(233)	10.733	(136)	10.597

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog konsolidiranog izvještaja o promjenama kapitala.

ODVOJENI IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA KAPITALA INA, D.D.

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2016. godine
(svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

	UPISANI KAPITAL	ZAKONSKE REZERVE	REZERVE FER VRIJEDNOSTI	OSTALE REZERVE	"ZADRŽANA DOBIT/ (Akumulirani gubitak)"	UKUPNO
Stanje 1. siječnja 2015. godine	9.000	330	121	2.529	(504)	11.476
Prijenos ostalih rezervi u zadržanu dobit	-	-	-	(1.640)	1.640	-
Isplata dividende	-	-	-	-	(150)	(150)
Preneseni gubitak donesen zakonskim pripajanjem	-	-	-	-	(94)	(94)
Podzbroj	9.000	330	121	889	892	11.232
Gubitak tekuće godine	-	-	-	-	(1.202)	(1.202)
Ostala sveobuhvatna dobit, neto	-	-	95	384	-	479
Ukupni sveobuhvatni dobitak/ (gubitak)	-	-	95	384	(1.202)	(723)
Stanje 31. prosinca 2015. godine	9.000	330	216	1.273	(310)	10.509
Prijenos sa zakonskih rezervi u zadržanu dobit	-	(310)	-	-	310	-
Podzbroj	9.000	20	216	1.273	-	10.509
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	160	160
Ostala sveobuhvatna dobit, neto	-	-	83	15	-	98
Ukupni sveobuhvatni dobitak	-	-	83	15	160	258
Stanje 31. prosinca 2016. godine	9.000	20	299	1.288	160	10.767

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog odvojenog izvještaja o promjenama kapitala.

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU INA GRUPE

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2016. godine
(svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

	ZA GODINU ZAVRŠENU		
	BILJEŠKA	31. PROSINCA 2016.	31. PROSINCA 2015.
Dobit/(gubitak) tekuće godine		95	(1.418)
Korigirano za:			
Amortizaciju		1.677	2.191
Trošak/(prihod) poreza na dobit priznat u računu dobiti i gubitka		366	(331)
Vrijednosna umanjena kratkotrajne i dugotrajne imovine (neto)		272	1.546
Dobit od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		(17)	(19)
Gubitak/(dobitak) od prodaje udjela i dionica		2	(32)
Gubitak od tečajnih razlika		49	205
Rashodi od kamata (neto)		38	58
Ostali financijski rashodi priznati u računu dobiti i gubitka		10	77
(Smanjenje)/povećanje rezerviranja		(469)	201
Kamate za napuštanje proizvodnih polja i ostalih rezerviranja		50	70
Neto gubitak/(dobit) od derivativnih financijskih instrumenata i transakcija zaštite		44	(19)
Gubitak od emisijskih kvota		28	29
Ostale negotovinske stavke		5	(22)
		2.150	2.536
Kretanje obrtnog kapitala			
(Povećanje)/smanjenje zaliha		(249)	6
Smanjenje potraživanja i predujmova		37	220
Povećanje/(smanjenje) obveza prema dobavljačima i ostalih obveza		333	(651)
Novac iz operativnih aktivnosti		2.271	2.111
Plaćeni porezi		(43)	(157)
Neto novčani tijek iz poslovnih aktivnosti		2.228	1.954
Novčani tijek iz investicijskih aktivnosti			
Plaćena kapitalna ulaganja te troškovi istraživanja i razvoja		(1.337)	(1.561)
Plaćena nematerijalna imovina		(65)	(38)
Primici od prodaje dugotrajne imovine		30	33
Prodaja ovisnog društva (neto)		1	(3)
Primljene dividende od društava svrstanih kao raspoloživih za prodaju i ostalih društava		18	7
Primljene kamate i ostali financijski prihodi		13	15
Udjeli i krediti nepovezanim poduzećima (neto)		(185)	39
Neto novčani odljev iz investicijskih aktivnosti		(1.525)	(1.508)

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2016. godine
(svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

	ZA GODINU ZAVRŠENU		
	BILJEŠKA	31. PROSINCA 2016.	31. PROSINCA 2015.
Novčani tijek iz financijskih aktivnosti			
Povećanje dugoročnih kredita		1.192	1.602
Otplata dugoročnih kredita		(1.316)	(1.926)
Povećanje kratkoročnih kredita		10.416	12.237
Otplate kratkoročnih kredita		(10.506)	(12.221)
Ispaćene dividende vlasnicima		-	(150)
Otplata kamata po dugoročnim kreditima		(12)	(16)
Otplata kamata po kratkoročnim kreditima i ostali troškovi kamata		(124)	(124)
Neto novčani odljev iz financijskih aktivnosti		(350)	(598)
Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata		353	(152)
Na dan 1. siječnja		275	467
Promjene tečajnih razlika		(17)	(40)
Na dan 31. prosinca	24	611	275

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog konsolidiranog izvještaja o novčanom toku.

ODVOJENI IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU INA, D.D.

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2016. godine
(svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

	ZA GODINU ZAVRŠENU		
	BILJEŠKA	31. PROSINCA 2016.	31. PROSINCA 2015.
Dobit/(gubitak) tekuće godine		160	(1.202)
Korigirano za:			
Amortizaciju		1.600	2.078
Trošak/(prihod) poreza na dobit priznat u računu dobiti i gubitka		342	(296)
Vrijednosna umanjenja kratkotrajne i dugotrajne imovine (neto)		108	1.213
Dobit od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		(21)	(10)
Prihod od povećanja kapitala ovisnog društva		(135)	-
Gubitak od tečajnih razlika		23	139
Prihodi od kamata (neto)		(11)	(12)
Ostali financijski rashodi priznati u računu dobiti i gubitka		342	171
(Smanjenje)/povećanje rezerviranja		(366)	262
Kamate za napuštanje proizvodnih polja i ostalih rezerviranja		51	75
Neto gubitak/(dobit) od derivativnih financijskih instrumenata i transakcija zaštite		44	(19)
Gubitak od emisijskih kvota		28	29
Ostale negotovinske stavke		(1)	(4)
		2.164	2.424
Kretanje obrtnog kapitala			
Povećanje zaliha		(227)	(39)
(Povećanje)/smanjenje potraživanja i predujmova		(256)	266
Povećanje/(smanjenje) obveza prema dobavljačima i ostalih tekućih obveza		441	(855)
Novac iz operativnih aktivnosti		2.122	1.796
Plaćeni porez		(37)	(114)
Neto novčani tijek iz poslovnih aktivnosti		2.085	1.682
Novčani tijek iz investicijskih aktivnosti			
Plaćena kapitalna ulaganja te troškovi istraživanja i razvoja		(1.260)	(1.394)
Plaćena nematerijalna imovina		(62)	(61)
Primici od prodaje dugotrajne imovine		37	10
Primici od prodaje financijske imovine		1	2
Primljene dividende od društava svrstanih kao raspoloživih za prodaju i ostalih društava		16	7
Primici od raspodjele dobiti ovisnih društava		15	16
Primljene kamate i ostali financijski prihodi		8	53
Ulaganja i krediti, neto		(260)	(99)
Neto novčani odljev iz investicijskih aktivnosti		(1.505)	(1.466)

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2016. godine
(svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

	ZA GODINU ZAVRŠENU		
	BILJEŠKA	31. PROSINCA 2016.	31. PROSINCA 2015.
Novčani tijek iz financijskih aktivnosti			
Povećanje dugoročnih kredita		1.192	1.602
Otplata dugoročnih kredita		(1.309)	(1.913)
Povećanje kratkoročnih kredita		10.538	12.427
Otplata kratkoročnih kredita		(10.557)	(12.268)
Isplaćene dividende vlasnicima		-	(150)
Otplata kamata po dugoročnim kreditima		(12)	(15)
Ostale dugoročne obveze, neto		-	3
Otplata kamata po kratkoročnim kreditima i ostali troškovi kamata		(120)	(35)
Neto novačani odljev iz financijskih aktivnosti		(268)	(349)
Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata		312	(133)
Na dan 1. siječnja		195	327
Promjene tečajnih razlika		(7)	1
Na dan 31. prosinca	24	500	195

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog odvojenog izvještaja o novčanom toku.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU NA DAN 31. PROSINCA 2016. GODINE

(svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

1. OPĆENITO

OSNUTAK I RAZVOJ

INA-Industrija nafte, d.d. osnovana je 1. siječnja 1964. godine spajanjem Naftaplina (tvrtke za istraživanje i proizvodnju nafte i plina) s rafinerijama u Rijeci i Sisku. Danas je INA, d.d. srednje velika europska naftna kompanija s vodećom ulogom u naftnom poslovanju u Hrvatskoj te značajnom ulogom u regiji u istraživanju i proizvodnji nafte i plina, preradi nafte te distribuciji nafte i naftnih derivata.

INA-Industrija nafte, d.d. Zagreb, dioničko je društvo u vlasništvu mađarske naftne kompanije MOL Nyrt (49,08%), Republike Hrvatske (44,84%) i institucionalnih i privatnih investitora (6,08%). MOL Nyrt i Vlada Republike Hrvatske potpisali su 30. siječnja 2009. godine. Dodatak dioničarskom ugovoru. Prema tom Dodatku MOL Nyrt delegira pet od devet članova Nadzornog odbora te tri od šest članova Uprave, uključujući predsjednika Uprave.

Struktura vlasništva* INA Grupe na dan 31. prosinca 2016. godine i 2015. godine je sljedeća:

	31. prosinca 2016.		31. prosinca 2015.	
	Broj dionica	% udjela u vlasništvu	Broj dionica	% udjela u vlasništvu
Zagrebačka banka d.d./Unicredit bank Hungary Zrt, za račun MOL Nyrt, Hungary	4.908.207	49,08	4.908.207	49,08
Vlada Republike Hrvatske	4.483.552	44,84	4.483.552	44,84
Privatni i institucionalni investitori	608.241	6,08	608.241	6,08
	10.000.000	100	10.000.000	100

*Izvor: Registar Središnjeg klirinškog depozitarnog društva d.d.

GLAVNE DJELATNOSTI

Glavne djelatnosti INA, d.d. i njenih ovisnih društava (Grupe) su:

- (i) istraživanje i proizvodnja nafte i plina, prvenstveno u Hrvatskoj, u kopnenom dijelu i u podmorju; osim toga INA, d.d. ima koncesije i u inozemstvu, u Angoli i Egiptu;
- (ii) uvoz prirodnog plina i prodaja uvoznog i domaćeg prirodnog plina do industrijskih potrošača i gradskih plinara;
- (iii) prerada nafte i proizvodnja derivata u rafinerijama u Rijeci (Urinj) i Sisku, gdje se proizvode goriva, te Zagrebu, gdje se proizvode maziva;
- (iv) prodaja goriva i popratnih proizvoda preko maloprodajnog lanca s 495 maloprodajna mjesta na dan 31. prosinca 2016. godine (387 diljem Hrvatske, te 108 izvan Hrvatske).
- (v) trgovina naftnim derivatima preko mreže inozemnih ovisnih društava i predstavništava, uglavnom u Ljubljani i Sarajevu; i
- (vi) pružanje usluga povezanih s vađenjem nafte iz kopnenog dijela i podmorja preko ovisnog društva za tehnološke usluge i usluge bušenja Crosco d.o.o.

Grupa ima dominantan položaj u Hrvatskoj u istraživanju i proizvodnji nafte i plina, preradi nafte te prodaji plina i naftnih proiz-

voda. INA, d.d. također posjeduje 11,795 % udjela u JANAF-u d.d., društvu koje posjeduje i upravlja jadranskim sustavom naftovoda.

Glavno sjedište Grupe nalazi se u Zagrebu, Avenija V. Holjevca 10, Hrvatska. Na dan 31. prosinca 2016. godine broj zaposlenih u Grupi iznosio je 10.861 (31. prosinca 2015. godine broj zaposlenih u Grupi je iznosio 11.256), na dan 31. prosinca 2016. godine broj zaposlenih u INA, d.d. iznosio je 4.387 (31. prosinca 2015. godine broj zaposlenih u INA, d.d. je iznosio 7.352).

Grupi čini više ovisnih društava u potpunom ili djelomičnom vlasništvu, te zajednički upravljana društava, koja uglavnom djeluju u Republici Hrvatskoj. Strana ovisna društva uključuju trgovačka društva koja djeluju kao distributeri proizvoda INA Grupe kao i predstavništva na dotičnim tržištima.

Direktori, Uprava i Nadzorni odbor

Nadzorni odbor

Mandat od 10. srpnja 2014. godine do 9. lipnja 2016. godine

Siniša Petrović	Predsjednik
György Mosonyi	Zamjenik predsjednika
József Molnár	Član Nadzornog odbora
Szabolcs I. Ferencz	Član Nadzornog odbora
Željko Perić	Član Nadzornog odbora
Mladen Proštenik	Član Nadzornog odbora
Oszkár Világi	Član Nadzornog odbora
Ferenc Horváth	Član Nadzornog odbora
Jasna Pipunić*	Predstavnik radnika u Nadzornom odboru

*Maja Rilović sudjelovala je u radu Nadzornog odbora do 12. travnja 2016. godine, kada je Jasna Pipunić izabrana za Predstavnik radnika u Nadzornom odboru

Mandat od 10. lipnja 2016. godine do 18. prosinca 2016. godine

Damir Vandelić	Predsjednik
György Mosonyi	Zamjenik predsjednika
József Molnár	Član Nadzornog odbora
Szabolcs I. Ferencz	Član Nadzornog odbora
Luka Burilović	Član Nadzornog odbora
Dario Čehić	Član Nadzornog odbora
Oszkár Világi	Član Nadzornog odbora
Ferenc Horváth	
Jasna Pipunić	Član Nadzornog odbora
Predstavnik radnika u Nadzornom odboru	

Mandat od 19. prosinca 2016. do 18. prosinca 2020. godine

Damir Vandelić	Predsjednik
József Molnár	Zamjenik predsjednika
Szabolcs I. Ferencz	Član Nadzornog odbora
Luka Burilović	Član Nadzornog odbora
Dario Čehić	Član Nadzornog odbora
Dr. László Uzsoki	Član Nadzornog odbora
József Simola	Član Nadzornog odbora
Ferenc Horváth	
Jasna Pipunić	Član Nadzornog odbora
Predstavnik radnika u Nadzornom odboru	

Uprava

Mandat od 1. travnja 2015. godine do 31. ožujka 2016. godine

Zoltán Sándor Áldott	Predsjednik Uprave
Horváth Gábor	Član Uprave
Péter Ratatics	Član Uprave

Niko Dalić	Član Uprave
Davor Mayer	Član Uprave
Ivan Krešić	Član Uprave

Mandat od 1. travnja 2016. godine do 31. ožujka 2017. godine

Zoltán Sándor Áldott	Predsjednik Uprave
Horváth Gábor	Član Uprave
Péter Ratatics	Član Uprave
Niko Dalić	Član Uprave
Davor Mayer	Član Uprave
Ivan Krešić	Član Uprave

Izvršni direktori**Izvršni direktori imenovani odlukom Uprave od 1. rujna 2014. godine do 31. siječnja 2016. godine**

Želimir Šikonja	Izvršni direktor nadležan za istraživanje i proizvodnju
Bengt Viktor Oldsberg	Izvršni direktor nadležan za rafinerije i marketing
Darko Markotić	Izvršni direktor nadležan za trgovinu na malo
András Huszár	Izvršni direktor nadležan za financije
Tvrtko Perković	Izvršni direktor nadležan za korporativni centar
Tomislav Thür	Izvršni direktor nadležan za korporativne poslove

Izvršni direktori imenovani odlukom Uprave od 1. veljače 2016. godine na neodređeno vrijeme

Želimir Šikonja	Izvršni direktor nadležan za istraživanje i proizvodnju
Bengt Viktor Oldsberg	Izvršni direktor nadležan za rafinerije i marketing
Darko Markotić	Izvršni direktor nadležan za trgovinu na malo
Dr. Ákos Székely	Izvršni direktor nadležan za financije
Tvrtko Perković	Izvršni direktor nadležan za korporativni centar
Tomislav Thür	Izvršni direktor nadležan za korporativne poslove

Na dan 12. prosinca 2016. godine Uprava INA, d.d. je, uz prethodnu suglasnost Nadzornog odbora, odobrila promjene u terminologiji modela korporativnog upravljanja i organizacijskoj strukturi INA, d.d. s primjenom od 1. siječnja 2017.

Vijeće operativnih direktora**Vijeće operativnih direktora imenovani odlukom Uprave od 1. siječnja 2017. godine na neodređeno vrijeme**

Dr. Ákos Székely	Glavni financijski direktor
Darko Markotić	Operativni direktor, Trgovina na malo
Bengt Viktor Oldsberg	Operativni direktor, Rafinerije i marketing
Tvrtko Perković	Operativni direktor, Korporativni centar
Želimir Šikonja	Operativni direktor, Istraživanje i proizvodnja nafte i plina
Tomislav Thür	Operativni direktor, Korporativni poslovi

Tajnik Društva**v.d. Tajnika Društva od 1. lipnja 2015. godine do 28. veljače 2016. godine**

Duško Margušić	v.d. Tajnika Društva INA, d.d.
----------------	--------------------------------

Tajnik Društva od 1. ožujka 2016. godine na neodređeno vrijeme

Nives Troha	Tajnik Društva INA, d.d.
-------------	--------------------------

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Osnovne računovodstvene politike primijenjene u pripremi ovih konsolidiranih i odvojenih financijskih izvještaja prikazane su u nastavku. Ove računovodstvene politike dosljedno su primjenjivane za sva prikazana razdoblja, osim ako drugačije nije naznačeno.

Prezentacija financijskih izvještaja

Konsolidirani i odvojeni financijski izvještaji izrađuju se na temelju dosljednog prikazivanja i klasifikacije. Kad se prikaz ili klasifikacija stavki u konsolidiranim i odvojenim financijskim izvještajima dopunjuju ili mijenjaju, usporedivi iznosi se prepravljaju osim ako prepravljavanje nije provedivo.

Financijski izvještaji Društva i Grupe pripremljeni su u milijunima kuna, što je i funkcijska valuta Društva.

Osnove računovodstva

Društvo vodi računovodstvene evidencije na hrvatskom jeziku, u kunama i u skladu s hrvatskim zakonskim propisima i računovodstvenim načelima te praksom koje se pridržavaju poduzeća u Hrvatskoj. Računovodstvene evidencije ovisnih društava u Hrvatskoj i u inozemstvu vode se sukladno važećim propisima dotičnih zemalja.

Financijski izvještaji Društva i Grupe pripremljeni su na načelu nabavne vrijednosti, prepravljena revalorizacijom određene imovine i obveza u uvjetima hiperinflacije koja je prevladavala do 1993. godine i osim za određene financijske instrumente koji su mjereni po fer vrijednosti na kraju svakog izvještajnog razdoblja, i u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su usvojeni u Europskoj uniji.

Povijesni trošak se temelji uglavnom na fer vrijednosti uzimajući u obzir dano za zamjenu robe ili usluga.

Fer vrijednost je cijena koja bi bila postignuta na datum mjerenja prodajom neke stavke imovine ili plaćena za prijenos obveze u uobičajenoj transakciji između sudionika na tržištu pod postojećim tržišnim uvjetima, neovisno o tome da li je ona neposredno mjerljiva ili procijenjena nekom drugom metodom vrednovanja. Grupa u procjeni fer vrijednosti neke stavke imovine ili obveza razmatra obilježja te stavke imovine ili obveze koje bi pri utvrđivanju njene cijene na datum mjerenja razmatrali i tržišni sudionici. Radi mjerenja i/ili objavljivanja fer vrijednosti u ovim konsolidiranim financijskim izvještajima, mjera fer vrijednost utvrđuje se na gore navedeni način, izuzev kod plaćanja za najmove iz djelokruga MRS-a 17 i mjera koje su donekle slične fer vrijednosti, ali nisu fer vrijednost, kao što su neto prodajna/ostvariva vrijednost iz MRS-a 2 ili vrijednost u uporabi iz MRS-a 36.

Usvajanje novih i izmijenjenih Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja

Standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu

Sljedeći novi standardi i izmijenjeni i dopunjeni postojeći standardi izdani od strane Međunarodnog odbora za računovodstvene standarde i tumačenja koje izdaje Odbor za tumačenje međunarodnog financijskog izvještavanja i koji su usvojeni u Europskoj uniji (EU) su na snazi u tekućem razdoblju:

- **Izmjene i dopune na različite standarde Poboljšanje MSFI-jeva (cikličko poboljšanje 2010-2012)** rezultiralo iz projekta godišnjeg poboljšanja MSFI-jeva (MSFI 2, MSFI 3, MSFI 8, MSFI 13, MRS 16, MRS 24 i MRS 38) prvenstveno s ciljem otklanjanja nekonzistentnosti i pojašnjenja teksta, objavljene u prosincu 2013. godine i usvojene u EU 17. prosinca 2014. godine (izmjene i dopune na snazi u EU za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. veljače 2015. godine).
- **Izmjene i dopune MRS-a 19 Primanja zaposlenika** – definirani planovi naknada: Primanja zaposlenika, usvojen u EU 17. prosinca 2014. godine (na snazi u EU za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. veljače 2015. godine).
- **Izmjene i dopune MSFI 11 Zajednički poslovi**, iz svibnja 2014. godini koji se odnose na stjecanje udjela u zajedničkim upravljanjima. Izmjene i dopune primjenjuju se u narednim razdobljima za stjecanje udjela u zajedničkim upravljanjima u kojima aktivnosti zajedničkih upravljanja predstavljaju pravni oblik, kao što je definirano MSFI 3, usvojen u EU 24. studenog 2015. godine, (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na ili nakon 1. siječnja 2016. godine).
- **Izmjene i dopune MRS 16** Nekretnine, postrojenja i oprema i MRS 38 Nematerijalna imovina iz svibnja 2014. godine za pojašnjavanje prihvatljive metode amortizacije, godine, usvojen u EU 2. prosinca 2015. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na ili nakon 1. siječnja 2016. godine).
- **Izmjene i dopune MRS 16 i MRS 41** Trajni nasadi, iz lipnja 2014. godine, usvojen u EU 24. studenog 2015. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na ili nakon 1. siječnja 2016. godine).

- **Godišnja poboljšanja MSFI-a (cikličko poboljšanje 2012-2014)** rezultiralo iz projekta godišnjeg poboljšanja MSFI 5, MRS 19, MSFI 7 i MRS 34 izdanog u rujnu 2014. godine, a usvojenog u EU 15. prosinca 2015. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na ili nakon 1. siječnja 2016. godine).
 - **Izmjene i dopune MRS-a 1** Inicijative pri objavi, pojašnjava zahtjeve dodatnih podzbrojeva koji se prikazuju u izvještajima, izdan u prosincu 2014. godine, a usvojen u EU 18. prosinca 2015. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na ili nakon 1. siječnja 2016. godine).
 - **Izmjene i dopune MRS 27** Odvojeni financijski izvještaji (izmijenjen i dopunjen 2011. godine), vraćanje metode udjela kao obračunske opcije za ulaganja u ovisna društva, zajednička ulaganja i ulaganja u pridružena društva u odvojenim financijskim izvještajima subjekta, iz kolovoza 2014. godine, usvojen u EU 18. prosinca 2015. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na ili nakon 1. siječnja 2016. godine).
 - **Izmjene i dopune MSFI 10, MSFI 12 i MRS 28**, vezano za primjene iznimaka konsolidacije, objavljene u prosinca 2014. godine i usvojene u EU 22. rujna 2016. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na ili nakon 1. siječnja 2016. godine). Usvajanje spomenutih standarda i tumačenja nije značajno utjecalo na financijske izvještaje Društva i Grupe. Standardi i tumačenja koje je izdao IASB i koji su usvojeni u Europskoj uniji, ali još nisu na snazi
Na datum odobrenja financijskih izvještaja, bili su objavljeni sljedeći standardi, prerade i tumačenja usvojeni u Europskoj uniji koji još nisu na snazi:
 - **MSFI 9 Financijski instrumenti** u srpnju 2014. godine izdano je konačno izdanje koje će zamijeniti MRS 39: Financijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje, usvojen u EU 22. studenog 2016. godine. (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine).
Uprava Društva predviđa da će usvajanje MSFI-a 9 Financijski instrumenti utjecati na objavljivanje financijskih instrumenata, ali da neće imati utjecaja na mjerenje financijskih instrumenata.
 - **MSFI 15 Prihodi temeljem ugovora sa kupcima**, iz svibnja 2014. godine, sa uključenim izmjenama i dopunama MSFI 15. Datum stupanja na snagu MSFI 15, usvojen u EU 22. rujna 2016. godine (na snazi za subjekte koji prvi put primjenjuju MSFI-jeve za razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine).
Novi standard MSFI 15 Prihodi od ugovora s kupcima utjecati će na priznavanje prihoda. Društvo je u procesu procjene utjecaja primjene standarda na objave o prihodima.
- Standardi i tumačenja koje je izdao Odbor za Standarde i koji još nisu usvojeni u Europskoj uniji**
Na dan izdavanja ovih financijskih izvještaja, sljedeći standardi, prerade i tumačenja koje je donio Odbor za Međunarodne standarde nisu usvojeni u Europskoj uniji:
- **MSFI 14 Razgraničenja, iz siječnja 2014.** godine (na snazi za subjekte koji prvi put primjenjuju MSFI-jeve za razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2016. godine). Europska Komisija je odlučila kako neće započeti proces uvođenja međunarodnog standarda te će pričekati konačni standard. Kako grupa već radi po MSFI ovaj standard se neće primijeniti.
 - **MSFI 16 Najmovi, izdane u siječnju 2016.** zamjenjuje računovodstveni tretman za najmove i glavna je promjena način na koji tvrtke obračunavaju najam (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine). Uvođenje se očekuje u 2017. godini.
 - **Pojašnjenje MSFI 15 Prihodi temeljem ugovora s kupcima**, izdano u travnju 2016. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine). Uvođenje se očekuje u 2017. godini.
 - **Izmjene i dopune MSFI 2 Plaćanje temeljeno na dionicama**, izdane u lipnju 2016. godine radi razjašnjavanja klasifikacije i mjerenja transakcija plaćanja temeljenih na dionicama nisu usvojene u EU (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine). Uvođenje se očekuje u 2017. godini.
 - **Izmjene i dopune MSFI 4, primjena MSFI 9 Financijski instrumenti zajedno s MSFI 4** Ugovori o osiguranju, izdane u rujnu 2016. godini (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine).
 - **Izmjene i dopune MSFI 10 i MRS 28**, vezano za prodaju ili prinos na imovinu između investitora i njegovog pridruženog društva ili zajedničkog pothvata, iz rujna 2014. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na ili nakon 1. siječnja 2016. godine). EU je odgodila uvođenje i odlučila čekati daljnji unapređenje MSFI- a.

- **Izmjene i dopune MRS-a 12 Porez na dobit**, u vezi s priznavanjem odgođene porezne imovine za nerealizirane gubitke izdane u siječnju 2016. godini (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2017. godine). Uvođenje se očekuje u 2017. godini.
- **Izmjene i dopune MRS-a 7** Tijek novca, novi zahtjevi za objavama iz siječnja 2016. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na ili nakon 1. siječnja 2017. godine). Uvođenje se očekuje u 2017. godini.
- **Godišnja poboljšanja MSFI-a (cikličko poboljšanje 2014-2016)** rezultiralo iz izmjena i dopuna standarda MSFI 1, MRS 28 i MSFI 12 izdanog 8. prosinca 2016. godine. Izmjene i dopune MSFI 1 i MRS 28 na snazi su za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine. Izmjene i dopune MSFI 12 na snazi su za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2017. godine.
- **IFRIC 22 Transakcije u stranoj valuti i predujmovi izdan 8. prosinca 2016. godine.** (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine).
- **Izmjene i dopune MRS 40 Prijenos ulaganja u nekretnine izdan 8. prosinca 2016. godine.** (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine).

Ulaganja u ovisna društva u financijskim izvještajima Društva (INA, d.d.)

U financijskim izvještajima Društva, ulaganja u ovisna društva iskazana su po metodi troška nabave, ispravljeno za umanjene vrijednosti.

Osnova konsolidiranih financijskih izvještaja (INA Grupe)

Konsolidirani financijski izvještaji Grupe uključuju financijske izvještaje INA, d.d. (društvo) i subjekata nad kojima INA, d.d. ima kontrolu, tj. ovisna društva, koja se sastavljaju svake godine na dan 31. prosinca. Kontrola je prisutna ako je Grupa izložena ili ima prava u odnosu na varijabilni prinos temeljem svog sudjelovanja u subjektu i sposobna je utjecati na svoj prinos temeljem svoje prevlasti nad subjektom. Grupa kontrolira subjekt samo ako:

- ima prevlast u subjektu;
- je izložena ili ima prava u odnosu na varijabilni prinos temeljem svog sudjelovanja u tom subjektu i
- sposobna je temeljem svoje prevlasti utjecati na svoj prinos.

Kad Društvo u nekom subjektu ima manje od većine glasačkih prava, ima prevlast u njemu ako su njegova glasačka prava dostatna jer mu u praksi omogućuju jednoglasno usmjeravanje bitnih aktivnosti subjekta. Društvo u procjenjivanju jesu li njegova glasačka prava u subjektu dostatna da bi imalo prevlast razmatra sve bitne činjenice i okolnosti, uključujući:

- udjel svojih glasačkih prava u odnosu na veličinu i podjelu glasačkih prava drugih osoba s pravom glasa;
- potencijalna glasačka prava ulagatelja, drugih osoba s pravom glasa ili drugih osoba;
- prava iz drugih ugovornih odnosa i
- sve dodatne činjenice i okolnosti koje ukazuju na to da Društvo ima ili nema sadašnju mogućnost voditi relevantne poslove u vrijeme u koje je potrebno donijeti takve odluke, uključujući modele glasovanja na prethodnim skupštinama dioničara.

Grupa ponovo procjenjuje kontrolira li ili ne subjekt ukoliko činjenice i okolnosti ukazuju na promjene jedne ili više od tri elementa kontrole. Ovisno društvo konsolidira se, odnosno prestaje se konsolidirati od trenutka u kojem Društvo stekne, odnosno izgubi kontrolu nad njim. Imovina, obveze, prihodi i rashodi ovisnih društava stečenih ili otuđenih tijekom godine uključuju se u konsolidirane financijske izvještaje od datuma na koji je Društvo steklo kontrolu do datuma na koji Društvo izgubi kontrolu nad ovisnim društvom.

Dobit ili gubitak te svaka komponenta ostale sveobuhvatne dobiti razdvajaju se na dio koji pripada vlasnicima Društva i dio koji pripada vlasnicima nekontrolirajućih udjela, čak i ako to rezultira gubitkom u nekontrolirajućim udjelima. Kada je potrebno, financijski izvještaji ovisnih društava se prilagođavaju kako bi se njihove računovodstvene politike uskladile s računovodstvenim politikama Grupe.

Prilikom konsolidacije, imovina, obveze, kapital, prihodi i rashodi te novčani tokovi iz transakcija među članovima Grupe eliminiiraju se u cijelosti.

Promjena udjela grupe u ovisnom društvu koja nemaju za posljedicu gubitak kontrole nad ovisnim društvom se obračunavaju kao transakcije vlasničkim kapitalom. Ako Grupa izgubi kontrolu nad ovisnim društvom, prestaje s priznavanjem imovine (uključujući goodwill), obveza, nekontrolirajućeg udjela i ostalih stavki kapitala, dok se svaka ostvarena dobit ili gubitak priznaje u računu

dobiti i gubitka. Bilo koji zadržani udjel se priznaje po fer vrijednosti. Knjigovodstvene vrijednosti udjela Grupe i nekontrolirajućih udjela se usklađuju kako bi se iskazala promjena u njihovim relativnim udjelima u ovisnom društvu. Svaka razlika između iznosa usklađenja nekontrolirajućih udjela i fer vrijednosti plaćene ili primljene naknade za stjecanje se priznaje izravno u kapital i pripisuje vlasnicima matičnog društva.

Kada Grupa izgubi kontrolu nad ovisnim društvom, dobit ili gubitak od prodaje se utvrđuje kao razlika između (i) ukupne fer vrijednosti primljene naknade za stjecanje i fer vrijednosti eventualnog zadržanog udjela i (ii) prethodne knjigovodstvene vrijednosti imovine (uključujući goodwill) i obveza ovisnoga društva te svakog nekontrolirajućeg udjela.

Svi iznosi koji su po osnovi ovisnog društva prethodno bili iskazani u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti obračunavaju se kao da je Grupa izravno prodala imovinu ili obveze toga društva, (tj. reklasificiraju se na dobit ili gubitak ili prenose u neku od komponenti vlasničke glavnice sukladno važećim MSFI-jevima). Fer vrijednost zadržanog udjela u bivšem ovisnom društvu na datum gubitka kontrole se, kod kasnijeg obračunavanja sukladno MRS-u 39 Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje, promatra kao fer vrijednost prilikom prvog priznavanja ili, ako je primjenjivo, trošak prilikom prvog priznavanja ulaganja u pridruženo društvo.

Pravna pripajanja

U slučaju pravnih pripajanja društava u Grupi, primjenjuje se metoda udruživanja interesa, stanja društva koje se pripaja se prenosi po neto knjigovodstvenim vrijednostima u društvo koje je zakonski sljedbenik te prema tome nije potrebno provoditi usklade prijašnjih razdoblja.

Poslovna spajanja

Poslovna spajanja se obračunavaju metodom stjecanja.

Trošak stjecanja mjeri se kao zbroj prenesene naknade, koja se mjeri kao ukupna fer vrijednosti na datum stjecanja, i kao iznos od bilo kojeg nekontrolirajućeg udjela u stečenom društvu. Za svaku poslovnu kombinaciju, Grupa odabire hoće li mjeriti nekontrolirajući udio u stečenom društvu po fer vrijednosti ili kao razmjerni udio identificirane neto imovine stečenika. Troškovi povezani sa stjecanjem priznaju se kao rashod kad su nastali uključujući i administrativne troškove.

Kada Grupa stječe udio u društvu, procjenjuje financijsku imovinu i preuzete obveze s određenim pretpostavkama za prikladnu klasifikaciju i razvrstavanje u skladu s ugovorenim uvjetima, ekonomskim okolnostima i relevantnim uvjetima na datum stjecanja. Svaka nepredviđena naknada koju treba prenijeti od strane stjecatelja priznaje se po fer vrijednosti na datum stjecanja. Nepredviđena naknada klasificirana kao imovina ili obveza koja je financijski instrument i u djelokrugu MRS-a 39 Financijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje, se mjeri po fer vrijednosti, a promjene fer vrijednosti se priznaju u računu dobiti i gubitka. Goodwill se početno mjeri kao trošak (kao razlika zbroja prenesene naknade za stjecanje, iznosa nekontrolirajućeg udjela, ako postoji, i fer vrijednosti prethodnog vlasničkog udjela stjecatelja u subjektu iznad neto iznosa na datum stjecanja utvrdive stečene imovine i utvrdivih preuzetih obveza). Ako je fer vrijednost stečene neto imovine veća od sveukupne prenesene naknade, Grupa ponovno procjenjuje je li sva stečena imovina i sve preuzete obveze ispravno identificirana i preispituje postupke korištene za mjerenje vrijednosti priznate na datum stjecanja. Ako ponovnom procjenom bude utvrđeno da je udio Grupe u fer vrijednosti utvrdive neto imovine stečenika veći od zbroja prenesene naknade, tada se dobitak priznaje u računu dobiti i gubitka.

Nakon početnog priznavanja, goodwill se mjeri po trošku umanjenom za eventualne gubitke zbog umanjenja vrijednosti. Za potrebe testiranja umanjenja vrijednosti, goodwill stečen u poslovnom spajanju se, od datuma stjecanja, raspoređuje na svaku jedinicu Grupe koja stvara novac, za koje se očekuje da će imati koristi od poslovnog spajanja, bez obzira je li ostala imovina i obveze stečenika dodijeljena tim jedinicama.

Jedinica koja stvara novac na koju je goodwill raspoređen podvrgava se provjeri umanjenja vrijednosti jednom godišnje ili češće ako postoje naznake o mogućem umanjenju njene vrijednosti. Ako je nadoknadivi iznos jedinice koja stvara novac niži od njezinog knjigovodstvenog iznosa, gubitak nastao umanjenjem prvo se raspoređuje tako da se umani knjigovodstveni iznos goodwilla raspoređenog na jedinicu i zatim razmjerno na ostalu imovinu jedinice koja stvara novac na temelju knjigovodstvenog iznosa svakog sredstva u jedinici koja stvara novac.

Gubitak uslijed umanjenja vrijednosti goodwilla izravno se knjiži u dobit ili gubitak. Jednom priznati gubitak od umanjenja goodwilla se ne poništava u idućim razdobljima.

Prilikom otuđenja jedinice koja stvara novac, pripadajući iznos goodwilla ulazi u utvrđivanje dobiti ili gubitka od prodaje.

Stjecanje subjekata pod zajedničkom kontrolom

Poslovna spajanja proizašla iz prijenosa udjela u subjektima koji su pod zajedničkom kontrolom dioničara koji u konačnici kontro-

lira Grupu priznaju se primjenom metode udruživanja interesa na datum stjecanja. Stečena imovina i obveze priznaju se po knjigovodstvenoj vrijednosti prethodno priznatoj u konsolidiranim financijskim izvještajima matičnog društva. Dijelovi kapitala stečenih društava dodaju se istim dijelovima kapitala unutar Grupnog kapitala osim izdanog kapitala. Konsolidirani financijski izvještaji prikazuju rezultate sadržanih društava od datuma stjecanja.

Poslovne kombinacije pod zajedničkom kontrolom priznaju se po knjigovodstvenim vrijednostima, a razlike se priznaju direktno u kapital.

Ulaganja u pridružena društva i zajednička ulaganja

Pridruženo društvo je subjekt u kojem Grupa ima značajan utjecaj. Značajan utjecaj znači sudjelovanje u donošenju financijskih i operativnih odluka u pridruženom društvu, ali ne znači kontrolu ili zajedničku kontrolu nad financijskim ili operativnim odlukama. Zajednički pothvat je zajednički posao u kojem strane koje imaju zajedničku kontrolu nad poslom imaju prava na neto imovinu iz predmetnog posla. Zajednička kontrola je ugovorena podjela kontrole nad nekim poslom, koja postoji samo kad je za odlučivanje o relevantnim poslovima potrebna jednoglasna suglasnost strana koje dijele kontrolu.

Čimbenici određivanja značajnog utjecaja ili zajedničke kontrole slični su čimbenicima za određivanje kontrole nad ovisnim društvima.

Rezultati, imovina i obveze pridruženog društva iskazani su u ovim konsolidiranim financijskim izvještajima metodom udjela osim kada je ulaganje klasificirano kao namijenjeno za prodaju, u tom slučaju se obračunava u skladu s MSFI 5 Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i ukinuti dijelovi poslovanja. Prema metodi udjela, ulaganja u pridružena društva ili zajedničke pothvate iskazuju se u konsolidiranom izvještaju o financijskom položaju po trošku usklađenom za sve kasnije promjene udjela Grupe u dobiti i gubitku te ostalaj sveobuhvatnoj dobiti tih subjekata. Ako je udio Grupe u gubitku pridruženog društva ili zajedničkog pothvata veći od njenog udjela u pridruženom društvu, odnosno zajedničkom pothvatu koji obuhvaća i sve dugoročne udjele koji su suštinski dio neto ulaganja Grupe u pridruženo društvo, odnosno zajednički pothvat, ona prestaje priznavati svoj udio u budućim gubicima. Dodatni gubici priznaju se samo u visini pravnih ili izvedenih obveza Grupe ili plaćanja koje je Grupa izvršila u ime pridruženog društva, odnosno zajedničkog pothvata.

Ulaganja u pridružena društva ili zajedničke pothvate obračunavaju se metodom udjela od datuma od kada je investicija postala pridruženi subjekt ili zajednički pothvat. Kod stjecanja udjela u pridruženom društvu ili zajedničkom pothvatu, svaka razlika troška ulaganja iznad udjela Grupe u neto fer vrijednosti utvrdive imovine i utvrdivih obveza subjekta koji je predmetom ulaganja iskazuje se kao goodwill, koji se računa u knjigovodstvenu vrijednost udjela.

Svaka razlika udjela Grupe u neto fer vrijednosti utvrdive imovine i utvrdivih obveza iznad troška ulaganja se nakon ponovne procjene priznaje odmah u dobit ili gubitak razdoblja u kojem je udjel stečen.

Potreba za priznavanjem i iznos gubitaka uslijed umanjjenja udjela Grupe u pridruženom društvu i zajedničkom pothvatu se utvrđuju u skladu s kriterijima iz MRS-a 39. Cijela knjigovodstvena vrijednost udjela, uključujući goodwill, se podvrgava provjeri umanjjenja vrijednosti sukladno MRS-u 36 Umanjenje imovine kao jedno sredstvo usporedbom njegovog nadoknadivog iznosa, a to je viši iznos od uporabne vrijednosti i fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje, s njegovom knjigovodstvenom vrijednosti. Svaki priznati gubitak uslijed umanjjenja ulazi u knjigovodstvenu vrijednost udjela. Poništenje gubitka uslijed umanjjenja vrijednosti se priznaje u skladu s MRS-om 36 do iznosa za koji se nadoknadivi iznos udjela kasnije povećao.

Grupa prestaje koristiti metodu udjela od datuma na koji je neki udjel prestao biti pridruženi subjekt ili zajednički pothvat ili na kada je udjel razvrstan u imovinu držanu za prodaju. Kad Grupa zadržava udjel u bivšem pridruženom društvu ili zajedničkom pothvatu u obliku financijske imovine, mjeri ga po fer vrijednosti na taj datum, pri čemu se za fer vrijednost uzima fer vrijednost udjela utvrđena pri prvom knjiženju sukladno MRS-u 39. Razlika između knjigovodstvene vrijednosti pridruženog društva ili zajedničkog pothvata na datum prestanka primjene metode udjela i fer vrijednosti zadržanog udjela kao i eventualnih prihoda ostvarenih otuđenjem dijela udjela u pridruženom društvu, odnosno zajedničkom pothvatu ulazi u utvrđivanje dobiti ili gubitka od otuđenja pridruženih društava ili zajedničkih pothvata. Osim toga, Grupa sve iznose prethodno iskazane u ostalaj sveobuhvatnoj dobiti u vezi s pridruženim društvom ili zajedničkim pothvatom obračunava po istoj osnovi koja bi vrijedila da je pridruženi subjekt, odnosno zajednički pothvat izravno prodao imovinu odnosno obveze na koje se ti iznosi odnose. Prema tome, kad bi se dobit, odnosno gubitak ranije iskazan u ostalaj sveobuhvatnoj dobiti pridruženog subjekta ili zajedničkog pothvata po osnovi otuđenja povezanog sredstva ili povezane obveze preknjižio u dobit i gubitak od otuđenja, Grupa tu dobit, odnosno taj gubitak prenosi (kao reklasifikacijsku uskladu) s vlasničke glavnice u dobit ili gubitak prestankom primjene metode udjela.

Grupa nastavlja primjenjivati metodu udjela na udjel u pridruženi subjekt koji postane udjel u zajedničkom pothvatu ili obrnuto. Nema ponovnog mjerenja fer vrijednosti kod promjena vlasničkih udjela po gore navedenoj osnovi.

Ako se vlasnički udjel Grupe u pridruženom subjektu ili zajedničkom pothvatu smanji, ali Grupa i dalje nastavi primjenjivati metodu udjela, dio dobiti ili gubitka ranije iskazanog u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti po osnovi smanjenja vlasničkog udjela prenosi se u dobit ili gubitak ako bi se isti ionako obvezno prenosio u dobit ili gubitak prilikom otuđenja povezane imovine ili povezanih obveza.

Dobici i gubici iz transakcija između društva koje je član grupe i pridruženog društva ili zajedničkog pothvata unutar Grupe se u konsolidiranim financijskim izvještajima Grupe priznaju samo do iznosa udjela u tom pridruženom društvu ili zajedničkom pothvatu koji se ne odnose na Grupi.

Udjeli u zajedničkom upravljanju

Zajedničko upravljanje je zajednički posao u kojem strane koje imaju zajedničku kontrolu nad poslom imaju prava na imovinu i odgovaraju za obveze iz predmetnog posla. Zajednička kontrola je ugovorena podjela kontrole nad nekim poslom, koja postoji samo kad je za odlučivanje o relevantnim poslovima potrebna jednoglasna suglasnost strana koje dijele kontrolu.

Kad neki subjekt unutar Grupe obavlja svoju djelatnost u sklopu zajedničkog upravljanja, Grupa kao zajednički upravitelj iskazuje po osnovi svog udjela u zajedničkom upravljanju:

- svoju imovinu, uključujući svoj udjel u eventualnoj zajedničkoj imovini;
- svoje obveze, uključujući svoj udjel u eventualnim zajedničkim obvezama;
- svoje prihode od prodaje svog udjela u rezultatu zajedničkog upravljanja;
- svoj udjel u prihodima od prodaje rezultata koje je ostvarilo zajedničko upravljanje i
- svoje rashode, uključujući svoj udjel u eventualnim zajedničkim rashodima.

Grupa obračunava imovinu, obveze, prihode i rashode koji se odnose na njen udjel u zajedničkom upravljanju sukladno MSFI-jevima koji se primjenjuju na određenu imovinu, određene obveze, prihode i rashode.

Kod transakcija između društva unutar Grupe sa zajedničkim upravljanjem u kojem je neko društvo unutar grupe zajednički upravitelj, kao što je prodaja ili unos imovine, smatra se da je riječ o transakciji Grupe s drugim stranama u zajedničkom upravljanju, te se dobiti i gubici iz transakcija ove vrste priznaju u konsolidiranim financijskim izvještajima Grupe samo do visine udjela drugih strana u zajedničkom upravljanju.

Kad neki subjekt unutar Grupe sa zajedničkim upravljanjem u kojem je neki drugi subjekt član Grupe zajednički upravitelj zaključi transakciju kao što je kupnja imovine, Grupa ne iskazuje svoj dio dobiti i gubitka od kupoprodaje sve dok imovinu ne proda trećima.

Naftna i plinska polja

Troškovi istraživanja i procjene

Troškovi istraživanja i procjene evidentiraju se po metodi uspješnosti (pozitivnog nalaza). Troškovi istraživanja i potvrdna bušenja, prvotno se kapitaliziraju kao nematerijalna naftna i plinska imovina do potvrde ekonomske isplativosti pripadajućih naftnih i plinskih polja.

Troškovi licenci i pribavljanja podataka te troškovi geoloških i geofizičkih radova terete račun dobiti i gubitka za razdoblje u kojemu su nastali.

Utvrđi li se po završetku procjene da je bušotina neisplativa, svi troškovi vezani uz nju knjiže se na teret razdoblja. Smatraju li se nalazišta komercijalno izglednima, ti se troškovi prenose na materijalnu naftnu i plinsku imovinu. Status takvih nalazišta redovno procjenjuje Uprava Društva.

Polja u razradi

Troškovi razrade naftnih i plinskih polja se kapitaliziraju kao materijalna naftna i plinska imovina.

Amortizacija

Kapitalizirani troškovi istraživanja i razvoja domaćih i inozemnih naftnih i plinskih polja u fazi proizvodnje, amortiziraju se primjenom funkcionalne metode, u razmjeru stvarne proizvodnje u tom razdoblju u odnosu na ukupne procijenjene preostale komercijalne rezerve tog polja.

Komercijalne rezerve

Komercijalne rezerve su dokazane razrađene naftne i plinske rezerve. Promjene komercijalnih rezervi po poljima koje utječu na izračun po jedinici proizvoda, obrađene su sukladno provjeri preostalih rezervi. Grupa provjerava rezerve prema smjernicama SPE PRMS (Society of Petroleum Engineers Petroleum Resources Management System).

Nematerijalna imovina

Zasebno stečena nematerijalna imovina iskazuje se po trošku nabave, a od poslovnih spajanja iskazuje se po fer vrijednosti na datum stjecanja. Nematerijalna imovina se priznaje ako je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi koje se mogu pripisati imovini pritijecati u društvo, a trošak imovine se može pouzdano mjeriti.

Amortizacija se obračunava na imovinu s ograničenim vijekom trajanja tijekom procijenjenog korisnog vijeka imovine primjenom linearne metode, osim za nematerijalnu imovinu na naftnim i plinskim poljima koja se obračunava temeljem funkcionalne metode. Razdoblje i metoda amortizacije se preispituju na kraju svake poslovne godine. Nematerijalna imovina testira se na umanjene jednom godišnje ili pojedinačno ili na razini generiranja novca.

Troškovi istraživanja priznaju se kao trošak kad su nastali. Troškovima razrade koji nastaju na individualnom projektu se prenose u buduća razdoblja kada je njihova buduća naplativost opravdana.

Nakon početnog priznavanja troškova razvoja troškovni model se primjenjuje zahtijevajući da imovina bude iskazana po trošku umanjenom za akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Troškovi u fazi razvoja se ne amortiziraju. Knjigovodstvena vrijednost troškova razvoja se testira na umanjene jednom godišnje, kada imovina još nije u uporabi, ili češće ukoliko pokazatelj umanjenja tijekom godine pokazuje da knjigovodstvena vrijednost možda nije nadoknadiva.

Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazani su po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ispravak vrijednosti i bilo koji gubitak nastao umanjemem vrijednosti imovine, osim zemljišta koja se iskazuju po nabavnoj vrijednosti umanjeno za akumulirani gubitak od umanjenja vrijednosti. Početni troškovi nekretnina, postrojenja i opreme sadrže nabavnu cijenu imovine, uključujući carinu i nepovratne poreze i sve izravne troškove dovođenja imovine u uporabno stanje i na mjesto uporabe.

Troškovi nastali nakon stavljanja nekretnina, postrojenja i opreme u uporabu terete troškove razdoblja u kojem su nastali, priznaju se na teret računa dobiti i gubitka.

U situacijama gdje je jasno vidljivo da su troškovi rezultirali povećanjem budućih očekivanih ekonomskih koristi, koje će se ostvariti uporabom nekretnina, postrojenja i opreme iznad njenih izvorno procijenjenih mogućnosti, oni se kapitaliziraju kao dodatni trošak nekretnina, postrojenja i opreme. Kapitaliziraju se troškovi periodičnih, unaprijed planiranih većih, značajnijih provjera nužnih za daljnje poslovanje.

Dobit ili gubitak koji proizlazi iz raspolaganja ili povlačenja neke imovine, postrojenja i opreme određuje se kao razlika između prihoda od prodaje i glavnice imovine, te se priznaje u računu dobiti ili gubitka.

Amortizacija

Osnovna sredstva u uporabi (isključujući naftna i plinska polja) amortiziraju se primjenom linearne metode na sljedećoj osnovi:

Software	5 godina
Građevinski objekti	5 - 50 godina
Rafinerije i kemijska postrojenja	3 - 15 godina
Benzinske stanice	30 godina
Telekomunikacijska i uredska oprema	2 - 10 godina

Procijenjeni vijek uporabe, ostatak vrijednosti i metode amortizacije pregledavaju se na kraju svake godine, s time da se navedeno tretira kao promjena procjene te se utjecaj promjene obračunava na buduća razdoblja.

Umanjenje vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine osim goodwilla

Na kraju svakog izvještajnog razdoblja, Grupa provjerava knjigovodstvene vrijednosti svoje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine kako bi utvrdila da li postoje naznake o gubicima uslijed umanjenja vrijednosti. Ako takve naznake postoje, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogli odrediti eventualni gubici nastali zbog umanjenja. Ako nadoknadivi iznos nekog sredstva nije moguće procijeniti, Grupa procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja stvara novac kojoj to sredstvo pripada. Ako je moguće odrediti realnu i dosljednu osnovu za raspoređivanje, imovina društava se također raspoređuje na pojedinačne jedinice koje stvaraju novac ili, ako to nije moguće, na najmanju skupinu jedinica koje stvaraju novac za koju je moguće odrediti realnu i konzistentnu osnovu raspoređivanja.

Nematerijalna imovina neodređenog vijeka uporabe i ona koja još nije raspoloživa za uporabu se podvrgava provjeri umanjenja vrijednosti najmanje jednom godišnje te svaki puta kad postoji naznaka o mogućem umanjenju.

Nadoknadivi iznos je veći iznos uspoređujući fer vrijednost umanjenu za troškove prodaje i vrijednost imovine u uporabi. Za potrebe procjene vrijednosti u uporabi, procijenjeni budućni novčani tokovi svode se na sadašnju vrijednost primjenom procjene

diskontne stope prije oporezivanja koja odražava tekuću tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za sredstvo za koje budući novčani tokovi nisu bili usklađeni.

Ako je nadoknadivi iznos nekog sredstva (ili jedinice koja stvara novac) procijenjen na iznos niži od knjigovodstvenog, knjigovodstveni iznos toga sredstva (jedinice koja stvara novac) umanjuje se do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim kod sredstva iskazanog u revaloriziranom iznosu, u kom slučaju se gubitak od umanjenja iskazuje kao smanjenje vrijednosti nastalo iz revalorizacije.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstvena vrijednost sredstva (jedinice koja stvara novac) se povećava do njegovog revidiranog procijenjenog nadoknadivog iznosa na način da uvećana knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama po tom sredstvu (jedinici koja stvara novac) nisu bili priznati gubici od umanjenja. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje u dobiti i gubitak, osim kod sredstva iskazanog u revaloriziranom iznosu, kod kojeg se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje uslijed revalorizacije.

Financijski i poslovni leasing

Određivanje da li ugovor sadrži leasing ovisi o sadržaju ugovora na samom početku. Ukoliko ispunjavanje ugovora ovisi o korištenju specifične imovine ili prenošenju prava korištenja imovine, smatra se da postoji element leasinga i događaj se evidentira sukladno tome.

Financijski leasing, koji prenosi većim dijelom na Grupu sve rizike i nagrade povezane s vlasništvom imovine, kapitalizira se na početku trajanja leasinga po fer vrijednosti unajmljene imovine ili ukoliko je niža po sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja leasinga. Minimalna plaćanja leasinga se podjednako razdjeljuju između financijskog troška i smanjenja leasing obveze. Financijski se trošak treba rasporediti na razdoblja tijekom trajanja leasinga kako bi se postigla ista periodična kamatna stopa na preostali saldo obveze za svako razdoblje. Financijski troškovi izravno terete prihod razdoblja. Kapitalizacija imovine u leasingu se amortizira u vremenu kraćem od procijenjenog korisnog vijeka imovine ili dospjeća leasinga.

Početni izravni troškovi nastali prilikom pregovara za operativni leasing dodaju se na knjigovodstveni iznos iznajmljene imovine i priznaju se kao rashod tijekom razdoblja leasinga na istoj osnovi kao i prihod od leasinga. Leasing u kojemu davatelj leasinga zadržava sve rizike i koristi vlasništva nad imovinom klasificira se kao operativni leasing. Obveze iz operativnog leasinga priznaju se kao rashod u računu dobiti i gubitka na temelju linearne metode tijekom razdoblja leasinga.

Potraživanja od kupaca

Potraživanja od kupaca iskazuju se po amortiziranom trošku umanjenom za ispravak vrijednosti. Potraživanja od kupaca iskazuju se u iznosima utvrđenim u računima ispostavljenim kupcima u skladu s ugovorom, narudžbom, otpremnicom i drugim dokumentima koji su služili kao temelj za ispostavljanje računa, umanjena za ispravak vrijednosti nenaplativih potraživanja.

Ukalkulirani prihodi bilježe se na dan bilanciranja za isporučeno dobro ili uslugu ako za isto do tada nije ispostavljen račun.

Usvojenom računovodstvenom politikom Društva, utvrđivanje i evidentiranje umanjenja kratkoročnih potraživanja za koja postoji neizvjesnost da će biti naplaćena u skladu s prvobitno ugovorenim uvjetima, temelji se na slijedećim postupcima:

- procjena naplativosti dospjelih potraživanja individualnim pristupom za strateške kupce Društva;
- umanjenje vrijednosti ostalih kratkoročnih potraživanja koja prelaze 60 dana od dana dospjeća.

Prema politici umanjenje vrijednosti, sva potraživanja od strateških kupaca INA, d.d. se individualno procjenjuju. Sva ostala nenaplaćena potraživanja koja su dospjela preko 60 dana se umanjuju.

Društvo provodi ispravak sumnjivih i spornih potraživanja temeljeno na procjeni naplativosti potraživanja individualnim pristupom za strateške kupce Društva i umanjenjem svih kratkoročnih potraživanja koja nisu obuhvaćena individualnom procjenom, bez obzira na njihov financijski iznos, a u iznosu dospjelog nenaplaćenog potraživanja koje prelazi 60 dana od dana dospjeća potraživanja. Adekvatni ispravci vrijednosti za procijenjene nepovratne iznose priznaju se u dobitku ili gubitku kad postoji objektivni dokaz da imovina treba biti umanjena.

Zalihe

Zalihe sirove nafte, gotovih proizvoda, poluproizvoda i prirodnog plina vrednovane su kako slijedi:

- Sirova nafta iskazana je po prosječnoj ponderiranoj nabavnoj vrijednosti ili po cijeni proizvodnje. Ukoliko se umanjuju gotovi proizvodi dobiveni iz prerađene nafte izračunom se umanjuje i zaliha nafte za alikvotni dio do neto ostvarive vrijednosti.
- Gotovi proizvodi procjenjuju se po nižoj vrijednosti usporedbom između troškova proizvodnje i oko 96,5% prosječne buduće prodajne cijene, što približno odgovara neto ostvarivoj vrijednosti.
- Za poluproizvode primjenjuje se metodologija izračuna, odnosno procjene, da ukoliko se umanjuju gotovi proizvodi na temelju ukupno zatečenih zaliha na kraju razdoblja, tj. izračun pokazuje da se ne može realizirati neto utrživa vrijednost onda se primjen-

juje i postotak umanjenja na svaki pojedinačni poluproizvod koji se nalazi na zalihama na kraju obračunskog razdoblja.

- Uvozni prirodni plin uskladišten ispod razine zemlje procijenjen je po nižoj vrijednosti usporedbom između troška nabave, temeljenog na cijeni uvoznog plina na kraju godine, povećanog za troškove dopreme i prosječne ponderirane prodajne cijene, temeljene na zadnjim cijenama na kraju godine.
- Domaći prirodni plin uskladišten ispod razine zemlje procijenjen je po nižoj vrijednosti koja je dobivena usporedbom ponderirane prodajne cijene i troškova.
- Ostale zalihe, koje se sastoje uglavnom od rezervnih dijelova i proizvodnih materijala, iskazane su po nižoj cijeni, usporedbom nabavne cijene i neto ostvarive vrijednosti.

Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti obuhvaćaju novac u blagajni i banci i depozite po viđenju te druga kratkoročna likvidna ulaganja koja se mogu brzo konvertirati u poznate iznose novca i kod kojih je rizik promjene vrijednosti beznačajan.

Troškovi posudbe

Troškovi posudbe koji se mogu izravno povezati sa stjecanjem, izgradnjom ili izradom kvalificiranog sredstva, a to je sredstvo koje nužno zahtijeva znatno vrijeme kako bi bilo spremno za namjeravanu uporabu ili prodaju, se kapitaliziraju kao trošak nabave tog sredstva sve dok sredstvo većim dijelom ne bude spremno za namjeravanu upotrebu ili prodaju.

Prihodi od ulaganja zarađeni privremenim ulaganjem namjenskih kreditnih sredstava do početka njihovog trošenja na kvalificirano sredstvo se oduzimaju od troškova posudbe čija kapitalizacija je prihvatljiva. Korištena stopa kapitalizacije za 2016. godinu je 1,87%, dok je za 2015. godinu 2,00%.

Svi drugi troškovi posudbe se uključuju u dobit ili gubitak razdoblja u kojem su nastali. Troškovi posudbe se sastoje od kamata i drugih troškova koje nastaju u vezi s posuđenim sredstvima.

Strane valute

Odvojeni financijski izvještaji svakog subjekta Društva i Grupe pripremljeni su u valuti primarnog gospodarskog okružja u kojem subjekt posluje, tzv. u njegovoj funkcijskoj valuti. Rezultati i financijski položaj svakog subjekta unutar Grupe iskazani su u konsolidiranim financijskim izvještajima hrvatskim kunama (HRK), koja je funkcijska valuta Društva i prezentacijska valuta konsolidiranih financijskih izvještaja.

U financijskim izvještajima pojedinih društava Grupe poslovne promjene izražene u stranim sredstvima plaćanja preračunate su u funkcijsku valutu subjekta po tečaju važećem na dan transakcije.

Na svaki datum izvještaja o financijskom položaju monetarna aktiva i pasiva izražene u stranoj valuti preračunate su u funkcijsku valutu subjekta po tečaju važećem na kraju godine. Nemonetarne stavke iskazane po fer vrijednosti u stranoj valuti preračunavaju se primjenom tečajeva važećih na dan procjene fer vrijednosti. Nemonetarne stavke iskazane u stranoj valuti u visini povijesnog troška se ne preračunavaju.

Tečajne razlike se priznaju u dobit ili gubitak razdoblja u kojem nastaju, osim:

- tečajnih razlika po primljenim zajmovima i kreditima u stranoj valuti koji se odnose na imovinu u izgradnji namijenjenu budućoj proizvodnji, koje su uključene u trošak imovine ako se promatraju kao usklađenje troškova kamata na obveze po tim zajmovima i kreditima;
- tečajnih razlika po transakcijama koje su zaključene radi zaštite od određenih valutnih rizika;
- tečajnih razlika s naslova monetarnih potraživanja ili obveza iz odnosa s inozemnim poslovanjem, čije namirenje nije planirano ni izgledno, te koje stoga sačinjavaju dio neto ulaganja u inozemno poslovanje, koje se prvo priznaju u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti i prilikom prodaje cijelog ili dijela neto ulaganja prenose s kapitala na teret dobiti ili gubitaka.

Kod prikaza konsolidiranih financijskih izvještaja, aktiva i pasiva inozemnih dijelova Grupe (zajedno s usporednim iznosima) preračunavaju se u kune po tečaju važećem na dan u izvještaju o financijskom položaju. Stavke prihoda i rashoda (zajedno s usporednim podacima) preračunavaju se po prosječnom tečaju razdoblja, osim u slučaju značajnih fluktuacija tečaja tijekom razdoblja, kad se primjenjuje tečaj na dan transakcije. Tečajne razlike proizašle iz preračunavanja na kraju godine iskazuju se u okviru Grupe pod rezervama iz preračuna i priznaju se kao dobit, odnosno gubitak razdoblja u razdoblju prodaje stranog subjekta. Prilikom prodaje inozemnog poslovanja, tj. prodaje cijelog udjela Grupe u inozemnom poslovanju ili prodaje kojom Grupa gubi kontrolu nad ovisnim društvom u čijem sastavu je inozemno poslovanje ili pak značajan utjecaj u pridruženom društvu u čijem sastavu je inozemno poslovanje, sve kumulativne tečajne razlike s naslova inozemnog poslovanja koje se mogu pripisati vlasnicima društva se prenose u dobit i gubitak.

Ino koncesije INA, d.d. usklađene su s definicijom inozemnog poslovanja i tretirane su kao takve.

Poslovne aktivnosti INA, d.d. u Egiptu, Angoli kao i u međunarodnim vodama Sjevernog Jadrana se obavljaju sa značajnim stup-

njem autonomije, stoga je funkcijska valuta američki dolar osim na plinskom polju Izabela gdje je funkcijska valuta euro. Ukupni prihodi inozemnog poslovanja (od prodaje sirove nafte i prirodnog plina) su denominirani u toj valuti (američki dolar ili euro), kao i većina troškova. Kapitalni troškovi su planirani i prikazani u dolarima ili eurima. Iako se ne radi o zasebnim pravnim subjektima, oni zadovoljavaju definiciju inozemnog poslovanja prema zahtjevima MRS-a 21.

Kod djelomične prodaje ovisnog društva u čijem sastavu je inozemno poslovanje, tj. prodaje kod koje Grupa ne gubi kontrolu, razmjerni udjel u kumulativnim tečajnim razlikama se ponovno pripisuje nekontrolirajućim udjelima i ne knjiži u dobit i gubitak. Kod svih drugih djelomičnih prodaja, tj. smanjenja vlasničkog udjela Grupe u pridruženom ili zajednički kontroliranom subjektu kojim Grupa ne gubi značajan utjecaj, odnosno zajedničku kontrolu u subjektu, razmjerni udjel u kumulativnim tečajnim razlikama se prenosi u dobit i gubitak.

Usklađenje goodwilla i fer vrijednosti utvrdive imovine i utvrdivih obveza stečenih prilikom stjecanja inozemnog dijela poslovanja se obračunavaju kao imovina i obveze inozemnog poslovanja i preračunavaju po zaključnom tečaju na kraju svakog izvještajnog razdoblja. Pri tom nastale tečajne razlike se iskazuju u kapitalu.

Otpremnine i jubilarne nagrade

Kod planova definiranih primanja za otpremnine i jubilarne nagrade, troškovi primanja određuju se metodom projicirane kreditne jedinice na temelju aktuarske procjene koja se obavlja na kraju svakog godišnjeg izvještajnog razdoblja.

Svako ponovno mjerenje, koje obuhvaća aktuarske dobitke i gubitke, utjecaj promjene gornje granične vrijednosti imovine, ako postoji, i povrata na imovinu plana, tj. fonda odmah se iskazuje u izvještaju o financijskom položaju, uz iskazivanje zaduženja ili odobrenja u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti razdoblja u kojem su isti nastali. Ponovno mjerenje iskazano u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti odmah se knjiži na zadržanu dobit i ne prenosi se u dobit ili gubitak. Trošak minulog rada ulazi u dobit ili gubitak razdoblja u kojem je došlo do izmjene plana. Neto kamata izračunava se primjenom diskontne stope na početku razdoblja na neto obvezu ili imovinu po osnovi definiranih naknada. Troškovi definiranih naknada razvrstavaju se kako slijedi:

- na trošak rada, koji uključuje trošak tekućeg rada, trošak minulog rada, kao i dobitke i gubitke po osnovi smanjenja prava i izmirenja;
- na kamatne prihode ili rashode i
- ponovno mjerenje.

Grupa prikazuje prve dvije stavke troškova definiranih naknada u sklopu dobiti i gubitka. Dobici i gubici od smanjenja prava obračunavaju se kao troškovi minulog rada.

Obveza temeljem definiranih mirovinskih naknada iskazana u konsolidiranom izvještaju o financijskom položaju predstavlja stvarni manjak ili višak u Grupnim fondovima definiranih naknada. Svaki višak utvrđen, kako je prethodno navedeno, ograničen je na sadašnju vrijednost ekonomskih koristi dostupnih u vidu povrata iz fondova ili smanjenja budućih doprinosa koji se uplaćuju u fond.

Obveza po osnovi otpremnina kod prestanka ugovora o radu iskazuje se kad subjekt više nije u mogućnosti povući svoju ponuđenu otpremninu ili kad subjekt prizna eventualne s tim povezane troškove restrukturiranja.

Oporezivanje

Porezni rashod s temelja poreza na dobit jest zbirni iznos tekuće porezne obveze i odgođenih poreza.

Tekući porez

Tekuća porezna obveza temelji se na oporezivoj dobiti tekuće godine. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti razdoblja iskazane u konsolidiranom računu dobiti i gubitka jer ne uključuje stavke prihoda i rashoda koje su oporezive ili neoporezive u drugim godinama, kao i stavke koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća porezna obveza Društva i Grupe izračunava se primjenom poreznih stopa koje su na snazi, odnosno u postupku donošenja na datum izvještaja o financijskom položaju.

Odgođeni porez

Odgođeni porez jest iznos za koji se očekuje da će po njemu nastati obveza ili povrat temeljem razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u financijskim izvještajima i pripadajuće porezne osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti, a obračunava se metodom obveze izvještaja o financijskom položaju. Odgođene porezne obveze općenito se priznaju za sve oporezive privremene razlike, a odgođena porezna imovina se priznaje po svim odbitnim privremenim razlikama do iznosa oporezive dobiti za koji je vjerojatno da će biti na raspolaganju i omogućiti korištenje odbitnih privremenih razlika. Odgođene porezne obveze i porezna imovina ne priznaju se po privremenim razlikama koje proizlaze iz početnog priznavanja imovine i obveza, osim kod poslovnog spajanja, u transakcijama koje ne utječu ni na poreznu niti računovodstvenu dobit. Odgođene porezne

obveze ne priznaju se ni po osnovi privremenih razlika kod prvog knjiženja goodwilla.

Odgodene porezne obveze priznaju se na temelju oporezivih privremenih razlika koje nastaju po osnovi ulaganja u ovisna i pridružena društva, osim u slučaju kad je Grupa u mogućnosti utjecati na poništenje privremene razlike i kad je vjerojatno da se privremena razlika neće poništiti u doglednoj budućnosti.

Knjigovodstveni iznos odgođene porezne imovine preispituje se krajem svakog izvještajnog razdoblja i umanjuje za iznos za koji više nije vjerojatno da će biti raspoloživ kao dostatna oporeziva dobit za koju je moguć povrat cijelog ili dijela porezne imovine. Odgođeni porez obračunava se po poreznim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u razdoblju u kojem će doći do podmirenja obveze ili realizacije sredstva, temeljenim na poreznim zakonima koji su na snazi na kraju izvještajnog razdoblja ili u postupku donošenja. Izračun odgođenih poreznih obaveza i odgođene porezne imovine odražava iznos za koji se očekuje da će nastati obveza ili povrat na datum izvještavanja.

Odgodena porezna imovina i obveze se prebijaju ako postoji zakonsko pravo da se tekućom poreznom imovinom pokriju tekuće porezne obveze te kada se odnose na porezne prihode koje utvrđuje ista porezna uprava, a INA, d.d. i Grupa namjeravaju savniti svoju tekuću poreznu imovinu sa poreznim obvezama.

Tekući i odgođeni porez za razdoblje

Tekući i odgođeni porez priznaje se na teret ili u korist računa dobiti i gubitka, osim poreza koji se odnosi na stavke koje se iskazuju u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti ili izravno u kapitalu, u tom slučaju se i porez također iskazuje u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti, odnosno izravno u kapitalu. Kod tekućih i odgođenih poreza koji proizlaze iz priznavanja poslovnog pripajanja, porezni učinak se uključuje u obračun poslovnog spajanja.

Financijska imovina

Sva financijska imovina se priznaje ili prestaje priznavati na datum transakcije kada se kupovina ili prodaja financijske imovine odvija prema ugovoru. Uvjeti ugovora zahtijevaju da se isporuka izvrši u vremenskim okvirima određenog tržišta, a početno se utvrđuje prema fer vrijednosti, dodavajući transakcijske troškove, osim za onu financijsku imovinu klasificiranu kao fer vrijednost kroz izračun dobiti ili gubitka, koja se početno izračunava prema fer vrijednosti.

Financijska imovina klasificira se u kategorije imovine raspoložive za prodaju, financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka te zajmovi i potraživanja. Klasifikacija ovisi o vrsti i namjeni financijske imovine, a utvrđuje se u vrijeme početnog prepoznavanja.

Metoda efektivne kamatne stope

Metoda efektivne kamate je način izračunavanja amortizacijskog troška dužničkih instrumenata i raspodjele prihoda od kamata kroz odgovarajuće razdoblje. Stopa efektivne kamate je stopa kojom se diskontiraju budući novčani priljevi kroz očekivano razdoblje trajanja dužničkih instrumenata, ili kraće razdoblje do početno priznatog neto knjigovodstvenog iznosa.

Prihod od instrumenata za osiguranje duga priznaje se na temelju efektivne kamate.

Financijska imovina raspoloživa za prodaju

Dionice koje drži Društvo i Grupa, a kojima se trguje na aktivnom tržištu klasificiraju se kao financijska imovina raspoloživa za prodaju i evidentira se prema fer vrijednosti. Način utvrđivanja fer vrijednosti opisan je u bilješci 39. Pozitivne ili negativne razlike koje nastaju promjenom fer vrijednosti prepoznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti i u revalorizacijskim rezervama akumuliranih ulaganja, osim kamata izračunatih prema efektivnoj kamatnoj stopi te pozitivnih i negativnih tečajnih razlika od monetarne imovine, koji se izravno knjiže kao dobit ili gubitak. Ako dođe do prodaje ulaganja ili se provede usklađivanje, kumulativna dobit ili gubitak koji se ranije priznao kao rezerviranje za ponovnu procjenu vrijednosti ulazi u dobit ili gubitak za to razdoblje.

Kada se utvrdi da Grupa ima pravo primiti te uplate, dividende od prodaje imovine priznaju se kao dobit ili gubitak.

Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju izražena u stranoj valuti utvrđuje se u toj valuti i konvertira se prema tečaju na tržištu cijenu na datum izvještaja o financijskom položaju. Tečajne razlike nastale preračunavanjem priznaju u računu dobiti i gubitka na temelju amortizacijskog troška monetarne imovine. Ostale pozitivne i negativne tečajne razlike se priznaju u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti.

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Financijska imovina se klasificira po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ako je klasificirana kao namijenjena trgovanju ili je tako određena prilikom prvog priznavanja. Financijska imovina klasificirana kao namijenjena trgovanju ako je stečena u svrhu prodaje ili otkupa u kratkom roku. Pripadajući troškovi transakcija se priznaju u računu dobiti i gubitka prilikom nastanka.

Derivati, uključujući odvojene ugrađene derivative, također se klasificiraju kao namijenjeni trgovanju osim ako su označeni kao učinkoviti instrumenata zaštite prema MRS-u 39.

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka se iskazuju u izvještaju o financijskom položaju po fer vrijednosti

s neto promjenama u fer vrijednosti što predstavlja financijski trošak (negativna neto promjena u fer vrijednosti) ili financijskih prihoda (pozitivna neto promjena u fer vrijednosti) u računu dobiti i gubitka.

Zajmovi i potraživanja

Potraživanja prema kupcima, zajmovi i druga potraživanja s fiksnom ili redovitom otplatom i koja ne kotiraju na aktivnom tržištu klasificiraju se kao 'zajmovi i potraživanja'. Zajmovi i potraživanja priznaju se prema amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamate, umanjeni za eventualne gubitke zbog umanjenja. Prihod od kamata priznaje se primjenom efektivne kamatne stope, osim za kratkoročna potraživanja kod kojih priznavanje kamata nije materijalno značajno.

Umanjenje vrijednosti financijske imovine

Pokazatelji umanjenja vrijednosti financijske imovine pr

eispituju se na kraju svakog izvještajnog razdoblja. Umanjenje vrijednosti financijske imovine provodi se kad god postoje objektivni dokazi da će jedan ili više događaja nakon početnog knjiženja financijske imovine dovesti do promjene očekivanog budućeg novčanog tijeka ulaganja. Kod financijske imovine koja se prikazuje prema amortiziranom trošku iznos umanjenja vrijednosti predstavlja razliku između knjigovodstvene vrijednosti i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tijekova diskontiran primjenom izvorne efektivne kamatne stope. Knjigovodstvena vrijednost financijske imovine umanjuje se za gubitak uslijed umanjenja vrijednosti izravno za svu financijsku imovinu osim za potraživanja od kupaca, za koje se knjigovodstvena vrijednost umanjuje preko konta za ispravak vrijednosti.

Kada potraživanje od kupca nije moguće naplatiti, ono se otpisuje preko konta za ispravak vrijednost potraživanja. Ukoliko dođe do naplate prethodno otpisanih potraživanja ona se evidentiraju u korist konta ispravka vrijednosti. Promjene iznosa iskazanom na kontu ispravka vrijednosti priznaju se u računu dobiti ili gubitka.

Uz iznimku financijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, ukoliko se u narednim razdobljima umanjuje iznos gubitka zbog smanjenja vrijednosti, a to se smanjenje može objektivno povezati s događajem nakon priznavanja umanjenja, gubici koji su temeljem umanjenja te imovine priznati u račun dobiti ili gubitka se poništavaju do iznosa knjigovodstvene vrijednosti ulaganja s datumom na koji je utvrđeno smanjenje gubitka, a koji nije veći od amortiziranog troška koji bi bio utvrđen da umanjenje nije bilo priznato.

Glede imovine raspoložive za prodaju, bilo koje povećanje fer vrijednosti koje uslijedi nakon utvrđenih i evidentiranih gubitaka zbog umanjenja vrijednosti priznaje se izravno u ostalu sveobuhvatnu dobit i akumulira u rezervama iz revalorizacije ulaganja.

Ulaganja

Ulaganja u odvojena društva koja nisu materijalno značajna općenito se iskazuju po trošku ulaganja ispravljenom za umanjenje vrijednosti.

Financijske obveze i vlasnički instrumenti

Razvrstavanje u obveze ili glavnice

Dužnički i vlasnički instrumenti koje Grupa izdaje se razvrstavaju ili u financijske obveze, ili u kapital, u skladu sa suštinom ugovornog odnosa te definicijama financijske obveze i vlasničkog instrumenta.

Vlasnički instrumenti

Vlasnički instrument je ugovor koji pruža dokaz o ostatku udjela u imovini subjekta nakon oduzimanja svih njegovih obveza.

Vlasnički instrumenti koje je izdala Grupa se evidentiraju u iznosu ostvarenih priljeva, umanjenom za direktne troškove izdavanja.

Otkup vlastitih vlasničkih instrumenata se iskazuje izravno kao odbitak od vlasničke glavnice. Kod kupnje, prodaje, izdavanja ili otkazivanja vlastitih vlasničkih instrumenata Grupe u dobit i gubitak se ne priznaju nikakvi dobiti ili gubici.

Financijske obveze

Financijske obveze se klasificiraju ili kao financijske obveze po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak ili kao ostale financijske obveze.

Financijske obveze po fer vrijednosti kroz prikaz promjena fer vrijednosti u dobiti i gubitku

Financijske obveze se razvrstavaju u kategoriju imovine koja se vodi po fer vrijednosti kroz prikaz promjena fer vrijednosti u dobiti i gubitku (tj. koja se vodi po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak) ako se drže radi trgovanja ili su predodređena za iskazivanje na taj način.

Financijska obveza se razvrstava u portfelj namijenjen trgovanju ako je:

- stečena prvenstveno radi otkupa u bliskoj budućnosti; ili
- kod prvog priznavanja sastavni dio portfelja točno određenih financijskih instrumenata kojima Grupa upravlja zajedno i koji je u novije vrijeme odražavao obrazac ostvarivanja dobiti u kratkom roku; ili
- izvedenica koja nije predodređena niti je učinkovita kao zaštitni instrument.

Financijska obveza koja nije namijenjena trgovanju može pri prvom priznavanju biti predodređena za iskazivanje po fer vrijednosti

kroz dobiti i gubitak ako:

- se takvim predodređivanjem ukida ili znatno smanjuje nedosljednost u vrednovanju ili priznavanju koja bi se u suprotnom javila, ili
- je dio skupine financijske imovine ili financijskih obveza, ili oba, kojom se upravlja i čiji rezultati se procjenjuju na osnovi fer vrijednosti u skladu s dokumentiranom politikom Grupe za upravljanje rizicima ili njenom strategijom ulaganja i ako se informacije o grupiranju interno prezentiraju na toj osnovi, ili
- je sastavni dio ugovora koji sadrži jednu ili više ugrađenih izvedenica i MRS 39 dopušta da se cijeli složeni ugovor (sredstvo ili obveza) predodredi za iskazivanje po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak.

Financijske obveze koje se vode po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak se iskazuju po fer vrijednosti, pri čemu se svaka dobit i svaki gubitak prilikom kasnijeg vrednovanja priznaje u dobit i gubitak. Neto dobit i neto gubitak priznat u dobit i gubitak obuhvaća kamate i dividende zarađene na financijskom sredstvu i iskazuje se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u sklopu ostale dobiti i ostalih gubitaka.

Ostale financijske obveze

Ostale financijske obveze, uključujući obveze po kreditima te obveze prema dobavljačima i ostale obveze, se naknadno iskazuju po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamate.

Metoda efektivne kamate je metoda kojom se izračunava amortizirani trošak financijske obveze i kamatni trošak raspoređuje kroz relevantno razdoblje. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se procijenjeni budući novčani odljevi, (uključujući sve naknade po plaćenim ili primljenim bodovima koje su sastavni dio efektivne kamatne stope, zatim troškove transakcije i druge premije i diskonte), svode (gdje je prikladno) na prvobitno priznatu neto knjigovodstvenu vrijednost kroz očekivani vijek financijske obveze ili neko drugo razdoblje ako je kraće.

Prestanak priznavanja financijskih obveza

Grupa prestaje priznavati financijske obveze samo i isključivo onda kada su obveze plaćene, poništene ili istekle. Razlika između knjigovodstvene vrijednosti isknjižene financijske obveze i plaćene naknade te obveze za naknadu se priznaju u dobit i gubitak.

Izvedeni financijski instrumenti

Grupa ugovara razne izvedene financijske instrumente kako bi upravljala svojom izloženošću robnim rizicima.

Izvedenice se prvi puta priznaju po fer vrijednosti na datum zaključenja ugovora i nakon toga se na kraju svakog izvještajnog razdoblja ponovno svode na fer vrijednost. Dobit, odnosno gubitak proizašao iz svodenja na fer vrijednost se priznaje u dobit i gubitak, osim ako izvedenica nije predodređena i učinkovita kao zaštitni instrument, te u tom slučaju vrijeme priznavanja u dobit i gubitak ovisi o vrsti zaštitnog odnosa.

Zaštitni odnos

Grupa priznaje određene instrumente zaštite kao zaštitu fer vrijednosti.

Na početku zaštitnog odnosa Grupa službeno definira i dokumentira odnos zaštite na koji želi primijeniti računovodstvo zaštite, zajedno s ciljem u smislu upravljanja rizikom te strategijom zaštite. Dokumentacija se sastoji od utvrđivanja instrumenta zaštite, zaštićene stavke ili transakcije, vrste rizika koji je predmetom zaštite te opisa načina na koji će se ocjenjivati efektivnost zaštitnog instrumenta u neutralizaciji promjena fer vrijednosti zaštićene stavke koje predstavljaju rizik od kojeg se provodi zaštita. Od zaštite se očekuje visok stupanj efektivnosti u neutralizaciji promjena fer vrijednosti, koji se stalno prati da bi se utvrdilo je li zaštita visoko učinkovita kroz cijelo financijsko izvještajno razdoblje za koje je predviđena. Odnosi zaštite koji ispunjavaju stroge kriterije računovodstva zaštite su kako slijedi:

Zaštita fer vrijednosti

Zaštita fer vrijednosti odnosi se na zaštitu Grupe od izloženosti promjenama fer vrijednosti po osnovi priznatih stavki imovine ili obveza Grupe ili njenih nepriznatih čvrsto preuzetih obveza ili njihovog dijela i mogu povezati s određenim rizikom koji bi mogao utjecati na račun dobiti i gubitka.

Kod zaštite fer vrijednosti knjigovodstvena vrijednost zaštićene stavke usklađuje se za dobitke i gubitke povezane s rizikom koji je predmet zaštite, dok se predmetna izvedenica ponovno vrednuje po fer vrijednosti, a dobiti i gubici po obje komponente se priznaju u računu dobiti i gubitka.

Kod zaštite fer vrijednosti stavki koje se vode po amortiziranom trošku, usklađenje knjigovodstvene vrijednosti amortizira se kroz račun dobiti i gubitka tijekom preostalog razdoblja do dospelja. Svako usklađenje knjigovodstvene vrijednosti zaštićenog financijskog instrumenta na koji se primjenjuje metoda efektivne kamate, amortizira se kroz račun dobiti i gubitka.

Amortizacija se može početi primjenjivati čim dođe do usklađenja, a najkasnije kad se usklađenje zaštićene stavke po osnovi promjena njene fer vrijednosti povezanih s rizikom koji je predmetom zaštite prestane provoditi.

Kad se kao zaštićena stavka odredi nepriznata čvrsto preuzeta obveza, kumulativne kasnije nastale promjene fer vrijednosti te obveze koje se mogu povezati s rizikom koji je predmet zaštite iskazuju se u sklopu imovine odnosno obveza, a pripadajući dobitak

ili gubitak u računu dobiti i gubitka. Također, u računu dobiti i gubitka se iskazuju promjene fer vrijednosti zaštitnog instrumenta. Grupa prestaje primjenjivati računovodstvo zaštite istekom, raskidom, prodajom ili izvršenjem zaštitnog instrumenta, kad odnos zaštite više ne udovoljava kriterijima računovodstva zaštite ili odlukom Grupe o ukidanju zaštitnog odnosa.

Ugrađeni derivativi

Derivativni ugovori uključeni u druge financijske instrumente ili ostale glavne ugovore ('host contracts') tretiraju se kao izdvojeni derivativni ugovori kad njihovi rizici i karakteristike nisu direktno povezani s rizicima i karakteristikama glavnih ugovora, a glavni ugovori se ne računaju kao stvarna vrijednost s promjenama u stvarnoj vrijednosti koje se vide u dobitku ili gubitku.

Ugrađeni derivativi se iskazuju u sklopu dugotrajne imovine ili dugoročnih obveza ako je preostalo razdoblje do dospijanja izvedenog instrumenta dulje od dvanaest mjeseci i ako se realizacija imovine, odnosno podmirenja obveze ne očekuje u roku od dvanaest mjeseci. Ostali ugrađeni derivativi se prezentiraju u sklopu kratkotrajne imovine ili kratkoročnih obveza.

U redovnom poslovanju, Društvo i Grupa su potpisali određene dugoročne ugovore o kupnji i prodaji u stranoj valuti, koji, sukladno MRS-u 39, sadrže ugrađene izvedene financijske instrumente. Ugrađeni izvedeni financijski instrument je dio ugovora koji utječe da se novčani tijekovi nastali na osnovi ugovora mijenjaju, djelomično, na sličan način kao i samostalni izvedeni financijski instrument. MRS 39 zahtijeva da takvi ugrađeni izvedeni financijski instrumenti budu odvojeni od osnovnih ugovora i da se vode kao izvedeni financijski instrumenti, svrstani kao namijenjeni trgovanju i vode se po fer vrijednosti, uključujući knjiženje promjena fer vrijednosti na teret ili u korist računa dobitka ili gubitka.

Fer vrijednost ugrađenih terminskih ugovora u stranoj valuti je utvrđena na osnovi trenutnih tržišnih tečajeva stranih valuta na kraju izvještajnog razdoblja, s obzirom da ne postoji razvijeno terminsko tržište u zemljama sudionicama ugovora. Fer vrijednost ugrađenog instrumenta zamjene indeksa inflacije je utvrđena kao razlika kumulativnog indeksa inflacije između ugovorenog eskalatora inflacije i inflacije u državi u kojoj je ugovor izvršen. Dugoročni učinak ovih ugrađenih izvedenih financijskih instrumenata je diskontiran koristeći diskontnu stopu sličnu kamatnoj stopi na državne obveznice.

Poslovni segmenti

MSFI 8 Poslovni segmenti nalaže da se poslovni segmenti odrede prema internim izvještajima o sastavnim dijelovima Grupe koje redovito pregledava glavni izvršni donositelji poslovnih odluka kako bi se na segmente rasporedili resursi i ocijenila uspješnost njihova poslovanja.

Rezerviranja za napuštanje proizvodnih polja i ostale obveze

Rezerviranje je priznato kad Grupa ima sadašnju obvezu (zakonsku ili izvedenu) koja je nastala kao rezultat prošlih događaja, te je vjerojatno (više da nego ne), da će odljev sredstava biti potreban da se podmiri ta obveza, a pouzdano se može procijeniti iznos obveze. Iskazani iznos rezerviranja odražava najbolju moguću procjenu naknade koju će biti potrebno isplatiti radi podmirenja sadašnje obveze na kraju izvještajnog razdoblja uzimajući u obzir rizike i neizvjesnosti povezane s obvezom. Kad je značajan iznos smanjenja vrijednosti novca, iznos rezerviranja je sadašnja vrijednost troškova za koje se očekuje da će nastati kako bi se podmirila obveza, utvrđenih korištenjem diskontnog faktora koji predstavlja omjer inflacijske stope i realne kamatne stope. Kad se koristi diskontiranje, svake se godine utjecaj diskontiranja knjiži kao financijski trošak, te je iskazana vrijednost rezerviranja povećana svake godine za proteklo vrijeme.

Rezerviranja za troškove zatvaranja pogona odnose se na napuštanje proizvodnih naftnih i plinskih polja i početno se priznaje kao trošak nekretnina, postrojenja i opreme. Naknadne promjene u iznosima rezerviranja koje nastaju zbog promjena u procjeni troškova napuštanja, rezervi i proizvodnje nafte i plina, nerizične kamatne stope kao diskontne stope i stope inflacije, također se smatraju promjenama u troškovima nekretnina, postrojenja i opreme te se reflektiraju na račun dobiti i gubitka kroz buduću amortizaciju.

Rezerviranja za emisijske kvote

Obveza za emisiju se ne priznaje sve dok iznos stvarnih emisija ne dosegne iznos besplatno dodijeljenih jedinica. Ovaj pristup potkrepljuje činjenicu da se dodijeljene emisijske jedinice ne priznaju kao nematerijalna imovina, odnosno njihova vrijednost u imovini je nula. Kad stvarna emisija prelazi iznos dodijeljene emisijske kvote, rezerviranje treba, za emisije veće od besplatno dodijeljenih emisijskih jedinica, priznati temeljem stvarne tržišne cijene. Navedeno također znači da nije moguće evidentirati rezerviranje ranije od mjeseca kada iznos emisija prekorači iznos dodijeljenih emisijskih jedinica, niti je moguće očekivati nedostatak rasporediti tijekom kalendarske godine.

Namirenje s državom provodi se umanjnjem kupljenih emisijskih jedinica sa rezerviranjem za obvezu emisijskih jedinica koje prelaze broj besplatno dodijeljenih emisijskih jedinica.

Rezerviranje se treba obračunati za svako postrojenje zasebno i evidentirati na segmentu gdje emisija nastaje.

Priznavanje prihoda

Prihodi se mjere po fer vrijednosti primljene naknade ili potraživanja za naknadu. Prihodi se umanjuju za povrate od kupaca, rabate i slične popuste.

Prihodi od prodaje robe

Prihodi od prodaje robe se priznaju kad su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- Grupa je na kupca prenijela sve značajne rizike i nagrade povezane s vlasništvom nad robom;
- Grupa ne zadržava niti stalno upravljačko pravo u mjeri koja se obično povezuje s vlasništvom niti efektivnu kontrolu nad prodanom robom;
- iznos prihoda je moguće pouzdano izmjeriti;
- vjerojatan je priljev ekonomskih koristi u Grupi povezanih s transakcijom i
- troškovi koji su nastali ili koji trebaju nastati temeljem transakcije se mogu pouzdano izmjeriti.

Prihodi od prodaje robe koja je rezultat dodjele nagrada kupcu se računa višestruko po elementima transakcije prihoda. U obzir uzeta dodijeljena nagrada se mjeri po fer vrijednosti, odnosno prihod za koji se dodijeljena nagrada može odvojeno prodati. Grupa nije uključila detaljne objave u svezi programa lojalnosti kupaca jer vrijednosti nisu značajne.

Pružanje usluga

Prihodi temeljem ugovora o pružanju usluga se priznaju prema stupnju dovršenosti ugovora. Stupanj dovršenosti ugovora se određuje kako slijedi:

- naknade za ugradnju se priznaju prema stupnju dovršenosti instalacija, koji se određuje kao razmjerni dio ukupnog očekivanog proteklog vremena za instaliranje na datum izvještavanja;
- naknade za servisiranje uključene u cijenu prodanih proizvoda se priznaju prema udjelu ukupnih troškova servisiranja prodanog proizvoda i
- prihodi temeljem ugovora o utrošenom vremenu i materijalu se priznaju po ugovorenim jediničnim cijenama za sat rada na temelju utrošenih sati, odnosno nastalim direktnim troškovima.

Prihodi od dividendi i kamata

Prihodi od dividendi, tj. udjela po osnovi ulaganja se priznaju kad je utvrđeno pravo dioničara na primitak dividende.

Prihodi od kamata se priznaju kad je vjerojatno da će ekonomske koristi pritjecati u Grupi te se iznos prihoda može pouzdano izmjeriti.

Prihodi od kamata se priznaju po načelu nastanka događaja na temelju nepodmirene glavnice i po primjenjivoj efektivnoj kamatnoj stopi, a to je stopa kojom se procijenjeni budući novčani primici diskontiraju tijekom očekivanog vijeka financijskog sredstva do njegovog neto knjigovodstvenog iznosa utvrđenog prilikom početnog priznavanja.

Ugovori o izgradnji

Sukladno Računovodstvenim politikama i procedurama, Grupa primjenjuje MRS 11 Ugovori o izgradnji na ugovore o izgradnji koji zadovoljavaju sljedeće kriterije:

- vrijednost pojedinačnog ugovora prelazi vrijednost od 3 milijuna kuna
- vrijeme izvođenja ugovora o izgradnji duže je od 12 mjeseci.

Grupa primjenjuje metodu praćenja ugovora o izgradnji po stupnju dovršenosti, odnosno po metodi postotka dovršenosti, a koji se utvrđuje kao udio troškova ugovora nastalih do datuma izvještavanja u odnosu na procijenjene ukupne troškove ugovora.

Utvrđivanje računovodstvenog postupka priznavanja prihoda i troškova povezanih s ugovorima o izgradnji:

- troškovi projekta se iskazuju kao nastali troškovi,
- prihodi se priznaju u omjeru prema nastalim troškovima za vrijeme razdoblja u odnosu prema procijenjenim ukupnim troškovima projekta,
- procijenjeni gubici se iskazuju u cijelosti čim se gubitak procjeni i može se pouzdano izmjeriti.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROSUDBE I PROCJENE

Kritičke prosudbe i procjene kod primjene računovodstvenih politika

Kod primjene računovodstvenih politika opisanih u bilješci 2., Uprava je utvrdila određene prosudbe i procjene koje su imale značajan efekt na iznose u financijskim izvještajima (neovisno od onih koje uključuju procjene).

Sastavljanje financijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su usvojeni u EU, zahtijeva od Uprave da daje procjene i pretpostavke koje utječu na iskazane iznose imovine, obveza, prihoda i rashoda te objavu nepredviđenih obveza. Značajne procjene korištene pri izradi ovih financijskih izvještaja odnose se na primanja zaposlenih, iznose vrijednosnih usklađenja imovine, utvrđivanja fer vrijednosti imovine i obveza i procijenjenih troškova uklanjanja imovine kao i rezerviranja za zaštitu okoliša i rezerviranja za sudske sporove. Mogući su događaji u budućnosti koji će uzrokovati promjene u pretpostavkama na temelju kojih su dane procjene, a time i promjene u samim procjenama. Učinak bilo koje promjene u procjeni iskazat će se u financijskim izvještajima kad će ga biti moguće utvrditi.

Prosudbe i procjene su detaljno prikazane u pripadajućim bilješkama, međutim najznačajnije prosudbe i procjene se odnose kako slijedi:

Posljedice određenih sudskih sporova

Društva INA Grupe su strane u brojnim sudskim sporovima proizašlim iz redovnog poslovanja. Rezerviranja se evidentiraju ukoliko postoji sadašnja obveza kao rezultat prošlog događaja (uzimajući u obzir sve raspoložive dokaze uključujući mišljenje pravnih stručnjaka) gdje je vjerojatno da će podmirenje obveze zahtijevati odljev resursa i ukoliko se iznos obveze može pouzdano procijeniti (vidi bilješku 29).

Knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme

Kalkulacija umanjenja vrijednosti imovine zahtijeva procjenu vrijednosti imovine u uporabi jedinica koje stvaraju novac. Ta vrijednost je mjerena temeljem projekcije diskontiranog novčanog toka. Najznačajnije varijable za utvrđivanje novčanog toka su proizvodni volumen, operativni i kapitalni izdaci, diskontirane stope, vrijeme za koje se rade projekcije novčanog toka, kao i pretpostavke i prosudbe korištene za utvrđivanje novčanih primitaka i izdataka. Umanjenje imovine priznato u konsolidiranom računu dobiti i gubitka iznosi 28 milijuna kuna u 2016. godini (31. prosinca 2015. godine: 1.116 milijuna kuna).

Knjigovodstvena vrijednost goodwilla

U 2016. godini nije bilo umanjenja goodwilla, dok je u 2015. godini, temeljem testa umanjenja priznato umanjenje vrijednosti goodwill u iznosu od 31 milijun kuna (vidi bilješku 13). Knjigovodstveni iznos goodwilla na dan 31. prosinca 2016. godine i 2015. godine iznosi 152 milijuna kuna (vidi bilješku 13).

Knjigovodstvena vrijednost nematerijalne istražne imovine na naftnim i plinskim poljima

Knjigovodstveni iznos nematerijalne istražne imovine na naftnim i plinskim poljima je 197 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2016. godini i 196 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2015. godini (vidi bilješku 13). U INA Grupi nije bilo umanjenja nematerijalne istražne imovine na naftnim i plinskim poljima dok je u 2015. godini priznato umanjenje u iznosu od 102 milijuna kuna (vidi bilješku 13).

Knjigovodstvena vrijednost proizvodne imovine na naftnim i plinskim poljima

Knjigovodstveni iznos proizvodne imovine na naftnim i plinskim poljima je 4.069 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2016. godini i 3.873 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2015. godini (vidi bilješku 14). U INA Grupi umanjenje imovine na naftnim i plinskim poljima iznosi 26 milijuna kuna za 2016. godinu dok je u 2015. godini evidentirano umanjenje u iznosu od 951 milijuna kuna (vidi bilješku 14).

Korištene ključnih pretpostavki

SD Rafinerije i Marketing

Uprava INA, d.d. je provela analizu indikatora umanjenja vrijednosti, odnosno jesu li ključne vrijednosti aktivnosti poslovanja (potražnja na tržištu, rafinerijske marže, cijene nafte) značajno pogoršane. Analizom je zaključeno da za Rafinerije i marketing ne postoji događaj koji ukazuje na umanjenje, stoga test umanjenja vrijednosti nije proveden.

SD Istraživanje i proizvodnja nafte i plina

Procjena buduće cijene ugljikovodika, kao ključnog pokazatelja vrijednosti za imovinu Istraživanja i proizvodnje nafte i plina, znatno je poboljšana u odnosu na izvještajno razdoblje prošle godine, što u kombinaciji s činjenicom da nije bilo značajnijih revizija koje se odnose na rezerve ugljikovodika INA, d.d. ili vrste troškova, dovodi do zaključka kako nema potrebe za testom umanjenja za bilo koju imovinu u INA, d.d. u SD Istraživanje i proizvodnja nafte i plina.

Ipak, vezano za jedno naftno polje, Obod, test umanjenja vrijednosti je napravljen i umanjenja vrijednosti je evidentirano u iznosu od 24 milijuna kuna zbog erupcije plina na polju što je rezultiralo gubitkom većine nadoknadivih sredstava.

Ulaganje u Siriju

INA, d.d. od 1998. do danas ima šest (6) komercijalno uspješnih polja u Bloku Hayan (Jihar, Al Mahr, Jazal, Palmyra, Mustadira i Mazrur) sa znatnim količinama nafte, plina i kondenzata. INA, d.d. je privremeno obustavila sve poslovne aktivnosti u Siriji od 26. veljače 2012. godine objavivši višu silu u skladu s važećim sankcijama SAD-a i Europske Unije.

Trenutačni status

Glavne proizvodne aktivnosti preuzeli su lokalni radnici Hayan Petroleum Company, što INA, d.d. smatra nezakonitim.

U siječnju 2017. godine ISIL je napao plinsko postrojenje Hayan. Na temelju dostupnih podataka eksplozija je oštetila kontrolnu sobu. Međutim, najznačajnija i najvrjednija oprema koja se koristi u proizvodnji plina, kao što su turbine, ostala je neoštećena eksplozijom.

Umanjenje dugotrajne i kratkotrajne imovine u Siriji

Imajući u vidu napad na Hayan plinsko postrojenje, te nastavlajući praksu u posljednjih nekoliko godina, INA, d.d. je provela test umanjenja imovine u Siriji.

Društvo je o ovom predmetu koristilo usluge poznatog vanjskog savjetnika koji je savjetovao Društvo o trenutnom i očekivanom razvoju političke situacije u Siriji. U skladu sa zaprimljenim savjetom vjerojatnost za scenarije koji imaju povoljniji ishod za INA, d.d. su porasli u odnosu na prethodnu godinu. Navedeni scenariji imaju protutežni utjecaj procijenjenoj šteti imovine u Siriji. Stoga, temeljem rezultata testa umanjenja nema naznaka za dodatno umanjenje vrijednosti imovine društva u Siriji na dan 31. prosinca 2016. godine.

Najznačajnije varijable u određivanju novčanih tijekova su pretpostavke i procjene korištene za određivanje budućih godišnjih količina proizvodnje, iznosa i rasporeda novčanih priljeva i odljeva, uključujući i cijene sirove nafte i prirodnog plina (s obzirom na formulu cijene navedene u predmetnom Ugovoru o podijeli proizvodnje), operativnih troškova, vjerojatnosti koje se odnose na različite scenarije, diskontirane stope, razdoblja na koji se novčani tijek odnosi kao i troškove ponovne izgradnje.

Dok takvi novčani tijekovi odražavaju najbolju procjenu Uprave glede budućnosti, te procjene su izložene povećanoj neizvjesnosti koja nastaje kao rezultat političkih, sigurnosnih i ekonomskih uvjeta u Siriji. Mogući utjecaji različitih ponderiranih scenarija vjerojatnosti na poslovanje Grupe u Siriji predstavljaju:

- a) Šteta: imovina je izložena fizičkim oštećenjima uslijed ciljanih ili slučajnih napada. U slučaju samo djelomičnog oštećenja, povratak u rad je još uvijek moguć, dok se u slučaju potpunog oštećenja imovine, povratak ne očekuje.
- b) Povratak u poslovne aktivnosti: po smirivanju krize te potpunog ili djelomičnog ukidanja sankcija, Grupa očekuje povratak u poslovanje u razdoblju od 2 do 5 godina.
- c) Bez povratka: Grupa se nije u mogućnosti vratiti te je sva imovina izgubljena.

Za procjenu budućih proizvodnih količina korištene su dokazane razradne rezerve izvedene iz poslovnih planova prije proglašenja više sile. Diskontne stope primjenjive za navedenu imovinu su izvedene iz prosječnog ponderiranog troška kapitala za poslovanje naftnih i plinskih polja u dolarima te su prema potrebi prilagođavane specifičnim rizicima projekta (vidi bilješku 14).

Politički razvoj u Egiptu

Vezano za poslove INA, d.d. u Egiptu ključna poslovna nesigurnost je vrijeme naplate. Na datum 31. prosinca 2016. godine dospjela potraživanja iznose 486 milijuna kuna i stara su do dvije godine. Ukupna ispravljena potraživanja na dan 31. prosinca 2016. godine iznose 462 milijuna kuna.

Kvantificiranje i izračun obveza za napuštanje polja

Troškovi dekomisije su neizvjesni i procjene troškova mogu varirati zbog mnogobrojnih čimbenika, uključujući i promjene u zakonskim i regulatornim zahtjevima, novim dostupnim tehnologijama i iskustvu pri napuštanju druge imovine, kao i očekivanom vremenu, prostoru, troškovima i riziku koji se mogu promijeniti. Stoga su napravljene značajne procjene i pretpostavke prilikom izračuna obveza za napuštanje polja.

Uprava procjenjuje buduće novčane izdatke u svezi obveza dekomisije koristeći cijene, analogno prethodnim sličnim radovima kao

i ostale pretpostavke. Nadalje, izračun vremena tih novčanih tijekova reflektiraju trenutnu procjenu prioriteta, tehničke opremljenosti i hitnosti tih obveza. Vrijednost tih obveza za INA, d.d., a vezano za rezerviranja za napuštanje polja iznosi 2.475 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2016. godine (31. prosinca 2015. godine: 2.457 milijuna kuna) (vidi bilješku 29).

Opseg rezerviranja za zaštitu okoliša

Propisi, posebno zakonodavstvo zaštite okoliša ne specificira točno opseg aktivnosti ili tehnologiju koja se primjenjuje za rezerviranja za zaštitu okoliša. Rezerviranja se priznaju ako Grupa ima sadašnju obvezu (zakonsku ili izvedenu) kao rezultat prošlog događaja i ako je vjerojatno (tj. više vjerojatno nego da neće) da će odljev sredstava biti potreban da se podmiri ta obveza, a pouzdana procjena se može utvrditi u vrijednosti obveze.

Općenito, vremensko razdoblje rezerviranja podudara se s obvezama prema službenom planu aktivnosti, ili ako nastupi prije, s iskrcavanjem ili zatvaranjem neaktivnih lokacija. Uprava koristi prethodno iskustvo i vlastitu interpretaciju predmetnog zakonodavstva kada se određuje opseg rezerviranja za zaštitu okoliša. Kada obveza neće biti utvrđena kroz više godina, iznos koji se priznaje je sadašnja vrijednost procijenjenih budućih troškova. Na dan 31. prosinca 2016. godine INA Grupa priznala je rezerviranja za zaštitu okoliša u iznosu od 308 milijuna kuna (2015. godine: 333 milijun kuna) (vidi bilješku 29), koja se odnose na utvrđivanje količine i opsega onečišćenja lokacije, zbrinjavanje otpada nastalog uslijed prethodnih aktivnosti te provedbu preliminarnih istražnih radova uz pripadajuće laboratorijske analize, iskop tla i zamjenu materijala tijekom rekonstrukcije benzinskih postaja. Isto ne pokriva troškove sanacije zbog nedostatka nacionalnih propisa.

Raspoloživost oporezujuće dobiti za koje imovina odgođenog poreza može biti priznata

Odgođena porezna imovina se priznaje za sve neiskorištene porezne gubitke i ostale privremene porezne razlike do mjere u kojoj je moguće da će porez na dobit biti raspoloživ za iskorištenje gubitka. Određivanje iznosa odgođene porezne imovine koji se može priznati zahtijeva sveobuhvatnu prosudbu, temeljenu na vjerojatnom izračunu vremenskog razdoblja u kojem se ista može iskoristiti i razini buduće oporezive dobiti, uz uvažavanje planirane strategije poreza. Uprava vjeruje da je priznata odgođena porezna imovina povrativa. Odgođena porezna imovina za INA Grupu iznosi 1.769 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2016. godine (u 2015. godini iznosila je 2.094 milijuna kuna), dok iznos odgođene porezne obveze za INA Grupu iznosi 13 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2016. godine (u 2015. godini iznosio je 22 milijuna kuna). Knjigovodstveni iznos odgođene porezne imovine u INA, d.d. iznosi 1.684 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2016. godine, odnosno 1.955 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2015. godine (vidi bilješku 11). Nepriznata odgođena porezna imovina za INA Grupu u iznosu od 43 milijuna kuna se odnosi na prenesene porezne gubitke.

Aktuarske procjene korištene za izračun naknada za odlazak u mirovinu

Troškovi definiranih planiranih naknada su utvrđeni koristeći aktuarske procjene. Aktuarske procjene uključuju utvrđivanje pretpostavki o diskontiranim stopama, iznosima naknada, smrtnosti i stopi fluktuacije. Zbog dugoročne prirode tih planova, te procjene su predmet nesigurnosti. Rezerviranja za naknade za mirovine i jubilarne nagrade za INA Grupu iznose 95 milijuna kuna na 31. prosinca 2016. godine (31. prosinca 2015. godine: 109 milijuna kuna), dok u INA, d.d. iznose 48 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2016. godine, (31. prosinca 2015. godine: 70 milijuna kuna) (vidi bilješku 30).

Korisni vijek upotrebe imovine

INA Grupa i INA, d.d. preispituju procijenjeni vijek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svakog izvještajnog razdoblja. Procjena korisnog vijeka upotrebe smatra se značajnom računovodstvenom procjenom koja utječe na promjenu stopa amortizacije. Nova procjena korisnog vijeka upotrebe imovine na kraju 2016. godine nije imala značajnijih promjena u odnosu na prethodnu procjenu.

Rezerve ugljikovodika

Projekti istraživanja i razrade ležišta uključuju brojne neizvjesnosti i rizike poslovanja, koji mogu uzrokovati znatne izdatke. Istražni i razradni projekti INA Grupe mogu kasniti ili biti neuspješni iz mnogo razloga, uključujući prekoračenja troškova, geološka pitanja, poteškoće u udovoljavanju zahtjevima nadležnih tijela, nedostatak opreme i mehaničke poteškoće. Ovi projekti, naročito oni koji se odnose na polja u odobalnim područjima ili drugim zahtjevnim terenima, također često zahtijevaju upotrebu novih i naprednih tehnologija, čiji razvoj, nabava i instalacija mogu biti skupi, a koji možda neće funkcionirati kako se to očekivalo. Istraživanje nafte i prirodnog plina te bušenje podložno je velikom rasponu rizika koji su specifični za takve projekte, uključujući erupciju, oštećenje ležišta, gubitak kontrole nad bušotinom, probijanja, kratere, požare i prirodne katastrofe. INA Grupa procjenjuje i izvještava rezerve ugljikovodika sukladno načelima sadržanim u smjernicama SPE Petroleum Resources Management Reporting System (PRMS).

Obzirom na mogućnost promjena korištenih ekonomskih pretpostavki i pribavljanje dodatnih geoloških podataka tijekom radova na poljima, procjena obnovljivih rezervi se može promijeniti. Takve promjene mogu imati efekta na financijski položaj i rezultat INA Grupe koji uključuju slijedeće: utjecaj na knjigovodstvenu vrijednost imovine za istraživanje i procjenu, naftne i plinske

nekretnine, postrojenja i opremu i goodwill zbog promjena u procijenjenim budućim novčanim tijekovima;

- promjena amortizacije u računu dobiti i gubitka i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti uslijed korištenja metode proizvodnih jedinica (UOP) ili promjene korisnog vijeka trajanja imovine;
- rezerviranje za dekomisiju može zahtijevati reviziju gdje promjene u procijenjenim rezervama utječu na očekivanja o nastanku takvih aktivnosti i povezanih troškova tih aktivnosti;
- priznavanje i knjigovodstvena vrijednost odgođene porezne imovine se može promijeniti uslijed promjene u prosudbi o postojanju takve imovine ili promjene procjene o mogućoj sanaciji takve imovine.

Reklasifikacija pozicija računa izvještaja o financijskom položaju

Kako bi osigurali konzistentnost u prezentiranju sa tekućom godinom Društvo i Grupa su u 2016. godini reklasificirali su neiskorištene dane godišnjeg odmora kao i bonuse zaposlenika sa pozicije rezerviranja na ostale kratkoročne obveze. Efekt reklasifikacije izvještaja o financijskom položaju je kako slijedi:

INA GRUPA	2015 prije reklasifikacije	Trošak neiskorištenih dana godišnjeg odmora i naknada za primanja zaposlenika	2015 nakon reklasifikacije
Ostale kratkoročne obveze	335	176	511
Kratkoročna rezerviranja	627	(176)	451
Ukupno	962	-	962

INA, D.D.	2015 prije reklasifikacije	Trošak neiskorištenih dana godišnjeg odmora i naknada za primanja zaposlenika	2015 nakon reklasifikacije
Ostale kratkoročne obveze	233	115	348
Kratkoročna rezerviranja	463	(115)	348
Ukupno	696	-	696

4. INFORMACIJE O SEGMENTIMA

INA Grupa posluje kroz tri osnovna poslovna segmenta. Strateški poslovni segmenti nude različite proizvode i usluge.

Izveštajni subjekti, u INA Grupi predstavljaju segmente djelatnosti (SD) koji su definirani prema standardnom lancu vrijednosti naftnih kompanija:

- SD Istraživanje i proizvodnja nafte i plina – istraživanje, proizvodnja i prodaja sirove nafte i prirodnog plina;
- SD Rafinerije i marketing – prerada sirove nafte, veleprodaja naftnih derivata, maloprodaja naftnih derivata i robe široke potrošnje, logistika; i
- Poslovne funkcije - pored gore navedenih poslovnih segmenata, poslovanje INA Grupe uključuje segment koji pruža usluge temeljnim djelatnostima.

Informacije koje opisuju poslovanje svih izvještajnih segmenata su prikazane u nastavku. Dobit iz osnovne djelatnosti se koristi pri mjerenju poslovanja izvještajnog segmenta iz razloga što Uprava vjeruje da informacija o dobiti iz osnovne djelatnosti predstavlja relevantnu informaciju prilikom ocjenjivanja rezultata određenog segmenta. Međutim, financiranje Grupe (koje uključuje financijske troškove i financijske prihode) i porez na dobit se iskazuje na razini Grupe i nisu relevantni za donošenje poslovnih odluka na razini segmenata djelatnosti.

Intersegmentalni transfer predstavlja efekt nerealizirane dobiti nastale prijenosom zaliha iz SD Istraživanja i proizvodnje nafte i plina na SD Rafinerije i marketing. Vrednovanje zaliha domaće nafte, gotovih i polugotovih proizvoda u SD Rafinerije i marketing temelji se na transfernoj cijeni između SD Istraživanje i proizvodnja nafte i plina i SD Rafinerije i Marketing. Preko intersegmentalnih transfera provodi se eliminacija nerealizirane dobiti (razlika između transferne cijene i cijene domaće nafte).

Za svrhe izvještavanja o segmentima, segment koji prodaje zalihe transakciju evidentira kao dobit odmah po transferu. Ipak, na razini Društva dobit se evidentira kada je treća strana kupila robu.

Sljedeća tablica prikazuju informacije o prihodima i rashodima djelatnosti INA Grupe za 2016. godinu:

2016.	Istraživanje i proizvodnja nafte i plina	Rafinerije i marketing	Poslovne funkcije i ostalo	Intersegmen- talni transferi i konsolidacijske usklade	Ukupno
Prihodi od prodaje eksternim kupcima	2.023	13.062	490	-	15.575
Intersegmentalna prodaja	1.867	32	1.120	(3.019)	-
Prihodi ukupno	3.890	13.094	1.610	(3.019)	15.575
Rashodi osnovne djelatnosti, neto ostalih prihoda iz osnovne djelatnosti	(2.718)	(13.020)	(2.106)	2.876	(14.968)
Dobit/(gubitak) osnovne djelatnosti	1.172	74	(496)	(143)	607
Gubitak iz financijskih djelatnosti					(146)
Dobit iz redovnih aktivnosti prije oporezivanja					461
Trošak poreza na dobit					(366)
Dobit tekućeg razdoblja					95

Sljedeća tablica prikazuju informacije o prihodima i rashodima djelatnosti INA Grupe za 2015. godinu:

2015.	Istraživanje i proizvodnja nafte i plina	Rafinerije i marketing	Poslovne funkcije i ostalo	Intersegmen- talni transferi i konsolidacijske usklade	Ukupno
Prihodi od prodaje eksternim kupcima	2.843	14.795	1.223	-	18.861
Intersegmentalna prodaja	2.127	36	1.125	(3.288)	-
Prihodi ukupno	4.970	14.831	2.348	(3.288)	18.861
Rashodi osnovne djelatnosti, neto ostalih prihoda iz osnovne djelatnosti	(4.598)	(16.156)	(2.856)	3.411	(20.199)
Dobit/(gubitak) osnovne djelatnosti	372	(1.325)	(508)	123	(1.338)
Gubitak iz financijskih djelatnosti					(411)
Gubitak iz redovnih aktivnosti prije oporezivanja					(1.749)
Prihod poreza na dobit					331
Gubitak tekućeg razdoblja					(1.418)

Sljedeća tablica prikazuju informacije o financijskom položaju djelatnosti INA Grupe za 2016. godinu:

"31. prosinca 2016. godine Imovina i obveze"	Istraživanje i proizvodnja nafte i plina	Rafinerije i marketing	Poslovne funkcije i ostalo	Intersegmentalni transferi i konsoli- dacijske usklade	Ukupno
Nematerijalna imovina	228	42	266	-	536
Nekretnine, postrojenja i oprema	5.787	5.472	1.502	(188)	12.573
Ulaganja u pridružena društva	22	-	-	-	22
Zalihe	151	1.957	220	(278)	2.050
Potraživanja od kupaca, neto	456	1.006	392	(263)	1.591
Neraspoređena imovina					3.520
Ukupna aktiva					20.292
Obveze prema dobavljačima	410	1.358	351	(262)	1.857
Neraspoređene obveze					7.838
Ukupne obveze					9.695
Ostale segmentalne informacije					
Nekretnine, postrojenja i oprema	701	603	73	(35)	1.342
Nematerijalna imovina	13	5	25	-	43
Kapitalni izdaci:	714	608	98	(35)	1.385
Amortizacija	972	538	167	-	1.677
Ukupno gubici od umanjenja, neto *	67	31	167	7	272

* Vidi bilješku 8

Sljedeća tablica prikazuju informacije o financijskom položaju djelatnosti INA Grupe za 2015. godinu:

"31. prosinca 2015. godine Imovina i obveze"	Istraživanje i proizvodnja nafte i plina	Rafinerije i marketing	Poslovne funkcije i ostalo	Intersegmentalni transferi i konsoli- dacijske usklade	Ukupno
Nekretnine, postrojenja i oprema	224	45	271	-	540
Nematerijalna imovina	6.056	5.130	1.692	(148)	12.730
Ulaganja u pridružena društva	22	-	-	-	22
Zalihe	164	1.604	227	(175)	1.820
Potraživanja od kupaca, neto	582	790	611	(259)	1.724
Neraspoređena imovina					3.546
Ukupna aktiva					20.382
Obveze prema dobavljačima	371	837	451	(259)	1.400
Neraspoređene obveze					8.397
Ukupne obveze					9.797
Ostale segmentalne informacije					
Nekretnine, postrojenja i oprema	814	608	208	(37)	1.593
Nematerijalna imovina	16	5	26	-	47
Kapitalni izdaci:	830	613	234	(37)	1.640
Amortizacija	1.468	533	190	-	2.191
Ukupno gubici od umanjenja, neto *	1.218	8	301	19	1.546

* Vidi bilješku 8

PO ZEMLJOPISNIM PODRUČJIMA

INA Grupa						
31. prosinca 2016. godine	Republika Hrvatska	Egipat	Angola	Sirija	Ostale zemlje	Ukupno
Nematerijalna imovina	361	-	-	-	175	536
Nekretnine, postrojenja i oprema	11.221	160	117	283	792	12.573
Ulaganja u pridružena društva	22	-	-	-	-	22
Zalihe	1.909	26	-	-	115	2.050
Potraživanja od kupaca, neto	995	27	-	-	569	1.591
Neraspoređena imovina						3.520
Ukupna aktiva						20.292

Ostale segmentalne informacije						
Nekretnine, postrojenja i oprema	1.170	72	33	-	67	1.342
Nematerijalna imovina	43	-	-	-	-	43
Kapitalni izdaci:	1.213	72	33	-	67	1.385

INA Grupa						
31. prosinca 2015. godine	Republika Hrvatska	Egipat	Angola	Sirija	Ostale zemlje	Ukupno
Nematerijalna imovina	366	-	-	-	174	540
Nekretnine, postrojenja i oprema	11.554	153	109	291	623	12.730
Ulaganja u pridružena društva	22	-	-	-	-	22
Zalihe	1.690	30	-	-	100	1.820
Potraživanja od kupaca, neto	1.034	81	44	-	565	1.724
Neraspoređena imovina						3.546
Ukupna aktiva						20.382

Ostale segmentalne informacije						
Nekretnine, postrojenja i oprema	1.323	109	56	-	105	1.593
Nematerijalna imovina	47	-	-	-	-	47
Kapitalni izdaci:	1.370	109	56	-	105	1.640

INA GRUPA	Prihodi od eksternih kupaca	
	2016.	2015.
Republika Hrvatska	9.355	11.116
Bosna i Hercegovina	1.784	2.098
Švicarska	1.497	1.156
Slovenija	779	773
Ostale zemlje	2.160	3.718
	15.575	18.861

INA, D.D.	Prihodi od eksternih kupaca	
	2016.	2015.
Republika Hrvatska	9.180	10.870
Bosna i Hercegovina	1.557	1.838
Švicarska	1.496	1.156
Slovenija	685	666
Ostale zemlje	1.724	2.631
	14.642	17.161

Informacije o glavnim kupcima

U 2016. godini kao i u 2015. godini prihod ni po jednom pojedinačnom kupcu nije bio veći od 10% ukupnih prihoda Grupe.

5. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	INA Grupa		INA, d.d.	
	2016.	2015.	2016.	2015.
Prihod od zakupa	40	42	52	62
Prihodi od povrata poreza	31	2	25	2
Prihod od kamata, kupci	28	12	26	11
Dobit od prodaje imovine	22	57	26	24
Dodatna odobrenja po ugovorima	21	2	8	2
Provizija od komisione prodaje	12	12	11	12
Viškovi	11	22	15	20
Prihod od naplaćenih šteta	7	3	3	12
Naknada za prijevremeni raskid ugovora	-	173	-	66
Prihod od povećanja imovine ovisnog društva	-	-	135	-
Robne nezaštićene derivativne transakcije	(44)	19	(44)	19
Ostalo	58	96	39	69
Ukupno	186	440	296	299

6. AMORTIZACIJA

	INA Grupa		INA, d.d.	
	2016.	2015.	2016.	2015.
Amortizacija nekretnina, postrojenja i oprema (bilješka 14 b)	1.635	2.156	1.560	2.044
Amortizacija dugotrajne nematerijalne imovine (bilješka 13)	42	35	40	34
Amortizacija	1.677	2.191	1.600	2.078

7. TROŠKOVI OSOBLJA

	INA Grupa		INA, d.d.	
	2016.	2015.	2016.	2015.
Neto plaće	1.012	1.191	545	780
Porezi i doprinosi za mirovinsko i zdravstveno osiguranje	710	824	428	575
Ostali troškovi vezani uz plaće	361	406	202	263
	2.083	2.421	1.175	1.618

Broj zaposlenih u INA Grupa i INA, d.d. prikazan je u nastavku, od kojih je većina zaposlena u Republici Hrvatskoj:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	2016.	2015.	2016.	2015.
	Broj zaposlenih	Broj zaposlenih	Broj zaposlenih	Broj zaposlenih
Rafinerije i marketing	6.090	6.052	2.513	5.301
Poslovne funkcije	3.548	3.876	652	724
Istraživanje i proizvodnja nafte i plina	1.223	1.328	1.222	1.327
	10.861	11.256	4.387	7.352

8. VRIJEDNOSNO USKLAĐENJE KRATKOTRAJNE I DUGOTRAJNE IMOVINE (NETO)

	INA Grupa		INA, d.d.	
	2016.	2015.	2016.	2015.
Vrijednosno usklađenje i gubitak od prodaje imovine namijenjene prodaji, neto	139	-	-	-
Vrijednosno usklađenje i umanjenje zaliha, neto	52	99	38	69
Vrijednosno usklađenje potraživanja od kupaca, neto	33	177	18	116
Umanjenje materijalne i nematerijalne imovine, neto*	26	1.215	24	1.004
Otpis materijalne i nematerijalne imovine, neto	24	11	23	11
Umanjenje goodwilla	-	31	-	-
Ostalo vrijednosno usklađenje i umanjenja, neto	(2)	13	5	13
Ukupno	272	1.546	108	1.213

* Vidi bilješku 13 i 14

9. REZERVIRANJE ZA TROŠKOVE I RIZIKE (NETO)

	INA Grupa		INA, d.d.	
	2016.	2015.	2016.	2015.
(Prihod od ukidanja rezerviranja)/rezerviranje za poticajne mjere	(236)	166	(221)	160
(Prihod od ukidanja rezerviranja)/rezerviranje za potencijalnu obvezu po porezu	(51)	2	-	-
Prihod od ukidanja rezerviranja za sudske sporove	(45)	(21)	(29)	(19)
(Prihod od ukidanja rezerviranja)/rezerviranje za porez u Angoli	(28)	99	(28)	99
Prihod od ukidanja rezerviranja za zaštitu okoliša	(23)	(2)	(21)	(2)
Prihod od ukidanja rezerviranja za otpremnine i jubilarne nagrade	(17)	(36)	(23)	(34)
(Prihod od ukidanja rezerviranja)/rezerviranje za emisijske jedinice	(8)	20	(8)	20
Ostala rezerviranja	(36)	39	(16)	24
	(444)	267	(346)	248

10. FINACIJSKI PRIHODI I FINACIJSKI RASHODI

	INA Grupa		INA, d.d.	
	2016.	2015.	2016.	2015.
Pozitivne tečajne razlike od zajmova i novca	49	76	42	69
Pozitivne tečajne razlike od kupaca i dobavljača	23	79	13	34
Primljene kamate i ostali finacijski prihodi	16	21	68	166
Primljene dividende	16	7	16	7
Primici od rasporeda dobiti ovisnih društava	-	-	16	16
Pozitivna fer vrijednost ugrađenih derivativa	-	14	-	14
Ostali finacijski prihodi	2	-	-	-
Finacijski prihodi	106	197	155	306
Rashodi od kamata	93	117	93	114
Negativne tečajne razlike od zajmova i novca	87	212	54	142
Negativne tečajne razlike od kupaca i dobavljača	29	74	23	37
Naknade za bankovne kredite	20	84	19	82
Kamate na dugoročne kredite	12	24	17	24
Negativne tečajne razlike od rezerviranja	11	65	6	65
Trošak kamata po poreznim rješenjima	9	11	9	10
Kapitalizirani troškovi posudbe	(12)	(11)	(12)	(11)
Umanjenje ulaganja u ovisna društva	-	-	348	145
Ostali finacijski rashodi	3	32	3	30
Finacijski rashodi	252	608	560	638
Ukupni finacijski rashodi, neto	(146)	(411)	(405)	(332)

11. OPOREZIVANJE

	INA Grupa		INA, d.d.	
	2016.	2015.	2016.	2015.
Troškovi poreza tekuće godine	69	43	43	28
Odgođeni (dobitak)/trošak poreza koji se odnose na stvaranje i ukidanje privremenih razlika	297	(374)	299	(324)
Trošak/(prihod) poreza na dobit	366	(331)	342	(296)

Porez na dobit ostvaren u tuzemstvu obračunava se primjenom stope od 20% u 2016. i 2015. godini na dobit financijske godine prije poreza. Porezi na dobit su evidentirani na temelju izračunatog oporezivog dobitka u skladu s poreznim propisima koji su na snazi u zemlji u kojoj su nastali. INA, d.d. je obveznik plaćanja poreza na dobit u Republici Hrvatskoj.

Usklađivanje poreza na dobit, polazeći od računovodstvene dobiti, izgleda kako slijedi:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	2016.	2015.	2016.	2015.
Dobit/(gubitak) prije oporezivanja	461	(1.749)	502	(1.499)
Izračun poreza na temelju porezne stope (20%)	92	(350)	101	(300)
Učinak poreznih gubitaka koji prethodno nisu priznati i priznavanje odgođene porezne imovine koja prethodno nije priznata	(4)	(29)	7	(18)
Učinak na odgođene poreze zbog promjene porezne stope sa 20% na 18% (primjenjivo do 1.1.2017.)	204	-	194	-
Učinak primjene različitih stopa poreza na dobit za društva koja posluju u drugim državama	7	37	15	23
Porezni utjecaj stalnih razlika	39	(16)	(3)	(21)
Porezni efekt prijašnjih godina	28	27	28	20
Trošak/(prihod) poreza na dobit	366	(331)	342	(296)

Odgođena porezna imovina i obveze mjere se uz primjenu poreznih stopa čija se primjena očekuje u razdoblju kad je imovina ostvarena ili obveza podmirena, i to na temelju poreznih stopa (i poreznih zakona) koje su bile na snazi ili stupile na snagu na kraju izvještajnog razdoblja.

Smanjenje stope poreza na dobit s 20% na 18% (primjenjivo od 1. siječnja 2017. godine) utjecala je na smanjenje odgođene porezne imovine zbog potrebe usklađenja odgođenog poreza prema poreznoj stopi čija se primjena očekuje u razdoblju realizacije odgođene porezne imovine. Negativan utjecaj smanjenja odgođene porezne imovine na račun dobiti i gubitka kao rezultat smanjenja stope na razini INA Grupe iznosi 204 milijuna kuna, a na razini INA, d.d. 194 milijuna kuna.

Promjene u odgođenoj poreznoj imovini iskazane su u sljedećoj tabeli:

INA Grupa	Ispravak vrijednosti kratkotrajne imovine	Ispravak vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine	Poništenje amortizacije za umanjenu imovinu	Ostala rezerviranja	Ispravak vrijednosti financijskih ulaganja	Naknadne porezne obveze iz poreznog nadzora	Porezni gubici	Odgođeni porez na fer vrijednost	Ukupno
Stanje 1. siječnja 2015. godine	41	1.162	(243)	201	111	45	416	-	1.733
Knjiženo u glavnici za tekuću godinu	-	-	-	(11)	(24)	-	-	-	(35)
Ukidanje privremenih razlika	(3)	(43)	(105)	(35)	(30)	(45)	-	-	(261)
Stvaranje privremenih razlika	40	249	-	45	68	-	233	-	635
Stanje 31. prosinca 2015. godine	78	1.368	(348)	200	125	-	649	-	2.072
Knjiženo u glavnici za tekuću godinu	-	-	-	-	(19)	-	-	-	(19)
Ukidanje privremenih razlika	(24)	(147)	-	(66)	-	-	(8)	-	(245)
Stvaranje privremenih razlika	3	13	-	59	76	-	1	-	152
Utjecaj promjene stope	(5)	(124)	35	(19)	(18)	-	(65)	-	(196)
Odgođena porezna obveza na fair vrijednost novo stečenog društva na datum pripajanja	-	-	-	-	-	-	-	(8)	(8)
Stanje 31. prosinca 2016. godine	52	1.110	(313)	174	164	-	577	(8)	1.756

INA, d. d.	Ispravak vrijednosti kratkotrajne imovine	Ispravak vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine	Poništenje amortizacije za umanjenu imovinu	Ostala rezerviranja	Ispravak vrijednosti financijskih ulaganja	Naknadne porezne obveze iz poreznog nadzora	Porezni gubici	Ukupno
Stanje 1. siječnja 2015. godine	28	1.168	(243)	181	97	45	426	1.702
Knjiženo u glavnici za tekuću godinu	-	-	-	(7)	(24)	-	-	(31)
Ukidanje privremenih razlika	(3)	(42)	(106)	(30)	(30)	(45)	-	(256)
Stvaranje privremenih razlika	38	237	-	55	32	-	218	580
Stanje 31. prosinca 2015. godine	63	1.363	(349)	199	75	-	644	1.995
Knjiženo u glavnici za tekuću godinu	-	-	-	-	(19)	-	-	(19)
Ukidanje privremenih razlika	(19)	(146)	-	(66)	-	-	(7)	(238)
Stvaranje privremenih razlika	3	7	-	47	76	-	1	134
Utjecaj promjene stope	(5)	(122)	35	(18)	(14)	-	(64)	(188)
Stanje 31. prosinca 2016. godine	42	1.102	(314)	162	118	-	574	1.684

12. ZARADA PO DIONICI

INA Grupa		
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Osnovna i razrijeđena dobit/(gubitak) po dionici	10,08	(141,78)
Zarada		
Zarada/(gubitak) za izračun osnovne zarade po dionici	101	(1.418)
	101	(1.418)
Broj dionica		
	Broj dionica	Broj dionica
Ponderirani prosječni broj običnih dionica za izračun osnovne zarade po dionici (u milijunima)	10	10

U 2016. godini odluka o isplati dividende nije donesena.

Na dan 12. lipnja 2015. godine održana je redovna Glavna skupština društva INA, d.d. gdje je donesena odluka o isplati dividendi u iznosu od 150 milijuna kuna (odnosno 15 kuna po dionici).

13. NEMATERIJALNA IMOVINA

INA Grupa	"Naftna i plinska polja"	Software	"Patenti, licence i ostala prava"	"Nematerijalna imovina u pripremi"	Good-will	Ukupno
Stanje na dan 1. siječnja 2015. godine	299	119	12	27	183	640
Povećanja	1	-	-	46	-	47
Amortizacija nematerijalne imovine	-	(32)	(3)	-	-	(35)
Preračun koncesija naftnih i plinskih polja	(2)	-	-	-	-	(2)
Umanjenje	(102)	-	3	-	(31)	(130)
Emisijske jedinice (neto)	-	-	23	-	-	23
Prijenos	-	40	1	(41)	-	-
Prijenos na dugotrajnu materijalnu imovinu	-	1	-	(4)	-	(3)
Stanje na dan 31. prosinca 2015. godine	196	128	36	28	152	540
Povećanja	2	-	-	41	-	43
Amortizacija nematerijalne imovine	-	(37)	(5)	-	-	(42)
Preračun koncesija naftnih i plinskih polja	4	-	-	-	-	4
Stjecanje ovisnog društva	-	1	-	-	-	1
Emisijske jedinice (neto)	-	-	(2)	-	-	(2)
Aktiviranje, Prijenos	(5)	35	1	(31)	-	-
Prijenos na dugotrajnu materijalnu imovinu	-	1	2	(11)	-	(8)
Ostala kretanja	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. prosinca 2016. godine	197	128	32	27	152	536

INA, d.d.	"Naftna i plinska polja"	Software	"Patenti, licence i ostala prava"	"Nematerijalna imovina u pripremi"	Ukupno
Stanje na dan 1. siječnja 2015. godine	299	119	9	28	455
Povećanja	1	-	-	45	46
Amortizacija nematerijalne imovine	-	(32)	(2)	-	(34)
Preračun koncesija naftnih i plinskih polja	(2)	-	-	-	(2)
Umanjenje / Povrat	(102)	-	3	-	(99)
Prijenos	-	40	1	(41)	-
Donos sa dugotrajne materijalne imovine	-	1	-	(4)	(3)
Emisijske jedinice (neto)	-	-	23	-	23
Ostalo	-	-	(1)	-	(1)
Stanje na dan 31. prosinca 2015. godine	196	128	33	28	385
Povećanja	2	-	-	38	40
Amortizacija nematerijalne imovine	-	(36)	(4)	-	(40)
Preračun koncesija naftnih i plinskih polja	4	-	-	-	4
Prijenos	(5)	33	2	(30)	-
Donos sa dugotrajne materijalne imovine	-	1	2	(10)	(7)
Emisijske jedinice (neto)	-	-	(2)	-	(2)
Stanje na dan 31. prosinca 2016. godine	197	126	31	26	380

Na dan 31. prosinca 2016. godine nije zabilježeno umanjenje nematerijalne imovine na razini INA Grupe. Umanjenje nematerijalne imovine INA Grupe na dan 31. prosinca 2015. godine iznosi 99 milijuna kuna, a sastoji se od vrijednosnog usklađenja bušotina u Siriji u iznosu 102 milijuna kuna, umanjnja goodwilla u iznosu od 31 milijun kuna te povrata umanjnja iz prethodnih godina u iznosu 3 milijuna kuna u SD Rafinerije i marketing.

Goodwill

Neto knjigovodstvena vrijednost	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Ulaganje Crosca, d.o.o. u Rotary Zrt. Mađarska	152	152
Ukupno	152	152

Tijekom 2016. godine i 2015. godine napravljen je test na umanjenje goodwilla koji se odnosi na društvo Rotary Zrt.. Testiranje je pokazalo da nije potrebno priznati umanjenje vrijednosti goodwilla dok je na dan 31. prosinca 2015. godine evidentirano umanjenje u iznosu od 31 milijun kuna.

Nadoknadivi iznos poslovanja društva Rotary Zrt. na dan 31. prosinca 2016. godine određen je na temelju izračuna vrijednosti u upotrebi korištenjem projekcija novčanog tijeka temeljenog na financijskim planovima odobrenim od strane Uprave društva za razdoblje od pet godina. Projekcija novčanih tijekova je ažurirana na način da odražava smanjenu potražnju za usugama. Ponderirani prosječni trošak kapitala primijenjen na projekcije novčanog tijeka iznosi 9,5% (2015.: 9,6%), a novčani tijekovi nakon razdoblja od pet godina uzimaju u obzir iskorištene dane imovine društva Rotary Zrt., prosječne dnevne cijene temeljene na dosadašnjim iskustvima i budućim predviđanjima u projekcijskom razdoblju bez naknadnog rasta. Također, troškovi su definirani u skladu s korištenjem imovine.

Grupa je zaključila da je fer vrijednost dosegla neto knjigovodstvenu vrijednost goodwilla, priznatu u poslovnim knjigama, te da nije potrebno dodatno umanjenje vrijednosti goodwilla.

Izračun neto sadašnje vrijednosti društva Rotary Zrt. je najosjetljiviji na slijedeće pretpostavke:

- Dnevne cijene
- Iskorištenje
- Diskontne stope
- Trošak zaposlenika

Promjene procjena ovih pretpostavki utjecale bi na neto sadašnju vrijednost (NSV) jedinica koje generiraju novac kroz utjecaj na vrijednost umanjnja priznatih u svezi s neto utrživom vrijednosti društva Rotary Zrt.

Predvidene dnevne cijene i iskorišteni dani temelje se na procjenama Uprave i dostupnim tržišnim podacima. Diskontne stope predstavljaju trenutnu tržišnu procjenu rizika specifičnih za društvo Rotary Zrt uzimajući u obzir vremensku vrijednost novca i pojedinačne rizike predmetne imovine koji nisu uključeni u procjene novčanog tijeka. Diskontne stope se temelje na specifičnim okolnostima Grupe i njezinim poslovnim segmentima te su izvedeni iz ponderiranog prosječnog troška kapitala uz odgovarajuće prilagodbe napravljene da odražavaju rizike specifične za društvo Rotary Zrt.

14. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

PO POSLOVNIM SEGMENTIMA

INA GRUPA	Istraživanje i proizvodnja nafte i plina	Rafinerije i marketing	Ostalo	Ukupno
Stanje 31. prosinca 2015. godine				
Nabavna vrijednost	38.159	20.771	7.015	65.945
Ispravak vrijednosti	32.226	15.665	5.324	53.215
Neto knjigovodstvena vrijednost	5.933	5.106	1.691	12.730
Stanje 31. prosinca 2016. godine				
Nabavna vrijednost	38.684	21.405	6.160	66.249
Ispravak vrijednosti	33.042	15.971	4.663	53.676
NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST	5.642	5.434	1.497	12.573

INA, D.D.	Istraživanje i proizvodnja nafte i plina	Rafinerije i marketing	Ostalo	Ukupno
Stanje 31. prosinca 2015. godine				
Nabavna vrijednost	38.365	20.244	1.921	60.530
Ispravak vrijednosti	32.254	15.208	1.526	48.988
Neto knjigovodstvena vrijednost	6.111	5.036	395	11.542
Stanje 31. prosinca 2016. godine				
Nabavna vrijednost	38.915	20.338	1.921	61.174
Ispravak vrijednosti	33.117	15.340	1.548	50.005
Neto knjigovodstvena vrijednost	5.798	4.998	373	11.169

PO VRSTI IMOVINE

INA GRUPA	Naftna i plinska polja	Zemljište i građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Vozila i uređajska oprema	Sredstva zajedničke potrošnje	Investicije u tijeku	Ukupno
Nabavna vrijednost							
Stanje 1. siječnja 2015. godine	32.239	12.005	14.392	2.357	39	3.370	64.402
Povećanja	-	-	-	-	-	1.593	1.593
Promjene u kapitaliziranim troškovima dekomisije	127	-	-	-	-	-	127
Retranslacija inozemnog poslovanja	321	-	-	-	-	-	321
Aktiviranje	1.421	206	480	57	-	(2.164)	-
Prijenos na dugotrajnu nematerijalnu imovinu	-	-	4	-	-	(1)	3
Prodaja društva	-	-	(9)	(22)	-	-	(31)
Smanjenja	(84)	(101)	(129)	(42)	(1)	(13)	(370)
Tečajne razlike	-	(1)	(26)	4	-	(2)	(25)
Imovina namjenjena prodaji	-	(1)	(13)	(2)	-	-	(16)
Ostala kretanja	-	4	(1)	(1)	-	(61)	(59)
Stanje 31. prosinca 2015. godine	34.024	12.112	14.698	2.351	38	2.722	65.945
Povećanja	-	-	-	-	-	1.342	1.342
Promjene u kapitaliziranim troškovima dekomisije	(1)	-	-	-	-	-	(1)
Retranslacija inozemnog poslovanja	18	-	-	-	-	-	18
Aktiviranje	1.139	198	485	47	-	(1.869)	-
Prijenos	(10)	10	-	-	-	-	-
Donosa dugotrajne nematerijalne imovine	-	7	7	-	-	(3)	11
Viškovi	-	17	-	1	-	-	18
Stjecanje ovisnog društva	-	431	61	29	-	2	523
Smanjenja	(41)	(289)	(1.131)	(125)	-	-	(1.586)
Korekcije prethodnih razdoblja	-	(1)	(6)	-	-	-	(7)
Tečajne razlike	-	4	(5)	-	-	(1)	(2)
Ostala kretanja	-	-	(1)	-	-	-	(1)
Stanje 31. prosinca 2016. godine	35.129	12.489	14.108	2.303	38	2.193	66.260

PO VRSTI IMOVINE

INA GRUPA	Naftna i plinska polja	Zemljište i građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Vozila i uređajska oprema	Sredstva zajedničke potrošnje	Investicije u tijeku	Ukupno
Ispravak vrijednosti							
Stanje 1. siječnja 2015. godine	27.907	8.674	11.166	2.184	26	407	50.364
Amortizacija tekuće godine	1.441	215	422	78	-	-	2.156
Umanjenja (neto)	951	(44)	207	1	-	1	1.116
Reklasifikacije između kategorija	-	8	163	3	-	(174)	-
Imovina namjenjena prodaji	-	(1)	(12)	(2)	-	-	(15)
Prodaja društva	-	-	(9)	(21)	-	-	(30)
Otuđenja	(84)	(47)	(160)	(17)	(1)	(51)	(360)
Tečajne razlike	-	-	(22)	4	-	-	(18)
Ostalo	(64)	(34)	(1)	(1)	-	102	2
Stanje 31. prosinca 2015. godine	30.151	8.771	11.754	2.229	25	285	53.215
Amortizacija tekuće godine	934	238	388	75	-	-	1.635
Umanjenja (neto)	24	-	2	-	-	-	26
Vrijednosno usklađenje imovine u pripremi	2	-	-	-	-	-	2
Prijenos	(10)	15	75	1	-	(81)	-
Donos sa dugotrajne nematerijalne imovine	-	4	-	-	-	-	4
Viškovi	-	17	-	1	-	-	18
Stjecanje ovisnog društva	-	147	36	17	-	2	202
Otuđenja	(41)	(292)	(950)	(122)	-	-	(1.405)
Korekcije prethodnih razdoblja	-	-	(6)	-	-	-	(6)
Tečajne razlike	-	3	(5)	-	-	-	(2)
Ostalo	-	-	(1)	(1)	-	-	(2)
Stanje 31. prosinca 2016. godine	31.060	8.903	11.293	2.200	25	206	53.687
Neto knjigovodstvena vrijednost							
Stanje 31. prosinca 2016. godine	4.069	3.586	2.815	103	13	1.987	12.573
Stanje 31. prosinca 2015. godine	3.873	3.341	2.944	122	13	2.437	12.730

PO VRSTI IMOVINE

INA, D.D.	Naftna i plinska polja	Zemljište i građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Vozila i uređajska oprema	Sredstva zajedničke potrošnje	Investicije u tijeku	Ukupno
Nabavna vrijednost							
Stanje 1. siječnja 2015. godine	32.278	10.343	10.731	1.918	28	3.334	58.632
Povećanja	-	-	-	-	-	1.402	1.402
Promjene u kapitaliziranim troškovima dekomisije	197	-	-	-	-	-	197
Retranslacija inozemnog poslovanja	321	-	-	-	-	-	321
Prijenos na dugotrajnu nematerijalnu imovinu	-	-	4	-	-	(1)	3
Prijenos imovine (pripajanja/likvidacija)	-	75	10	7	-	-	92
Aktiviranje	1.485	203	268	38	-	(1.994)	-
Smanjenja	(84)	(91)	(98)	(55)	(1)	(13)	(342)
Ostalo	(64)	167	16	31	11	64	225
Stanje 31. prosinca 2015. godine	34.133	10.697	10.931	1.939	38	2.792	60.530
Povećanja	-	-	-	-	-	1.269	1.269
Promjene u kapitaliziranim troškovima dekomisije	(7)	-	-	-	-	-	(7)
Retranslacija inozemnog poslovanja	18	-	-	-	-	-	18
Donos sa dugotrajne nematerijalne imovine	-	4	6	-	-	(3)	7
Povećanje kapitala od transfera imovine u ovisno društvo	-	(119)	(6)	(7)	-	-	(132)
Viškovi	-	17	-	1	-	-	18
Aktiviranje	1.138	142	382	47	-	(1.709)	-
Prijenosi	(10)	10	-	-	-	-	-
Smanjenja	(41)	(217)	(167)	(103)	-	-	(528)
Ostalo	-	-	(3)	2	-	-	(1)
Stanje 31. prosinca 2016. godine	35.231	10.534	11.143	1.879	38	2.349	61.174

PO VRSTI IMOVINE

INA, D.D.	Naftna i plinska polja	Zemljište i građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Vozila i uređajna oprema	Sredstva zajedničke potrošnje	Investicije u tijeku	Ukupno
Ispravak vrijednosti							
Stanje 1. siječnja 2015. godine	27.910	7.327	8.644	1.629	23	535	46.068
Amortizacija tekuće godine	1.441	192	346	64	1		2.044
Umanjenje (neto)	951	(44)	(3)	1	-	1	906
Prijenos imovine (pripajanja/likvidacija)	-	50	10	6	-	-	66
Prijenosi	-	8	163	3	-	(174)	-
Otuđenja	(84)	(76)	(95)	(53)	(1)	(13)	(322)
Ostalo	(64)	167	17	31	11	64	226
Stanje 31. prosinca 2015. godine	30.154	7.624	9.082	1.681	34	413	48.988
Amortizacija tekuće godine	949	207	339	65	-	-	1.560
Umanjenje (neto)	24	-	-	-	-	-	24
Vrijednosno usklađenje imovine u pripremi	2	-	-	-	-	-	2
Povećanje kapitala od transfera imovine u ovisno društvo	-	(89)	(3)	(5)	-	-	(97)
Viškovi	-	17	-	1	-	-	18
Prijenosi	(10)	16	75	-	1	(82)	-
Otuđenja	(41)	(188)	(161)	(100)	-	-	(490)
Ostalo	-	-	(1)	1	-	-	-
Stanje 31. prosinca 2016. godine	31.078	7.587	9.331	1.643	35	331	50.005
Neto knjigovodstvena vrijednost							
Stanje 31. prosinca 2016. godine	4.153	2.947	1.812	236	3	2.018	11.169
Stanje 31. prosinca 2015. godine	3.979	3.073	1.849	258	4	2.379	11.542

I) Rezerve nafte i plina

Sposobnost Društva i Grupe ostvarivati neto knjigovodstvenu vrijednost imovine vezane uz naftu i plin u budućnosti (vidi gore točku b) ovisi o preostalim komercijalnim rezervama nafte i plina. Tijekom 2016. godine SD Istraživanje i proizvodnja je izradio procjenu preostalih količina dokazanih razrađenih rezervi nafte i plina Društva koje su komercijalno povratne.

II) Vlasništvo nad zemljištem i građevinskim objektima

Zbog razvoja političkih događaja u Hrvatskoj od 1990. godine, pojedine općinske zemljišne knjige nisu u potpunosti sređene. U tijeku je postupak uknjižbe, putem mjesnih sudova u Hrvatskoj. Do datuma izdavanja ovih financijskih izvještaja Društvu nije postavljen nikakav zahtjev glede dokaza prava vlasništva nad tom imovinom.

III) Sredstva zajedničke potrošnje

Sredstva zajedničke potrošnje uglavnom sadrže stanove i odmarališta za zaposlene u Društvu i u nekima od njegovih ovisnih društava.

IV) Iskazana vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme

U okviru preispitivanja, Uprava je identificirala pokazatelje umanjena u skladu s MRS-om 36. Test umanjena proveden je na imovini na kojoj su identificirani indikatori umanjena vrijednosti. Ukupno priznato umanjeno za INA Grupu iznosi 28 milijuna kuna u 2016. godini, (2015. godine: 1.116 milijuna kuna).

- SD Istraživanje i proizvodnja nafte i plina bilježi umanjeno vrijednosti imovine u iznosu od 26 milijuna kuna, u usporedbi s umanjeno vrijednosti imovine u iznosu 951 milijuna kuna za 2015. godinu. Očekivane cijene ugljikovodika koji se primjenjuju u izračunu vrijednosti temelje se na tržištima u porastu, imajući u vidu da je cijena nafte između 55-60 USD/bbl u srednjoročnom razdoblju (1-3 godina), nakon čega se nastavlja na 60 USD/bbl u realnim vrijednostima. S obzirom na izračun vrijednosti u

upotrebi, na 31. prosinca 2016. godine određeni su sljedeći nadoknadivi iznosi i umanjenja vrijednosti imovine po jedinici koja stvara novac:

- o Hrvatska kopneni dio - procijenjeni nadoknadivi iznosi vrijednosti od 2 milijuna kuna za Polje Obod. Umanjenje vrijednosti imovine od 24 milijuna kuna je priznato na dan 31. prosinca 2016. godine.
- o Negativne bušotine – umanjenje u iznosu od 2 milijuna kuna (Hrastilnica 5).
- SD Rafinerije i Marketing ne bilježi umanjenje imovine niti povrate umanjenja u 2016. godini, za razliku od 2015. godine kada je zabilježen iznos povrata umanjenja u iznosu od 45 milijuna kuna (16 milijuna kuna umanjenje investicija i 61 milijuna kuna povrata umanjenja trgovine na malo)
- Poslovne funkcije i ostalo bilježi umanjenje vrijednosti imovine u iznosu 139 milijuna kuna u 2016. godini, za razliku od 209 milijuna kuna u 2015. godini. U 2016. godini umanjenje vrijednosti imovine priznato u računu dobiti i gubitka u iznosu od 139 milijuna kuna predstavlja otpis Platforme Zagreb-1 prilikom svođenja na fer vrijednost imovine.

Diskontne stope korištene u tekućoj procjeni 2016. godine i procjeni 2015. godine su specifične za imovinu i iznose kako slijedi :

Istraživanje i proizvodnja nafte i plina	2016.	2015.
Hrvatska	9,2%	9,6%
Sirija	17,7%	17,1%
Egipat	13,7%	14,1%
Angola	13,7%	13,1%

Rafinerije i marketing

Hrvatska	9,2%	9,6%
Bosna i Hercegovina	11,7%	13,1%

Pri određivanju diskontne stope uključeni su rizični faktori za svaku zemlju (vidi bilješku 3).

V) Provjera ostatka vrijednosti

Grupa je provjerila ostatak vrijednosti za potrebe obračuna amortizacije imajući u vidu izmijenjenu definiciju ostatka vrijednosti koju donosi MRS 16 i nije bilo potrebe za prilagođavanjem ostatka vrijednosti za tekuću i prethodnu godinu. Korisni vijek za obračun dekomisije je ažuriran kako bi se uskladio sa ekonomskim vijekom polja.

VI) Imovina namijenjena prodaji

U 2016. godini započeo je proces prodaje platforme Zagreb 1 čime je platforma u vrijednosti od 7 milijuna kuna kao i imovina Hostina u iznosu od 1 milijun kuna klasificirana kao imovina namijenjena prodaji na dan 31. prosinca 2016. godine. Tijekom 2016. godine priznato je umanjenje platforme Zagreb 1 u iznosu od 139 milijuna kuna (vidi bilješku 8), što je u konačnici i gubitak od prodaje dijela platforme.

Uprava očekuje da će transakcija prodaje završiti unutar sljedećih dvanaest mjeseci.

	INA Grupa	
	31. prosinca 2016	31. prosinca 2015
Imovina namijenjena prodaji		
Nekretnine, postrojenja i oprema	8	1
Imovina klasificirana kao namijenjena prodaji	8	1

15. ULAGANJA U OVISNA DRUŠTVA (U ODVOJENIM FINANIJSKIM IZVJEŠTAJIMA INA, D.D.)

	INA, d.d.	
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Ulaganja u ovisna društava	805	1.000

	INA, d.d.	
	2016.	2015.
Ulaganja u ovisna društava na dan 1. siječnja	1.000	1.133
HOLDINA SARAJEVO - dokapitalizacija	170	
CROSCO d.o.o. - ispravak vrijednosti	(347)	(133)
CROPLIN d.o.o. - smanjenje temeljnog kapitala	(17)	-
INA Maloprodajni servisi d.o.o. - ispravak vrijednosti	(1)	-
ITR d.o.o - pripajanje društvu STSI d.o.o.	-	(42)
INA-Osijek Petrol d.d. - pripajanje u INA d.d.	-	(40)
POLYBIT d.o.o - likvidacija društva	-	(4)
Ostala ovisna društva - povrat ispravka vrijednosti - pripajanja i likvidacije	-	86
Ukupno na dan 31. prosinca	805	1.000

U tijeku 2016. godine evidentirane su slijedeće promjene na ulaganjima u ovisna društva:

INA, d.d. je 12. srpnja 2016. godine preuzela 1.840.128 ili 33,50% dionica Energoptrola koje su bile u vlasništvu MOL-a. Ovom je transakcijom INA, d.d. uvećala ulaganje u Energopetrolu na 67% i postala većinskim vlasnikom društva čiji se financijski rezultati konsolidiraju u rezultat INA Grupe (vidi bilješku 40). U 2015. godini ulaganje INA, d.d. u društvo Energopetrol je evidentirano kao ulaganje u pridružena društva (vidi bilješku 16).

28. listopada 2016. godine Holdina Sarajevo je predala zahtjev Trgovačkom sudu za povećanje temeljnog kapitala uknjižbom vlasništva na 19 nekretnina. U knjigama INA, d.d. isknjižena je imovina po knjigovodstvenoj vrijednosti u iznosu od 35 milijuna kuna, dok je udjel u Holdini Sarajevo povećan za procijenjenu vrijednost u iznosu od 170 milijuna kuna. Razlika od 135 milijuna kuna je priznata unutar ostalih poslovnih prihoda.

Na dan 31. prosinca 2016. godine Društvo je priznalo umanjenje ulaganja u Crosco d.o.o. u iznosu od 347 milijuna kuna.

Na dan 26. kolovoza 2016. godine na Trgovačkom sudu u Zagrebu provedeno je pojednostavljeno smanjenje kapitala u društvu Croplin d.o.o. u vrijednosti od 17 milijuna kuna.

Crosco d.o.o. je lipnju 2016. godine prodao udio u društvu CorteCros d.o.o. Prije prodaje Crosco d.o.o. je imalo 60% vlasništva u društvu CorteCros d.o.o.

U nastavku su navedena ovisna društva u kojima Društvo ima udjel (*ovisno društvo u izravnom vlasništvu Društva):

Struktura Grupe				
Naziv ovisnog društva	Osnovna djelatnost	Mjesto osnutka i poslovanja	Udjel Grupe u vlasništvu i glasačkim pravima	
			31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Tehnološki servisi				
*CROSCO Naftni Servisi d.o.o.	Naftni servisi	Hrvatska	100%	100%
Croscos B.V.	Naftni servisi	Nizozemska	100%	100%
NORDIC SHIPPING LIMITED	Iznajmljivanje platformi	Maršalski otoci	100%	100%
SEA HORSE SHIPPING Inc	Iznajmljivanje platformi	Maršalski otoci	100%	100%
CROSCO INTERNATIONAL d.o.o.	Naftni servisi	Slovenija	100%	100%
ROTARY Drilling Company Limited	Naftni servisi	Mađarska	100%	100%
CROSCO International d.o.o.	Naftni servisi	Bosna i Hercegovina	100%	100%
CROSCO International d.o.o. (do lipnja 2016.)	Naftni servisi	Gurnsey	-	100%
Croscos S.A. DE C.V.	Naftni servisi	Meksiko	99,90%	99,90%
CorteCros d.o.o. (do lipnja 2016.)	Distribucija antikoroziivnih proizvoda	Hrvatska	-	60%
Istraživanje i proizvodnja nafte				
*INA Naftaplin International Exploration and Production Ltd	Istraživanje i proizvodnja nafte	Guernsey	100%	100%
Turizam				
*Hostin d.o.o.	Turizam	Hrvatska	100%	100%
Pomoćne usluge				
*STSI integrirani tehnički servisi d.o.o.	Tehnički servisi	Hrvatska	100%	100%
*Top računovodstvo servisi d.o.o.	Računovodstvene usluge	Hrvatska	100%	100%
**Plavi Tim d.o.o.	Informatičke usluge	Hrvatska	100%	100%
Proizvodnja i trgovina				
*INA Maziva d.o.o.	Proizvodnja i trgovina mazivima	Hrvatska	100%	100%
Trgovina				
*Ina Slovenija d.o.o.	Vanjska trgovina	Slovenija	100%	100%
*INA BH d.d.	Vanjska trgovina	Bosna i Hercegovina	100%	100%
*HOLDINA d.o.o.	Vanjska trgovina	Bosna i Hercegovina	100%	100%
*INA d.o.o.	Vanjska trgovina	Srbija	100%	100%
*INA-KOSOVO d.o.o.	Vanjska trgovina	Kosovo	100%	100%
*Adriagas S.r.l.	Projektiranje plinovoda	Italija	100%	100%

*INA - CRNA GORA d.o.o.	Vanjska trgovina	Crna Gora	100%	100%
*PETROL d.d.	Trgovina	Hrvatska	100%	100%
*CROPLIN d.o.o.	Proizv. plina, distribucija plinovitih goriva	Hrvatska	100%	100%
*INA Maloprodajni servisi d.o.o.	Obavljanje trgovačkog posredovanja na domaćem i inozemnom tržištu	Hrvatska	100%	100%
*ENERGOPETROL d.d.	Trgovina na malo gorivima i mazivima	Bosna i Hercegovina	67%	33,5%
*INA BL d.o.o.	Trgovina	Bosna i Hercegovina	100%	100%

Na dan 31. prosinca 2016. godine Croplin d.o.o. ima vlasnički udjel od 9,1% u Energo d.o.o. Rijeka i od 40% u Plinara Istočne Slavonije d.o.o. Vinkovci.

16. ULAGANJA U PRIDRUŽENA DRUŠTVA

Naziv društva	Djelatnost	% udjela u vlasništvu	INA Grupa		INA, d.d.	
			31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
SOL-INA d.o.o.	Proizvodnja i prodaja tehnološkog plina	37,21%	22	22	22	22

Osim iznad opisanih ulaganja, Društvo također ima udjele u drugim društvima, kako slijedi:

Naziv društva	Djelatnost	Mjesto osnutka i zemlja poslovanja	INA Grupa i INA, d.d.	
			31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Hayan Petroleum Company*	Operativna kompanija (istraživanje, razvoj i proizvodnja nafte)	Damask, Sirija	50%	50%
TERME Zagreb d.o.o.	Rekreacija i zdravstveni turizam	Zagreb, Hrvatska	50%	50%
INAgip d.o.o. Zagreb*	Istraživanje i proizvodnja plina	Zagreb, Hrvatska	50%	50%
ED INA d.o.o. Zagreb*	Istraživanje, razrada i proizvodnja ugljikovodika	Zagreb, Hrvatska	50%	50%
Marina Petroleum Company*	Istraživanje i proizvodnja nafte	Kairo, Egipat	50%	50%
Belvedere d.d.	Hotelijerstvo	Dubrovnik, Hrvatska	31,80%	31,80%

*ulaganja koja su zajednička upravljanja u INA, d.d. i INA Grupa

Energopetrol	
Mjesto osnutka i sjedište poslovanja	Bosna i Hercegovina
Udjel u vlasništvu	33,5%
Kratkotrajna imovina	29
Dugotrajna imovina	268
Kratkoročne obveze	412
Dugoročne obveze	332
Prihodi iz osnovne djelatnosti	1.032
Gubitak tekuće godine	(54)
Ukupni sveobuhvatni gubitak tekuće godine	(54)
Udio Grupe u gubitku	-
Udio Grupe u neto imovini	-
Ulaganje u pridruženo društvo	132
Ispravak vrijednosti	(132)
Neto knjigovodstvena vrijednost udjela Grupe	-

U 2015. godini ulaganje INA, d.d. u društvo Energopetrol je evidentirano kao ulaganje u pridružena društva. Nakon 1. srpnja 2016. godine INA, d.d. je uvećala udio u Energopetrolu na 67% te je Energopetrol d.d. prikazan kao ulaganje u ovisna društva (vidi bilješku 40).

Sljedeća tablica u ukupnom iznosu prikazuje financijske podatke o svim pojedinačno nematerijalnim pridruženim društvima u kojima Grupa ima udjele:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Ulaganja u pridružena društva	22	22	22	22
	22	22	22	22

17. OSTALA ULAGANJA

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Depoziti	7	7	7	7
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	6	7	6	7
Dani dugoročni krediti	-	-	796	678
	13	14	809	692

Ukupni iznos danih dugoročnih kredita je plasiran ovisnim društvima (vidi bilješku 36).

18. DUGOROČNA POTRAŽIVANJA I OSTALA IMOVINA

INA Grupa	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Potraživanja po stambenim kreditima	71	82
Predujmovi za nekretnine, postrojenja i opremu	38	17
Predujmovi za nematerijalnu imovinu	19	41
Ostala dugoročna potraživanja	-	4
	128	144

INA, d.d.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Potraživanja po stambenim kreditima	71	82
Predujmovi za nekretnine, postrojenja i opremu	36	15
Predujmovi za nematerijalnu imovinu	19	41
Dugoročna potraživanja od ovisnih društava	11	11
	137	149

Prije 1996. godine Društvo je prodalo vlastite stanove svojim zaposlenicima u skladu sa zakonima Republike Hrvatske. Prodaja ove imovine uglavnom je bila na kredit i potraživanja od prodaje otplaćuju se mjesečno u razdoblju od 20 do 35 godina. Obveza prema državi koja predstavlja 65% vrijednosti prodanih stanova iskazana je u ostalim dugoročnim obvezama (bilješka 28). Potraživanja su osigurana hipotekama na prodane stanove. Glavnica je iskazana u iznosu potraživanja, bez kamate.

19. IMOVINA I ULOZI RASPOLOŽIVI ZA PRODAJU

Vlasnički instrumenti raspoloživi za prodaju			INA Grupa i INA, d.d.	
Ime društva	% udjela u kapitalu u vlasništvu INA, d.d.	Djelatnost	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Jadranski Naftovod d.d.	11,795%	Posjedovanje i upravljanje naftovodom	321	321
OMV Slovenija d.o.o. Koper	7,75%	Trgovina naftom i naftnim derivatima	31	31
Plinara d.o.o. Pula	49,00%	Distribucija i trgovanje plinovitim gorivima	17	17
HOC Bjelolasica d.o.o. Ogulin	7,17%	Rad sportskih objekata	5	5
BINA-FINCOM d.d. Zagreb	5,00%	Izgradnja autocesta i drugih cesta, uzletišta u zračnim lukama	12	12
Ukupni trošak			386	386
Vrijednosno uskla enje Jadranski Naftovod d.d.			309	214
Vrijednosno uskla enje Plinara d.o.o. Pula			(2)	(2)
Vrijednosno uskla enje HOC Bjelolasica d.o.o. Ogulin			(5)	(5)
Vrijednosno uskla enje BINA-FINCOM d.d. Zagreb			(12)	(12)
Ukupno vrijednosno uskla enje			290	195
			676	581

Kao što je objašnjeno u bilješci 36, značajan dio poslovnih prihoda JANAF-a ostvaren je poslovanjem s INA, d.d. Vrijednost udjela u JANAF-u iskazana je prema tržišnoj vrijednosti dionica na Zagrebačkoj burzi na dan 31. prosinca 2016. godine. Neto knjigovodstvena vrijednost udjela u JANAF-u povećala se u odnosu na stanje 31. prosinca 2015. godine u iznosu 95 milijuna kuna temeljem povećanja tržišne vrijednosti dionica JANAF-a na Zagrebačkoj burzi. Tržišna vrijednost dionica (118.855) na dan 31. prosinca 2016. godine iznosila je 5.300,00 kuna po dionici (31. prosinca 2015. godine, iznosila je 4.500,00 kuna po dionici).

20. ZALIHE

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Gotovi rafinerijski proizvodi	625	427	564	374
Sirova nafta	478	440	478	440
Nedovršena proizvodnja	436	405	435	404
Sirovine	228	188	178	127
Rezervni dijelovi i sitan inventar	184	180	80	76
Roba	99	180	67	176
	2.050	1.820	1.802	1.597

Na dan 31. prosinca 2016. godine i 2015. godine zalihe su bile iskazane niže od troška nabave i neto utržive vrijednosti.

21. POTRAŽIVANJA OD KUPACA, NETO

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Potraživanja od kupaca	2.676	2.764	2.158	1.994
Ispravak vrijednosti za sumnjiva potraživanja	(1.085)	(1.040)	(843)	(818)
	1.591	1.724	1.315	1.176

Starosna struktura neispravljenih potraživanja od kupaca:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
nedospjelo	1.267	1.404	1.035	921
manje od 30 dana	55	98	35	63
31 - 60 dana	22	24	21	17
preko 61 dana	247	198	224	175
	1.591	1.724	1.315	1.176

Ispravak sumnjivi i spornih potraživanja:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Stanje na početku godine	1.040	918	818	652
Utjecaj pripajanja društva	-	-	-	32
Stjecanje ovisnih društava	7	-	-	-
Dodatno povećanje ispravka vrijednosti	222	338	203	315
Otpisano u toku godine	(9)	(60)	(6)	(33)
Naplaćena otpisana potraživanja	(175)	(156)	(172)	(148)
Stanje na kraju godine	1.085	1.040	843	818

Starosna struktura ispravljenih potraživanja od kupaca:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
manje od 60 dana	-	52	-	52
61-120 dana	35	42	35	41
121-180 dana	39	49	39	49
181-365 dana	102	157	102	150
preko 366 dana	909	740	667	526
	1.085	1.040	843	818

Potraživanja od kupaca, neto u tablici iznad za INA Grupu, također uključuju potraživanja od povezanih strana INA Grupe u iznosu od 146 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2016. godine (2015.: 237 milijuna kuna) (vidi bilješku 36).

22. OSTALA POTRAŽIVANJA

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Više plaćeni porezi	109	52	89	11
Potraživanja od radilišta u inozemstvu	42	34	42	34
Potraživanje za kamate	5	10	5	10
Potraživanja za predujmove	3	10	1	2
Potraživanja od radnika	3	3	3	3
Ostala potraživanja	22	27	13	24
	184	136	153	84

23. OSTALA KRATKOTRAJNA IMOVINA

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Pozitivna fer vrijednost derivativa	38	12	38	12
Predujmovi za carine, pristojbe i druge troškove	28	35	20	24
Dani kratkoročni krediti i depoziti	18	26	14	16
Pozitivna fer vrijednost zaštićenih transakcija	17	18	17	18
Kratkoročni dio dugoročnih danih kredita	-	279	553	279
Ispravak vrijednosti kredita	-	(117)	(224)	(117)
Nedospjela naplata prihoda	-	6	-	6
Ostalo	19	19	16	12
	120	278	434	250

24. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

Novac obuhvaća novac u blagajni i depozite po viđenju.

Novčani ekvivalenti jesu kratkotrajna, visoko likvidna ulaganja koja se mogu brzo konvertirati u poznate iznose novca i podložna su beznačajnom riziku promjena vrijednosti. Depoziti po viđenju su uplaćeni u financijskim institucijama te se mogu povući na zahtjev bez prethodne obvezne najave te bez naplate naknade.

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Depoziti po viđenju	425	236	324	170
Depoziti do tri mjeseca	140	11	136	-
Novac u blagajni	46	28	40	25
Novac i novčani ekvivalenti u izvještaju o financijskom položaju	611	275	500	195
Dopuštena prekoračenja	-	-	-	-
Novac i novčani ekvivalenti u izvještaju o novčanom toku	611	275	500	195

25. OBEVEZE PO BANKOVNIM KREDITIMA I TEKUĆI DIO OBEVEZA PO DUGOROČNIM KREDITIMA

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Kratkoročni dio dugoročnih kredita	135	139	135	133
Kratkoročni krediti	2.711	2.768	2.487	2.508
	2.846	2.907	2.622	2.641

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Neosigurani bankovni krediti u EUR	1.703	1.649	1.664	1.614
Neosigurani bankovni krediti u USD	860	967	820	892
Neosigurani bankovni krediti u HRK	148	147	3	2
Neosigurani bankovni krediti u HUF	-	5	-	-
	2.711	2.768	2.487	2.508

Najznačajniji kratkoročni krediti na dan 31. prosinca 2016. godine su ugovori o kreditnim linijama s prvoklasnim svjetskim bankama za financiranje kupovine nafte i naftnih derivata („trade finance“), ugovori o okvirnim linijama s bankama u zemlji namijenjeni odobravanju kredita te izdavanju bankovnih garancija i akreditiva, te kratkoročne kreditne linije s inozemnim kreditorima. Kratkoročni krediti su ugovoreni kao viševalutne linije uz varijabilne kamatne stope. Krediti INA, d.d. su neosigurani i većina ih ne sadrži ugovorene financijske klauzule.

Za osiguranje kratkoročnih kreditnih linija ovisnih društava INA Grupe su izdane korporativne garancije INA, d.d.

26. OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA, POREZI I DOPRINOSI I DRUGE KRATKOROČNE OBVEZE

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Obveze prema dobavljačima	1.857	1.400	1.498	967
Porez na dodanu vrijednost, trošarine i ostali porezi	581	598	523	563
Obveze za plaće	140	165	92	123
Ukalkulirane naknade za bonuse	100	107	62	75
Doprinosi, porez iz i na plaće i prirezi	56	67	29	43
Ukalkulirani troškovi neiskorištenog godišnjeg odmora	48	69	26	41
Negativna fer vrijednost derivativa	45	24	45	24
Obveze za predujmove	43	27	36	23
Obračunati troškovi	33	47	-	-
Naknada za rudnu rentu	31	39	31	39
Negativna fer vrijednost zaštićenih transakcija	19	-	19	-
Ukalkulirane kamate na dugoročne kredite	8	10	9	10
Ostalo	31	23	16	13
	2.992	2.576	2.386	1.921

Po mišljenju Uprave, iskazani iznosi kratkoročnih obveza približni su njihovim fer vrijednostima.

Obveze prema dobavljačima također uključuju obveze izvan INA Grupe u iznosu od 113 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2016. godine (2015: 56 milijuna kuna) (vidi bilješku 36).

Ukalkulirani trošak neiskorištenog godišnjeg odmora određen je na temelju stvarnih podataka (broj radnika, neiskorišteni dani, plaće) koji se uzimaju u izračun.

27. OBVEZE PO DUGOROČNIM KREDITIMA

Dugoročni krediti su ugovoreni u više stranih valuta i podliježu različitim kamatnim stopama. Krediti INA, d.d. su neosigurani i većina sadrži ugovorene financijske klauzule koje su ispunjene.

Neotplaćeni krediti Grupe su kako slijedi:

SVRHA KREDITA	Valuta kredita	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Projektno financiranje	USD, EUR	406	533
		406	533
Dio koji dospijeva u roku od jedne godine		(135)	(133)
Ukupni dugoročni krediti INA, d.d.		271	400
Ostali dugoročni krediti INA Grupe	EUR, USD, HUF, HRK	-	6
		-	6
Dio koji dospijeva u roku od jedne godine		-	(6)
Ukupni dugoročni krediti INA Grupe		271	400

INA GRUPA	Prosječna ponderirana kamatna stopa		31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.		
	%	%		
Bankovni krediti u američkim dolarima	3,15	2,46	325	430
Bankovni krediti u eurima	1,76	1,99	81	109
Ukupno			406	539
Dio koji dospijeva u roku jedne godine			(135)	(139)
Ukupni dugoročni krediti			271	400

INA, D.D.	Prosječna ponderirana kamatna stopa		31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.		
	%	%		
Bankovni krediti u američkim dolarima	3,15	2,47	325	424
Bankovni krediti u eurima	1,76	1,99	81	109
Ukupno			406	533
Dio koji dospijeva u roku jedne godine			(135)	(133)
Ukupni dugoročni krediti			271	400

Ovi krediti dospijevat će na otplatu kako slijedi:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Kratkoročni dio dugoročnih kredita	135	139	135	133
Dospijeće od jedne do dvije godine	135	133	135	133
Dospijeće od dvije do tri godine	136	133	136	133
Dospijeće od tri do četiri godine	-	134	-	134
Dospijeće od četiri do pet godina	-	-	-	-
Ukupno	406	539	406	533

Promjene dugoročnih kredita tijekom godine mogu se svesti na slijedeće:

	INA Grupa	INA, d.d.
Stanje 1. siječnja 2015. godine	827	806
Novi krediti	1.602	1.602
Otplate	(1.931)	(1.913)
Negativne tečajne razlike	41	38
Stanje 31. prosinca 2015. godine	539	533
Plaćanje unutar jedne godine (uključivo bankovni krediti - bilješka 25)	139	133
Plaćanje nakon više od jedne godine	400	400
Stanje 1. siječnja 2016. godine	539	533
Novi krediti	1.192	1.192
Otplate	(1.316)	(1.310)
Negativne tečajne razlike	(9)	(9)
Stanje 31. prosinca 2016. godine	406	406
Plaćanje unutar jedne godine (uključivo bankovni krediti - bilješka 25)	135	135
Plaćanje nakon više od jedne godine	271	271

Neotplaćeni dugoročni krediti na dan 31. prosinca 2016. godine, te ugovoreni krediti tijekom 2016. godine se mogu sažeti kako slijedi:

EBRD

U 2010. godini INA, d.d. je zaključila ugovor o dugoročnom kreditu s EBRD u iznosu od 160 milijuna EUR uz alternativno povlačenje i u USD. Kredit je namijenjen za financiranje završetka prve faze modernizacije rafinerija Rijeka i Sisak. U 2014. godini potpisan je dodatak ugovoru o kreditu kojim su poboljšani uvjeti preostalog iznosa kredita u korištenju i kojim je dospijeće prolongirano do 2019. godine. U 2016. godini potpisan je novi dodatak ugovoru o kreditu kojim su poboljšani uvjeti preostalog iznosa kredita u korištenju.

ING BANK N.V., LONDON BRANCH

U 2015. godini INA, d.d. je potpisala ugovor o dugoročnom viševalutnom revolving kreditu za opće svrhe financiranja u iznosu od 300 milijuna USD. Kreditori su bankovne grupacije koje zastupaju i međunarodne i domaće banke. Zastupnik je ING Bank N.V., London Branch. Dospijeće kredita je tri godine, s opcijom produženja za 1+1 godinu.

MOL Grupa

U 2015. godini INA, d.d. je potpisala dodatak ugovor o dugoročnom interkompanijskom viševalutnom revolving zajmu za opće svrhe financiranja koji je dan na raspolaganje od strane MOL Grupe te kojim je interkompanijsko financiranje smanjeno s 300 milijuna USD na 100 milijuna USD s dospijećem u 2018. godini.

Nepoštivanje kreditnog aranžmana

Tijekom 2016. godine INA Grupa i INA, d.d. su na vrijeme platili sve obveze po osnovi primljenih kredita (glavnicu, kamate, naknade) te po tom osnovu nije bilo nikakvih zakašnjenja niti neispunjenja.

28. OSTALE DUGOROČNE OBVEZE

	INA Grupa		INA, d. d.	
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Obveze prema državi za prodane stanove	39	45	39	45
Ukalkulirani prihod za prodane stanove	5	6	5	6
Ostale dugoročne obveze	16	15	16	14
	60	66	60	65

Dugoročne obveze prema državi odnose se na prodaju stanova zaposlenicima i bivšim zaposlenicima u skladu s državnim programom (vidi bilješku 18). Prema zakonskim propisima, 65% prihoda od prodaje stanova plaća se državi po primitku sredstava. Prema zakonu, Društvo nema obvezu doznačiti sredstva prije naplate.

29. REZERVIRANJA

INA Grupa	Rezerviranja za zaštitu okoliša	Rezerviranja za napuštanje proizvodnih polja	Rezerviranja za porez u Angoli	Sudski sporovi	Poticajne mjere	Porezna potraživanja	Ostalo	Ukupno
Stanje 1. siječnja 2015. godine	309	2.198	164	125	89	71	272	3.228
Godišnji trošak	38	-	140	16	239	-	88	521
Utjecaji promjena u procjeni	18	56	-	-	-	3	-	77
Kamate	7	56	-	-	-	-	5	68
Iskorištenje rezerviranja tijekom godine	(39)	-	(1)	(38)	(89)	(1)	(9)	(177)
Stanje 31. prosinca 2015. godine	333	2.310	303	103	239	73	356	3.717
Kupnja ovisnog društva	-	-	-	80	-	-	-	80
Godišnji trošak	33	-	105	18	17	-	-	173
Utjecaji promjena u procjeni	(10)	(25)	-	-	-	1	-	(34)
Kamate	3	43	-	-	-	-	11	57
Iskorištenje rezerviranja tijekom godine	(51)	-	(133)	(64)	(237)	(52)	(38)	(575)
Stanje 31. prosinca 2016. godine	308	2.328	275	137	19	22	329	3.418

INA, d.d.	Rezerviranja za zaštitu okoliša	Rezerviranja za napuštanje proizvodnih polja	Rezerviranja za porez u Angoli	Sudski sporovi	Poticajne mjere	Ostalo	Ukupno
Stanje 1. siječnja 2015. godine	295	2.253	164	113	76	256	3.157
Godišnji trošak	40	-	140	15	236	51	482
Utjecaji promjena u procjeni	18	146	-	-	-	-	164
Kamate	7	58	-	-	-	5	70
Iskorištenje rezerviranja tijekom godine	(38)	-	(1)	(34)	(76)	(3)	(152)
Stanje 31. prosinca 2015. godine	322	2.457	303	94	236	309	3.721
Godišnji trošak	30	-	105	16	14	6	171
Utjecaji promjena u procjeni	(8)	(27)	-	-	-	-	(35)
Kamate	3	45	-	-	-	5	53
Iskorištenje rezerviranja tijekom godine	(51)	-	(133)	(44)	(234)	(17)	(479)
Stanje 31. prosinca 2016. godine	296	2.475	275	66	16	303	3.431

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Po ročnosti:				
Kratkoročne obveze	194	451	117	347
Dugoročne obveze	3.224	3.266	3.314	3.374
	3.418	3.717	3.431	3.721

Rezerviranje za zaštitu okoliša

Na dan 31. prosinca 2016. godine rezerviranja za zaštitu okoliša iznose 308 milijuna kuna za (31. prosinca 2015.: 333 milijuna kuna). Rezerviranje za zaštitu okoliša odnosi se na procijenjene buduće troškove zbrinjavanja akumuliranog otpada od prethodnih aktivnosti, iskope onečišćenog tla i dovoz zamjenskog materijala tijekom rekonstrukcija benzinskih postaja, te sveobuhvatna istraživanja za utvrđivanje opsega onečišćenja tla i podzemnih voda.

Emisijske jedinice (kvote)

Unutar Sustava trgovanja emisijskim jedinicama, postrojenjima INA, d.d. dodijeljene su određene emisijske jedinice besplatno. Emisijske jedinice dodjeljuju se na godišnjoj razini, a zauzvrat INA, d.d. je dužna predati emisijske jedinice jednake verificiranim emisijama. Besplatne emisijske jedinice dodjeljuju se na temelju obrasca Europske komisije kojeg popunjavaju postrojenja, a koji se dostavlja Ministarstvu zaštite okoliša i prirode svake godine do 31. prosinca tekuće godine za tu istu godinu.

INA, d.d. usvojila je obračun troškova po neto principu na besplatno dodijeljene emisijske jedinice. Dakle, rezerviranje se priznaje samo kad stvarna emisija prekorači dodijeljenu. Rezerviranja za obvezu emisijskih jedinica koje prelaze broj besplatno dodijeljenih emisijskih jedinica umanjuje se kupljenim emisijskim jedinicama. Trošak emisijskih jedinica priznaje se kao ostali materijalni trošak. Detaljno objašnjenje načina rezerviranja te obračunavanja dano je Pravilnikom o upravljanju emisijama stakleničkih plinova i emisijskim jedinicama u INA, d.d.

Emisijske jedinice raspodjeljuje nadležno tijelo, a dodjeljuju se besplatno na razdoblje od jedne godine.

Rezerviranja za napuštanje proizvodnih polja (dekomisija)

Društvo INA Grupe evidentira rezerviranja nakon početnog priznavanja za sadašnju vrijednost procijenjenih budućih troškova napuštanja proizvodnih naftnih i plinskih objekata nakon prestanka proizvodnje. Procjena rezerviranja se temelji na važećim zakonskim propisima, tehnologiji i razini cijena. Kreira se imovina dekomisije u iznosu ekvivalentnom procijenjenom rezerviranju, koja se također amortizira kao dio kapitalnih troškova imovine. Svaka promjena u sadašnjoj vrijednosti procijenjenih troškova se odražava kao usklađenje rezerviranja i vrijednosti imovine dekomisije.

Na dan 31. prosinca 2016. godine Društvo je priznalo rezerviranje za napuštanje 46 proizvodnih naftnih i plinskih polja, 6 neproizvodnih polja, 10 pozitivnih neproizvodnih bušotina i 359 negativnih neproizvodnih bušotina. Na dan 31. prosinca 2015. godine Društvo priznalo rezerviranje za napuštanje 44 proizvodnih naftnih i plinskih polja, 6 neproizvodna polja, 11 pozitivnih neproizvodnih bušotina i 359 negativnih neproizvodnih bušotina.

Rezerviranje za porez u Angoli

Društvo je dana 24. siječnja 2017. godine od Ministarstva financija u Angoli zaprimilo dokument Prijedlog plaćanja duga kojim je određen iznos od 76 milijuna američkih dolara koje Ministarstvo financija u Angoli potražuje od Društva za sva tri bloka. Rezerviranje od 38 milijuna američkih dolara priznato u izvještaju o financijskom položaju najbolja je procjena iznosa odljeva ekonomskih koristi na ime dostavljenih Prijedloga plaćanja duga u pogledu ukupne porezne obveze u Angoli.

Sudski sporovi

Rezerviranja za sudske sporove se temelji na izvješću pravnog stručnjaka, uzimajući u obzir vrijednosti potraživanja i vjerojatnost odljeva resursa koji će biti potrebni za podmirenje obveze.

Rezerviranje za poticajne otpremnine

Rezerviranje za poticajne otpremnine vrši se na temelju odluke Uprave o poticajnim mjerama za prestanak radnog odnosa radnika, a u cilju smanjenja broja radnika zbog gospodarskih, tehničkih i organizacijskih razloga.

Ostala rezerviranja

Ostala rezerviranja u INA, d.d. u iznosu od 303 milijuna kuna se odnose na rezerviranja za ugovorne obveze za ulaganja u Iran u iznosu od 263 milijuna kuna početno priznate u 2012. godini. INA, d.d. se obvezala po Ugovoru o proizvodnji uložiti određena sredstva. Obzirom da su aktivnosti u Iranu obustavljene razlika između ugovorene obveze i stvarno uloženi sredstava evidentirana je na rezerviranjima. Preostali iznos se najvećim dijelom odnosi na rezerviranje za taloge i nepumpabilne zalihe u iznosu od 40 milijuna kuna.

30. NAKNADE ZA ODLAZAK U MIROVINU I OSTALE NAKNADE ZAPOSLENICIMA

Sukladno kolektivnom ugovoru Grupa ima obvezu isplaćivanja jubilarnih nagrada, otpremnina i ostalih naknada svojim zaposlenicima. Grupa ima planove definiranih primanja za zaposlenike koji ispunjavaju određene kriterije. Planovima su za zaposlenike predviđene otpremnine za odlazak u mirovinu i to u iznosu 20.000 kuna neto od čega je 12.000 kuna oporezivo. Drugih oblika primanja nakon odlaska u mirovinu nema. Jubilarne nagrade isplaćuju se prema Kolektivnom ugovoru u sljedećim neto iznosima i prema sljedećim godinama neprekinutog radnog staža u Grupi:

Godine neprekinutog radnog staža	10	15	20	25	30	35	40 i svakih narednih 5 godina
Fiksni iznos - HRK	1.500	2.000	2.500	3.000	3.500	4.000	5.000

Navedeni neto iznosi su, u smislu poreznih propisa su neoporezivi. Definirani iznosi jubilarnih nagrada su na snazi za Kolektivni ugovor potpisan u 2016. godini.

Neovisni aktuarski stručnjaci obavili su aktuarsku procjenu sadašnje vrijednosti obveza temeljem definiranih primanja na dan 31. prosinca 2016. i 2015. godine. Društvo je s naslova jubilarnih naknada u 2016. godini rezerviralo 17 milijuna kuna, a za troškove redovnih otpremnina 31 milijuna kuna, dok je s naslova jubilarnih naknada u 2015. godini rezerviralo 35 milijuna kuna, a za troškove redovnih otpremnina 35 milijuna kuna.

Sadašnja ukupna vrijednost obveza po definiranim primanjima, povezani troškovi tekućeg i minulog rada određeni su metodom projiciranja temeljenoj na ukupnom broju zaposlenika.

Aktuarske procjene su izvedene na temelju sljedećih glavnih pretpostavki:

	Procjena na dan	
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Diskontna stopa	3,0%	3,7%
Prosječni životni vijek postojećih umirovljenika u vrijeme umirovljenja (u godinama)		
- muškarci	14,9	14,9
- žene	18,3	18,3
Prosječni životni vijek postojećih radnika u vrijeme umirovljenja (u godinama)		
- muškarci	14,9	14,9
- žene	18,3	18,3
Mortalitet	HR 2010-2012	HR 2010-2012

Iznosi priznati s naslova plana definiranih primanja u sklopu sveobuhvatne dobiti:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Trošak rada:				
Trošak tekućeg rada	18	12	1	8
Troškovi kamata	3	6	2	5
Trošak minulog rada, uključujući gubitke/(dobitke) zbog smanjenih prava	(9)	(17)	(9)	(17)
Dio troškova definiranih naknada iskazan u računu dobiti i gubitka:	12	1	(6)	(4)
Ponovno mjerenje s naslova definiranih naknada:				
Aktuarski dobici i gubici zbog promjena demografskih pretpostavki	-	(33)	-	(27)
Aktuarski dobici i gubici zbog promjena financijskih pretpostavki	3	(4)	(7)	(4)
Aktuarski dobici i gubici zbog usklađenja prema iskustvu	(22)	(27)	(6)	(21)
Dio troškova definiranih naknada iskazan računu dobiti i gubitka i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	(19)	(64)	(13)	(52)
Ukupno	(7)	(63)	(19)	(56)

Promjene sadašnje vrijednosti obveza s naslova definiranih primanja tijekom razdoblja:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	2016.	2015.	2016.	2015.
Na dan 1. siječnja	109	184	70	136
Stjecanje ovisnog društva	2	-	-	-
Trošak tekućeg rada	18	10	1	8
Troškovi kamata	3	6	2	5
Aktuarski (dobici) ili gubici				
Aktuarski dobiti i gubici zbog promjena demografskih pretpostavki	-	(33)	-	(27)
Aktuarski dobiti i gubici zbog promjena financijskih pretpostavki	3	(4)	(7)	(4)
Aktuarski dobiti i gubici zbog usklađenja prema iskustvu	(22)	(27)	(6)	(21)
Trošak minulog rada, uključujući gubitke/(dobitke) zbog smanjenih prava	(9)	(17)	(9)	(17)
Isplaćena primanja	(9)	(10)	(3)	(10)
Zaključno stanje obveze po definiranim primanjima	95	109	48	70

31. UPLAĆENI I UPISANI KAPITAL

	INA Grupa i INA, d.d.	
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Izdane i uplaćene:		
10 milijuna dionica (vrijednost svake dionice iznosi 900 kuna)	9.000	9.000

Dionički kapital društva sastoji se od 10 milijuna odobrenih i izdanih dionica nominalne vrijednosti od 900 kuna. Dionica nosi pravo na jedan glas i pravo na dividendu.

32. REZERVE FER VRIJEDNOSTI

	INA Grupa i INA, d.d.	
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Početno stanje	216	121
Povećanje/(smanjenje) nastalo po osnovi revalorizacije financijske imovine raspoložive za prodaju (Janaf)	95	119
Pripadajući odgođeni porez	(12)	(24)
Konačno stanje	299	216

U 2016. i 2015. godini zabilježen je značajan porast vrijednosti dionica JANAF-a na burzi te je došlo do povećanja vrijednosnog usklađenja evidentiranog na rezervama fer vrijednosti.

33. OSTALE REZERVE

Na redovnoj Glavnoj skupštini Društva INA, d.d., koja je održana 12. lipnja 2015. godine odobren je prijenos dijela ostalih rezervi, a koji se odnose na dobit iz 1993. godine u iznosu od 1.448 milijuna kuna i zaliha plina PSP Okoli u iznosu od 192 milijuna kuna, a u ukupnom iznosu od 1.640 milijuna kuna na zadržanu dobit te se navedeni iznos upotrijebio za pokriće gubitaka iz prethodnih godina. Zakonske rezerve su izdvojene kao zasebna izvještajna kategorija.

Preostale rezerve Grupe odnose se na akumulirane viškove i manjkove, revalorizaciju nekretnina, postrojenja i opreme, te pozitivne i negativne tečajne razlike nastale do 1993. godine. Nekoliko je godina hrvatsko gospodarstvo bilo pod utjecajem hiperinflacije, a do 31. prosinca 1993. godine niti Društvo, niti Grupa nisu bili predmetom revizije. Zbog tih razloga nije bilo moguće raščlaniti rezerve Društva i Grupe na dan 31. prosinca 1993. godine na sastavne dijelove.

Promjene na rezervama tijekom godina bile su kako slijedi:

INA Grupa	Združene rezerve na dan 31. prosinca 1993. godine	Rezerve nastale tečajnim razlikama	Rezerve za obveze po definiranima naknadama	Ostale rezerve	Ukupno
Stanje 1. siječnja 2015.	2.132	283	(11)	447	2.851
Promjene tijekom 2015. godine	(1.640)	358	36	-	(1.246)
Tečajne razlike prenesene iz ostalih rezervi i ostale promjene	-	36	-	-	36
Stanje 31. prosinca 2015. godine	492	677	25	447	1.641
Promjene tijekom 2016. godine	-	-	3	-	3
Tečajne razlike prenesene iz ostalih rezervi i ostale promjene	-	3	-	-	3
Stanje 31. prosinca 2016. godine	492	680	28	447	1.647

INA Grupa	Združene rezerve na dan 31. prosinca 1993. godine	Rezerve nastale tečajnim razlikama	Rezerve za obveze po definiranima naknadama	Ostale rezerve	Ukupno
Stanje 1. siječnja 2015. godine	1.667	586	(9)	285	2.529
Promjene tijekom 2015. godine	(1.640)	355	29	-	(1.256)
Stanje 31. prosinca 2015. godine	27	941	20	285	1.273
Promjene tijekom 2016. godine	-	14	1	-	15
Stanje 31. prosinca 2016. godine	27	955	21	285	1.288

34. ZADRŽANA DOBIT

	INA Grupa	INA, d.d.
	Zadržana dobit	Zadržana dobit
Stanje 1. siječnja 2015.	(641)	(504)
Prijenos ostalih rezervi u zadržanu dobit	1.640	1.640
Prijenos tečajnih razlika nastalih od inozemnih aktivnosti	(33)	-
Gubitak tekuće godine	(1.418)	(1.202)
Preneseni gubitak nastao pripajanjem INA-Osijek Petrola	-	(94)
Isplaćene dividende	(150)	(150)
Stanje 31. prosinca 2015. godine	(602)	(310)
Prijenos zakonskih rezervi u zadržanu dobit	310	310
Dobit tekuće godine	101	160
Stjecanje ovisnog društva	(42)	-
Stanje 31. prosinca 2016. godine	(233)	160

Na redovnoj godišnjoj skupštini dioničara INA, d.d. održanoj 9. lipnja 2016. godine odobrena je transakcija prijenosa dijela zakonskih rezervi u iznosu od 310 milijuna kuna u zadržanu dobit. Nakon prijenosa dijela zakonskih rezervi u zadržanu dobit INA, d.d. ista je korištena za pokriće dijela gubitka iz 2015. godine.

35. NEKONTROLIRAJUĆI UDJELI U REZULTATU OVISNIH DRUŠTAVA

	INA Grupa	
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Stanje na početku godine	-	(1)
Udjel u dobiti tekuće godine	(6)	1
Kupnja nekontrolirajućeg interesa	(130)	-
Stanje na kraju godine	(136)	-

Grupa je izabrala mjeriti manjinski udio razmjerno vrijednosti svog udjela u neto imovini društva. Udio dionica i udjela Energopetrol d.d. u manjinskom vlasništvu:

IME	Zemlja osnutka i rada	2016. godina
Vlada Federacije Bosne i Hercegovine	Federacija Bosna i Hercegovina	22%
Mali dioničari		11%

U tablici ispod prikazane su financijske informacije za ovisno društvo Energopetrol d.d. koje ima značajni nekontrolirajući udjel u INA Grupi. Prikazani iznosi za Energopetrol d.d. su prije interkompanijskih eliminacija.

31. prosinca 2016.	
	Energopetrol
Kratkotrajna imovina	39
Kratkoročne obveze	742
Dugotrajna imovina	246
Dugoročne obveze	22
Prihodi iz osnovne djelatnosti nakon datuma stjecanja	332
Gubitak razdoblja nakon datuma stjecanja	12
Ukupni sveobuhvatni gubitak razdoblja nakon datuma stjecanja	12

36. POSLOVNI ODNOSI S POVEZANIM STRANAMA

Društvo ima dominantan položaj u Republici Hrvatskoj u istraživanju i proizvodnji nafte i plina, preradi nafte te prodaji plina i naftnih proizvoda. Zbog strateškog položaja INA, d.d. u hrvatskom gospodarstvu znatan se dio njezina poslovanja i poslovanja njenih ovisnih društava odnosi na poslove s Vladom Republike Hrvatske, njezinim ministarstvima i agencijama te društvima u većinskom vlasništvu Republike Hrvatske.

Transakcije između INA, d.d. i njenih ovisnih društava kao povezanih strana eliminirane su prilikom konsolidacije. Transakcije između INA, d.d. i drugih društava u sastavu Grupe te drugih povezanih strana prikazane su u nastavku.

Transakcije između INA Grupa i povezanih strana na datum izvještaja o financijskom položaju:

INA GRUPA	"Prihodi od prodaje roba i usluga"		Nabava robe iz odnosa s povezanim stranama	
	2016.	2015.	2016.	2015.
Društva raspoloživa za prodaju				
JANAF d.d. Zagreb	3	3	52	50
Strateški partner				
MOL Nyrt.	344	563	652	777
Društvo koje kontrolira strateški partner				
Tifon d.o.o.	425	523	7	17
MOL Slovenia d.o.o.	119	95	61	66
MOL Serbia d.o.o.	31	16	1	-
MOL Petrochemicals Co Ltd	31	27	9	4
Energopetrol d.d.*	91	256	-	-
Slovnaft a.s.	7	22	95	412
MOL-LUB Kft.	4	3	4	5
Kalegran Ltd.	1	53	-	2
Mol Germany GMBH	-	4	-	-
MOL Commodity Trading Kft.	-	-	7	37
Rossi Biofuel ZRT	-	-	-	7
IES-Italiana Energia e Servizi s.p.a.	-	-	3	5
VÚRUP a.s.	-	-	-	1

Transakcije između INA Grupa i povezanih strana na datum izvještaja o financijskom položaju:

INA GRUPA	Potraživanja od povezanih strana		Obveze prema povezanim stranama	
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Društva raspoloživa za prodaju				
JANAF d.d. Zagreb	1	1	6	2
Strateški partner				
MOL Nyrt.	44	35	76	36
Društvo koje kontrolira strateški partner				
Tifon d.o.o.	69	45	1	1
MOL Serbia d.o.o.	15	-	-	-
MOL Slovenia d.o.o.	11	3	6	5
MOL Commodity Trading Kft.	8	-	14	-
MOL Petrochemicals Co Ltd	6	-	3	-
Kalegran Ltd.	-	101	-	-
Slovnaft a.s.	-	1	7	4
Rossi Biofuel Zrt.	-	-	-	7
Energopetrol d.d.*	-	51	-	-
IES-Italiana Energia e Servizi s.p.a.	-	-	-	1

* Do 1. srpnja 2016. godine transakcije s Energopetrolom su iskazivane kao transakcije s društvom koje kontrolira strateški partner. Transakcije između Energopetrola i INA, d.d. nakon 1. srpnja 2016. godine prikazane su kao transakcije s povezanim društvima (vidi bilješku 40).

INA, d.d. je osigurala kredite po stopama usporedivim s onima koje prevladavaju u transakcijama po tržišnim uvjetima. Krediti od krajnje strane koja ima kontrolu nisu osigurani instrumentima naplate.

Transakcije između INA, d.d. i povezanih strana tijekom godine:

INA, D.D.	"Prihodi od prodaje roba i usluga"		Nabava robe iz odnosa s povezanim stranama	
	2016.	2015.	2016.	2015.
Povezana društva				
Holdina Sarajevo	1.680	1.867	2	1
INA Crna Gora d.o.o Podgorica	115	97	-	-
Energopetrol d.d.*	23	-	-	-
STSI d.o.o. Zagreb	22	27	706	662
Plavi Tim d.o.o.	15	-	51	5
INA Maziva d.o.o.	9	10	58	54
Crosco d.o.o.	8	20	259	313
INA Slovenija d.o.o.	8	8	-	-
INA Maloprodajni servisi	5	-	220	-
TOP Računovodstvo Servisi d.o.o.	4	7	47	49
Adrigas Milano	1	1	-	-
Hostin	-	1	-	-
Rotary Zrt.	-	-	-	-
INA d.o.o.Banja Luka	-	-	1	1
INA Kosovo	-	-	1	-
Osijek Petrol d.d.	-	46	-	-
Društva raspoloživa za prodaju				
JANAF d.d. Zagreb	3	3	52	50
Strateški partner				
MOL Nyrt.	167	336	589	619
Društvo koje kontrolira strateški partner				
Tifon d.o.o.	423	522	7	17
MOL Slovenia d.o.o.	117	92	-	-
MOL Petrochemicals Co Ltd	31	27	5	-
MOL Serbia d.o.o.	31	16	-	-
Energopetrol d.d.*	11	25	-	-
Slovnaft a.s.	7	22	95	412
Mol Germany GMBH	-	4	-	-
Kalegran Ltd	-	2	-	-
MOL Commodity Trading Kft.	-	-	7	37
Rossi Biofuel Zrt.	-	-	-	7
IES-Italiana Energia e Servizi s.p.a.	-	-	3	5
VÚRUP a.s.	-	-	-	1

* Do 1. srpnja 2016. godine transakcije s Energopetrolom su iskazivane kao transakcije s društvom koje kontrolira strateški partner. Transakcije između Energopetrola i INA, d.d. nakon 1. srpnja 2016. godine prikazane su kao transakcije s povezanim društvima (vidi bilješku 40).

Transakcije između INA, d.d. i povezanih strana na datum izvještaja o financijskom položaju:

INA, D.D.	Potraživanja od povezanih strana		Obveze prema povezanim stranama	
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Povezana društva				
Holdina Sarajevo	167	117	2	5
INA Crna Gora d.o.o. Podgorica	15	-	-	-
Crosco d.o.o.	11	69	56	70
STSI d.o.o. Zagreb	6	10	199	184
INA Maziva d.o.o.	4	5	7	6
Plavi Tim d.o.o.	4	-	11	6
INA Slovenija d.o.o.	1	1	-	-
TOP Računovodstvo Servisi d.o.o.	-	1	6	5
INA Maloprodajni Servisi d.o.o.	-	-	28	-
Energopetrol d.d.*	-	-	-	-
Društva raspoloživa za prodaju				
JANAF d.d. Zagreb	1	1	6	2
Strateški partner				
MOL Nyrt.	22	9	66	26
Društvo koje kontrolira strateški partner				
Tifon d.o.o.	69	45	1	1
MOL Serbia d.o.o.	15	-	-	-
MOL Slovenia d.o.o.	11	3	-	-
MOL Commodity Trading Kft.	8	-	14	-
MOL Petrochemicals Co Ltd	6	-	2	-
Slovnaft a.s.	-	1	8	4
Rossi Biofuel Zrt.	-	-	-	7
IES -Italiana Energia e Servizi s.p.a	-	-	-	1
Energopetrol d.d.*	-	1	-	-

* Do 1. srpnja 2016. godine transakcije s Energopetrolom su iskazivane kao transakcije s društvom koje kontrolira strateški partner. Transakcije između Energopetrola i INA, d.d. nakon 1. srpnja 2016. godine prikazane su kao transakcije s povezanim društvima (vidi bilješku 40).

Potraživanja od INA, d.d. iskazane su umanjene za ispravak vrijednosti za sumnjiva i sporna potraživanja.

U 2016. godini INA, d.d. je umanjila vrijednost potraživanja od povezanih strana u iznosu 0,4 milijuna kuna, a prihode s osnove naplate umanjeneh potraživanja od povezanih strana je priznala u iznosu od 1,7 milijuna kuna, dok je u 2015. godini INA, d.d. je umanjila vrijednost potraživanja od povezanih strana u iznosu 2 milijuna kuna, a prihode s naslova naplate umanjeneh potraživanja od povezanih strana je priznala u iznosu od 43 milijuna kuna.

Zajmovi prema i od povezanih strana:

INA, D.D.	Potraživanja po danim kreditima prema povezanim stranama		Obveze po kreditima prema poveza- nim stranama	
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Povezana društva				
Croscos d.o.o.	727	642	-	-
Energopetrol d.d.*	613	-	-	-
Holdina Sarajevo	38	-	-	-
INA Crna Gora d.o.o Podgorica	17	20	-	-
INA Slovenija d.o.o.	16	17	-	-
INA BH d.d. Sarajevo	2	36	-	-
STSI d.o.o. Zagreb	-	-	119	119
INA Maziva d.o.o.	-	-	100	60
Hostin d.o.o.	-	-	17	14
Adrigas Milano	-	-	12	12
TOP Računovodstvo Servisi d.o.o.	-	-	2	7
Društvo koje kontrolira strateški partner				
MOL Group Finance SA	-	-	1	-
Energopetrol d.d.*	-	286	-	-

* Do 1. srpnja 2016. godine transakcije s Energopetrolom su iskazivane kao transakcije s društvom koje kontrolira strateški partner. Transakcije između Energopetrola i INA, d.d. nakon 1. srpnja 2016. godine prikazane su kao transakcije s povezanim društvima (vidi bilješku 40).

Transakcije zaštite s povezanim društvom:

INA GROUP AND INA, D.D.	Rashod od transakcija zaštite - neto efekt	Prihod od transakcija zaštite - neto efekt
	2016.	2015.
Društvo koje kontrolira strateški partner		
MOL Commodity Trading Kft.	8	42

Proizvodi su povezanim stranama prodavani po uobičajenim cijenama Grupe, umanjenim za popuste i rabate ovisno o odnosima između strana. Proizvodi su od povezanih strana nabavljani po tržišnim cijenama uz odgovarajuće popuste ovisno o odnosima između strana.

Kod prodaje naftnih proizvoda povezanim stranama, INA, d.d., ovisno o rizičnosti plasmana, uobičajeno traži instrumente osiguranja naplate, osim kada je riječ o proračunskim kupcima ili kupcima koji su u 100% vlasništvu države.

Naknade ključnim članovima rukovodstva

Naknade isplaćene direktorima i drugim ključnim rukovoditeljima tijekom godine:

	INA, d.d.	
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Kratkoročna primanja	34,3	41,1
Otpremnine	1,4	0,2
Ukupno	35,7	41,3

U prezentiranom iznosu naknada uključena su primanja članova Uprave i izvršnih direktora segmenata djelatnosti i poslovnih funkcija, direktora sektora, pomoćnika izvršnih direktora i tajnika INA, d.d.

Brojni ključni članovi rukovodstva u INA, d.d. ili ovisnim društvima, su na poziciji u drugim društvima INA Grupe, što dovodi do kontrole ili značajnog utjecaja među društvima.

Ostale transakcije s povezanim stranama

U 2016. godini INA, d.d. je prodala pet benzinskih postaja društvu Holdina d.o.o. Sarajevo. Neto knjigovodstvena vrijednost benzinskih postaja je 9,8 milijuna kuna, dok je INA, d.d. prodala benzinske pumpe po tržišnoj vrijednosti u iznosu od 19,7 milijuna kuna. U 2015. godini INA, d.d. je prodala četiri benzinske postaje društvu Holdina d.o.o. Sarajevo. Neto knjigovodstvena vrijednost benzinskih postaja je 4,7 milijuna kuna, dok je INA, d.d. prodala benzinske pumpe po tržišnoj vrijednosti u iznosu od 16,9 milijuna kuna.

Društvo je također korisnik usluga društva JANAF d.d., u kojemu drži 11,795% udjela u vlasništvu (bilješka 19.). Približno 52 milijuna kuna prihoda društva JANAF d.d. od prihoda od prodaje u visini 709 milijuna kuna se odnosi na prihode od INA, d.d. za korištenje naftovodnog sustava društva JANAF d.d. za 2016. godinu (u 2015. godini: 50 milijuna kuna od 683 milijuna kuna prihoda od prodaje).

Tijekom 2015. godine, Rotary Zrt. Mađarska je uprihodovao pravo na naknadu prijevremenog raskida i demobilizacijsku naknadu zbog raskida ugovora s Kalegran Ltd. u vrijednosti od 13,5 milijuna USD. Raskid ugovora je uzrokovan promjenom plana rada Kalegrana Ltd. u Kurdistanu.

37. UGOVORNE OBVEZE

Društvo i Grupa imaju neke trajnije poslovne i financijske obveze koje su dio redovnog poslovanja, a uključuju:

- obveze istraživanja i razvoja proizašle temeljem ugovora o zajedničkoj proizvodnji,
- istražne radove na bušotinama u inozemstvu,
- obveze kupnje, transporta i prodaje plina,
- činidbene garancije, akreditivi i ostala jamstva s hrvatskim i inozemnim bankama,
- dovršenje izgradnje određene imovine.

Ulaganje u ugovornim područjima Sjevernog Jadrana

Aktivnosti privođenja proizvodnji rezervi prirodnog plina na zemljopisnom području sjevernog Jadrana, većinom unutar epikontinentalnog pojasa Republike Hrvatske, odvijaju se kroz ugovore o podjeli proizvodnje (PSA - „Production Sharing Agreement“) koje je INA, d.d. sklopila sa stranim kompanijama na tzv. ugovornim područjima:

- INA, d.d. i ENI Croatia BV sklopili su 1996. i 1997. ugovore o podjeli proizvodnje na ugovornom području Ivana i Aiza - Laura, a realizacija partnerstva odvija se preko zajedničke operativne kompanije INAgip s udjelima 50% : 50%,
- INA, d.d. i EDISON INTERNATIONAL S.p.A sklopili su 2002. ugovor o istraživanju i podjeli proizvodnje na ugovornom području Izabela & Iris / Iva. Partnerstvo s EDISON-om odvija se preko zajedničke operativne kompanije ED-INE s poslovnim udjelima: 50% : 50%,

Na području Sjevernog Jadrana (3 razradne koncesije) ukupno je instalirano 19 proizvodnih i 1 kompresorska platforma s ukupno 52 proizvodnih bušotina.

Do sada je u ugovornom području Sjeverni Jadran i Aiza Laura INA, d.d. uložila u kapitalnu izgradnju rudarskih objekata i postrojenja 4,8 milijardi kuna, a od ukupno pridobivenih rezervi udio INA, d.d. kreće se oko 63% proizvedenog plina, koji se plasira na hrvatsko plinsko tržište.

Na dan 31. prosinca 2016. godine INAgip je na oba ugovorna područja imao 137 aktivna ugovora ukupne vrijednosti 336,44 milijuna kuna, a preostale obveze po tim ugovorima na dan 31. prosinca 2016. godine iznosile su 167,51 milijuna kuna (2015. godine: 206,7 milijuna kuna).

Na ugovornom području Izabela, INA, d.d. je do 31. prosinca 2016. godine imala ukupno 353 milijuna kuna kapitalnih ulaganja, investiranih u izgradnju proizvodno-sabirnog-transportnog sustava plinskog polja Izabela. Proizvodnja s polja Izabela je tijekom 2016. godine oko 13,8% viša u odnosu na originalni plan za 2016. godinu, a ukupni udio INA, d.d. u plinu dopremljenog s polja Izabela na platformu Ivana K od početka proizvodnje do 31. prosinca 2016. godine je oko 44,19% (280,1 milijuna Sm³).

Obveze po ugovoru za transport plina

Na dan 31. prosinca 2016. godine buduće ugovorne obveze za transport plina sklopljene sa Gas Connect Austria, Geoplin Slovenia i MOL do 31. prosinca 2017. godine iznose ukupno 64 milijuna kuna (2015. godine: 98 milijuna kuna).

Poslovni najam

Najmovi gdje najmodavac zadržava gotovo sve rizike i koristi od vlasništva nad imovinom klasificiraju se kao poslovni najmovi. Poslovni najam se priznaje kao trošak u računu dobiti i gubitka na linearnoj osnovi tijekom razdoblja najma. Minimalna plaćanja najma po neotkazivim poslovnim najmovima su kako slijedi:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
unutar 1 godine	48	45	34	40
između 2-5 godina	44	51	23	41
preko 5 godina	-	-	-	-
	92	96	57	81

Nedospjele ugovorne obveze po poslovnom najmu na dan 31. prosinca 2016. godine su ugovorene od strane INA, d.d. u iznosu od 57 milijuna kuna dok je 16 milijuna kuna poslovnog najma ugovorilo društvo STSI, a 14 milijuna kuna ugovorilo društvo Rotary Zrt. Na dan 31. prosinca 2015. godine su ugovorene obveze od strane INA, d.d. iznosile 81 milijuna kuna, dok je 13 milijuna kuna poslovnog najma ugovorilo društvo Rotary Zrt.

38. NEPREDVIĐENE OBVEZE

Zaštita okoliša

Osnovne djelatnosti Društva i Grupe, koje čine istraživanja, proizvodnja nafte i plina, prijevoz, rafinerijska prerada, proizvodnja i otprema derivata, po svojoj prirodi mogu imati učinak na okoliš, u smislu ispuštanja onečišćujućih tvari u tlo, vodu i zrak. Društvo i Grupa sukladno zakonima i obvezama koji iz njih proizlaze, uredno bilježe, prate i izvješćuju o ispuštanjima u okoliš. Utjecaj na okoliš nadziru lokalna i državna tijela za zaštitu okoliša. Za sva navedena ispuštanja, Društvo i Grupa, sukladno načelu „onečišćivač plaća“ snose troškove nastale onečišćavanjem okoliša. Troškovi obuhvaćaju troškove nastale onečišćavanjem okoliša, troškove praćenja stanja okoliša i primjene utvrđenih mjera te troškove poduzimanja mjera prevencije od onečišćavanja okoliša, bez obzira na to da li su ti troškovi nastali kao rezultat propisane odgovornosti za onečišćavanje okoliša, odnosno ispuštanjem emisija u okoliš ili kao naknade utvrđene odgovarajućim financijskim instrumentima, odnosno kao obveza utvrđena propisom o smanjivanju onečišćavanja.

Usklađenje poslovanja INA, d.d. s odredbama Direktive o industrijskim emisijama (IED)

Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i vijeća o industrijskim emisijama (IED) je glavni način regulacije emisije zagađivača iz industrijskih instalacija. Direktiva regulira pitanje okolišne dozvole kojom se utvrđuju uvjeti za rad postrojenja i zahtijeva primjenu najboljih raspoloživih tehnika (NRT) kojima se postiže visoki stupanj zaštite okoliša u cjelini (sprečavanje i kontrole emisija u zrak, vodu i tlo, gospodarenje otpadom, energetska učinkovitost i sprečavanje nezgoda). Tijekom 2014. godine ishoda su Rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša (okolišne dozvole) za četiri Inina postrojenja obveznika ishoda dozvole: Objekte frakcionacije Ivanić grad, Objekte prerade plina Molve, Rafineriju nafte Sisak i Rafineriju nafte Rijeka.

S ciljem usklađivanja postojeće tehnologije sa najboljim raspoloživim tehnikama, tijekom 2016. je nastavljeno provođenje svih projekata u Rafineriji nafte Rijeka, koji su u različitim fazama realizacije. Budući da usklađivanje sa NRT zahtijeva vrijeme i velika financijska ulaganja, INA, d.d. je za svoje rafinerije u Sisku i Rijeci u predpristupnim pregovorima RH sa EU ishodovala prijelazno razdoblje za postizanje potpune usklađenosti, do 31. prosinca 2017. godine.

Na dan 9. listopada 2014. godine objavljena je Provedbena Odluka Komisije o utvrđivanju Zaključaka o najboljim raspoloživim tehnikama (NRT), u skladu s Direktivom 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća o industrijskim emisijama, za rafiniranje mineralnih ulja i plina, s određenim rokovima za usklađivanje s odredbama Odluke do listopada 2018. godine. U Zaključcima je kao jedna od najboljih raspoloživih tehnika prepoznat i tzv. „bubble koncept“ za integrirano upravljanje emisijama SO_x i/ili NO_x. Ta je tehnika posebno prikladna za rafinerije nafte, jer se cijela rafinerija promatra kao jedan izvor emisije što pruža veću fleksibil-

nost u odabiru koji izvor emisije će se uskladiti, na temelju ekonomske isplativosti, pod uvjetom da su rezultirajuće emisije jednake ili manje od emisija koje bi se postigle usklađivanjem svakog pojedinog izvora emisije.

Tijekom 2016. godine INA, d.d. je ugovorila reviziju okolišnih dozvola za rafinerije, što je potrebno zbog objave novih NRT Zaključaka, promjena u odabranoj tehnologiji (FCC), isteka roka za neke projekte te namjere da se koristi bubble koncept.

Usklađenje poslovanja INA, d.d. s zakonodavstvom u području emisija stakleničkih plinova

Europski sustav trgovanja emisijskim jedinicama (eng. European Union Emissions Trading Scheme, EU ETS) jedan je od temeljnih mehanizama Europske unije u borbi protiv klimatskih promjena s ciljem izvršenja obveza preuzetih Kyotskim protokolom. Unutar Sustava, dio emisijskih jedinica (jedna emisijska jedinica = 1 tona CO₂) se dobiva besplatno te one služe za „pokrivanje“ emisija iz prethodne godine. Ukoliko postrojenje ima manjak emisijskih jedinica u odnosu na verificirane emisije, ostatak kupuje na tržištu putem dražbi.

Od 1. siječnja 2013. godine Rafinerija nafte Rijeka, Rafinerija nafte Sisak, Objekti frakcionacije Ivanić Grad i Objekti prerade plina Molve dio su Sustava. INA, d.d. ima otvorena četiri računa u Registru Unije – po jedan za svako svoje postrojenje. Verificirana Godišnja izvješća o emisijama stakleničkih plinova dostavljena su Agenciji za zaštitu okoliša i prirode na vrijeme, do 31. ožujka 2016. godine, verifikator je verificirane emisije u Registru Unije potvrdio te su emisijske jedinice predane u iznosu jednakim verificiranim emisijama do 30. travnja 2016. godine.

Usklađenje poslovanja INE s zakonskom regulativom u domeni zaštite zraka

Od 1. siječnja 2016. godine za postojeća postrojenja na snagu stupaju puno strože granične vrijednosti emisija (GVE), koje propisuje Direktiva o industrijskim emisijama (IED). Odredbe ove direktive prenesene su u hrvatsko zakonodavstvo Uredbom o GVE onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora (NN 117/12, NN 90/14). Za postizanje propisanih graničnih vrijednosti emisija, IED daje mogućnost korištenja izuzeća za postojeća postrojenja, a jedna od njih je i uključivanje u Prijelazni nacionalni plan, uz zadovoljavanje određenih uvjeta. Rafinerije nafte Sisak i Rijeka predale su zahtjev za uključivanjem svojih postojećih velikih uređaja za loženje u Prijelazni nacionalni plan, kojeg je tijekom 2014. godine odobrila Europska Komisija.

Uključivanjem u Prijelazni nacionalni plan, rafinerijama se za realizaciju investicija i mjera za smanjenje emisija, a koje bi osigurale usklađenost sa strožim GVE, daje mogućnost postupnog smanjenja emisija dušikovih oksida, sumporovog dioksida i krutih čestica, kroz razdoblje od 1. siječnja 2016. godine do 30. lipnja 2020. godine.

Vezano za usklađivanje s tehničkim standardima zaštite okoliša od emisija hlapivih organskih spojeva (HOS) koje nastaju skladištenjem i distribucijom benzina, sa zakonskim zahtjevima usklađena je cjelokupna Inina maloprodajna mreža kao i autopunilište u Rafineriji nafte Sisak. U 2016. godini, INA, d.d. je nastavila s projektom modernizacije vagonpunilišta u rafinerijama Rijeka i Sisak, modernizacijom postojećih autopunilišta i modernizacijom luke Bakar te sa sanacijom spremnika u obje rafinerije, kako bi se postigla potpuna usklađenost s tehničkim standardima zaštite okoliša za HOS-ove.

Rezerviranja u zaštiti okoliša

Obveze u području rezerviranja za zaštitu okoliša su obveze Društva za remedijaciju i sanaciju onečišćenja uzrokovanih njenim aktivnostima. Mogu se podijeliti u dvije kategorije, a to su rezerviranja za zaštitu okoliša i nepredviđene obveze. Karakteristične aktivnosti na koje se odnose rezerviranja za zaštitu okoliša su procjena utjecaja onečišćenja tla i podzemnih voda, provedba remedijacije, provedba nadzornih aktivnosti u cilju dugoročne kontrole stanja na lokaciji te sanacija, odnosno uklanjanje otpada nastalog tijekom prošlih aktivnosti. Kvartalno se provodi pregled i ažuriranje rezerviranja za zaštitu okoliša, koristeći interne resurse.

S 31. prosincem 2016. godine u INA, d.d. rezerviranja za zaštitu okoliša iznosila su 296 milijuna kuna, a za INA Grupu 308 milijuna kuna, dok su 31. prosincem 2015. godine u INA, d.d. rezerviranja za zaštitu okoliša iznosila 322 milijuna kuna, a za INA Grupu 333 milijuna kuna. Nepredviđene obveze na dan 31. prosinca 2016. godine na razini INA Grupe procijenjene su u iznosu od 636 milijuna kuna, a na razini INA, d.d. u iznosu od 427 milijuna kuna dok su potencijalne obveze na dan 31. prosinca 2015. godine na razini INA Grupe procijenjene su u iznosu od 637 milijuna kuna, a za INA, d.d. u iznosu od 427 milijuna kuna. Ovi procijenjeni iznosi nepredviđenih obveza nisu evidentirani, jer je vrijeme nastanka događaja nesigurno i nema pouzdanih podataka o onečišćenju.

Sudski sporovi

Grupa je izložena različitim sudskim sporovima. Sljedeći sporovi se smatraju nepredviđenim obvezama, stoga u financijskim izvještajima nije priznato rezerviranje.

GWDF

U sporu iniciranom od strane GWDF Partnership Gesellschaft Bürgerlicher Rechts i GWDF Limited, Cipar protiv INA, d.d. i INA-NAFTAPLIN International Exploration, Channel Islands, pred Trgovačkim sudom u Zagrebu, tužitelji traži naknadu štete u iznosu od približno 60 milijuna kuna nastalu zbog neutemeljenih prestanka pregovora. Dana 10. ožujka 2016. godine je done-sena presuda, a tužitelj je zahtjev odbijen je u cijelosti 18. ožujka 2016. godine tužitelj je podnio žalbu i postupak pred Visokim trgovačkim sudom je još u tijeku.

EKO MEDIA d.o.o.

U rujnu 2012. INA, d.d. je ušla u ugovor s EKO MEDIA d.o.o. EKO MEDIA d.o.o. nije uspjela redovito izvršavati svoje obveze. INA, d.d. je raskinula ugovor s EKO MEDIA d.o.o. na početku 2014. godine. Dana 19. prosinca 2014. godine EKO MEDIA je podnijela tužbu protiv INA, d.d. uz specifikaciju tužbenog zahtjeva na iznos od 106 milijuna kuna. INA, d.d. je podnijela službeni odgovor na tužbu EKO MEDIE te protutužbu u kojoj je istakla prigovor prijeloja u iznosu od 380 tisuća kuna po osnovi stjecanja bez osnove te zatražila izdavanje privremenih mjera zabrane upotrebe reklamnih ploča. Do 31. prosinca 2016. godine dokazni postupak još uvijek nije započeo.

ĐURO ĐAKOVIĆ

Društvo ĐURO ĐAKOVIĆ - ZAVARENE POSUDE d.d. (nadalje: ĐĐ) podnijelo je odštetni zahtjev protiv INA-e temeljem tvrdnje da je INA postupala protivno načelu savjesnosti i poštenja prilikom izvršenja svojih obveza temeljem potpisanog Ugovora o kupoprodaji plinskih boca, odnosno da je namjerno spriječila ispunjenje uvjeta za povećanom narudžbom boca te time tužitelju nani-jela ukupnu štetu od oko 29 milijuna kuna. Predmetni ugovor vezan je uz Sporazum o nagodbi kojeg su isti dan potpisale INA,d.d., OSIMPEX (tvrtka majka Đure Đakovića), FERIOIMPEX (tvrtka kćer Đure Đakovića) te ĐĐ, kojim je dogovoreno da će ĐĐ pristu-piti dugu OSIMPEXA i FERIOIMPEXA prema INA-i (temeljem cesije između INA OSIJEK PETROLA čiji su kupci ranije spome-nuta društva i INA, d.d.) te da će se taj dug prebiti s kupovinom plinskih boca temeljem Ugovora o kupoprodaji plinskih boca pod određenim uvjetima; prvih 20.000 boca neće se uzeti u obzir, no sve naknadne narudžbe trebale bi se prebiti s dugom. ĐĐ tvrdi da je INA, d.d. namjerno spriječila ispunjenje uvjeta za takve naknadne narudžbe, unatoč činjenici da bi se iz ranije uspostavljene poslovne suradnje s PROPLINOM (bivša tvrtka kćer društva INA, d.d., pripojena INA, d.d. 2011. godine) moglo razumno očekivati da će doći do takvih naknadnih narudžbi. INA, d.d. je pripremila i podnijela odgovor na tužbu. Sud još nije zakazao datum prvog ročišta.

LJUBLJANSKA BANKA

Cjelokupno potraživanje tužitelja, LJUBLJANSKA BANKA, Ljubljana, Slovenija protiv INA, d.d. u iznosu od 60 milijuna kuna proizašlo je iz dva ugovora iz 1982. godine o korištenju kratkoročnog deviznog kredita u inozemstvu koje je INA, d.d. - Rafinerija nafte Rijeka sklopila sa Ljubljanskom bankom - Osnovnom bankom Zagreb. Zbog složenosti pravnog pitanja (potraživanje izmi-jenjene zatezne kamate) ishod postupka je i dalje neizvjestan. Napominje se kako Vrhovni sud još nije odlučio o uloženoj reviziji, odnosno kako tijekom 2016. godine nisu poduzimane daljnje pravne radnje.

KONCESIJE

Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta (nadalje u tekstu: Ministarstvo) je 29. srpnja 2011. godine donijelo tri Odluke oduzimajući INA, d.d. licencu za istraživanje ugljikovodika u istraživačkim područjima "Sava", "Drava" i "Sjeverozapadna Hrvatska". INA, d.d. je 29. kolovoza 2011. godine podnijela tri upravne tužbe protiv odluke Ministarstva. Upravni sud je poništio odluke Ministarstva. Ministarstvo je 10. studenog 2014. godine i 20. veljače 2015. godine donijelo novu odluku kojom je ponovo oduzelo INA, d.d. licencu za istraživanje ugljikovodika u istraživačkim područjima "Sava", "Sjeverozapadna Hrvatska" i "Drava" s istim objašnjenjima. INA, d.d. je podnijela tužbu protiv odluka Ministarstva te tražila izdavanje privremene mjere, koju je rješenjem iz travnja 2015. godine Upravni sud odbio izdati. INA, d.d. je na takvu odluku uložila žalbu koju je Visoki upravni sud RH u lipnju 2015. godine odbio kao neosnovanu. U studenom 2016. godine Upravni sud je donio presudu kojom je odbio upravnu tužbu INA, d.d. podnesenu protiv rješenja koje se odnosi na istraživačko područje „Drava“ kao neosnovanu, na što se INA, d.d. žalila. U odnosu na tužbe protiv rješenja vezana uz istraživačko područje „Sava“ i „Sjeverozapadna Hrvatska“ presude još nisu donesene.

R.I.G.-TEHNIČKI SERVISI GRUPA d.o.o. c/a CROSCO

R.I.G.-TEHNIČKI SERVISI GRUPA d.o.o. podnijelo je tužbu protiv CROSCO, naftni servisi d.o.o (član INA Grupe, INA, d.d. je 100% vlasnik) u vrijednosti 82 milijuna kuna (cca 11 milijuna EUR) s kamatama koje teku od 10. ožujka 2010. godine, za štetu uzrokovanu neplaćanjem dodatnih i nepredviđenih radova i, u manjoj mjeri, štete zbog gubitka računalne opreme (cca 520,4 tisuća kuna sa zateznim kamatama). Zadnje ročište je održano 27. ožujka 2015. godine. Ročište je odgođeno zbog činjenice što je u travnju 2015. godine sazvana skupština vjerovnika u stečajnom postupku nad RIG. Predmet je u pripreмноj fazi, sud prikuplja podatke, a svaka strana dostavlja podneske i predlaže dokaze.

SALBATRING ENERGIJA

Društvo SALBATRING ENERGIJA, Međunarodna trgovina, d.o.o. pokrenulo je arbitražni postupak. INA, d.d. je zaprimila tužbu od strane Salbatriing 20. lipnja 2015. godine s tražbinom u iznosu od 28 milijuna dolara s uključenim kamatama i troškovima. INA, d.d. je dostavila svoj odgovor na tužbu u studenom 2015. godine, a Salbatriing je dostavio svoj odgovor u ožujku 2016. godine te je INA, d.d. uzvratila odgovor u lipnju 2016. godine Arbitraža je još u tijeku, novo ročište zakazano je za listopad 2017. godine.

Predmeti BELVEDERE (uključujući i tužbu CLEOSTONE)

U 2005. godini INA, d.d. i Belvedere d.d. sklopili su Sporazum o javnobilježničkom osiguranju tražbine prijenosom prava vlasništva na nekretninama (Ugovor o fiduciji) u iznosu od 3 milijuna USD (plativo u kunama) uz ugovorenu kamatnu stopu od 5,5%. Zajam je dan na rok od godinu dana. U trenutku kada je INA, d.d. sklopila Ugovor o fiduciji, vjerovnik nije mogao postati vlasnikom nekretnine (glavna svrha fiducijarnog vlasništva). Predmetna izmjena Ovršnog zakona trajala je svega par mjeseci no INA, d.d. je, nažalost, sklopila Sporazum upravo u trenutku dok je navedena izmjena bila na snazi.

INA, d.d. je bila prisiljena povrat zajma ostvariti prodajom imovine Belvedera, za postupak koji se vodio pred javnim bilježnikom te je zaključen sklapanjem Kupoprodajnog ugovora s VILOM LARUS kao najpovoljnijim ponuditeljem. Iznos od kupoprodaje imovine Belvederea prosljeđen je na račun Trgovačkog suda u Splitu radi raspodjele te je dana 10. rujna 2015. godine. INA, d.d. primila uplatu u iznosu od 24 milijuna kuna na ime glavnice i ugovorne kamate. S obzirom da INA, d.d. tvrdi da ima pravo i na isplatu zatezne kamate, postupak je još uvijek u tijeku.

Osim na povrat zajma, INA, d.d. ima pravo i na preostali iznos od kupoprodaje nekretnina Belvederea, na ime svojih udjela u društvu Belvedere.

U ožujku 2016. godine, dva od tri sudska postupka u svezi s Belvedereom zaključena su pred prvostupanjskim sudovima. Obje sudske odluke donesene su u korist INA, d.d., odnosno Sud je odbio tužbu koju je CLEOSTONE d.o.o. podnio 2011. godine radi poništenja prodaje imovine Belvederea ruskom ulagaču kao i tužbu Belvederea d.d. radi utvrđenja Ugovora o fiduciji ništetnim.

Sud je odbio tužbeni zahtjev za poništenjem prodaje imovine Belvederea uz tvrdnju da argumentacija tužitelja nije u vezi s nikakvim materijalnim kršenjem zakona koji bi za posljedicu imalo nevaljanost ugovora, već u vezi s proceduralnim pogreškama javnog bilježnika koji je proveo postupak prodaje, da takve proceduralne pogreške nisu imale utjecaja na valjanost proceduralnih odluka. Stoga je tužitelj trebao osporavati radnje javnog bilježnika u posebnom postupku, unutar danih rokova, a s obzirom da to nije učinio, isto se ne može riješiti u predmetnom sudskom postupku. Sud je odbio i utvrditi Ugovor o fiduciji ništetnim s obzirom da su, unatoč stavovima tužitelja, svi zakonski preduvjeti za njegovu provedivost ispunjeni. Tužitelji su podnijeli žalbu protiv obje odluke. Drugostupajnska odluka još nije donesena.

Upravljanje rizikom kapitala

Primarni cilj INA Grupe u upravljanju kapitalom, kroz optimiranje stanja između dužničkog i vlasničkog kapitala, je osiguranje zdravih kapitalnih pokazatelja u svrhu podrške svim poslovnim aktivnostima te maksimiziranja vrijednosti svih dioničara. Kapital INA Grupe se sastoji od dužničkog dijela, koji uključuje primljene zajmove i kredite objavljene u bilješkama 25. i 27. umanjene za novac u blagajni i stanja na računima u bankama (tzv. neto dug) i vlasničke glavnice, koja obuhvaća upisani kapital, rezerve, zadržanu dobit i nekontrolirajuće udjele, objavljene u bilješkama 34. do 35.

INA Grupa analizira strukturu kapitala kvartalno. U sklopu pregleda, promatra se cijena kapitala i rizici povezani sa svakom klasom kapitala. Interno se utvrđuje maksimalni koeficijent financiranja INA Grupe.

Koeficijent financiranja na kraju izvještajnog razdoblja:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Dug:	3.117	3.307	2.893	3.041
Dugoročni krediti	271	400	271	400
Kratkoročni krediti	2.711	2.768	2.487	2.508
Tekući dio dugoročnih obveza	135	139	135	133
Novac i novčani ekvivalenti	(611)	(275)	(500)	(195)
Neto dug	2.506	3.032	2.393	2.846
Ukupno kapital	10.597	10.585	10.767	10.509
Ukupni kapital i neto dug	13.103	13.617	13.160	13.355
Koeficijent financiranja	19%	22%	18%	21%

Dug obuhvaća obveze po dugoročnim i kratkoročnim zajmovima i kreditima (bez derivativa i ugovora o financijskim garancijama), kako je navedeno u bilješkama 25 i 27.

Ukupni kapital čini kapital, rezerve, zadržana dobit ili preneseni gubitak te nekontrolirajući udjeli kojima INA Grupa upravlja kao kapitalom.

Kategorije financijskih instrumenata

	Knjigovodstvena vrijednost			
	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Financijska imovina				
Novac i novčani ekvivalenti	611	275	500	195
Kredit i potraživanja	1.854	2.175	3.758	3.426
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	676	581	676	581
Pozitivna fer vrijednost derivativa	38	12	38	12
Pozitivna fer vrijednost zaštićenih transakcija	17	18	17	18
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	6	7	6	7
Financijske obveze				
Obveze po kreditima	3.118	3.307	3.143	3.529
Obveze prema dobavljačima	1.857	1.400	1.808	1.244
Negativna fer vrijednost zaštićenih transakcija	19	-	19	-
Negativna fer vrijednost derivativa	45	24	45	24

Ciljevi upravljanja financijskim rizicima

INA Grupa kontinuirano nadgleda i upravlja financijskim rizicima. Politika upravljanja i zaštite od rizika INA Grupe pruža okvir unutar kojeg INA, d.d. i konsolidirana ovisna društva INA, d.d. upravljaju i održavaju na prihvatljivoj razini rizik robnih cijena, tečajni i kamatni rizik, omogućavajući INA, d.d. da postigne svoje strateške ciljeve uz zaštitu buduće financijske stabilnosti i fleksibilnosti INA Grupe. INA, d.d. integrira i mjeri financijske rizike na nivou INA Grupe u modelu financijskih rizika koristeći Monte Carlo simulaciju, a Izvještaj o izloženosti financijskim rizicima redovito se podnosi višem menadžmentu.

Općenitim pristupom, INA, d.d. pretpostavlja poslovne aktivnosti kao dobro balansiran integrirani portfelj i ne štiti pojedine elemente svoje izloženosti financijskim rizicima u tijeku uobičajenog poslovanja. INA, d.d. aktivno upravlja svojom izloženosti financijskim rizicima u slijedeće svrhe:

- na korporativnom nivou – održavanje financijskih pokazatelja, zaštita izloženosti velikim novčanim transakcijama, itd;
- na nivou segmenta djelatnosti – smanjenje izloženosti promjenama tržišnih cijena u slučaju promjena uobičajenih poslovnih aktivnosti (npr. planirano redovno zaustavljanje rafinerijskih postrojenja u svrhe remonta).

Sektor riznice INA, d.d. obavlja financijske aktivnosti za INA, d.d., koordinira financijsko poslovanje INA Grupe na domaćem i međunarodnim financijskim tržištima, te prati i upravlja financijskim rizicima vezanim uz poslovne aktivnosti INA Grupe. Najvažniji rizici, zajedno s metodama korištenim za upravljanje tim rizicima opisani su u nastavku.

INA Grupa u vrlo ograničenoj mjeri koristila je derivativne (izvedene) instrumente za upravljanje financijskim rizicima. Derivativni financijski instrumenti, regulirani su potpisivanjem ISDA (International Swaps and Derivatives Association) Ugovora s drugim ugovornim stranama. INA Grupa ne koristi derivativne financijske instrumente u špekulativne svrhe.

Tržišni rizici

Upravljanje rizicima robnih cijena

Promjenjivost cijena sirove nafte i plina je prevladavajući element u poslovnom okruženju INA Grupe. INA Grupa je kupac nafte koja se najčešće kupuje kratkoročnim aranžmanima u dolarima po trenutno važećoj cijeni na tržištu. Potrebne količine prirodnog plina u 2016. godini INA Grupa je uvozila po cijenama formiranim na spot tržištu i denominiranim u eurima.

Uz istraživanje i proizvodnju, te rafinerijsku preradu, jedna od temeljnih djelatnosti INA, d.d. je marketing i prodaja rafinerijskih proizvoda i prirodnog plina. Cijena naftnih derivata se formirala tjedno na tržišnim principima, omogućavajući brže reagiranje na promjene tržišnih cijena.

Sukladno Politici upravljanja i zaštite od rizika INA Grupe, kako bi zaštitila izloženost financijskim rizicima na korporativnom nivou i nivou segmenta djelatnosti, INA, d.d. ima na raspolaganju termenske (swap) i opcijske instrumente. U 2016. godini INA, d.d. je zaključila kratkoročne termenske swap transakcije s ciljem zaštite promjena u zalihama, perioda za određivanje cijena i ugovora s fiksnim cijenama. Ove transakcije su inicirane s ciljem smanjenja izloženosti potencijalnim oscilacijama cijena tijekom razdoblja smanjenja zaliha u rafinerijama, te zbog usklađivanja perioda za određivanje cijene prilikom kupovine sirove nafte i derivata s periodom prerade nafte i periodom za određivanje prodajne cijene derivata. Ove transakcije su transakcije zaštite i kvalificiraju se kao računovodstvo zaštite po MSFI-ju u slučaju usklađivanja perioda za određivanje cijene prilikom kupovine sirove nafte i derivata s periodom prerade nafte i periodom za određivanje prodajne cijene derivata.

Na dan 31. prosinca 2016. godine pozitivna fer vrijednost od zaštićenih transakcija vezanih uz cijenu robe iznosi 17 milijuna kuna te 19 milijuna kuna negativne fer vrijednost s osnova zaštićenih transakcija vezanih uz cijenu robe. Na dan 31. prosinca 2015. godine pozitivna fer vrijednost iznosi 18 milijuna kuna i bez negativne fer vrijednosti osnova zaštićenih transakcija vezanih uz cijenu robe (vidi bilješku 23 i bilješku 26).

Upravljanje tečajnim (valutnim) rizikom

Kako INA Grupa posluje i u Hrvatskoj i u inozemstvu, mnoge transakcije određuje i obavlja u stranoj valuti, pa je tako i izložena rizicima valutnih tečajeva.

INA Grupa ima neto dugu izloženost u dolarima i eurima, te neto kratku kunsku izloženost operativnih novčanih tijekom. Načelno, za upravljanje valutnim rizikom kojemu je INA Grupa izložena primjenjuje se prirodna zaštita od rizika koja se temelji na načelu da bi kombinacija valuta u portfelju duga trebala odražavati valutnu poziciju slobodnog novčanog tijeka INA Grupe. Nadalje, kako bi se izbjegla prevelika izloženost kretanju pojedinačne valute (tj. dolar), INA, d.d. primjenjuje pristup portfelja prilikom odabira kombinacije valuta u portfelju duga.

INA, d.d. može koristiti međuvalutni swap kako bi prilagodila kombinaciju valuta u portfelju duga. Na 31. prosinca 2016. godine nije bilo otvorenih međuvalutnih transakcija.

U idućoj tablici su prikazani knjigovodstveni iznosi monetarne imovine i monetarnih obveza INA Grupe i INA, d.d. u stranoj valuti na izvještajni datum.

INA Grupa	Obveze		Imovina	
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Iznos denominiran u valuti EUR	1.936	1.951	272	489
Iznos denominiran u valuti USD	2.131	1.789	1.287	1.149
	4.067	3.740	1.559	1.638
INA, d.d.				
Iznos denominiran u valuti EUR	1.814	1.855	156	564
Iznos denominiran u valuti USD	2.076	1.657	1.077	1.520
	3.890	3.512	1.233	2.084

Analiza osjetljivosti na valutni rizik

INA Grupa je uglavnom izložena valutnom riziku promjene tečaja kune u odnosu na tečaj dolara i tečaj eura, zbog trgovanja naftom i plinom na međunarodnom tržištu te denominacije dugovnog portfelja INA Grupe u navedenim valutama.

U idućoj tablici analizirana je osjetljivost INA Grupe i INA, d.d. na slabljenje tečaja kune od 10% u 2016. godini (10 % u 2015. godini) u odnosu na relevantne strane valute. Prethodne stope osjetljivosti su stope koje predstavljaju procjenu rukovodstva o uobičajenim promjenama valutnih tečajeva. Analiza osjetljivosti uključuje monetarnu imovinu i monetarne obveze u stranim valutama. Analiza osjetljivosti uključuje samo otvorene novčane stavke u stranoj valuti i njihovo preračunavanje na kraju razdoblja temeljem postotne promjene valutnih tečajeva. Negativan broj pokazuje smanjenje dobiti ako se kuna u odnosu na predmetnu valutu promijenila za gore navedene postotke. U slučaju obrnuto proporcionalne promjene vrijednosti kune u odnosu na predmetnu valutu, utjecaj na dobit bio bi jednak i suprotan.

INA Grupa	Utjecaj valute USD		Utjecaj valute EUR	
	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
Gubitak	(84)	(64)	(166)	(146)
	(84)	(64)	(166)	(146)
INA, d.d.				
Gubitak	(100)	(14)	(166)	(129)
	(100)	(14)	(166)	(129)

Izloženost promjeni tečaja prikazanih valuta za 10% najvećim dijelom povezano je sa stanjem obveza prema dobavljačima i primljenih kredita iskazanim u američkim dolarima (USD) i eurima (EUR).

Upravljanje rizikom kamatnih stopa

Zbog činjenice da društva INA Grupe u pravilu koriste izvore financiranja s promjenjivim kamatnim stopama, INA Grupa je izložena riziku promjene kamatnih stopa.

INA Grupa ne špekulira s kretanjem kamatnih stopa, stoga prvenstveno odabire promjenjivu kamatnu stopu. Međutim, kod nekih instrumenata i određenih makro okruženja, odabir fiksne kamatne stope može biti povoljniji.

INA, d.d. sukladno Politici upravljanja i zaštite od rizika INA Grupe, može koristiti kamatne swap transakcije kako bi upravljala relativnim nivoom izloženosti kamatnom riziku novčanog toka povezanim s promjenjivim kamatnim stopama. Na dan 31. prosinca 2016. nije bilo otvorenih kamatnih swap transakcija.

Analiza osjetljivosti na kamatni rizik

Analiza osjetljivosti u nastavku temeljena je na izloženosti riziku promjene kamatnih stopa na datum izvještaja o financijskom položaju. Za obveze vezane za promjenjivu kamatnu stopu analiza je izrađena uz pretpostavku da je iznos obveza iskazanih na datum bilance vrijedio tijekom cijele godine. Povećanje ili smanjenje kamatnih stopa za 50 ili 200 baznih poena koristi se u internom izvješćivanju o riziku kamatne stope i predstavlja procjenu menadžmenta o razumnoj mogućoj promjeni kamatnih stopa.

U slučaju povećanja/smanjenja kamatne stope za 200 baznih poena, uz pretpostavku stabilnih ostalih varijabli, došlo bi do sljedećih promjena u kamatnim rashodima INA Grupe i INA, d.d.

	INA Grupa		INA, d.d.	
	2016.	2015.	2016.	2015.
Utjecaj promjene kamatne stope kratkoročnih kredita	54	55	50	50
Utjecaj promjene kamatne stope dugoročnih kredita	8	11	8	11
Ukupna promjena:	62	66	58	61

U slučaju povećanja kamatnih stopa za 200 baznih poena, kamatni rashodi INA Grupe u 2016. godini bi se povećali za 62 milijuna kuna, dok bi pri povećanju za 50 baznih poena povećanje iznosilo 16 milijuna kuna (u 2015. godini povećanje za 66 milijuna kuna pri povećanju kamatnih stopa za 200 baznih poena, odnosno 17 milijuna kuna pri povećanju za 50 baznih poena).

Istovremeno, kamatni rashodi INA, d.d. u 2016. godini bi se povećali za 58 milijuna kuna u slučaju povećanja kamatnih stopa za 200 baznih poena, dok bi povećanje iznosilo 14 milijuna kuna pri povećanju od 50 baznih poena (u 2015. godini povećanje za 61 milijun kuna pri povećanju kamatnih stopa za 200 baznih poena, odnosno za 15 milijuna kuna pri povećanju za 50 baznih poena). Ekvivalentno smanjenje kamatnih stopa rezultiralo bi smanjenjem kamatnih rashoda u istim iznosima.

Ostali cjenovni rizici

INA Grupa je izložena rizicima promjene cijene glavnice koji proizlaze iz vlasničkih udjela. Vlasnički udjeli se drže iz strateških razloga, a ne radi trgovanja.

Analiza osjetljivosti cijene glavnice

Analize osjetljivosti iznesene u nastavku su određene na temelju izloženosti cjenovnom riziku glavnice na izvještajni datum.

Da su cijene glavnice bile 10 % više:

- to ne bi utjecalo na dobit tekuće godine zaključno s 31. prosinca 2016. godine, budući da su vlasnički udjeli svrstani u kategoriju raspoloživih za prodaju,
- ostale rezerve INA, d.d. u glavnici bile bi više za 62,9 milijuna kuna kao posljedica promjena fer vrijednosti dionica raspoloživih za prodaju.

U slučaju smanjenja za 10% utjecaj na glavnice bio bi jednak i suprotan.

Upravljanje kreditnim rizicima

Prodaja robe i usluga kupcima na odgodu plaćanja nastaje kreditni rizik, rizik od neplaćanja odnosno neizvršenja ugovornih obveza od strane kupaca INA Grupe. Dospjela potraživanja od kupaca negativno utječu na likvidnost INA Grupe, a dospjela ispravljena potraživanja negativno utječu i na financijski rezultat INA Grupe. Sukladno važećem Postupku upravljanja kreditnim rizicima u poslovanju s kupcima provode se aktivnosti u cilju zaštite od rizika naplate potraživanja. Kupci se svrstavaju u skupine rizičnosti prema financijskim pokazateljima poslovanja i dosadašnjem poslovanju s INA Grupom te se za svaku skupinu primjenjuju odgovarajuće mjere zaštite od kreditnog rizika. Za kategorizaciju kupaca uglavnom se koriste podaci iz službenih financijskih izvješća kupaca te se pribavljaju ocjene neovisnih bonitetnih kuća. Analiza izloženosti i kreditno ocjenjivanje kupaca izrađuju se kontinuirano te se kreditna izloženost prati i kontrolira kroz kreditne limite koji se mijenjaju i provjeravaju najmanje jednom godišnje. Od kupaca se prikupljaju instrumenti osiguranja plaćanja, gdje god je to moguće, a u svrhu zaštite od mogućih kreditnih rizika uslijed neizvršenja plaćanja ugovornih obveza.

INA Grupa kontinuirano prati svoju izloženost prema kupcima s kojima posluje, kao i njihovu kreditnu sposobnost u svrhu smanjenja rizika naplate potraživanja.

INA Grupa posluje s velikim brojem kupaca različite djelatnosti i veličine. Dio prodaje roba na odgodu odnosi se na državne institucije i kupce u državnom vlasništvu, te vlasništvu lokalne samouprave, koji ne dostavljaju instrumente osiguranja plaćanja. Od ostalih kupaca kao instrument osiguranja plaćanja uglavnom se prikupljaju zadužnice, kao najzastupljeniji instrument osiguranja plaćanja na hrvatskom tržištu, te bankovne garancije, a ujedno se koristi i osiguranje potraživanja, dok se od inozemnih kupaca kao instrument osiguranja plaćanja najčešće pribavljaju akreditivi te u manjem broju bankovne i korporativne garancije, a u iznimnim slučajevima i mjenice.

INA Grupa nema značajniju kreditnu izloženost koja nije pokrivena instrumentima osiguranja plaćanja, osim prema državnim tijelima i poduzećima u državnom vlasništvu, te vlasništvu lokalne samouprave, kao i izloženost prema kupcima temeljem pojedinih koncesijskih ugovora u inozemstvu.

Upravljanje rizikom likvidnosti

Odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti snosi Uprava, koja postavlja odgovarajući okvir za upravljanje rizikom likvidnosti, s ciljem upravljanja kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim zahtjevima financiranja i likvidnosti. INA Grupa upravlja rizikom likvidnosti održavajući adekvatne rezerve i kreditne linije, kontinuirano uspoređujući planirani i ostvareni tijekom novca uz praćenje dospjeća potraživanja i obveza.

Politika INA Grupe je osigurati dovoljno vanjskih izvora financiranja s ciljem postizanja odgovarajuće razine raspoloživih okvirnih linija radi osiguranja likvidnosti INA Grupe kao i investicijskih potreba.

Dana 31. prosinca 2016. godine INA Grupa je imala ugovorenih i raspoloživih kratkoročnih linija u iznosu od 2,67 milijardi kuna (srednji tečaj HNB-a) isključujući dozvoljena prekoračenja i kreditne linije za financiranje kupovine nafte i derivata te ugovorenih i raspoloživih dugoročnih kreditnih linija u iznosu od 3,28 milijarde kuna (srednji tečaj HNB-a).

Sukladno uobičajenoj međunarodnoj praksi, INA, d.d. ima ugovorene kratkoročne kreditne linije („trade finance“) s prvoklasnim poslovnim bankovnim grupacijama u svrhu kupovine nafte i derivata. Na dan 31. prosinca 2016. godine stanje ugovorenih i raspoloživih kreditnih linija za kupovinu sirove nafte i derivata iznosilo je 1,21 milijarde dolara (2015. godine: 1,18 milijarde USD). Za detalje glavnih vanjskih izvora sredstava INA Grupe vidi bilješke 25 i 27.

S ciljem diversifikacije izvora financiranja te osiguranja dostatnog stupnja likvidnosti i financijske stabilnosti INA, d.d. kontinuirano razmatra mogućnosti financiranja i od strane drugih kreditora.

Tablična analiza rizika likvidnosti i rizika kamatnih stopa

Tablice u nastavku prikazuju dospjeća ugovornih obveza INA Grupe i INA, d.d. iskazanih u izvještaju o financijskom položaju na kraju razdoblja. Analiza je izrađena na temelju nediskontiranih novčanih odljeva po financijskim obvezama na datum dospjeća i prikazuju novčane tokove po glavnici i kamatama.

INA Grupa					
	do 1 mj.	od 1 do 12 mj.	"od 1 god. do 5 god."	nakon 5 god.	Ukupno
31. prosinca 2016. godine					
Beskamatne obveze	1.807	540	53	15	2.415
Kamatne obveze	1.345	1.512	282	-	3.139
	3.152	2.052	335	15	5.554
31. prosinca 2015. godine					
Beskamatne obveze	1.288	628	47	14	1.977
Kamatne obveze	2.514	405	419	-	3.338
	3.802	1.033	466	14	5.315
INA, d.d.					
	do 1 mj.	od 1 do 12 mj.	"od 1 god. do 5 god."	nakon 5 god.	Ukupno
31. prosinca 2016. godine					
Beskamatne obveze	1.645	506	37	14	2.202
Kamatne obveze	1.345	1.538	282	-	3.165
	2.990	2.044	319	14	5.367
31. prosinca 2015. godine					
Beskamatne obveze	1.141	459	44	14	1.658
Kamatne obveze	2.507	357	418	-	3.282
	3.648	816	462	14	4.940

Beskamatne obveze INA, d.d. do jednog mjeseca najvećim dijelom sastoje se od obveza prema dobavljačima u iznosu od 1.498 milijuna kuna za 2016. godinu (993 milijuna kuna u 2015. godini).

Beskamatne obveze INA, d.d. dužim od pet godina odnose se na obveze prema državi za otkup stanova i odgođeni prihod od prodanih stanova.

U kamatnim obvezama prikazane su obveze s osnove kratkoročnih i dugoročnih kredita.

Fer vrijednost financijskih instrumenata**Metode procjene i pretpostavke u određivanju fer vrijednosti**

Fer vrijednosti financijske imovine i financijskih obveza se određuje kako slijedi:

- fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza kojima se trguje na aktivnim likvidnim tržištima, pod standardnim uvjetima, određuje se prema cijenama koje kotiraju na tržištu;
- fer vrijednost ostale financijske imovine i ostalih financijskih obveza (isključujući derivativne instrumente) određuje se u skladu s modelima za određivanje cijena, a na temelju analize diskontiranih novčanih tokova koristeći cijene iz poznatih transakcija na tržištu i cijene koje se nude za slične instrumente;
- fer vrijednost derivativnih instrumenata se izračunava koristeći izlistane cijene. Gdje takve cijene nisu dostupne, koristi se analiza diskontiranih novčanih tokova primjenom važeće krivulje prinosa za razdoblje trajanja instrumenata kod neopcijskih derivativa, dok se za opcijske derivative koriste modeli za utvrđivanje cijena opcija. Terminski valutni ugovori se vrednuju koristeći kotirane forward tečajevе i krivulje prinosa izvedene iz kotiranih kamatnih stopa po ugovorima sa sličnim dospijecom. Kamatni swapovi se vrednuju po sadašnjoj vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova i diskontiraju na temelju važećih krivulja prinosa izvedeni iz kotiranih kamatnih stopa.

Mjerenje fer vrijednosti financijskih instrumenata

U tablici su analizirani financijski instrumenti koji su nakon prvog priznavanja svedeni na fer vrijednost, razvrstani su u tri skupine ovisno o dostupnosti pokazatelja fer vrijednosti:

- 1. razina dostupnih pokazatelja – pokazatelji fer vrijednosti su izvedeni iz (neuskladenih) cijena koje kotiraju na aktivnim tržištima za identičnu imovinu i identične obveze;
- 2. razina dostupnih pokazatelja – pokazatelji fer vrijednosti su izvedeni iz drugih podataka, a ne iz kotiranih cijena iz 1. razine, a odnose se na promatranom sredstvu ili obvezi (tj. njihovih cijena) ili neizravno (izvedeni iz cijena) i
- 3. razina pokazatelja – pokazatelji izvedeni primjenom metoda vrednovanja u kojima su kao ulazni podaci korišteni podaci o imovini ili obvezama koji se ne temelje na dostupnim tržišnim podacima (nedostupni ulazni podaci).

INA GRUPA				
				31. prosinca 2016.
	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
Financijska imovina po fair vrijednosti				
Imovina raspoloživa za prodaju*	630	-	-	630
Pozitivna fer vrijednost zaštićenih transakcija	-	17	-	17
Pozitivna fer vrijednost derivativa	-	38	-	38
Financijske obveze po fair vrijednosti				
Negativna fer vrijednost zaštićenih transakcija	-	19	-	19
Negativna fer vrijednost derivativa	-			
				31. prosinca 2015.
	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
Financijska imovina po fair vrijednosti				
Imovina raspoloživa za prodaju*	535	-	-	535
Pozitivna fer vrijednost derivativa	-	18	-	18
Pozitivna fer vrijednost zaštićenih transakcija	-	12	-	12
Financijske obveze po fair vrijednosti				
Negativna fer vrijednost derivativa	-	24	-	24

INA, d.d.				
31. prosinca 2016.				
	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
Financijska imovina po fair vrijednosti				
Imovina raspoloživa za prodaju*	630	-	-	630
Pozitivna fer vrijednost zaštićenih transakcija	-	17	-	17
Pozitivna fer vrijednost derivativa	-	38	-	38
Financijske obveze po fair vrijednosti				
Negativna fer vrijednost derivativa	-	19	-	19
Negativna fer vrijednost derivativa	-	45	-	45
31. prosinca 2015.				
	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
Financijska imovina po fair vrijednosti				
Imovina raspoloživa za prodaju*	535	-	-	535
Pozitivna fer vrijednost zaštićenih transakcija	-	18	-	18
Pozitivna fer vrijednost derivativa	-	12	-	12
Financijske obveze po fair vrijednosti				
Negativna fer vrijednost derivativa	-	24	-	24

* prikazana je samo imovina raspoloživa za prodaju po fer vrijednosti, preostali vlasnički instrumenti klasificirani kao imovina raspoloživa za prodaju u iznosu od 47 milijuna kuna obračunavaju se po metodi troška (2015.godini: 46 milijuna kuna) i zbog toga nisu prikazani u gornjoj tablici.

Tijekom godine se nisu obavljali transferi između razina dostupnih pokazatelja 1 i 2.

(a) Financijski instrumenti na razini 1

Fer vrijednost financijskih instrumenata na razini 1 uključuju dionice JANAF-a klasificirane kao ulaganja raspoloživa za prodaju za koje je vrijednost određena prema cijenama koje kotiraju na tržištu na datum izvještaja o financijskom položaju. Tržište se smatra aktivnim ako su cijene koje kotiraju trenutne i redovito dostupne.

(b) Financijski instrumenti na razini 2 i 3

Fer vrijednost financijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu je određena metodama vrednovanja.

Posebne metode vrednovanja korištene za vrednovanje financijskih instrumenata uključuju:

- Fer vrijednost zaštićenih transakcija vezanih uz cijenu robe se izračunava na temelju ostvarenih povijesnih kotacija od Plattsa i tržišnih terminskih kotacija temeljnih roba.
- Fer vrijednost ugrađenih terminskih ugovora u stranoj valuti je utvrđena na osnovi trenutačnih tržišnih tečajeva stranih valuta na datum izvještaja o financijskom položaju te je ugrađeni derivativ vrednovan kao razlika kumulativnog indeksa inflacije između ugovornog eskalatora inflacije i inflacije u državi u kojoj je ugovor izvršen.

Navedene metode vrednovanja koriste tržišne podatke uvijek kada su dostupni te se oslanjaju na specifične procjene subjekta što je manje moguće. Ukoliko su svi značajni ulazni podaci potrebni za fer vrednovanje instrumenata dostupni, instrument je uključen u razinu 2.

Ukoliko se jedan ili više značajnih ulaznih podataka ne temeljni na dostupnom tržišnom podatku, instrument je uključen u razinu 3.

40. STJECANJE ENERGOPETROLA

Sjedište	Osnovna djelatnost	Datum stjecanja	Udio stečenih dionica (%)	Prenesena naknada
Sarajevo, Federacija Bosna i Hercegovina	Trgovina na malo gorivima i mazivima	1. srpnja 2016.	33,5%	-

Sukladno Ugovoru o prodaji potraživanja po kreditu i ostvarenju prava na opciju potpisanog s MOL-om dana 1. srpnja 2016. godine, INA, d.d. je stekla kontrolu nad Energopetrolom, d.d. Sarajevo budući da je ovim Sporazumom INA, d.d. stekla Opciju na kupnju dionica Energopetrola koje su u vlasništvu MOL-a.

12. srpnja 2016. godine INA, d.d. je realizirala Opciju preuzevši 1.840.128 ili 33,50% dionica Energopetrola koje su bile u vlasništvu MOL-a.

Ovom je transakcijom INA, d.d. uvećala udio u Energopetrolu na 67% i postala većinskim vlasnikom društva čiji se financijski rezultati konsolidiraju u rezultat INA Grupe.

Stjecanjem Energopetrola, INA, d.d. se nadalje pozicionirala na tržište Bosne i Hercegovine te je dokazala da vjeruje u dugoročnu perspektivu Energopetrola. Ovime INA, d.d. postaje najveći pojedinačni distributer naftnih proizvoda u zemlji s ukupno 101 aktivne benzinske postaje u malopodajnoj mreži. Uprava INA, d.d. je donijela poslovnu odluku na osnovi dobrog poznavanja tržišnih prilika u Bosni i Hercegovini, s ciljem daljnjeg razvoja regionalnog položaja koji može imati pozitivni utjecaj na poslovne aktivnosti INA, d.d. i plasman ostalih visokokvalitetnih proizvoda INA, d.d. u Bosni i Hercegovini.

INA, d.d. je također od MOL-a preuzela kredit prethodno dan Energopetrolu što znači da INA, d.d. samostalno financira Energopetrol.

Ova se transakcija između INA, d.d. i MOL-a smatra transakcijom pod zajedničkom kontrolom. Najčešće korištena metoda za računovodstvo poslovnih kombinacija pod zajedničkom kontrolom je 'metoda prethodnika' (također poznata i kao 'metoda udruživanja interesa' koju je INA, d.d. već koristila u prošlosti).

Metoda prethodnika znači da će se stečena imovina i obveze prikazati po knjigovodstvenoj vrijednosti prethodnika (MOL). Ovim pristupom, imovina i obveze se ne iskazuju po fer vrijednosti te se ne priznaje goodwill. Fer vrijednost stečene imovine i obveza Energopetrola je ista kao što je bila u knjigama MOL-a.

Stečene odgodene porezne obveze su vezane za fer vrednovanje Energopetrola od prethodnog vrednovanja u MOL-ovim knjigama. Razlika između plaćenog iznosa i ukupne knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza se odražava u stavci kapitala poput zadržane dobiti.

Plaćeni iznos je suma plaćenog novca plaćenog MOL-u od strane INA, d.d. Osim plaćenog iznosa, knjigovodstvena vrijednost udjela INA, d.d. u Energopetrolu i kredit odobren od strane INA, d.d. je također uzeta u obzir.

Nastavno na dobivanje kontrole i stjecanje 67% vlasništva, ukupna investicija do iznosa 132 milijuna kuna i ispravka vrijednosti investicija do iznosa 132 milijuna kuna je prenesena s ulaganja u pridružena društva na ulaganja u ovisna društva.

Dugotrajna imovina	
Nematerijalna imovina	1
Nekretnine, postrojenje i oprema	320
Kratkotrajna imovina	
Zalihe	24
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	6
Novac i novčani ekvivalenti	2
	353
Obveze	
Rezerviranja za sudske sporove	79
Obveze za kredite prema povezanim poduzećima	550
Ostala rezerviranja	20
Obveze prema dobavljačima	54
Ostale obveze	39
Odgođena porezna obveza	8
	750
Ukupna utvrdiva neto stečena imovina	(397)
Nekontrolirajući udjel po fer vrijednosti	(130)
Goodwill nastao spajanjem	-
Prenesena naknada	(267)
Neto odljev novca za preuzimanje ovisnih društava	
Naknada plaćena u novcu	-
Manje: stečeni novac i novčani ekvivalenti	(2)

Od datuma stjecanja, Energopetrol d.d. je doprinio s 85 milijuna kuna prihoda i umanjio rezultat prije poreza od neprekinutog poslovanja Grupe za 13 milijun kuna. Da se kombinacija dogodila na početku 2016. godine, prihodi od neprekinutog poslovanja Grupe bi bili uvećani za 149 milijuna kuna, a dobit prije poreza od neprekinutog poslovanja bila bi umanjena za 34 milijun kuna.

41. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANCE

Ne postoje događaji ili transakcije koji su se dogodili nakon 31. prosinca 2016. godine ili su u tijeku, a koji bi imali značajan utjecaj na financijske izvještaje na navedeni datum ili za period koji završava na navedeni datum ili koji bi po svojoj važnosti u odnosu na poslove kompanije zahtijevali navođenje u bilješci uz financijske izvještaje kako ne bi došlo do obmanjivanja glede financijskog položaja i poslovnog rezultata društva.

42. ODOBRENJE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Financijske izvještaje usvojila je Uprava i odobrila njihovo izdavanje dana 14. ožujka 2017. godine.
Potpisali u ime Grupe 14. ožujka 2017. godine:

Zoltán Sándor Áldott, Predsjednik Uprave

Niko Dalić, član Uprave

Ivan Krešić, član Uprave

Péter Ratatics, član Uprave

Gábor Horváth, član Uprave

Davor Mayer, član Uprave

INA - INDUSTRIJA NAFTE, D.D. IZVJEŠTAJ O PLAĆANJIMA JAVNOM SEKTORU ZA GODINU ZAVRŠENU NA DAN 31. PROSINCA 2016.

1. UVOD

INA – INDUSTRIJA NAFTE, d.d. je pripremila Izvještaj o plaćanjima javnom sektoru u skladu sa Zakonom o računovodstvu (Narodne novine 78/15) i 10 poglavljem Direktive 2013/34/EU (26. lipanj 2013. godine) o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvještajima o određenim vrstama poduhvata. Odjeljak „Standardi izvještavanja“ sadrži informacija o sadržaju Izvještaja, vrstama plaćanja koja su uključena i principima koji su korišteni u izradi Izvještaja.

2. STANDARDI IZVJEŠTAVANJA

Direktiva zahtijeva od subjekata koji obavljaju djelatnost istraživanja i eksploatacije te su uvršteni na burzu, javne objave plaćanja prema zemljama u kojima obavljaju navedene djelatnosti (uključujući istraživanje, razradu i eksploataciju nalazišta minerala, nafte i prirodnog plina ili drugih materijala).

Prema Zakonu o računovodstvu, INA, d.d. je dužna pripremiti konsolidirani izvještaj o plaćanjima javnom sektoru za svaku financijsku godinu u svezi navedenih aktivnosti kako za INA, d.d. tako i za njezina ovisna društva koja su uključena u konsolidirane izvještaje INA Grupe.

Izvještaj sadrži podatke o ukupnom iznosu takvih plaćanja po vrsti, pojedinom projektu kao i zemlji kojoj je plaćanje izvršeno.

Nastavno na ove zahtjeve, INA Grupa je procijenila svoje obveze izvještavanja kako slijedi:

- Kad INA Grupa izvrši plaćanje u zemlji, plaćanje se izvještava u potpunosti, neovisno o tome je li INA Grupa izvršila samostalno plaćanje ili kao operator u ugovoru o zajedničkom pothvatu.
- Kada je nacionalna naftna kompanije operator projekta kome INA Grupa provodi plaćanje, a koje se razlikuje od poziva na plaćanje prema ugovoru, ono se uključuje u ovaj Izvještaj.
- U ovaj izvještaj nisu uključena plaćanja izvršena u sklopu zajedničkog pothvata u kojima INA Grupa nije operator.

Ukoliko za neka plaćanja nije moguće odrediti plaćanje po pojedinom projektu, takva se plaćanja izvještavaju na razini zemlje. Tipični primjer je porez na dobit koji se ne ubire na razini projekta.

Plaćanja u naravi

Plaćanja u naravi za udio u proizvodnji i naknade za eksploataciju sukladno zakonskim ili ugovornim obvezama (koje prema računovodstvenim standardima nisu evidentirane u knjigama Društva koje obavlja djelatnosti istraživanja i eksploatacije) izvještavaju se prema udjelu u Projektu. Plaćanje u naravi je procijenjeno prema fer vrijednosti koja odgovara ugovornoj cijeni nafte ili plina, tržišnoj cijeni (ako je dostupna) ili odgovarajućoj usporednoj cijeni na tržištu. Za izračun navedenih cijena mogu se koristiti prosječne vrijednosti za promatrano razdoblje.

Načelo priljeva/odljeva novca

Plaćanja se izvještavaju prema načelu priljeva/odljeva novca, što znači da se izvještavaju u razdoblju u kojemu su plaćena, a što je suprotno izvještavanju prema načelu nastanka događaja (što bi značilo da su izvještavani u razdoblju u kojemu je obveza nastala).

Valuta izvještavanja

Svi iznosi navedeni u ovom Izvještaju iskazani su u kunama. Plaćanja izvršena zemljama u stranima valutama (različitim od kune) preračunate su u kune temeljem prosječne ponderirane tečajne liste za izvještajno razdoblje.

3. DEFINICIJE

Vrste plaćanja

Pojedinačno plaćanje ili više međusobno povezanih plaćanja, bilo u novcu ili u naravi, za aktivnosti koje uključuju istraživanje i proizvodnju nafte ili plina.

Vrste plaćanja uključene u Izvještaj

Udio u proizvodnji: za projekte kojima upravlja INA Grupa određuje se udio proizvodnje koji u izvještajnom razdoblju pripada državi. Ovo plaćanje se u pravilu plaća u naravi. Vrijednost tih isplata se izračunava na temelju tržišne cijene u trenutku isplate u naravi.

Porezi: porezi i prirezi plaćeni na prihod, proizvodnju ili dobit, (izuzev poreze na potrošnju kao što su porezi na dodanu vrijednost, porezi na plaće, porezi na potrošnju, porezi na nekretnine kao i porezi za zaštitu okoliša

Naknade za eksploataciju: plaćanja za prava eksploatacije ležišta nafte i plina, koja su obično definirana udio od prihoda umanjenog za sve moguće odbitke.

Dividende: dividende, izuzev dividendi isplaćenih javnom sektoru temeljem prava iz redovnih dionica, osim u slučaju zamjene za udio u proizvodnji ili naknadu za eksploataciju.

Bonusi: bonusi isplaćeni za potpisivanje i za uzimanje u razmatranje potpisivanja, otkrića, proizvodnje, nagrada, potpora i transfera za prava eksploatacije; bonusi koji se odnose na uspješnost ugovorenih ciljeva, kao i otkrića dodatnih rezervi ili ležišta.

Licence i ostale naknade: pristojbe, najamnine, ulazne naknade i ostale naknade za licence i/ili koncesije koje se plaćaju za pristup području na kojem se provodi istraživanje i eksploatacija. Isključene su administrativne naknade javnom sektoru koje nisu izravno povezane s aktivnostima istraživanja i eksploatacije, ili za pristup nalazištima. Također su isključena plaćanja u zamjenu za usluge koje pruža javni sektor.

Plaćanja za poboljšavanje infrastrukture: plaćanja za razvoj i poboljšanje lokalne infrastrukture, osim kada infrastruktura služi isključivo za operativne svrhe. Isključena su plaćanja koja su od društvenog značaja, na primjer izgradnja škole ili bolnice.

Javni sektor

Prema Zakonodavstvu „javni sektor” predstavlja bilo koje nacionalno, regionalno ili lokalno tijelo neke zemlje, te uključuje sektore, agencije ili subjekte pod nadzorom države.

Projekt

Osnovu za plaćanje javnom sektoru čine operativne aktivnosti određene ugovorom, licencom, najmom, koncesijom ili sličnim pravnim aktom. Ako je više takvih ugovora međusobno povezano (što znači da su ugovori pokriveni samo jednim krovnom ugovorom, odnosno da ugovori imaju više ili manje identične uvjete, te da su ugovori geografski i operativno povezani), smatraju se projektom.

4. SAŽETAK IZVJEŠTAJA

Tablica u nastavku pokazuje relevantna plaćanja prema javnom sektoru od strane INA, d.d. u godini koja završava 31. prosinca 2016. godine, po zemljama i vrsti plaćanja.

U sumarnom izvještaju svi iznosi prikazani su u milijunima kuna.

Sažetak po zemljama:

Plaćanja po zemlji	Udio u proizvodnji	Porezi	Naknade za eksploataciju	Dividende	Naknade za potpisivanje, otkrivanje i proizvodnju	Naknade za licence i ostale naknade	Plaćanja za poboljšavanje infrastrukture	UKUPNO
Hrvatska			387		1	30		418
Egipat	21							21
Angola		37						37
UKUPNO	21	37	387		1	30		476

5. PLAĆANJA JAVNOM SEKTORU PO ZEMLJAMA

Hrvatska

Plaćanja po zemlji	Udio u proizvodnji	Porezi	Naknade za eksploataciju	Dividende	Naknade za potpisivanje, otkrivanje i proizvodnju	Naknade za licence i ostale naknade	Plaćanja za poboljšavanje infrastrukture	UKUPNO
Ministarstvo financija RH			146		1	9		156
Lokalne općine			241				21	262
UKUPNO			387		1	30		418

Plaćanja po zemlji	Udio u proizvodnji	Porezi	Naknade za eksploataciju	Dividende	Naknade za potpisivanje, otkrivanje i proizvodnju	Naknade za licence i ostale naknade	Plaćanja za poboljšavanje infrastrukture	UKUPNO
Hrvatski kopneni dio			241				19	260
Hrvatski morski dio			146				9	155
Drava PSA					1	2		4
UKUPNO			387		1	30		418

Egipat

Plaćanja po zemlji	Udio u proizvodnji	Porezi	Naknade za eksploataciju	Dividende	Naknade za potpisivanje, otkrivanje i proizvodnju	Naknade za licence i ostale naknade	Plaćanja za poboljšavanje infrastrukture	UKUPNO
Egipatska vlada (EGPC)	21							21
UKUPNO	21							21

Plaćanja po zemlji	Udio u proizvodnji	Porezi	Naknade za eksploataciju	Dividende	Naknade za potpisivanje, otkrivanje i proizvodnju	Naknade za licence i ostale naknade	Plaćanja za poboljšavanje infrastrukture	UKUPNO
Operacije u Egiptu - East Yidma	21							21
UKUPNO	21							21

Angola

Plaćanja po zemlji	Udio u proizvodnji	Porezi	Naknade za eksploataciju	Dividende	Naknade za potpisivanje, otkrivanje i proizvodnju	Naknade za licence i ostale naknade	Plaćanja za poboljšavanje infrastrukture	UKUPNO
	37						37	37
	37						37	37
Plaćanja po zemlji	Udio u proizvodnji	Porezi	Naknade za eksploataciju	Dividende	Naknade za potpisivanje, otkrivanje i proizvodnju	Naknade za licence i ostale naknade	Plaćanja za poboljšavanje infrastrukture	UKUPNO
	34						34	
	3						3	
	37						37	

6. KONTAKT INFORMACIJE

INA - INDUSTRIJA NAFTE, d.d. Zagreb
Avenija Većeslava Holjevca 10
Zagreb

Temeljem članka 22. Zakona o računovodstvu, Uprava društva INA - INDUSTRIJA NAFTE, d.d. Zagreb podnosi sljedeću:

IZJAVU O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

S obzirom na činjenicu da su dionice Ine uvrštene na uređeno tržište, INA - Industrija nafte, d.d. primjenjuje Kodeks korporativnog upravljanja koji su zajednički pripremile Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga i Zagrebačka burza, a na snazi je od 1. siječnja 2011. godine. Objavljen je na internetskoj stranici Zagrebačke burze (<http://www.zse.hr>).

Pored Kodeksa korporativnog upravljanja, INA Grupa također primjenjuje svoj Etički kodeks, koji definira temeljne vrijednosti i načela ponašanja menadžmenta i zaposlenika INA Grupe u vezi s njihovim odnosom prema radu, suradnicima, poslovnim partnerima i javnosti. Kodeksom se također navode obveze INA Grupe u osiguravanju odgovarajućih uvjeta za rad i profesionalni razvoj zaposlenika, kao i izbjegavanje neprihvatljivih oblika ponašanja. Kodeks pokriva široko područje poslovnih odnosa i procesa i trebaju ga se pridržavati sve osobe koje djeluju u ime INA Grupe, uključujući fizičke osobe i pravne osobe koje su u ugovornom odnosu s INA Grupom (poslovni partneri, savjetnici, dobavljači, prodavači i sl.). Navedene osobe ili subjekti mogu pristupiti kodeksu na Ininoj internetskoj stranici (<http://www.ina.hr>). INA d.d. općenito se pridržava odredbi Kodeksa korporativnog upravljanja, uz iznimke navedene u Godišnjem upitniku korporativnog upravljanja objavljenom na Ininim mrežnim stranicama.

Neke su od iznimaka sljedeće:

- INA d.d., ne objavljuje niti ažurira popis svih dioničara. Vlasnička struktura dostupna je na internetskoj stranici Društva, dok se detaljni popis dioničara vodi u Središnjem klirinškom depozitarnom društvu d.d. koje, u skladu sa Zakonom, objavljuje popis deset najvećih dioničara na svojoj internetskoj stranici.
- INA d.d., ne objavljuje podatke o dionicama Društva koje drže članovi Uprave ili Nadzornog odbora na svojoj internetskoj stranici. No sve objave povezane s novo realiziranim transakcijama vrijednosnicama u posjedu članova Uprave ili Nadzornog odbora mogu se naći na internetskoj stranici Društva.
- Dioničarima društva koji iz bilo kojeg razloga ne mogu osobno glasati na Glavnoj skupštini INA d.d. neće osigurati opunomoćenike. Dioničari koji ne mogu sami glasovati trebaju samostalno imenovati odgovarajuće opunomoćenike koji su dužni glasovati sukladno njihovim uputama. Društvo nije zaprimilo niti jedan zahtjev bilo kojeg dioničara povezan s imenovanjem opunomoćenika.
- Društvo postavlja uvjete i formalne uvjete za sudjelovanje dioničara na Glavnoj skupštini u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima i Statutom Društva kako bi se zaštitila prava dioničara u uvjetima velikog broja dioničara.
- Nadzorni odbor nije sastavljen većinom od nezavisnih članova. Sastoji se od predstavnika glavnih dioničara i predstavnika radnika u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima.
- Dugoročni plan sukcesije nije objavljen, međutim, postojeći sustavi izbora članova Nadzornog odbora, Uprave i višeg menadžmenta vode računa o kontinuitetu u obavljanju nadzornih, upravljačkih i administrativnih funkcija.
- Politika nagrađivanja Društva dio je internih pravila koja se ne objavljuju na internetskoj stranici Društva. Podaci o naknadama članovima Uprave i Nadzornog odbora objavljuju se u godišnjem izvješću u ukupnom iznosu. Trenutni interni propisi ne predviđaju mogućnost javnog objavljivanja tih podataka.
- Iznosi naknada plaćenih nezavisnim revizorima za pružene usluge ne objavljuju se i predstavljaju poslovnu tajnu.

Unutarnji nadzor i upravljanje rizicima

Glavne odgovornosti Odbora za reviziju, kao odbora osnovanog od strane Nadzornog odbora, su priprema i nadzor provedbe odluka Nadzornog odbora vezano uz kontroling, podnošenje izvješća i reviziju unutar Društva. Odbor za reviziju nadgleda provođenje revizija u Društvu (unutarnjih i vanjskih), raspravlja o određenim pitanjima na koje ga upozore revizori ili Rukovodstvo te savjetuje Nadzorni odbor. Revizorski odbor odgovoran je za osiguravanje objektivnosti i vjerodostojnosti informacija i izvješća koja se podnose Nadzornom odboru.

Odbor za reviziju ima sljedeće obveze te obavlja sljedeće funkcije:

- donosi odluku o usvajanju sažetog financijskog izvješća za potrebe izvještavanja na burzi,
- Nadzornom odboru i Upravi preporuča imenovanje ili razrješenje eksternih revizora Društva odgovornih za obavljanje godišnje revizije financijskih izvješća INA, d.d., uzimajući u obzir neovisnost, objektivnost, učinkovitost i troškove eksternih revizora.

- sastaje se s eksternim revizorima radi procjenjivanja opsega i sadržaja godišnje revizije, te procjenjuje rezultate njihova rada.
 - barem jednom godišnje razmatra odnos INA, d.d. i revizorske kuće kako bi osigurao da nijedna usluga koja nije revizorska ne narušava neovisnost i objektivnost eksterne revizije.
 - raspravlja s eksternim revizorima o rezultatima revizije za prethodnu godinu, uključujući i:
 - procjenjivanje revidiranih financijskih izvješća;
 - analizira preporuke eksternih i internih revizora za poboljšanje računovodstvenih procesa i interne kontrole;
 - ocjenjuje primjenu preporuka eksternih i internih revizora Društva;
 - procjenjuje računovodstvene procese i politike INA, d.d. u usporedbi s drugim subjektima istog sektora;
 - odobrava računovodstvene politike i načela kompanije;
 - sagledavajući kompletnu sliku poslovanja procjenjuje potpunost i točnost podataka koje kroz financijska izvješća INA, d.d. predstavlja dioničarima i kreditorima INA, d.d.
 - procjenjuje, u suradnji s Upravom i eksternim revizorima, sva značajna pitanja vezana uz sudske sporove, nepredviđene izdatke, zahtjeve, poreze ili kazne, te sva bitna računovodstvena pitanja koja moraju biti uključena u financijskim izvješćima.
 - procjenjuje opseg i učinkovitost sustava upravljanja rizikom.
 - procjenjuje rad Sektora interne revizije, uključujući i:
 - nadležnosti Sektora interne revizije;
 - planirani opseg rada Sektora interne revizije, ciljeve, ovlasti i ljudske resurse potrebne za postizanje ciljeva;
 - aktivnosti Sektora interne revizije tijekom prethodnog razdoblja te sažeti pregled izvješća Interne revizije u pisanom obliku;
 - suradnju Sektora interne revizije i eksternih revizora.
 - sastaje se s direktorom Sektora interne revizije na zahtjev članova Odbora za reviziju ili direktora Sektora interne revizije; sastaje se s direktorom Sektora računovodstva i poreza na zahtjev članova Odbora za reviziju ili direktora Sektora računovodstva i poreza.
 - podnosi Nadzornom odboru izvješće o aktivnostima i zaključcima Odbora za reviziju.
- Sektor interne revizije Društva omogućuje neovisnu i objektivnu procjenu financijskih, operativnih i kontrolnih aktivnosti koje se izvršavaju unutar Grupe u ime Uprave Društva i izvještava menadžment kroz sveobuhvatna izvješća o provedenim revizijama. Sektor interne revizije također izvještava o primjerenosti internih kontrola te o razini usklađenosti s internom i vanjskom regulativom. Povelja interne revizije je strateški dokument koji definira glavna načela i okvir rada koji se koriste u radu Sektora interne revizije u Grupi.

Glavni zadaci Sektora interne revizije uključuju, ali nisu ograničeni na:

- Testiranje, analizu, procjenu i priopćavanje podataka na neovisan i objektivna način te preporučanje preventivnih mjera, s ciljem dodavanja vrijednosti i poboljšanja rada Društva, primjenjujući profesionalne revizorske standarde i etičke standarde koje određuje Institut internih revizora (IIR);
- Pregled operativnih i funkcionalnih aktivnosti koje se obavljaju u Grupi te pronalaženje, razumijevanje, ispitivanje i procjenu pripadajućih kontrola kako bi se, s poslovnog stajališta, ustanovljeni rizici umanjili na najpovoljniji omjer troškova/koristi;
- Ispitivanje i procjenu primjerenosti i učinkovitosti mehanizama interne kontrole, procjenu sustava informacijske tehnologije i pripadajućih rizičnih područja te procjenu kvalitete učinka u izvršavanju dodijeljenih dužnosti;
- Procjenu rada ili programa kako bi se ustanovilo podudaraju li se rezultati s postavljenim ciljevima te provode li se rad ili programi na planiran način;
- Procjenu pouzdanosti i točnosti financijskih i operativnih izvještaja, te načina identificiranja, mjerenja, razvrstavanja i izvještavanja o tim podacima;
- Procjenu sustava koje je uspostavilo rukovodstvo kako bi se osigurala usklađenost sa zakonima, propisima, procedurama, politikom i planovima, koji bi mogli značajno utjecati na rad i izvještavanje;
- Provođenje posebnih provjera ili ispitivanja na zahtjev Uprave Društva i Nadzornog odbora Društva;
- Identificiranje mogućih prijevara i izvještavanje Sektora upravljanja sigurnošću Društva u svrhu daljnje istrage.

Značajni imatelji dionica u Društvu

Na dan 31. prosinca 2016. godine značajni imatelji dionica u Društvu su kako slijedi:

- MOL Nyrt (49,08%),
- Republika Hrvatska (44,84%),

preostalih 6,08% je u vlasništvu institucionalnih i privatnih investitora.

Opis načina rada glavne skupštine

Glavna skupština održava se najmanje jednom godišnje (redovna sjednica) i uvijek kada to zahtijevaju interesi Društva (izvanredna sjednica). Glavnu skupštinu saziva Uprava, a može je sazvati i Nadzorni odbor te pod uvjetima određenim zakonom, dioničari koji zajedno imaju udjele u visini od dvadesetog dijela temeljnog kapitala Društva. Pravo sudjelovanja na Glavnoj skupštini ima svaki

dioničar koji je upisan u registru središnjeg depozitorija te koji je unaprijed prijavio svoje sudjelovanje. Prijava za sudjelovanje mora prispjeti Društvu na za to u pozivu navedenu adresu najkasnije, šest dana prije dana održavanja Glavne skupštine. Predsjednik Nadzornog odbora, ili bilo koja druga osoba koju Nadzorni odbor ovlasti da predsjedava Glavnom skupštinom, predsjedava sjednicom kao predsjednik Glavne skupštine. Glavna skupština može donositi valjane odluke ako su na sjednici Glavne skupštine nazočni ili zastupljeni dioničari koji zajedno raspolažu s najmanje 50% glasova od ukupnog broja glasova. Na Glavnoj skupštini odluke se donose običnom većinom danih glasova, osim odluka koje se prema zakonu ili Statutu moraju donijeti većom većinom danih glasova (kvalificirana većina).

Sastav i rad upravljačkih i nadzornih tijela

Uprava Društva sastoji se od šest članova. Uprava ima predsjednika, a može imati i zamjenika predsjednika Uprave, koji je određen Poslovnikom o radu Uprave. Predsjednik Uprave može imati pomoćnike i savjetnike koje sam imenuje. Predsjednika i članove Uprave imenuje i opoziva Nadzorni odbor. O mandatu članova Uprave odlučuje Nadzorni odbor, s time da mandat traje najviše pet godina. Nakon isteka mandata, članovi Uprave mogu biti ponovo imenovani bez ograničenja broja mandata. Društvo zastupaju dva člana Uprave zajedno ili jedan član Uprave zajedno s jednim prokuristom.

Sastav Uprave Društva na 31.12.2016.:

- Zoltán Áldott, predsjednik Uprave
- Niko Dalić, član Uprave
- Gábor Horváth, član Uprave
- Ivan Krešić, član Uprave
- Davor Mayer, član Uprave
- Péter Ratatics, član Uprave

Nadzorni odbor sastoji se od devet članova. Mandat članova Nadzornog odbora traje četiri godine. Nakon isteka mandata članovi Nadzornog odbora mogu biti ponovo birani bez ograničenja broja mandata.

Osam članova Nadzornog odbora bira i opoziva Glavna skupština Društva. Jednog člana Nadzornog odbora biraju i opozivaju radnici sukladno odredbama Zakona o radu. Članovi Nadzornog odbora koje bira i opoziva Glavna skupština mogu dati ostavku na članstvo u Nadzornom odboru pisanom izjavom predanom predsjedniku ili zamjeniku predsjednika Nadzornog odbora i Upravi Društva. Član Nadzornog odbora kojeg biraju i opozivaju radnici može dati ostavku na članstvo u Nadzornom odboru sukladno odredbama Zakona o radu. Nadzorni odbor iz reda svojih članova bira predsjednika i zamjenika predsjednika Nadzornog odbora većinom danih glasova. Predsjednik i zamjenik predsjednika Nadzornog odbora biraju se na vrijeme od najviše četiri godine, te mogu biti ponovno birani.

Sastav Nadzornog odbora Društva na 31.12.2016.:

- Damir Vandelić, predsjednik Nadzornog odbora
- József Molnár, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora
- József Simola, član
- Szabolcs I. Ferencz, član
- Ferenc Horváth, član
- Jasna Pipunić, član
- Dario Čehić, član
- Luka Burilović, član
- László Uzsoki, član

Politika raznolikosti

INA, d.d. kao kompanija gradi kulturu raznolikosti i prihvaćanja raznolikosti u skladu sa svojim temeljnim vrijednostima i s ciljem privlačenja, angažiranja i zadržavanja talenata i svojih radnika. U INA, d.d., pod upravljanjem raznolikošću podrazumijeva se uvođenje raznolikosti u radno okruženje u bilo kojem obliku (rod, dob, etnička pripadnost, vjera, jezik, spolna orijentacija, socijalno podrijetlo, hobiji, stilovi učenja, političko opredjeljenje itd.), a pod prihvaćanjem raznolikosti podrazumijevamo kreiranje organizacijske kulture u kojoj se različitosti poštuju i u kojoj svi imaju priliku razvijati svoje vještine i talente.

Postupkom upravljanja karijerom i nasljednicima za radna mjesta u Ina d.d. provodi se sustav nasljednika za sve menadžerske pozicije, a kako se radi o objektivnom i nepristranom sustavu osigurava se i zastupljenost svih bitnih kompetencija/područja djelovanja u cilju postizanja efikasnog i profesionalnog obavljanja buduće menadžerske uloge nasljednika. Trenutno imamo ukupno 42% nasljednika koje su spremne preuzeti menadžerske pozicije od ukupne populacije nasljednika.

Istim „Postupkom za menadžere“, a za zaposlenike operativnih kompanija dokumentom „Sustav upravljanja radnim učinkom radnika u društvima INA Grupe“, provodi se sustav identifikacije i razvoja talenata kako za menadžere tako i za sve zaposlenike. Također, radi se o objektivnom i nepristranom alatu, koji će osigurati rodnu raznolikost u izvršnim, upravljačkim i nadzornim tijelima.

Osim navedenog, kultura raznolikosti gradi se kroz vrlo konkretne projekte i inicijative poput:

Mamforce certifikacija

INA je certificirana kao „Mamforce kompanija“ u 2015. To važno priznanje koje potvrđuje predanost "obiteljskom" („family friendly“) upravljanju ljudskim resursima, temelji se na anketi provedenoj među zaposlenicima o fleksibilnom radnom vremenu, radnim uvjetima roditelja s malom djecom, promociji i jednakoj zastupljenosti spolova na visokim rukovodećim pozicijama, itd. U 2017. INA će biti recertificirana i steći puni Mamforce standard, nakon opsežnog procesa revizije.

INA Growww 2016 – poticanje ravnoteže među spolovima

Kroz Growww program 2016. godine zaposlen je značajan broj zaposlenica (60% od ukupnog broja zaposlenih Growww-ovaca), što je rezultat pridavanja većeg značaja pružanju jednakih prilika svim zaposlenicima te kvalitetnog i objektivnog selekcijskog postupka.

Jedan od moćnih alata, koji INA koristi, poznat je kao Strength Deployment Inventory (SDI), kojim se unaprjeđuje razumijevanje motiva i vrijednosti koje potiču ponašanje, s ciljem poboljšanja i poticanja suradnje i timskog rada među zaposlenicima. SDI se zasniva na temeljnoj ljudskoj potrebi za boljim razumijevanjem sebe i drugih, vođenju s jasnoćom i empatijom, izgradnji jačih timova i učinkovitijem rješavanju sukoba. U 2016. godini održano je 10 radionica s više od 100 zaposlenika.

Dioničarima društva INA-Industrija nafte, d.d.:

I. Izvješće neovisnog revizora o reviziji financijskih izvještaja

Obavili smo reviziju godišnjih financijskih izvještaja društva INA-Industrija Nafte, d.d. (dalje: „Društvo“) i njezinih ovisnih društava (zajedno: Grupa) na dan 31. prosinca 2016. godine koji su izdani dana 14. ožujka 2017. godine. Dana 14. ožujka 2017. godine izdali smo sljedeće izvješće neovisnog revizora na odvojene i konsolidirane financijske izvještaje (prikazane u godišnjem izvješću na stranicama 160 do 258):

Izvješće neovisnog revizora

Dioničarima društva INA – Industrija nafte, d.d.

Izvješće o reviziji godišnjih financijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju godišnjih financijskih izvještaja Društva INA – Industrija nafte, d.d. (Društvo) i njemu ovisnih društava (Grupa), koji obuhvaćaju konsolidirani i zasebni izvještaj o financijskom položaju (bilancu) na 31. prosinca 2016., konsolidirani i zasebni račun dobiti i gubitka, konsolidirani i zasebni izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, konsolidirani i zasebni izvještaj o novčanim tokovima, konsolidirani i zasebni izvještaj o promjenama kapitala za tada završenu godinu te konsolidirane i zasebne bilješke uz financijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi konsolidirani i zasebni godišnji financijski izvještaji istinito i fer prikazuju financijski položaj Grupe i Društva na 31. prosinca 2016., njegovu konsolidiranu i zasebnu financijsku uspješnost i konsolidirane i zasebne novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja, kako su usvojeni od strane EU („MSFI-ima, kako su usvojeni od strane EU“).

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvješću neovisnog revizora u odjeljku o revizorovim odgovornostima za reviziju konsolidiranih i zasebnih godišnjih financijskih izvještaja. Neovisni smo od Grupe i Društva u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe (IESBA Kodeks) i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju konsolidiranih i zasebnih godišnjih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije konsolidiranih i zasebnih godišnjih financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Za svako pitanje u nastavku, opis o tome kako se naša revizija bavila tim pitanjima, pripremljen je u tom kontekstu. Ispunili smo obveze opisane u Odgovornosti revizora za reviziju konsolidiranih i zasebnih financijskih izvještaja, uključujući i povezana pitanja. Sukladno tome, naša revizija uključuje obavljanje postupaka dizajniranih da odgovore na naše procjenu rizika pogrešnog prikaza u konsolidiranim i zasebnim financijskim izvještajima. Rezultati naših revizijskih postupaka, uključujući postupke koji se obavljaju za rješavanje pitanja u nastavku, daju osnovu za izražavanje našeg mišljenja o ovim financijskim izvještajima.

Ključno revizijsko pitanje	Kako smo adresirali ključno revizijsko pitanje
<p>Procjena rezervi ugljikovodika</p> <p>Opis ključnih prosudbi i procjena u vezi s procjenom rezervi ugljikovodika je uključen u Bilješki 3 konsolidiranih i zasebnih financijskih izvještaja.</p> <p>Procjena rezervi ugljikovodika uključuje značajnu razinu prosudbe zbog tehničke neizvjesnosti u procjeni količine rezervi i složenih ugovornih odnosa koji određuju udio Grupe i Društva u utvrđenim količinama. Rezerve ugljikovodika su ključni pokazatelj budućeg potencijala uspješnosti poslovanja Grupe i Društva koje utječu na iznose u računu dobiti i gubitka i izvještaju o financijskom položaju Grupe i Društva. Stoga vjerujemo da je procjena rezervi ugljikovodika ključno revizijsko pitanje.</p>	<p>Revizorski postupci su uključivali razumijevanje procesa određivanja rezervi ugljikovodika te razumijevanje kontrola implementiranih u procesu. Također smo ocijenili sposobnost i objektivnost tehničkih stručnjaka kako bi procijenili da li posjeduju odgovarajuće kvalifikacije potrebne za procjenu rezervi ugljikovodika. Postavili smo specifičan upit menadžmentu Društva u odnosu na usklađenost korištene metodologije procjene rezervi ugljikovodika u skladu s metodologijom korištenom prethodne godine.</p> <p>Proveli smo testove detalja te smo za značajne promjene u volumenu rezervi testirali da li je korištena odgovarajuća metodologija, da li su korištene pretpostavke razumne i podržane odgovarajućim informacijama prikupljenim od menadžmenta. Također smo proveli analitičke postupke kretanja rezervi ugljikovodika tijekom godine te smo potvrdili da su sve značajne promjene odobrene od strane „Odbora za rezerve i resurse“ te u skladu s našim očekivanjem.</p> <p>Također, procijenili smo adekvatnost objava u konsolidiranim i zasebnim financijskim izvještajima.</p>
<p>Umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine Grupe</p> <p>Umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine Grupe i Društva objavljeno je u Bilješki 8 te u odgovarajućim bilješkama u konsolidiranim i zasebnim financijskim izvještajima; opis računovodstvenih politika i ključnih prosudbi i procjena su uključeni u Bilješki 2 i Bilješki 3.</p> <p>Kretanje cijena nafte i plina može značajno utjecati na knjigovodstvenu vrijednost dugotrajne imovine uključujući imovinu segmenta istraživanja nafte i plina na kopnu i moru, imovinu rafinerijske prerade te segmenta maloprodaje kao i goodwill. Značajan i brzi pad cijena također u kratkom roku utječe na poslovanje Grupe i Društva i novčane tokove. Procijenili smo primarni rizik povezan s konsolidiranim i zasebnim financijskim izvještajima, koji se odnosi na knjigovodstvenu vrijednost dugotrajne imovine, a koja je podržana procjenom budućih novčanih tokova. Procjena umanjena knjigovodstvene vrijednosti imovine je složen, podložan prosudbi postupak budući da podaci s tržišta koji se odnose na tržišne transakcije postaju manje pouzdani u razdobljima značajnih promjena cijena koje mogu utjecati na buduće novčane tokove koje generira dugotrajna imovina. Sukladno navedenom, zbog složenosti i korištenja prosudbe u ocjenjivanju pokazatelja umanjena vrijednosti te složenosti modela, smatramo kako je umanjeno vrijednosti dugotrajne imovine Grupe i Društva ključno revizijsko pitanje.</p>	<p>Revizorski postupci su uključivali razumijevanje procesa ocjenjivanja knjigovodstvene vrijednosti dugotrajne imovine grupe i društva kao i razumijevanje postavljenih kontrola i njihovu učinkovitost unutar procesa. Pregledali smo metodologiju korištenu od strane menadžmenta prilikom procjene knjigovodstvene vrijednosti dugotrajne imovine kako bi potvrdili da je u skladu s računovodstvenim standardima te da se dosljedno primjenjuje. Za imovinu segmenta istraživanja nafte i plina, rafinerijske prerade te imovinu segmenta maloprodaje, gdje nisu identificirani pokazatelji umanjena vrijednosti od strane Grupe i Društva, ocijenili smo sposobnost menadžmenta vezano uz procjenu umanjena imovine uspoređujući korištene pretpostavke u prošlogodišnjem modelu umanjena vrijednosti sa ostvarenim rezultatima u tekućoj godini. Nadalje, ocijenili smo korištene pretpostavke prilikom ocjene pokazatelja umanjena vrijednosti i testirali da li su korištene pretpostavke u skladu s ostvarenim rezultatima u tekućoj godini, ostvarenim rezultatima u industriji i u skladu s očekivanjima Grupe i Društva za ključne pretpostavke korištene u modelima umanjena vrijednosti.</p> <p>Vezano uz provedene testove umanjena vrijednosti, koristili smo vanjske podatke u ocjeni i potvrdi korištenih pretpostavki prilikom analize umanjena vrijednosti od kojih se najvažniji odnose na buduće cijene nafte, količine rezervi i resursa i diskontnu stopu. Proveli smo revizorske postupke koji se odnose na provjeru matematičke točnosti modela umanjena vrijednosti, analizu osjetljivosti, ocijenili smo primjerenost korištene diskontne stope u kalkulaciji uz pomoć stručnjaka te postupke koji se odnose na ocjenu cjelovitosti troškova umanjena vrijednosti.</p> <p>Također, procijenili smo adekvatnost objava u konsolidiranim i zasebnim financijskim izvještajima te njihovu usklađenost s Međunarodnim računovodstvenim standardom 36 Umanjenje imovine.</p>

Procjena rezerviranja za napuštanje polja (dekomisija)

Rezerviranja koja se odnose na obvezu za napuštanje polja objavljena su u Bilješci 29 konsolidiranih i zasebnih financijskih izvještaja; opis računovodstvenih politika te ključnih prosudbi i procjena su uključeni u Bilješci 2 i Bilješci 3.

Menadžment razmatra iznose rezerviranja za napuštanje polja na godišnjoj razini. Razmatranje uključuje pregled utjecaja promjena u propisima, očekivani pristup menadžmenta glede obveza za napuštanje polja, procjenu troškova i diskontnu stopu. Imovina dekomisije se knjiži u iznosu koji odgovara procijenjenom iznosu rezerviranja koji se također amortizira kao dio troška imovine. Svaka promjena sadašnje vrijednosti procijenjenih troškova napuštanja polja se odražava na iznos rezerviranja i na iznos imovine dekomisije. Izračun iznosa rezerviranja za napuštanje polja zahtijeva značajnu prosudbu menadžmenta zbog inherentne složenosti procjene budućih troškova i stoga se smatra ključnim revizijskim pitanjem.

Revizorski postupci su uključivali razumijevanje zakonske ili izvedene obveze u vezi s napuštanjem polja na temelju ugovornog odnosa i relevantnih pravnih odredbi kako bi potvrdili prikladnost procijenjenih troškova. Prikupili smo kalkulaciju izračuna rezerviranja za napuštanje polja od Grupe i Društva i testirali da su uključena sva polja, provjerili smo prikladnost korištene diskontne stope, testirali smo stvarno nastale troškove tijekom tekućeg obračunskog razdoblja, potvrdili smo da su iznosi rezerviranja u skladu sa stvarno nastalim troškovima za pojedinu grupu imovine te smo provjerili da je procijenjena godina napuštanja polja usklađena s procjenom rezervi ugljikovodika. Kao dio provedenih revizorskih postupaka, ocijenili smo sposobnost i objektivnost stručnjaka Društva koji sudjeluju pri izradi procjene troškova napuštanja polja.

Također, procijenili smo adekvatnost objava u konsolidiranim i zasebnim financijskim izvještajima te njihovu usklađenost s Međunarodnim računovodstvenim standardom 37 Rezerviranja, nepredvidive obveze i nepredvidiva imovina.

Ostale informacije u godišnjem izvješću Grupe i Društva

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u godišnje izvješće osim konsolidiranih i zasebnih godišnjih financijskih izvještaja i našeg revizorskog mišljenja o njima. Naše mišljenje o konsolidiranim i zasebnim godišnjim financijskim izvještajima ne obuhvaća Ostale informacije. Očekujemo da će nam Godišnje izvješće Grupe i Društva za 2016. godinu biti dostavljeno nakon datuma ovog revizorskog mišljenja.

Naše mišljenje o konsolidiranim i zasebnim godišnjim financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije te o njima nećemo izraziti nikakav oblik izražavanja uvjerenja.

U vezi s našom revizijom konsolidiranih i zasebnih godišnjih financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije kad postanu dostupne i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne konsolidiranim i zasebnim godišnjim financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenih u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane.

Odgovornosti uprave i Revizorskog odbora za konsolidirane i zasebne godišnje financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje konsolidiranih i zasebnih godišnjih financijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu s MSFI-ima kako su usvojeni od strane EU i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja godišnjih financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju konsolidiranih i zasebnih godišnjih financijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Grupe i Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako uprava ili namjerava likvidirati Grupu i Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Revizorski odbor je odgovoran za nadziranje procesa financijskog izvještavanja kojeg su ustanovili Grupa i Društvo.

Odgovornosti revizora za reviziju konsolidiranih i zasebnih godišnjih financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li konsolidirani i zasebni godišnji financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih konsolidiranih i zasebnih godišnjih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza konsolidiranih i zasebnih godišnjih financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Grupe i Društva.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Grupe i Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u konsolidiranim i zasebnim godišnjim financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Grupa i Društvo prekinu s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj konsolidiranih i zasebnih godišnjih financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li konsolidirani i zasebni godišnji financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.
- Pribavljamo dovoljno odgovarajućih revizijskih dokaza u vezi financijskih informacija od osoba ili poslovnih aktivnosti unutar grupe za izražavanje mišljenja o konsolidiranim financijskim izvještajima. Mi smo odgovorni za usmjerenje, nadzor i izvedbu grupne revizije. Jedini smo odgovorni za izražavanje našeg mišljenja.

Mi komuniciramo s Revizorskim odborom u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu Revizorskom odboru da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s Revizorskim odborom, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji konsolidiranih i zasebnih godišnjih financijskih izvještaj tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvješću neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba objaviti u našem izvješću neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice objave nadmašile dobrobiti javnog interesa od takve objave.

Angažirani partner u reviziji koja ima za posljedicu ovo izvješće neovisnog revizora je Slaven Đuroković.

Slaven Đuroković, Član Uprave i ovlaštenu revizor

14. ožujka 2017.

Ernst & Young d.o.o., Radnička cesta 50, Zagreb

II. Ostale informacije uključene u Godišnje izvješće društva za 2016. godinu

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u godišnje izvješće koje uključuju izvješće posloводства, izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja i izvješće o plaćanjima javnom sektoru, ali ne uključuju godišnje financijske izvještaje i izvješće neovisnog revizora o njima. Naše mišljenje o godišnjim financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije koje uključuju izvješće posloводства, izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja i izvješće o plaćanjima javnom sektoru.

U vezi s našom revizijom godišnjih financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti da li su ostale informacije značajno proturječne godišnjim financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenima u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane.

U pogledu izvješća posloводства, izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja i izvješća o plaćanjima javnom sektoru obavili smo i postupke propisane Zakonom o računovodstvu (NN 78/15, 34/15, 120/16) u Republici Hrvatskoj. Ti postupci uključuju provjeru uključuje li izvješće posloводства potrebne objave zahtijevane člankom 21. Zakona o računovodstvu, sadrži li izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja informacije navedene u članku 22. Zakona o računovodstvu te sadrži li izvješće o plaćanjima javnom sektoru informacije navedene u članku 27. Zakona o računovodstvu.

Temeljem provedenih procedura, u mjeri u kojoj smo bili u mogućnosti to procijeniti, izvještavamo sljedeće:

1. informacije sadržane u izvješću posloводства za 2016. godinu u skladu su, u svim značajnim odrednicama, s priloženim godišnjim financijskim izvještajima;
2. priloženo izvješće posloводства za 2016. godinu pripravljeno je sukladno zahtjevima članka 21. Zakona o računovodstvu;
3. izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, uključena u godišnje izvješće Društva, sadrži informacije iz članka 22., stavka 1., točka 2., 5., 6. i 7. Zakona o računovodstvu;
4. elementi izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, uključene u godišnje izvješće Društva koji sadrže informacije iz članka 22., stavka 1., točka 3. i 4. Zakona o računovodstvu pripravljene su u skladu sa zahtjevima Zakona o računovodstvu te su u skladu, u svim značajnim odrednicama, sa priloženim financijskim izvještajima; i
5. izvješće o plaćanjima javnom sektoru, uključeno u Godišnje izvješće Društva, sadrži informacije iz članka 27., stavka 4., točke 1., 2. i 3. i stavka 5. Zakona o računovodstvu.

Osim toga, na temelju poznavanja i razumijevanja poslovanja Društva i njegova okruženja stečenog u okviru revizije godišnjih financijskih izvještaja, također je zahtijevano da izvijestimo da li smo identificirali značajna pogrešna prikazivanja u izvješću posloводства, izjavi o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, izvješću o plaćanjima javnom sektoru i godišnjem izvješću. U tom smislu nemamo ništa za izvijestiti.

Ernst & Young d.o.o., Zagreb
Republika Hrvatska
28. travnja 2017. godine

Slaven Đuroković
Član Uprave i ovlaštenu revizor